

**SENTRAAL KAROO
DISTRIKSMUNISIPALITEIT**

KREDIETBEHEERBELEID

CENTRAL KAROO DISTRICT MUNICIPALITY ELECTRICITY SUPPLY BY-LAWS

Definitions

1. In this by-law, unless indicated to the contrary in the context, the expression attached to the Electricity Act. 1987 (Act 41 of 1987), the Act on Occupational Health and Safety, 1993 (Act.85 of 1993) and the Local Government: Property Rates Act (Act of 2001) has the meaning attached thereto and means:

“purchase receipt”, the document issued by the council as confirmation that, subject to the provisions in this by-law, a specific number of units have been purchased at a specific tariff for a specific prepaid meter;

“control point”, the point on or inside the site where installation can be switched off by the consumer from the electricity supplied from the main supply;

“prepaid meter”. An instrument installed by the council at the point of supply or any other point on the council’s distribution system or the installation of a consumer by means of which the supply can be obtained by the consumer by feeding of information contained in the purchase docket;

“occupant”. Any person actually occupying the land or site, without regard to the right of occupation of such a person, and in the case of subdivided sites leased to boarders or lessees, the person entitled to the rental payable by such boarders or tenants is included;

“department”, the electro-technical services of the council;

“service tariff”, the list of tariffs for electrical services as determined by the council from time to time;

“owner”, in respect of fixed property, subject to the provisions of section 51 of the Act on Sectional Title, 1986 (Act 95 of 1986), and the Local Government: Property Rates Act (Act of 2001), the person registered in the registration office as the owner of that property, with the understanding that where the council is the owner of property leased, the tenant for the purposes of this by-law is regarded as the owner of such property. With the understanding further that if the owner of the property:

- (a) dies;
- (b) his estate is sequestrated;
- (c) his estate is ceded to the advantage of his debtors;
- (d) is under curatorship due to a court order;
- (e) is a liquidated company or placed under management;
- (f) a closed corporation or being placed under sequestration, or
- (g) an association which is sequestrated;

the executor, administrator, trustee, successor in title, curator, liquidator or legal manager concerned in accordance with the case is regarded as the owner of the taxable property in question;

“electrical installation”. any machine, in or on the property, used for the transmission of electricity from a control-point to the consumer-point wherever on the site, including any item forming part of such installation whether it is part of the electrical circuit or not, but excluding:

- (a) any machinery of the council in connection with the supply of electricity on the site;
- (b) any machinery used for the transmission of which the voltage may not exceed 50 V where such electricity is not obtained from the main supply of the council;
- (c) any machinery transmitting electrical energy in telecommunication, television or radio circuits, or
- (d) an electrical installation in a vehicle, vessel, train or aircraft;

“accredited person”, a person who, in terms of the Installation Regulations is registered as an electrical tester for single-phase, an installation electrician or a master installation electrician, according to the case;

“code of practice”. The code as approved by the chief inspector in accordance with the provisions of the applicable regulations proclaimed in terms of the Act on Occupational Health and Safety, 1993 (Act 85 of 1993);

“identity document”. the document referred to in the Act on Identification, 1997 (Act 68 of 1997);

“chief:electro-technical services”, the person authorized in terms of the Act on Occupational Health and Safety, 1993 (Act 85 of 1993) with the supervision over the council’s electricity department or any other person duly authorized to act on his behalf;

“inspector or authorized official”, the chief executive officer, chief: electro-technical services, chief financial officer, health officer or any person appointed by the council in respect of the application and execution of this by-law, or any person who is authorized by these officers in terms of delegation by the council to act on their behalf;

“installation regulations”, the Electrical Installation Regulation published by Government Notice No. R2920 of 23 October 1992;

“installation work” the installation-extension, alteration or repair of an electrical installation, including the connection of machinery at the supply terminals of any machinery;

“calendar month”. any month, irrespective of its number of days, commencing 12 o’clock midnight of the last day of the preceding month until 12 o’clock midnight of the last day of the month in question;

“meter”, an instrument installed by the council at the point of supply or any other point on the council’s distribution system or the electrical installation of the consumer for the purpose of measuring the consumption of electricity by the consumer;

“site”, any building, room, hut, shed, tent or any other construction work above, on or below ground level, together with the land on which it is situated and the adjoining land used in connection therewith or any land without buildings;

“council”, the Beaufort West Municipality and its delegates who, subject to the provisions of the Electricity Act, 1987 (Act 41 of 1987) who manage an undertaking for the supply of electricity in the area comprising and included in the municipal boundaries of the council;

“certificate of commitment”. A certificate in the form prescribed in the Installation Regulations, issued by an accredited person in respect of an electrical installation or portion thereof;

“municipal manager”, the person appointed to that position by the council or any other person acting in that position or authorized by the council to act on his behalf;

“chief financial officer”, the person appointed by the council in that position or any person acting in the position or authorized by the council to act on his behalf;

“supply”, the supply of electricity to a consumer through the connection of an electrical installation with the electrical supply of the council;

“supply point”, the point on the site where the electrical supply is connected to the electrical installation;

“supply terminals”, in relation to machinery installed as a complete unit, the terminals or connecting clamps to such machinery where the external circuits supplying the machinery with electricity terminate or are connected;

“exit point”, any terminal of an electrical installation supplied for the connection of any electrical machinery without the use of implements;

“consumer”, any person consuming electricity supplied by the council or, if there is no such person, the owner of the site, and for the application of this by-law it means the consumer or lessee of the electrical installation;

“consumer connection”, all wiring cables or other apparatus supplied by the council and installed between the main circuit and exit terminals of the meter or prepaid meter for the purposes of the supply of electricity to the consumer and, if a meter or prepaid meter is not installed on the site of the consumer, all the wiring, cables or other apparatus installed between the main circuit and the main fuse or circuit breaker;

“consumer agreement”, an agreement in the form determined by the council from time to time, which is to be completed and signed by the consumer, the owner of a site or a person acting on his behalf, before electricity is supplied to the installation in question (with the exception of an prepaid meter);

“consumer point”, any starting point or the supply terminals of machinery not connected with a starting point and which converts electrical energy in another form; with the understanding that, in the case of machinery installed for any specific purpose as a complete unit, the starting point is the supply terminals with which the machinery unit is equipped for that purpose;

“consumer tariff”, the list of approved tariffs for the consumption of electricity which the council is authorized to collect from consumers, as specified in the license issued by the National Electricity Regulator in terms of the provisions of the Electricity Act, 1987.

Application for and conditions of supply

- 2.(1) Application for a supply must be made to the chief: electro-technical services in a form prescribed by him.
- (2) Before any installation work is commenced the chief: electro-technical services could demand that an electrical contractor or permit holder furnishes him with a site-plan reflecting the relative positions of the main building, boundaries and adjoining streets, as well as a diagram and specifications reflecting in detail particulars of the proposed construction, alteration, extension or repairs and where such plan, diagram or specifications are required, the proposed work may not commence until the plan or specifications mentioned have been approved by the chief: electro-technical services.
- (3) Subject to the provisions of this by-law, the council will provide a supply within a reasonable time after submission of the application. Upon settlement of the charges in terms of the service tariff the chief: electro-technical services will provide the number of meters he considers necessary.
- (4) All apparatus, equipment and material up to the supply point, as described in section 19, remain the property of the council, irrespective of whether it is supplied by the council of the consumer.
- (5) The uninterrupted provision of a supply to the consumer is subject to the observance of the supply conditions contained in this by-law. The non-observance of the conditions is a contravention and the council can further discontinue the supply to such a consumer in terms of the provisions of section 11.

Consumer agreement and certificate of compliance

- 3.(1) No supply will be provided, unless:
 - (a) a certificate of compliance for the installation, issued by an accredited person, is submitted to the council. With the understanding that the provision is only applicable upon new installations, the extension/alteration to existing installations and the change in ownership of the property in question;
 - (b) (i) a consumer agreement, duly completed, has been submitted to the chief financial officer or his proxy. The intended consumer must give at least seven days written notice of his intention to conclude such agreement with the council and must produce his or her identity document at the time of signature.

The council can conclude a consumer agreement with the owner, the consumer or a person acting on his or her behalf by choice;

- (ii) only natural persons above the age of 21 years and/or who are of legal capacity may conclude an agreement with the council;
 - (iii) insolvent and other persons who are not of legal capacity may only conclude an agreement with the permission and assistance of his/her curator or legal guardian, provided such curator or guardian accepts to settle the full account in the event of default;
 - (iv) if the owner/consumer is not a natural person, an authority to conclude an agreement must be presented;
 - (v) an identity document must be submitted personally with the signing of the agreement;
 - (vi) it is not required from parties married in community of property that both should sign the agreement, but both parties are held liable separately and jointly for payment of the account; and
- (c) the required deposit in terms of Article 6 has been paid.

Termination of consumer agreement

- 4.(1) Subject to the provisions of sections 11 and 12 a consumer agreement may be terminated by the consumer, his authorized representative or by the council by written notice, with the understanding that, should such notice have the effect that the agreement would be terminated on a Saturday, Sunday or public holiday, such termination will only come into force on the following day which is not a Saturday, Sunday or public holiday.
- (2) If an owner or consumer neglect to give notice in terms of the provisions of subsection (1), he remains responsible for the consumption until notice has been given accordingly.

Continuation of supply to new consumer

- 5.(1) Subject to the provision of section 3(1) and in order to provide for the continuation of supply, the council can, at the termination of any consumer agreement, conclude a new consumer agreement with any intending consumer providing for the continuation of the supply, subject to the by-laws, tariff schedules and conditions of any Acts contained in these by-laws as approved by the council from time to time.
- (2) On the date of termination of the previous agreement, a meter reading is done and thereafter the new consumer referred to in subsection (1) is responsible for payment of all consumption.

Deposits

- 6.(1) (a) Barring in the case of the Government of the Republic of South Africa (including the Western Cape Administration, the South African Postal Service, TELKOM and TRANSNET) or any other type of consumer approved by the council, every applicant requiring a supply must, before such a supply is provided, pay an amount to the council which, in the opinion of the chief financial officer, is equal to the cost of the probable maximum consumption of the applicant during any two or as many subsequent months as the council may determine.
 - (b) Notwithstanding the provisions of subsection 1(a) the chief financial officer can, as security for the payment of any amount the applicant may be indebted for the supply, instead of payment of an amount as deposit, accept a guarantee from an approved bank or other financial institution, for an amount calculated as determined in subsection 1(a) with the understanding that the total amount of such guarantee is not less than R5,000-00, no interest is payable by the council on any amount paid in cash as deposit.
- (2) The chief financial officer can at any time, if it is found that the deposit or guarantee for the application of subsection (1) is inadequate, claim from the consumer to increase the deposit or guarantee furnished to at the most the maximum consumption of four months, in which case the consumer must pay the amount to the council within thirty days from the claim and by default the council can disconnect the supply.
 - (3) Any amount paid by or on behalf of the consumer, when claimed, will be refundable within sixty days after termination of the consumer agreement, after deduction of any amount owing to the council by the consumer in respect of services supply.

- (4) (a) Subject to the provisions of subsection (3) any person claiming repayment of the deposit or part thereof must:
- (i) hand over the receipt issued for payment of the deposit;
or
 - (ii) should such a receipt not be available, sign a receipt prescribed by the council for repayment to him of such deposit or portion thereof and he must satisfy the chief financial officer that he is the person entitled thereto.
- (b) If a deposit or portion thereof has been refunded in terms of subsection (1) the council is absolved of any further responsibility there anent.
- (c) Notwithstanding any further provision of this by-law a deposit or portion thereof calculated in terms of section 6(3) is forfeited, if it is not claimed by the consumer within twelve months from the date of termination of the consumer agreement.
- (5) If a consumer applies to the council for a supply of higher capacity than that received and such application is approved, the chief financial officer can demand that the consumer pay a higher deposit or furnish a guarantee in terms of subsections (1) and (2), before such supply is granted.

Accounts

- 7.(1) The chief financial officer forwards such an account statement in respect of each meter reading period to each consumer reflecting the amount owing for the consumption calculated in terms of the consumer tariff, which amount is payable to the council before or on the date of payment on the account statement.
- (2) The chief financial officer can, during any meter reading period, forward a provisional account to the consumer in respect of a portion of such a period which must be equivalent to as close as is practically possible to a period of thirty days. The amount appearing in such an account statement is determined as provided in subsection (3)(a) and the chief financial officer must, as early as possible after the reading of the meter at the end of such a period, forward to the consumer the account statement based on the exact measured consumption during that period, taking into account any payment by him against the provisional account referred to.

- (3) (a) The amount mentioned in the provisional account in subsection (2) is determined by the chief financial officer with reference to such previous consumption on the same or other similar site or sites which in his opinion would serve as a reasonable guide for the quantity of electricity consumed over the period covered by the previous account, with the understanding that, should it appear that the actual consumption is considerably higher or lower than the consumption on which the provisional account was based, the chief financial officer may at any time during the first twelve months of occupation, amend the amount appearing in the provisional account.
- (b) After expiry of the first twelve months of occupation the amount of the provisional account mentioned in subsection (2), is determined by the chief financial officer according to the average consumption of the previous four meter reading periods and the chief financial officer can, in order to provide for tariff increases or possible higher consumption during a specific period, make an addition of 50% at the most to the amount appearing in the provisional account.
- (4) When a consumer alleges that he received an incorrect account statement, due to the application of an incorrect tariff or for any other reason than a faulty meter, the council must execute an investigation and carry out tests as he considers necessary and, if he is convinced that the consumer received an incorrect account statement, remedy it accordingly. If he is not convinced, the consumer must compensate the council with the cost of the investigation and tests.

Metering

- 8.(1) The consumption during any meter reading period on any site is taken as the difference of the reading of the meter or meters thereon at the beginning and end of such period and, where maximum demand metering applies, the maximum demand also forms part of the meter reading.
- (2) The reading shown by the meter is the prima facie proof of the electrical energy consumed and from the maximum demand during the meter reading period an entry in the books of the council is prima facie proof that the meter reflected the readings confirmed as such by the entries placed on record.
- (3) The council can install a prepaid meter on a site at the request and at the cost of the consumer.

- (4) Units used by way of a prepaid meter, can be purchased from the council at points of sale established for that purpose.
- (5) After proof of payment at the point of sale has been established no refund of the amount presented for the purchase of units will be made.
- (6) A copy of proof of purchase can be issued to the consumer upon request.
- (7) In the event of the site upon which a prepaid meter has been installed changes ownership, no refund of the balance in the prepaid meter will be made.
- (8) The council accepts no responsibility for loss of units in a prepaid meter which due to pilfering may be lost, incorrect use of the prepaid meter or for whatever reason.

Testing of accuracy of meter

- 9.(1) (a) If the consumer or owner has any reason to believe that the meter does not register correctly, he can request the head: electricity in writing that such meter be tested. Such notice must be accompanied by the charges in terms of the service tariff and the head: electricity must test the meter as early as possible thereafter in terms of the code of practice determined by the chief: electro-technical services.
- (b) Notwithstanding the provisions of subsection (a) the chief: electro-technical services may, when he considers it necessary, similarly test the accuracy of any meter.
- (2) The finding of the chief: electro-technical services regarding the accuracy of a meter, after a test referred to in subsection (1) has been undertaken, is final and a meter is regarded as registering correctly if the test confirms that it does not over or under register by more than 2,5 percent over a period of 14 days.
- (3) The charges payable in accordance with subsection (1) must be refunded if the test confirms that the meter registers incorrectly.
- (4) The chief: electro-technical services must read the meter immediately before it is removed and the running meter reading period is stopped at the time of such reading.
- (5) If the chief: electro-technical services, after he has tested a meter, or due to any other good and adequate reason, is convinced that the meter is not correct or registering at all, as described in subsection (2), the council acts in accordance with the provision of section 10.

Inability of a meter to register correctly

- 10.(1) The reading indicated by a defective meter is ignored and the consumer:
- (a) is debited in respect of the running reading period with the same amount as he paid in respect of the corresponding period of the previous year, subject to updating necessary as a result of any changes to the installation or the tariff;
 - (b) is debited on the basis of his consumption during the three months preceding the last date the meter was found to have registered correctly if he did not occupy the site during the corresponding period mentioned in subsection (a);
 - (c) is furnished with a preliminary account statement as provided for in section 7, if he was not in occupation of the site during the whole period refer to in subsection (b), or
 - (d) is debited on the basis of his consumption during the first three months after the defective meter was repaired or by the reading of the memory of a prepaid meter as basis of the estimated settlement if the defect of the meter is due to a technical fault or failure of whatever nature.
- (2) If it is established that the meter registered incorrectly for a longer period than the reading period mentioned in subsection (1), the consumer can be debited with the amount determined in accordance with the subsection referred to or for a longer period, with the understanding that no amount may so be debited in respect of a period longer than one year preceding the date on which it was established that the meter registered incorrectly.
- (3) Any amount due by the consumer in terms of subsections (1) and (2), is paid by him within ten days after he has been informed by the council in writing to do so or the consumer is credited without delay, with any amount he was overcharged.

Disconnection of supply

- 11.(1) The council has the authority to disconnect the supply to a consumer under the following conditions:
- (a) if the consumer neglects to pay the amount due for consumption on or before the date referred to in the account statement;
 - (b) in the event of an illegal connection or re-connection of an installation at the consumer connection or the electrical supply;
 - (c) in the event of the improper use of electricity which hampers the effective supply of electricity to another consumer or is intended to do so;
 - (d) in the event of the resale of electricity for the use on another site;
 - (e) in the event of the unauthorized removal or separation of a seal or lock placed on any meter, service fuse, service contract breaker or any similar apparatus provided by the council;
 - (f) in the event of the unauthorized interference or tampering with or damage to a consumer connection or any portion thereof, or
 - (g) in the case of a transgression of any other supply condition.
- (2) The amount due, as well as the charges payable for the connection and re-connection of the supply, in accordance the service tariff, is payable before the supply will be restored.
- (3) The council can disconnect the supply of any installation temporarily without notice for the purpose of undertaking repairs or inspection or to carry out tests or for any other purpose in connection with its distribution network or any other works.

Removal of consumer connection for the purpose of demolition or alteration to buildings

- 12.(1) Anyone wishing to have an existing consumer connection removed must advise the chief: electro-technical services by completion of the prescribed form obtainable at the department. Charges payable for the removal of such connection are according to the service tariff.
- (2) Where a cable consumer connection is removed according to subsection (1) and a cable consumer connection for a new altered building is required, it is regarded as a new cable connection.

- (3) The council must, at the request of a consumer in the form prescribed by the chief: electro-technical services, disconnect the supply and re-connect it after payment of the charges in accordance with the service tariff.

Unauthorized connection

13. No one, except an employee authorized by the council, may connect or re-connect any installation at the consumer or the distribution network, or attempt to do so.

Illegal usage

- 14.(1) Supply for which a levy is determined by the council from time to time and which is measured through a meter or set of meters, may not be used for any purpose for which a higher levy has been determined.
- (2) Without the approval of the council, no electricity supplied by the council may be used unless it flows through the meter coupled to the installation.

Resale of electricity

15. No one sells or supplies electricity supplied by the council on a specific site for use on another site than in respect of which such supply is authorized, or allow that such sale or delivery takes place and where such electricity is resold for use on the same site:
 - (1) such electricity, in respect of each purchaser, must be measured through a sub-meter of the kind approved by the South African Bureau of Standard as well as such requirements determined by the chief: electro-technical services from time to time. Sub-metering equipment must be housed in accommodation separate from accommodation provided for the measuring equipment of the council;
 - (2) the council is not responsible for any inaccuracy or other defect in any sub-meter, whether or not the council approved such sub-meter or it's installation;
 - (3) the tariffs and conditions of resale of electricity resold as such may not be of less advantage to the purchaser than that which would have been payable and applicable should the purchaser have been supplied with electricity by the council direct, or
 - (4) each such purchaser is entitled to claim that the seller furnishes him with all such accounts, documents and other information which might be necessary to enable him to establish whether the accounts received by him are correct.

Inspection and tests

- 16.(1) The chief: electro-technical services can at any reasonable time, or in cases of emergency at all times, or upon request of the owner or the consumer, enter any site to inspect or test any portion of the consumer connection or installation thereon, including for the purpose of establishing whether any transgression of this by-law or other applicable legislation has been committed or is taking place. The prescribed charges according to the service tariff are payable if the inspection or testing was undertaken at the request of the owner or consumer. The owner or consumer must, when requested thereto, remove any animal, soil, bricks, stone, woodwork or other article obstructing or covering any portion of the consumer connection or electrical installation, without cost to the council to enable the inspection or test.
- (2) Any work or repairs to be carried out on instruction of the chief: electro-technical services after conclusion of the inspection or test, must in all respects conform to the Installation Regulation without cost to the council.

Installation and wiring to conform to legislation

17. Every installation, the wiring thereof and any addition thereto or alteration thereof must conform to the Installation Regulations. The supply can be discontinued without any notice if the installation does not conform to the Installation Regulations.

Accountability of the Council

18. The council accepts no liability for any damage or loss arising from or connected to the installing of an installation or any alteration or addition thereto or which results from the condition of an installation.

Point of supply

19. The point of supply is determined by the chief: electro-technical services and must, except where he desires or approves otherwise, be as follows:
- (a) in the case of an underground distribution system situated at the distribution or meter box on a sidewalk or site, from where a supply will be provided to the site of the consumer;

- (b) in the case of an overhead distribution system, at the connecting terminal of the council's supply cable or on the consumer's meter board upon which the meter equipment is installed, or on such other meter board which, according to the judgement of the chief: electro-technical services, must be placed on the boundary of the site of the consumer or at a point on the site as agreed upon;
- (c) in the case of a large quantity supply at the connecting terminals of the Council's connection harness supplying the site of the consumer, and
- (d) in the case of a prepaid meter:
 - (i) if the supply is provided through an underground cable at the output terminal of the circuit breaker at the distribution or meter box on the sidewalk of erf boundary, or
 - (ii) if the supply is through an overhead distribution system, at the output terminal of the main circuit breaker at the pole.

Consumer connection

- 20.(1) The owner of the property in question must, in the form as prescribed by the chief: electro-technical services, apply for the installation or re-installation of a consumer connection.
- (2) A consumer connection is installed at the cost of the consumer and the cost thereof must be paid to the council before the supply is authorized.
- (3) Each portion of the consumer connection remains the property of the council.
- (4) Notwithstanding the fact that the consumer connection at an approved installation may already have been completed, the council can and will refuse to supply electricity to that installation until the charges due to the council by the same consumer in respect of that or any other consumer connection, on the same site or not, have been paid.
- (5) In the case of underground consumer connections the council can require from the consumer to supply and install at own cost approved separate pipes or channels from the meter point in the building up to the boundary.
- (6) The council can, subject to any conditions he may impose, provide more than one consumer connection on the same site provided the increased consumer connections are not interconnected.

- (7) The applicant for a consumer must, before the work is commenced, furnish the council with such exemption as may be specified by the council and the chief: electro-technical services can refuse to provide a consumer connection until he is convinced that no one is entitled to object against such installation.
- (8) (a) Where different tariffs apply in respect of the supply of electricity to the same site, separate circuits are provided and measured and where this is not done, the highest tariff applies.
- (b) The supply of electricity for communal use on a site in respect of terraces, passages, steps, bathrooms, toilets and other similar usage, takes place by way of a separate circuit and meter.

Restriction in size of meters

21.(1) Where the council's low voltage supply system exists out of three phase four wire alternating current, motors up to and with 2.2kW can be wound for voltages as prescribed in the Electricity Act, 1987. All larger low voltage motors must be wound for three phase at 380 volt.

(2) Invert current of motors:

- (a) To and with 2.2 kW; 7 times the design circuit on full load.
Above 2.2 kW up to and including 7.5 kW; 4 times the design circuit on full load
Above 7.5 kW up to with 15 kW; 3 times the design circuit on full load
Above 15 kW; twice the design circuit on full load.
- (b) Unless determined otherwise by the chief: electro-technical services in the case of motors with a capacity exceeding 5.5 kW 400/231V three phase, the invert current must be limited tot 1.25 the normal full load circuit.
- (c) All electrical protection equipment for multi phase motors must be of such a design that it can be effectively avoided that single phase working takes place.
- (d) The invert current of high voltage motors is determined by the chief: electro-technical services according to circumstances. Unless otherwise determined by the chief: electro-technical services the total invert current of three phase 400/231 V motors must be limited to 1.5 times the full load of the transformer feeding the motors.

- (e) The invert current referred to in subsections (a), (b) and (d) serves only as a guide for the maximum invert current admissible for any motor to be connected to the supply system of the council and is not binding on the council.
- (f) The council can at any time demand from the consumer that he takes approved steps to reduce the invert current of any motor or motors in an installation if he regards it as essential, from the point of view of other consumers, or due to excessive taxing on the high voltage conductors or due to invert frequency.

Sealed apparatus

- 22. Where any seal or lock is placed by the council on any meter, service fuse, service current breaker or any other similar apparatus, whether owned by the council or not, no one may for any reason what so ever remove such seal of lock, break, harm or otherwise tamper therewith, except an authorized employee of the council.

Tampering

- 23. No one may in any way for any reason what so ever paint, disfigure, pilfer with or concern himself with any consumer connection and only an authorized official of the council can undertake any adjustment or repairs thereof.

Accountability

- 24.(1) The owner of a site or the consumer is accountable for compensation to the council for any damage to the consumer connection or any portion thereof as to any other apparatus of the council on the site, unless such damage is due to the neglect on the part of the council.
- (2) If the cable or any other portion of the consumer connection is damaged, the consumer, as soon as he becomes aware thereof, advises the chief: electro-technical services and the chief: electro-technical services or a person authorized by him must repair the damage.

Type of supply

- 25.(1) The following supply systems exist on the distribution network of the council:
 - (a) Single phase alternating current, 231 voltage 50 Hz.
 - (b) Three phase alternating current, 400 voltage 50 Hz.
 - (c) High voltage supply at declared voltage.

- (2) The chief: electro-technical services decides in any special case whether supply in terms of subsections (1)(b) or (c) above will take place and his decision is based on the following:
- (a) whether such supply is available in the area in question;
 - (b) whether a future change in the supply in the area in question is expected; or
 - (c) where the connected supply on a site is more than 50 kV.A and exceeds the capacity low voltage distribution network of the council, the chief: electro-technical services can demand from the consumer that he takes his power supply from the high voltage main (which is normally transformed to a supply of 400/231 volt) or by means of the equipment of the council (the cost of which is borne by the consumer) or by means of the equipment of the consumer.
- (3) In his decision whether a consumer should be compelled to take his supply from the high voltage supply, the chief: electro-technical services must also take into account economic or technical considerations resulting from existing or possible future taxes and operating circumstances of the network in question, as well as any other applicable factors, including those resulting from existing or probable future nature of the taxes of the consumer.

Accommodation of service

- 26.(1) When it is demanded by the council, the consumer provides at own cost a meter-room or substation of approved design for exclusive use by the council on an approved position on the site of the consumer.
- (2) Where a substation is erected on the site of the consumer in accordance with subsection (1), the council reserves the right to supply electricity from the equipment installed also to other consumer.
- (3) To enable the council to erect, lay or install equipment across or on the property of a consumer in connection with electricity supply for the consumer on another property and to other consumers, the consumer must allow the council an indefinite period of right or rights of way along a route to be agreed upon and which is as direct as possible.
- (4) If the consumer is not the owner of the property, he must obtain such rights of way free of charge in favour of the council.

- (5) If the consumer requests the council to provide any alteration to the council's overhead lines, cables or other equipment or to transfer or remove any of its equipment, the consumer must pay the cost of such alteration, transfer or removal to the council in advance.

Maintenance of installation

- 27.(1) The owner of the site must at all times and to the satisfaction of the chief: electro-technical services maintain in good condition and working order any installation on such site connected to the supply, in accordance with the safety regulations as prescribed in the Act on Occupational Health and Safety, 1993 (Act 85 of 1993).

Control apparatus, load reduction and interruption of supply

- 28.(1) The council may install a control relay system to any water heater, area heater of the storage type, to any other apparatus and at any time disconnect the apparatus in question for as long as it is deemed necessary.
- (2) At the times of peak load or in cases of emergency or when according to the view of the chief: electro-technical services there is adequate reason or may be desirable to reduce the load on the supply system, the council may, without notice, interrupt the supply for a period as the chief: electro-technical services may consider necessary.
- (3) The council will not be responsible for any loss or damage, direct or indirect, which occurs as a result of an interruption in the supply.

Obstruction of employees

29. No one may -
 - (1) trouble, hamper or worry an inspector or authorized official of the council in the execution of his duties in accordance with this by-law;
 - (2) refuse to furnish such information as the council may reasonably require;
 - (3) furnish the council with any information which, to the best of his knowledge, is false or misleading; or
 - (4) prevent or obstruct an inspector or authorized official of the council in any way what so ever in obtaining free and unobstructed access to a meter during normal working hours to obtain the necessary meter readings.

Generation of energy

30.(1) No one may, without the written consent of the chief: electro-technical services, in any way what so ever, generate energy on a site, whether for personal use or use by others.

(2) If the approval intended in subsection (1) above is obtained, energy so generated may under no circumstances be connected to an installation connected to the supply of the council, except by way of an approved change over switch.

Adequate protection

31.(1) Each consumer must ensure that his installation includes adequate protection equipment to avoid damage:

- (a) of the installation referred to due to disturbances in the system of the council, and
- (b) of the council's system due to faults in the installation mentioned.

(2) The consumer must not under any circumstances accept that any safety appliance supplied by the council is suitable or intended to protect the installation or apparatus of the consumer

Irregular supply

32.(1) Subject to the provision of section 26 of the Electricity Act, 1987, the council is not responsible for the consequences for the consumer or any other person of any breakdown, variation, surge or lack of electricity, unless it can be attributed to the negligence of the council.

(2) If an interruption of the supply can cause damage to equipment or business of the consumer, he must take the necessary precaution to protect himself against such possible damage.

Notices

33. Any notice or other document issued by the Council in accordance with this by-law is regarded as so issued if signed by the chief: electro-technical services, chief financial officer or municipal manager or by

such other official to, who may have been authorized by any of them, to act on their behalf.

Serving of document

34. Any directive, notice or document, in accordance with this by-law handed or forwarded to a person can be given or forwarded by delivering the original thereof in one of the following ways:
- (1) handing it to such person personally or to his duly authorized agent;
 - (2) forwarding such instruction, notice or document by prepaid certified or registered mail to his last known residential address, business address or post office box number;
 - (3) handing thereof to a person apparently over the age of sixteen years on the property occupied by the person on whom the service must be executed;
 - (4) if no such person can be found, by placing the instruction, notice or document on a conspicuous place on the property;
 - (5) if the person chose a domicilium citandi et executandi, by delivering the item to such address on one of the above-mentioned ways; or
 - (6) any directive, notice or document delivered to an owner or occupant of a property in accordance with this by-law can be addressed to the "owner" or "occupant" of the property in question without the name or any description of the owner or occupant.

Infringement and penalties

- 35.(1) Anyone transgressing any of the provisions of this by-law or neglects to give affect thereto is guilty of an offence and, if found guilty in court, is subject to a fine and/or imprisonment.
- (2) It is considered that the occupant or, if there is no occupant, then the owner of any site supplied with electricity and on which a transgression in terms of this by-law has been committed, is guilty of that transgression unless he proves that he was not aware and could not have known by execution of reasonable devotion, that the

transgression was taking place and it was committed by a person over whom he had no control.

- (3) Everyone transgressing the provisions of section 14 and who was consequently not debited for electricity consumed or debited for such electricity at a tariff lower than that which he should have been debited, is irrespective of any punishment imposed in terms of this by-law, responsible for paying to the council the amount which would have been payable if such transgression was not committed and such amount is calculated at the highest levy for which the tariff provides, with effect from the date on which the transgression originally occurred.
- (4) In accordance with the judgement for costs by a competent court, the cost involved by the council to recover or in an attempt to recover, any amount which any person is indebted to the Council in terms of these regulations, can be recovered from such person.

Surcharge

36. A surcharge, as approved by the council, shall be added to each account not paid at the offices of council on or before the 15th day of each month following the month in respect of which the account was rendered, or the first day on which the offices of council is open if the 15th falls on a Saturday, Sunday or public holiday; with the understanding that a portion of a month for the application of this stipulation be regarded as a month.

Arbitration

37. If at any time any difference of question arises between the supply authority and the consumer as to the construction, meaning or effect of this by-law or as to the rights, obligations or liabilities of either party there under, such difference or question or matter or thing so subject to agreement or adjustment shall be determined by arbitration in such manner as may be agreed upon, and failing such in terms of the provisions of the Arbitration Act, 1965 (Act 42 of 1965), as amended.

Faulty pre-paid meter

38. Where a computer program dealing with pre-paid electricity gets faulty and the pre-paid meter has to be passed the cost of the units that is used free of charge will be recovered from the user in such manner as decided by the Chief Financial Officer of the Council.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

WATERVOORSIENINGSVERORDENINGE

INHOUDSOPGAWE

	Bladsy
1. Woordomskrywing	1
2. Aanvraag vir water	2
3. Verskaffing van water	3
4. Raad nie verplig om aansluiting te gee	4
5. Aansluiting vir boudoeleindes	4
6. Watteraansluitings slegs deur raad se amptenare	4
7. Verpligte munisipale watertoevoer binne die munisipaliteit	4
8. Waterverbinding met ander waterbronne	4
9. Privaat verbindings	4
10. Afsonderlike bewoning	5
11. Slegs een watteraansluiting per eiendom	5
12. Enkel aansluitings – bestaande eiendomme	5
13. Verpligte gebruik van watermeter	5
14. Watermeters en toebehore deur raad verskaf	5
15. Plasing van watermeter	6
16. Herstel en vervanging van watermeters	6
17. Watermeter wat foutief registreer	6
18. Gemiddelde verbruik – meters buitewerking	6
19. Bepaling van deposito's	7
20. Hoeveelheid water geregistreer en betaling daarvoor	7
21. Bestelling van dokumente	8

22.	Toegang en ondersoek deur amptenare	8
23.	Dwarsboming van amptenare	8
24.	Weiering van inligting	8
25.	Vermorsing, misbruik of besoedeling van water	9
26.	Stappe ter voorkoming van vermorsing	9
27.	Onderbreking en/of onvoldoende toevoer	9
28.	Geen verpligting om bepaalde waterdruk te handhaaf	9
29.	Watertoevoer na hoërliggende punte op persele	9
30.	Ooreising van toevoerstelsel	10
31.	Onderbreking in watertoevoerstelsel	10
32.	Beskadiging van raad se werke	10
33.	Ongemagtigde aansluiting	10
34.	Ongemagtigde verbinding aan wateraansluiting	10
35.	Verbruiker se aansluitkraan	10
36.	Versuim om privaat waterdistribusiestelsel te herstel	11
37.	Verhaal van koste deur raad	11
38.	Ontruiming en betrekking van eiendom	11
39.	Inkortig – watertoevoer	11
40 (1)	Spesiale ooreenkomste vir watervoorsiening	12
40 (2)	Beëindiging van ooreenkoms	12
41.	Onus op verbruiker	12
42.	Verkoop deur verbruiker verbode	13
43.	Afsluit van watertoevoer	13
44.	Voorkoming besoedeling en korrosie	13
45.	Diepte, deklaag en posisie van pype	13
46.	Staanpype en boggrondse pype	13

47.	Ondergrondse houers	13
48.	Spesiale waterbeperkings	14
49.	Bewyslas inskrywings in raad se boeke	14
50.	Gemeterde en ongemeterde brandblus toevoer	14
51.	Waterdrukmeter vir brandblusstelsel	15
52.	Goedkeuring vir waterblusstelsel	15
53.	Amptelike dokumente	15
54.	Straf vir oortreding van verordening	15
55.	Toepassing van verordening	16
56.	Heffings	16
57.	Nabyheid van huisleiding aan elektriese drade	17
58.	Storte, waskomme en openbare urinale	17

SENTRAALE KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

WATERVOORSIENINGSVERORDENING

Woordomskrywing

1. In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken:-

“eienaar” en sluit in:

- (a) die persoon of persone by wie die wetlike eiendomsreg van enige onroerende eiendom berus;
- (b) die persoon by wie die beheer van sodanige boedel as kurator, eksekuteur, gevolgmagtigde, beheerder of boedelberedderaar berus in ‘n geval van waar ‘n persoon by wie die wetlike titel berus insolvent of dood of van sy verstand is;
- (c) die agent of persone wat die huur van die betrokke eiendom ontvang in gevalle waar die eienaar soos hierbo beskrywe afwesig is;
- (d) die huurder daarvan van die eiendom in geval waar ‘n eiendom vir vyftig jaar of meer verhuur is;
- (e) die vruggebruiker van onroerende eiendom; of
- (f) die fiduciaries van onroerende eiendom.

“eiendom” sluit in grond, erf, perseel, gebou of gedeelte daarvan;

“gemeterde aansluiting” ‘n wateraansluiting waarvan die hoeveelheid water wat daardeur vloei gemeet word of gemeet kan word;

“geneeskundige gesondheidsbeampte” die persoon wat deur die raad in hierdie hoedanigheid aangestel is of wat in die pos waarneem of deur die raad gemagtig is om namens hom op te tree;

“munisipale bestuurder” hierdie persoon wat deur die raad in die hoedanigheid aangestel is of wat in die pos waarneem of deur die raad gemagtig is om namens hom op te tree;

“hoofwatergeleiding” enige pyp, akwaduk of ander werk onder die uitsluitlike beheer van die raad en wat deur die raad gebruik word vir die doel om water na verbruikers te vervoer, maar sluit geen aansluiting in soos hierin omskryf nie;

“identiteitsdokument” die dokument waarna in die Wet op Identifikasie, 1997 (Wet 68 van 1997) verwys word;

“inspekteur of gemagtigde amptenaar” die stadsingenieur, hoof: finansiële beampte, gesondheidsbeampte of enige persoon wat in verband met die toepassing of uitvoering van hierdie verordening deur die raad aangestel is of enige persoon wat deur genoemde beamptes in terme van die raad se delegasies gemagtig is om namens hulle op te tree;

“kalendermaand” enige maand ongeag die aantal dae waaruit dit bestaan wat begin onmiddellik na 12 uur middernag van die laaste dag van die voorafgaande maand tot 12 uur middernag van die laaste dag van die betrokke maand;

“meter” enige toestel wat deur die stadsingenieur goedgekeur is om die hoeveelheid water wat daar deurvloei, te meet.

“munisipaliteit” die gebied wat onder die jurisdiksie van die raad val;

“munisipale watergeleiding of watertoevoer” enige pyp, meter, afsluitkraan of enige apparaat of toerusting wat die eiendom is van of onder direkte beheer van die raad staan en wat gebruik word of gebruik kan word om water aan ‘n verbruiker te verskaf;

“ooreenkoms/kontrak” ‘n dokument wat deur die verbruiker voltooi en onderteken moet word in ‘n vorm soos van tyd tot tyd deur die raad bepaal;

“privaat waterdistribusiestelsel” enige waterpypleiding op enige eiendom of in enige privaatgebou wat nie die eiendom van die raad is nie of nie onder beheer van die raad val nie, maar waarin water-, vloei of kan vloei wat deur die raad verskaf is;

“hoof”: finansiële beampte” die persoon wat deur die raad in hierdie hoedanigheid aangestel is of wat in die pos waarneem of deur die raad gemagtig is om namens hom op te tree;

“stadsingenieur” die persoon wat deur die raad in hierdie hoedanigheid aangestel is of wat in die pos waarneem of deur die raad gemagtig is om namens hom op te tree;

“verbruiker” enige persoon, openbare liggaam, maatskappy of koöperasie wat geregtig is op voorsiening van water of wat verplig word om water deur die raad verskaf word, te gebruik;

“verbruiksmaand” die tydperk tussen twee datums waarop in meter geles word met ‘n maksimum van twaalf lesings per kalenderjaar;

“wateraansluiting” ‘n pyp wat van ‘n hoofwatergeleiding na die eiendom van ‘n eienaar of verbruiker tot by die uitlaat van die meter gelê is insluitende alle toebehore en meters; en

“raad” die Beaufort-Wes Munisipaliteit

Aanvraag vir water

2. (1) Enige eienaar of verbruiker wat verlang om deur die raad van water voorsien te word doen daarvoor aansoek by die raad op die voorgeskrewe vorm wat by die hoof: finansiële beampte se kantoor verkrygbaar is, ooreenkomstig die bepalings van enige wette, verordeninge, tariefskedules en voorwaardes wat in hierdie verordeninge vervat is, soos van tyd tot tyd deur die raad goedgekeur.
- (2) Die doel waarvoor die voorsiening aangevra is mag nie verander word alvorens die hoof: finansiële beampte skriftelik daarvan in kennis gestel is nie.
- (3) Die applikant moet by ondertekening van die ooreenkoms sy identiteitsdokument voorlê. Indien die applikant nie 'n Suid-Afrikaanse burger is nie, moet 'n geldige paspoort voorgelê word.
- (4) Nadat die gemagtigde amptenaar ingestem het om water te voorsien, moet 'n ooreenkoms deur die applikant onderteken word. Geen water word voorsien voordat hierdie ooreenkoms onderteken is en die deposito waarna in artikel 19 van hierdie verordening verwys word, betaal is nie.
- (5) Indien water vir boudoeleindes benodig word, kleinere veranderinge of byvoegings tot bestaande geboue uitgesluit, moet aansoek vir 'n afsonderlike aansluiting vir elke eiendom teen betaling van die voorgeskrewe gelde gedoen word.
- (6) Niemand mag enige water wegneem of veroorsaak of toelaat dat dit weggeneem word van sy perseel of eiendom vir gebruik elders, behalwe met die voorafverkreë toestemming van die stadsingenieur.
- (7) Die raad het die reg om van 'n eienaar of verbruiker te vereis om bykomstige meters te installeer ten einde verbruike vir verskillende doeleindes of van verskillende verbruikers, te meet.
- (8) Slegs natuurlike persone bo die ouderdom van 21 jaar en/of wat handelingsbevoeg is, mag 'n ooreenkoms met die raad aangaan.
- (9) Insolvente en ander persone wat nie handelingsbevoeg is nie, kan slegs met die toestemming en bystand van sy/haar kurator of wettige voog 'n ooreenkoms aangaan, mits sodanige kurator of wettige voog onderneem om die volle rekening te betaal in geval van wanbetaling.
- (10) Indien die eienaar/verbruiker nie 'n natuurlike persoon is nie, moet 'n magtiging om die ooreenkoms aan te gaan, voorgelê word.
- (11) 'n Identiteitsdokument moet persoonlik by ondertekening van die ooreenkoms voorgelê word.
- (12) Dit word nie van partye wat binne gemeenskap van goedere getroud is, vereis dat albei partye die ooreenkoms onderteken nie, maar albei partye word afsonderlik en gesamentlik aanspreeklik vir die betaling van rekening gehou.

Verskaffing van water

3. (1) Nadat aan die bepalings van hierdie verordening voldoen is, voorsien die raad 'n aansluiting.
- (2) Die plasing van die aansluiting word deur die stadsingenieur bepaal. Die raad is by magte om die grootte van enige aansluiting te bepaal of te beperk.
- (3) Alle toebehore van 'n privaat distribusiestelsel word deur en op koste van die eienaar of verbruiker verskaf, aangelê en in goeie orde gehou.
- (4) Die geheel van die munisipale distribusiestelsel wat nie deel van 'n privaat waterdistribusiestelsel vorm nie, word op koste van die raad aangelê- en in stand gehou.
- (5) Indien die ooreenkoms waarna in artikel 2 (4) verwys word beëindig word, mag die raad die toevoer afsluit en die betrokke meter verwyder.

Raad nie verplig om aansluiting te gee

4. (1) Die raad is nie verplig om 'n aansluiting te gee of vir 'n toevoer van water na 'n eiendom te sorg binne 'n bepaalde tydperk nadat 'n aansoek om voorsiening by die hoof: finansiële beampte ingedien is nie.
- (2) Die volgorde waarin aansluitings gemaak word, word uitsluitlik deur die stadsingenieur bepaal.

Aansluiting vir bou-doeleindes

5. (1) Voordat 'n aansluiting vir boudoeleindes gemaak word, moet die applikant die koste vir die verskaffing en installering soos deur die raad by spesiale besluit bepaal, betaal.
- (2) Betaling word slegs aanvaar op voorlegging van 'n sertifikaat van die mediese gesondheidsbeampte dat sy vereistes in verband met die voorsiening van sanitêre geriewe op die boupurseel voldoen is.
- (3) Indien die stadsingenieur dit goedkeur, kan dieselfde aansluiting, wat ingevolge hierdie verordening verskaf word vir die permanente voorsiening van die eiendom gebruik word, maar geen verbinding ten opsigte van so 'n permanente voorsiening mag aangebring word alvorens die prosedure voorgeskryf in artikel 2 nagekom is nie.

Wateraansluitings slegs deur raad se amptenare

6. Slegs 'n gemagtigde amptenaar van die raad of 'n kontrakteur wat vooraf deur die stadsingenieur goedgekeur is, mag 'n aansluiting aan 'n hoofwatergeleiding maak.

Verpligte munisipale watertoevoer binne die munisipaliteit

7. Onderworpe aan hierdie verordening moet elke eienaar van 'n eiendom wat tydelik of permanent beset word 'n toevoer vir menslike gebruik van die raad verkry, mits die raad instem om 'n toevoer te verskaf.

Waterverbinding met ander waterbronne

8. (1) Niemand mag enige verbinding tussen enige geleiding waarin munisipale water vloei of kan vloei en enige privaat put, boorgat, fontein of enige ander bron van voorsiening maak of toelaat dat dit gemaak word of bestaan nie.
- (2) Niemand mag toelaat dat enige reënwater of stormwater in aanraking kom of meng met enige opgaartenk, bak, houër of watergeleiding wat gebruik word of kan word vir water wat deur die raad voorsien word.

Privaat verbindings

9. Geen eiendom mag met die privaat distribusiestelsel van 'n ander eiendom verbind word nie.

Afsonderlike bewoning

10. Indien gedeeltes van 'n eiendom afsonderlik bewoon word, geskied die verskaffing van water aan die eiendom of gedeeltes daarvan onderworpe aan die volgende bepalings:
- (1) Indien die eienaar van 'n groep of blokgeboue onderneem om vir die water wat verskaf word te betaal, het die stadsingenieur die bevoegdheid om toe te laat dat aan die groep of blokgeboue water deur middel van een aansluiting verskaf word.
- (2) Wanneer meer as een gebou of gedeelte van 'n gebou uit een aansluiting bedien word, moet 'n afsluitkraan na elke gebou of gedeelte van 'n gebou, deur die eienaar aangebring word sodat die toevoer na so 'n gebou of gedeelte van 'n gebou afgesluit kan word sonder om die toevoer na die ander verbruikerspunte te onderbreek. Die afsluitkraan voor die meter behoort aan die Raad en is buite perkte vir die eienaar/publiek.

Slegs een wateraansluiting per eiendom

11. Eiendomme wat nie deur die bepalings van artikel 10 van hierdie verordening gedek word nie, is nie geregtig om toevoer deur middel van meer as een aansluiting te kry nie; met dien verstande dat die stadsingenieur dit mag toelaat wanneer dit vir hom blyk dat ontbering of ernstige ongerief of ander soortgelyke omstandighede andersins kan ontstaan.

Enkel aansluitings – bestaande eiendomme

12. In die gevalle waar bestaande eiendomme deur middel van 'n enkele aansluiting van water voorsien word en dit nodig word om binne die geboue of grense van die eiendomme 'n verwydering, verandering of verlenging van die gemeenskaplike pyplyn aan te bring of as daar 'n verwisseling van eienaars plaasvind van 'n gebou wat voorheen as 'n gedeelte van 'n blok of ry geboue wat aan een eenaar behoort het, moet elke eenaar wat deur die verwisseling geraak word by die raad aansoek om 'n afsonderlike aansluiting doen.

Verpligte gebruik van watermeter

13. Alle water wat deur die raad verskaf word, moet deur 'n munisipale meter vloei.

Watermeters en toebehore deur raad verskaf

14. Alle meters, krane, meterkaste, pype en ander toebehore wat ingevolge hierdie verordening deur die raad voorsien of aangebring is, bly die eiendom van die raad en val te alle tye onder die stadsingenieur se beheer.

Plasing van watermeter

15. (1) Die stadsingenieur het die reg om wanneer hy dit nodig ag, 'n meter op die eiendom van 'n verbruiker te installeer en om van die verbruiker te eis dat hy op eie koste sodanige veranderinge aanbring as wat vir die installering van 'n meter nodig is.
- (2) 'n Meter mag nie sodanig toegebou of versper word dat die meter en toebehore nie geredelik leesbaar en bekombaar is en vir vervanging, toetsing of instandhouding verwyder kan word nie.
- (3) Vir sover dit gewone slytasie betref, onderhou en herstel die raad op eie koste enige aansluiting wat deur hom verskaf is. Blyk dit egter dat herstelwerk aan die betrokke meter nodig is omdat dit opsetlik, nalatiglik of per ongeluk deur die verbruiker beskadig is, is die verbruiker vir die herstelkoste aanspreeklik.

Herstel en vervanging van watermeters

16. Die raad behou hom die uitsluitlike reg voor om 'n meter wat sy eiendom is of onder sy beheer staan te enige tyd te toets, te herstel of te vervang.

Watermeter wat foutief registreer

- 17.(1) Indien 'n verbruiker meen dat sy meter sy waterverbruik foutief registreer, kan hy by die hoof: finansiële beampte aansoek doen om die meter deur die stadsingenieur te laat toets.
- (2) Die aansoek moet aan die hoof: finansiële beampte op die voorgeskrewe vorm gerig word en moet vergesel gaan van die toetsgeld soos deur die raad by spesiale besluit bepaal is.

- (3) Die toetsresultate van die stadsingenieur oor die korrektheid van die meter –is finaal en bindend op die verbruiker.
- (4) Indien die stadsingenieur sou bevind dat die werklike verbruike soos deur die meter geregistreer, afwyk van die norm soos vervat in die Wet op Handelsmetrologie (Wet 77 van 1973), word die toetsgelde aan die verbruiker terugbetaal, maar nie as die verbruike minder is as die aangeduide norm nie.
- (5) Enige regstelling van waterverbruik deur byvoeging of aftrekking is slegs van toepassing en word in berekening gebring op die verbruik vanaf die derde laaste normale lesing voor die datum van ontvangs van die toetsgelde ongeag die tydperk van die jaar of enige ander omstandighede.

Gemiddelde verbruik – meters buitewerking

18. Die hoeveelheid water verbruik tydens die tydperke wat die meter buitewerking was, word bereken op die gemiddelde verbruik gedurende die voorafgaande drie maande of die naaste ononderbroke tydperk van drie maande voor of na-die tydperk wat die meter buitewerking was. Die bepaling van hierdie ononderbroke tydperke berus uitsluitlik by die hoof: finansiële beampte.

Bepaling van deposito's

- 19.(1) Die deposito waarna in artikel 2 (4) hiervan verwys word, word soos volg bepaal:
 - (a) Uitgesonderd in die geval van die Regering van die Republiek van Suid-Afrika (met inbegrip van die Wes-Kaapse Provinsiale Administrasie, die Suid-Afrikaanse Posdiens, TELKOM en TRANSNET) of 'n ander klas verbruiker deur die raad goedgekeur, moet elke aansoeker om 'n toevoer, voordat sodanige toevoer geskied, by die raad 'n bedrag geld stort, wat na die mening van die hoof: finansiële dienste gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum verbruik van die aansoeker gedurende enige twee of soveel meer agtereenvolgende maande as wat die raad bepaal.
 - (b) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1) (a) kan die hoof: finansiële beampte sekuriteit vir die betaling van enige bedrag wat die aansoeker verskuldig mag wees vir die toevoer, in stede van die bepaling van 'n bedrag geld as deposito, 'n waarborg van 'n goedgekeurde bank of ander finansiële instelling aanvaar vir 'n bedrag wat bereken word soos in subartikel (1) (a) bepaal; met dien verstande dat die totale bedrag van sodanige waarborg nie minder as R5 000,00 mag bedra nie. Geen rente is deur die raad op enige bedrag geld wat in kontant as deposito gestort is, betaalbaar nie.
- (2) Die hoof: finansiële beampte het die reg om enige eienaar of verbruiker in kennis te stel dat die deposito verhoog word waar sodanige deposito nie voldoende is om die koste van die maksimum hoeveelheid in artikel 19 (1) (a) en (b) genoem, te dek nie. Die verbruiker moet onverwyld die addisionele bedrag verlang deponeer. Indien dit nie binne 'n tydperk van 12 maande vanaf hierdie datum deur die verbruiker opgeëis word nie.

- (3) Die deposito word by beëindiging van die ooreenkoms verrekenbaar teen enige skuld aan die raad wat ten opsigte van heffings opgehoop het en die saldo daarvan, indien enige, tesame met enige kredietsaldo op die rekening word aan die raad verbeur indien dit nie binne 'n tydperk van 12 maande vanaf hierdie datum deur die verbruiker opgeëis word nie.

Hoeveelheid water geregistreer en betaling daarvoor

20. (1) Behoudens die bepalings van hierdie verordening word die hoeveelheid water wat deur die meter geregistreer is, beskou as die hoeveelheid wat in werklikheid verskaf is. Die verbruiker moet vir die hoeveelheid water wat deur die raad by spesiale besluit bepaal is, betaal.
- (2) Alle heffings wat aan die raad vir water verskaf verskuldig is moet voor die 15de van die kalendermaand wat volg op die kalendermaand waarin 'n rekening ten opsigte van so 'n heffing versend is, betaal word.

Bestelling van dokumente

21. Enige voorskrif, kennisgewing of dokument wat ingevolge hierdie verordeninge aan 'n persoon gegee of gestuur moet word, kan gegee of gestuur word deur die oorspronklike daarvan op een van die volgende maniere af te lewer:
- (1) aan sodanige persoon persoonlik of aan sy behoorlik gemagtigde agent;
 - (2) deur sodanige voorskrif, kennisgewing of dokument te versend per vooruitbetaalde gesertifiseerde of geregistreerde pos in 'n koevert waarop sy laasbekende huis- of besigheidsadres of posbusnommer geskryf is. Sodanige stuk word geag afgelewer te gewees het op die tydstip waarop die brief in die gewone loop van die pos afgelewer sou word;
 - (3) aan 'n verantwoordelike persoon bo die ouderdom van 16 jaar op die eiendom wat behoort aan of bewoon word deur die persoon opwie die diening moet geskied;
 - (4) deur die voorskrif, kennisgewing of dokument op 'n ooglopende plek op die eiendom aan te bring, indien geen persoon soos in subartikel (3) vermeld, gevind kan word nie;
 - (5) indien die persoon 'n domicilium citandi gekies het, die stuk by sodanige adres op een van bogemelde maniere af te lewer; of
 - (6) enige voorskrif, kennisgewing of dokument wat kragtens hierdie verordening aan die eienaar of okkupeerder van 'n eiendom afgelewer moet word, kan aan die "eienaar" of "okkupeerder" van die betrokke eiendom geadresseer word sonder vermelding van die eienaar of okkupeerder se naam of enige beskrywing.

Toegang en ondersoek deur beamptes

22. Die inspekteur of gemagtigde amptenare van die raad besit die reg van toegang tot enige eiendom hê ten einde te bepaal of daar aan die bepalings van hierdie verordening voldoen word.

Dwarsboming van beamptes

23. Niemand mag aan enige gemagtigde amptenaar van die raad toegang tot 'n eiendom weier of hom verhinder of toelaat dat hy verhinder word om sy pligte en bevoegdhede ingevolge hierdie verordening uit te voer nie.

Weiering van inligting

24. Niemand mag weier om enige inligting te verstrek of inligting weerhou of opsetlik vals inligting verskaf aan 'n gemagtigde amptenaar van die raad wat met die uitvoering van hierdie verordening belas is.

Vermorsing, misbruik of besoeling van water

25. Niemand mag opsetlik of nalatiglik water mors, misbruik of besoedel, of toelaat dat enige apparaat foutief raak nie.

Stappe ter voorkoming van vermorsing

- 26.(1) Indien water vermors of misbruik word of 'n lekkasie ontstaan, moet die eienaar of verbruiker sonder versuim stappe doen om die vermorsing, misbruik of lekkasie stop te sit.
- (2) Bly die eienaar of verbruiker in gebreke om die genoemde stappe te neem, moet 'n kennisgewing aan hom bestel word waarin hy gelas word om die vermorsing of misbruik of lekkasie binne 'n vasgestelde tydperk te staak.
- (3) Versuim of weier die eienaar of verbruiker dan nog om die nodige stappe te doen, word dit as 'n oortreding van hierdie verordening geag en kan die raad boonop nog sonder enige verhaal teen die raad die toevoer staak of die nodige herstelwerk aan die privaat distribusiestelsel op koste van die eienaar of verbruiker laat doen in welke geval laasgenoemde ook nog aanspreeklik is vir enige heffing wat in die raad se finansiële verordeninge vermeld word.

Onderbreking en/of onvoldoende toevoer

27. Die raad is nie aanspreeklik vir enige skade of vergoeding as gevolg van 'n gebrek in die gehalte van die water wat gelewer word, 'n versuim om water te lewer of enige onderbreking in die toevoer nie.

Geen verpligting om bepaalde waterdruk te handhaaf

28. Die raad is nie verplig om op enige plek en tyd in sy distribusiestelsel 'n bepaalde druk te handhaaf nie.

Watertoevoer na hoërliggende punte op persele

29. Geen water word gelewer aan 'n perseel wat geleë is bo 'n hoogte wat deur die normale druk van die hoofleiding van die plaaslike owerheid bedien kan word nie, tensy die eienaar van so 'n perseel 'n selfstandige en outomatiese pompstelsel, tesame met 'n tenk wat 'n voorraad water vir minstens 'n halwe dag se gebruik vir sodanige perseel kan hou, op eie koste kan verskaf en op 'n bevredigende wyse onderhou. Sodanige toerusting en opgaartenk, kan geïnspekteer word en die watervoorraad uit die tenk kan chemies en bakteries getoets word al na die plaaslike owerheid vereis. Die voorraad water wat uit die hoofleiding geneem word, word aan die toevoer van die pompinstallasie deur 'n meter geregistreer.

Ooreising van toevoerstelsel

30. Indien die raad se toevoerstelsel ooreis mag word, is dit die plig van 'n eienaar of verbruiker om op eie koste voorsorgmaatreëls te tref om die toevoer uit 'n reservoir of houer of swaartekragwatertenk of ander metode wat deur die stadsingenieur skriftelik goedgekeur is, aan te vul.

Onderbreking in watertoevoerstelsel

31. Indien 'n eienaar of verbruiker afhanklik is van 'n voortdurende toevoer van munisipale water is dit sy plig om voorsorg te tref vir 'n onderbreking van minstens 12 uur.

Beskadiging van raad se werke

- 32.(1) Niemand mag enige van die waterwerke van die raad beskadig of enige handeling verrig, laat verrig of toelaat dat dit verrig word waardeur enige put, boorgat, windpomp, bron, fontein, stroom, rivier, dwarswal, dam, reservoir, geboue, terrein of enige toerusting beskadig, benadeel, verswak, geskend of vernietig word nie.
- (2) Slegs 'n gemagtigde amptenaar mag hom enigsins bemoei met enige brandkraan, kraan, pypgeleiding, apparaat, drukmeter, watermeter, pomp of iets dergelyks wat aan die raad behoort.

Ongemagtigde aansluitings

33. Iemand wat nie die bepalings van hierdie verordening nagekom het nie, mag nie van die munisipale water neem of laat neem of enige verbinding maak of laat maak met die raad se distribusiestelsel nie.

Ongemagtigde verbinding aan wateraansluiting

34. Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die stadsingenieur, enige verbinding maak met 'n pomp of ander soortgelyke toerusting wat direk aan die hoofleiding gekoppel is. Geen toestel of masjien wat trillinge in enige waterpyp kan veroorsaak, mag direk aan die aansluiting gekoppel word nie.

Verbruiker se afsluitkraan

35. Elke verbruiker of eienaar moet op eie koste 'n afsluitkraan aanbring in sy hooftoevoerwaterpyp op sy eiendom aan die verbruikerskant van die meter op 'n plek wat deur die stadsingenieur goedgekeur is en waarmee die gehele toevoer van water na die eiendom afgesluit kan word. Die afsluitkraan voor die meter is buite perke vir die eienaar/publiek.

Versuim om privaat waterdistribusiestelsel te herstel

- 36.(1) In geval van misbruik of vermorsing of oormatige gebruik of onnodige lekkasie in 'n privaat waterdistribusiestelsel kan 'n gemagtigde amptenaar per skriftelike kennisgewing die eienaar of verbruiker versoek om binne 7 dae na diening daarvan die nodige herstelwerk insluitende verandering of vernuwing te verrig.
- (2) Indien die eienaar of verbruiker versuim om aan die versoek vermeld in subartikel (1) hiervan te voldoen, kan die raad aan enige gelisensieërde loodgieter of sy eie amptenare opdrag gee om op koste van die eienaar of verbruiker die nodige herstelwerk te verrig of die nodige verandering aan te bring.

Bowendien bly die eienaar of verbruiker aanspreeklik vir enige heffings van die raad ingevolge sy finansiële verordeninge.

Verhaal van koste deur raad

- 37.(1) In alle gevalle waar die raad werk ingevolge hierdie verordening onderneem waarvan die koste deur die raad van 'n persoon verhaal kan word, en ten opsigte waarvan geen bepaalde tarief in hierdie verordening vasgestel is nie, word die koste ooreenkomstig die bepalinge van hierdie verordening of munisipale ordonnansie bepaal.
- (2) By die koste vermeld in subartikel (1) hiervan kan enige onkoste in verband met die opbreek of regmaak van 'n straat of in verband met die herstel van enige eiendom of grond gevoeg word.

Ontruiming en betrekking van eiendomme

- 38.(1) Enige eienaar of verbruiker aan wie die raad kragtens ooreenkoms water voorsien wat van voorneme is om die eiendom te ontruim en dientengevolge verlang dat sy verantwoordelikheid beëindig word, moet minstens 6 dae voor die datum van ontruiming skriftelik daarvan aan die hoof: finansiële beampte kennis gee.

- (2) Indien 'n eienaar of verbruiker in gebreke gebly het om kennis ooreenkomstig subartikel (1) te gee, bly hy aanspreeklik vir die verbruik totdat dienoooreenkomstig kennis gegee is.
- (3) Eienaars en verbruikers wat 'n eiendom wil betrek en verlang dat die raad aan hulle water moet voorsien, moet insgelyks minstens 6 dae vooruit skriftelik aan die hoof: finansiële beamppte kennis gee en die voorgeskrewe kontrak vir voorsiening met die raad sluit.

Inkorting – watertoevoer

- 39.(1) Die raad het die reg om sonder betaling van vergoeding en sonder benadeling van sy regte om betaling te eis vir water wat aan die eienaar of verbruiker verskaf is die toevoer na goeddunke te staak of te weier indien so 'n verbruiker:
- (a) versuim het om 'n bedrag ingevolge hierdie verordening aan die raad verskuldig te betaal; met die uitsondering van verbruikers wat ingevolge die raad se beleid vir deernishuishoudings, vir 'n deernissubsidie kwalifiseer.
 - (b) opsetlik, of nalatiglik 'n hoofgeleiding, aansluitingspypmeter of enige ander toerusting van die raad wat gebruik word of gebruik kan word in verband met voorsiening beskadig, laat beskadig of toelaat dat dit beskadig word;
 - (c) enige van hierdie artikels oortree; en
 - (d) met enige toerusting onder beheer van die raad wat gebruik word of gebruik kan word in verband met voorsiening gepeuter het of hom onnodig daarmee bemoei het of daaraan laat peuter het of toegelaat het dat daaraan gepeuter word.
- (2) Die raad is nie aanspreeklik vir skade deur enige eienaar of verbruiker gelyk as gevolg van die afsny of beperking van die toevoer as dit gedoen is terwyl bona fide geglo is dat die eienaar of verbruiker hom aan enigeen van die vergrype in subartikel (1) vermeld, skuldig gemaak het.
- (3) Voordat die raad die voorsiening van water aan sodanige eienaar of verbruiker hervat, moet laasgenoemde die heraansluitingsgeld soos deur die raad by spesiale besluit bepaal, asook enige bedrae ingevolge hierdie verordening verskuldig, aan die raad betaal.

Spesiale ooreenkomste vir watervoorsiening

- 40.(1) Geeneen van hierdie artikels word geag die raad te verhinder om water, waar omstandighede dit regverdig, aan enige eienaar of verbruiker te voorsien anders as ooreenkomstig hierdie verordening en vir die doeleindes 'n spesiale ooreenkoms met enige persoon aan te gaan met betrekking tot die voorsiening of die hoeveelheid water wat voorsien moet word; met dien verstande dat die bepalings van so 'n ooreenkoms sover moontlik met hierdie verordening moet ooreenkom.

Beëindiging van ooreenkoms

40. (2) Die raad of die eienaar of verbruiker mag te enige tyd, 'n ooreenkoms ingevolge hierdie verordening beëindig deur die ander party tot die ooreenkoms, minstens 6 dae vooruit skriftelik in kennis te stel van die voorneme om dit te doen.

Onus op verbruiker

41. Enige oortreding van hierdie verordening op die eiendom van 'n eienaar of verbruiker word beskou 'n oortreding van die eienaar of verbruiker te wees totdat hy die teendeel bewys het.

Verkoop deur verbruiker verbode

42. Geen eienaar of verbruiker mag enige munisipale water behalwe met die skriftelike toestemming van die raad verkoop, verruil of verskaf nie.

Afsluit van watertoevoer

43. Die stadsingenieur mag te enige tyd tydelik die toevoer in enige hoofgeleiding of aansluiting of verbinding afsluit om herstelwerk of veranderinge aan enige geleiding of apparaat aan te bring.

Voorkoming, besoedeling en korrosie

- 44.(1) Tensy hierdie verordening anders bepaal, mag geen pyp waarin munisipale water gelei word of gelei kan word in dieselfde voor as enige riool, houer, afvoerleiding, misgat, asput of dergelike plek of in enige grond wat kalk, as, sout- of suurafval bevat of oor of in enige ongeskikte grond wat moontlik sou kan insink, of deur of onder beton waar dit 'n nadelige uitwerking o die pyp kan hê, gelê word nie.
- (2) Ingeval so 'n houer, afvoerleiding of enige ander plek soos hierbo genoem onvermydelik op die pad van die pyp lê, moet so 'n pyp deur 'n omhullende pyp van materiaal wat deur die raad goedgekeur is, gelê word.

Diepte, deklaag en posisie van pype

- 45.(1) Indien waterpype buitekant geboue onder die grond aangelê moet word, moet dit minstens 50 cm onder die grondoppervlak gelê word of andersins behoorlik teen die weer of moontlike beskadiging beskerm word.
- (2) Waterpype binne geboue moet voldoende gestut word om deursakking te voorkom en hulle moet behoorlik tot bevrediging van die stadsingenieur teen beskadiging beskerm word.

Staanpype en bogrondse pype

- 46.(1) Staan- of ander pype wat bo die grond uitsteek, en nie andersins aan 'n struktuur vasgeheg is nie, moet stewig geanker of vasgemaak word sodat onnodige beweging uitgeskakel word.
- (2) 'n Tuinslang mag slegs aan die privaat distribusiestelsel van 'n eienaar of verbruiker aan die verbruikerskant van die afsluitkraan gekoppel word.

Ondergrondse houers

47. Geen ondergrondse houer mag vir die opvangs of bewaring van munisipale water wat vir menslike gebruik bedoel is, gebruik word nie.

Spesiale waterbeperkings

48. Indien die raad ingevolge artikel 4 van die Wet op Waterdienste (Nr. 108 van 1997) waterbeperkings sou afkondig, is enige persoon wat munisipale water gedurende die verbode ure of vir verbode of ander doeleindes deur die raad gespesifiseer gebruik, skuldig aan 'n oortreding van hierdie verordening en kan daar soos volg teen so 'n persoon opgetree word:
 - (1) straf soos voorsien in artikel 54 van die Wet op Waterdienste (Nr. 108 van 1997);
 - (2) staking van waterdienste totdat so 'n verbruiker skriftelik onderneem het om hom nie weer aan 'n soortgelyke oortreding skuldig te maak nie en hy alle koste aan die raad verged het wat uit hierdie aksie voortgespruit het; en
 - (3) dat die verbruik gedurende die periode waarin die oortreding plaasgevind het, teen 'n hoër tarief soos deur die raad goedgekeur, aangeslaan word.

Bewyslas inskrywings in raad se boeke

- 49.(1) Die inskrywings in die boeke van die raad in verband met die hoeveelheid verbruikte water word as korrek beskou totdat die eienaar of verbruiker die teendeel bewys het.
- (2) Dit is nie nodig vir die persoon wat die meter gelees het of die inskrywing gemaak het om te getuig ten einde die lesing of inskrywing deur voorlegging van die betrokke lesingsrekord te bewys nie.

Gemeterde en ongemeterde brandblus-toevoer

50. Wanneer 'n ooreenkoms vir die lewering van water tussen 'n eienaar of verbruiker met die raad gesluit is, sal een of twee goedgekeurde afsonderlike aansluitings onderskeidelik vir huishoudelike verbruik en vir brandblusdoeleindes, of 'n goedgekeurde gemeenskaplike aansluiting vir die eiendom aangebring word vir beide huishoudelike verbruik sowel as vir brandblusdoeleindes, met dien verstande dat:

- (1) water voorsien deur middel van 'n aansluiting vir huishoudelike verbruik sowel as vir brandblusdoeleindes, op die eiendom hetsy gesamentlik of afsonderlik van meters voorsien sal word, mits die brandblusstelsel op 'n afsonderlike pypstelsel gekoppel is en geensins met die huishoudelike stelsel verbind is nie;
- (2) water van die brandblusstelsel slegs vir die bestryding van 'n brand op die eiendom getap mag word;
- (3) indien die eienaar of verbruiker in 'n geval waar water vir brandblusdoeleindes nie gemeter is nie wel water vir 'n ander doel gebruik of 'n tydelike of permanente verbinding maak met die ongemeterde brandblusstelsel wat dit moontlik maak om water vir 'n ander doel as die bestryding van 'n brand te gebruik, dan;
 - (a) is dit 'n oortreding van hierdie verordening;
 - (b) kan die hoof: finansiële beampte die eienaar of verbruiker vir die geskatte verbruik tydens die onwettige verbinding met die ongemeterde brandblusstelsel soos deur hom bepaal, aanslaan; en
 - (c) kan die hoof: finansiële beampte die eienaar of verbruiker verplig om die gelde te betaal vir die aanbring van 'n meter deur die raad wat alle water meet insluitende die vir brandbestryding op die eiendom of perseel.
- (4) die gemeenskaplike of afsonderlike aansluiting tot bevrediging van die stadsingenieur aangebring word;
- (5) 'n eienaar of verbruiker kan verkies om 'n gemeenskaplike of afsonderlike aansluiting aan te vra waardeur alle water wat op die eiendom gebruik, gemeet word.

Waterdrukmeter vir brandblusstelsel

51. 'n Waterdrukmeter wat die waterdruk in kN/m² of Kpa of Bar in die hooftoevoergeleiding van die brandblusstelsel aantoon, moet aan die brandblusstelsel op 'n opvallende en beskutte plek binne die eiendom op die eienaar of verbruiker se koste voorsien, aangebring en in stand gehou word.

Goedkeuring vir water-brandblusstelsel

52. Geen water brandblusstelsel mag aan die aansluiting vir brandblusdoeleindes verbind word alvorens die stadsingenieur nie skriftelik gesertifiseer het dat die stelsel in ooreenstemming met hierdie verordening nie.

Amptelike dokumente

53. 'n Bevel, kennisgewing of dokument uitgereik ingevolge hierdie verordening is behoorlik van krag as dit deur die munisipale bestuurder, hoof: finansiële beampte, stadsingenieur, mediese gesondheidsbeampte of hulle gedelegeerdes onderteken is.

Straf vir oortreding van verordening

- 54.(1) Iedereen wat 'n bepaling van hierdie verordening oortree of in gebreke bly om daaraan te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete en/of gevangenisstraf.
- (2) Behoudens 'n kostebevel van 'n hof, moet 'n persoon die koste wat die raad aangegaan het om deur bemiddeling van 'n prokureur enige bedrag wat deur sodanige persoon ingevolge hierdie verordening aan die raad verskuldig is, te verhaal, aan die raad vergoed.

Toepassing van verordening

55. Hierdie verordening is van toepassing op alle eiendomme, verbruikers en eienaars met dien verstande dat -
- (1) van 'n eenaar of verbruiker nie vereis word om veranderinge aan of vervanging van bestaande distribusiestelsels wat wettig in gebruik was op die eiendom onmiddellik voor die datum van inwerkingtreding van hierdie verordening te maak nie behalwe in gevalle soos in subartikel (2) omskrywe is.
- (2)(a) indien enige toestel of 'n privaat distribusiestelsel deur die stadsingenieur in so 'n toestand of posisie gevind dat dit vermorsing, buitensporige verbruik, misbruik of verkeerde meting kan veroorsaak of beskadig kan word of die mediese gesondheidsbeampte die mening toegedaan is dat dit besmetting, besoedeling of die gevaar van besmetting of besoedeling van munisipale water veroorsaak of kan veroorsaak, kan die raad, sonder enige verhaal deur die eenaar of verbruiker teen die raad die toevoer staak en/of die eenaar of verbruiker verplig om die nodige vervanging of verandering soos deur hierdie verordening bepaal binne 14 dae na skriftelike kennisgewing deur die stadsingenieur of mediese gesondheidsbeampte, aan te bring;
- (b) indien die eenaar of verbruiker versuim om die nodige vervanging of verandering aan te bring, kan die raad die werk op koste van die eenaar of verbruiker laat doen en sodanige uitgawes plus enige heffings ooreenkomstig die raad se finansiële verordeninge van die eenaar of verbruiker verhaal. Bowendien is die versuim of weiering om die vervanging of verandering soos bevel aan te bring, 'n oortreding van hierdie verordening.

Heffings

56. Die volgende bepalings ten opsigte van heffings, waar van toepassing, sal geld-
- (1) indien water vir verskillende doeleindes aangewend word sonder dat dit afsonderlik gemeet word, is die heffing op die hoogste tariefskaal soos deur die raad bepaal vir die betrokke doeleindes in die onderhawige geval van toepassing;
- (2) indien die eenaar of verbruiker die bepaling van die tarief in twyfel trek, rus die bewyslas op hom, of

- (3) die toepaslike besigheidstarief word toegepas tensy 'n afsonderlike meter ten opsigte van elke wooneenheid wat afsonderlik van water voorsien word, geïnstalleer is.

Storte, waskomme en openbare urinale

- 57.(1) Drie jaar na die uitvaardiging van hierdie verordeninge mag die volgende nie aangebring word nie –
- (a) 'n stortkop met 'n maksimum flou vloei tempo hoer as 10 liter per minuut waar die dinamiese waterdruk hoer is as 200kpa by die stort beheerklep en waar die loodgieter ontwerp is om die waterdruk te balanseer op die warm en koue water voorraad tot by die stort beheerklep;
 - (b) 'n kraan op die Waskom met 'n maksimum vloei tempo wat 6 liter per minuut oorskry;
 - (c) 'n spoelbak en verwante pan ontwerp om sodanige spoelbak te bedien, waar die spoelbak kapasiteit hoer as 6 liter is nie;
 - (d) 'n spoelbak bedoel vir gebruik wat nie voorsien is van 'n spoel meganisme wat onderbrekende en veelvoudige vloei toelaat, uitsluitend 'n spoelbak met 'n kapasiteit van 4,5 liter of minder; en
 - (e) 'n urinal wat nie gebruiker geaktiveer is nie.
- (2) Alle spoel urinale wat nie verbruiker geaktiveer is nie geïnstalleer voor aanvang van hierdie verordeninge moet binne drie jaar van die uitvaardiging van hierdie verordeninge omskep word na gebruiker geaktiveerde urinale.

Voertuig was fasiliteite en kommersiële wassery fasiliteite

58. 'n Kommersiële voertuig-was fasiliteite of wassery fasiliteite opgerig na uitvaardiging van hierdie verordeninge moet opgerig en bedryf word op sodanige wyse dat ten minste 50% van die watergebruik by so 'n fasiliteit hersirkuleer word vir herverbruik in daardie fasiliteit.

Toeslag

59. 'n Toeslag soos deur die Raad goedgekeur, word gevoeg by elke rekening wat nie voor of op die 15de dag van die maand wat volg op die maand ten opsigte waarvan die rekening gelewer is, by die raad se kantore betaal is nie, of die eerste dag waarop die raad se kantore oop is, as die 15de op 'n Saterdag, Sondag of openbare feesdag val.

CENTRAL KAROO DISTRICT MUNICIPALITY

WATER SUPPLY BY-LAWS

INDEX

	Page
1. Definitions	1
2. Demand for water	2
3. Supply of water	3
4. Council not obliged to provide a water connection	4
5. Connection for building purposes	4
6. Water connection only by council officials	4
7. Compulsory municipal water supply within the municipality	4
8. Water connection with other water sources	5
9. Private connections	5
10. Separate occupation	5
11. Only one water connection per property	5
12. Single connection – existing buildings	5
13. Compulsory use of water meter	6
14. Water meters and accessories supplied by the council	6
15. Placing of water meter	6
16. Repairs and replacement of water meters	6
17. Water meter registering incorrectly	6
18. Average consumption – meters out of order	7
19. Calculations of deposits	7
20. Quantity of water registered and payment applicable therefore	8

21.	Forwarding of documents	8
22.	Access and inspection by officials	9
23.	Obstruction of officials	9
24.	Refusal of information	9
25.	Waste, misuse or contamination of water	9
26.	Steps to prevent wastage	9
27.	Interruption and/or inadequate supply	10
28.	No responsibility to maintain a specific water pressure	10
29.	Water supply to sites on higher levels	10
30.	Overtaxing supply system	10
31.	Disruption in water supply system	10
32.	Damage to council works	10
33.	Unauthorised connection	11
34.	Unauthorised linking to water connection	11
35.	Consumer stopcock	11
36.	Delay to repair private water distribution system	11
37.	Recovering of costs by council	11
38.	Vacation and occupation of property	12
39.	Curtailling – water supply	12
40. (1)	Special agreement for water supply	13
40. (2)	Termination of agreement	13
41.	Onus on consumer	13
42.	Sale by consumer forbidden	13
43.	Cutting-off of supply	13
44.	Restriction, contamination and corrosion	13

45.	Depth, cover and position of pipes	14
46.	Stand pipes and exterior pipes	14
47.	Underground containers	14
48.	Special water restriction	14
49.	Onus of proof in council records	14
50.	Metered and unmetered extinguisher supply	15
51.	Water-pressure gauge for fire-extinguisher system	16
52.	Approval water fire-extinguisher system	16
53.	Official documents	16
54.	Penalty for infringements of by-law	16
55.	Application of by-law	16
56.	Levies	17
57.	Showers, hand wash basins and public urinals	17
58.	Car washing facilities and commercial laundry facilities	18
59.	Surcharge	

**CENTRAL KAROO DISTRICT MUNISIPALITY
WATER SUPPLY BY-LAWS**

Definitions

1. In this by-law, unless the context otherwise indicates:-

“owner” means and includes:

- (a) the person or persons with whom the legal proprietary of any fixed property is vested;
- (b) the person administering an estate as curator, executor, proxy or administrator of a person with whom the legal title is vested and who is insolvent or dead or of his mind;
- (c) the agent or persons receiving the rental of a property in question in cases where the owner as described above is away;
- (d) the tenant of the property in a case where it has been leased for fifty years or more;
- (e) the usufruct of fixed property; or
- (f) the fiduciaries of fixed property;

“property” includes land, erf, site, building or portion thereof;

“metered connection” a water connection through which the quantity of water flows is measured or can be measured;

“medical health officer” the person appointed by the council in this capacity or acting in this position or authorized by the council to act on his behalf;

“main water plumbing” any pipe, aqueduct or other work under the exclusive control of the council and used by the council for the purpose of conveying water to consumers, but does not include any water connection as described herein;

“identity document” the document referred to in the Act on Identification, 1997 (Act 68 of 1997);

“inspector of authorized official” the municipal manager, city engineer, chief financial officer, health officer or any person appointed by the council in connection with the application or execution of this by-law or any person authorized by the mentioned officers in terms of the council’s delegation to act on their behalf;

“calendar month” any month, irrespective of the number of days, commencing immediately after 12 o’clock midnight on the last day of the preceding month to 12 O’clock midnight on the last day of the month in question;

“agreement” a document to be completed and signed by the consumer in a form prescribed by the council from time to time;

“municipality” the area under the jurisdiction of the council;

“municipal water-reticulation or water-supply” any pipe, meter, stopcock or any other apparatus or equipment which is the property of or directly under the control of the council or which can be used to supply water to a consumer;

“private water distribution system” any water reticulation on any property or in any private building not the property of the council or not falling under the control of council, but through which water supplied by the council flows or is able to flow;

“municipal manager” the person appointed by the council in that capacity or any person legally acting in his position or authorized by the council to act on his behalf;

“city engineer” the person appointed by the council in this capacity or any person legally acting in this position or authorized by the council to act on his behalf;

“chief financial officer” the person appointed by the council in that capacity or acting in this position or authorized by the council to act on his behalf;

“consumer” any person, public body, company or co-operation entitled to the supply of water or obliged to use water supplied by the council;

“month of consumption” the period between two dates upon which a meter is read, with a maximum of twelve readings per annum;

“water connection” a pipe laid from the main water reticulation to the property of any owner or consumer up to the exit of the meter, including all fittings and meters;

“meter” any appliance authorized by the city engineer to measure the quantity of water flowing through; and

“council” the Beaufort West Municipality.

Demand for water

- 2.(1) Any owner or consumer who desires to be supplied with water by the council applies to the council on the prescribed form obtainable at the office of the chief financial officer in terms of the provisions of any Acts, by-laws, tariff schedules and conditions contained in the by-laws, as approved by the council from time to time.
- (2) The purpose for which the supply is requested may not be altered before the chief financial officer is advised thereof in writing.
- (3) The applicant must produce an identity document at the signing of the agreement. Should the applicant not be a South African citizen a valid passport must be furnished.
- (4) After the authorized official has agreed to the provision of water, the applicant must sign an agreement. No water is supplied before this agreement has been signed and the deposit referred to in section 19 of this by-law has been paid.

- (5) If water is required for building purposes, excluding smaller alterations or additions to existing buildings, application for a separate water connection must be made for each property against payment of the prescribed charges.
- (6) No person may remove water or cause or allow it to be removed from his site or property for use elsewhere, except with the prior permission of the city engineer.
- (7) The council reserves the right to require from the owner or consumer to install additional meters in order to measure consumption for different purposes or from different consumers.
- (8) Only natural persons above the age of 21 years and/or who are of legal capacity may conclude an agreement with the council.
- (9) Insolvent and other persons who are not of legal capacity may only conclude an agreement with the permission and assistance of his/her curator or legal guardian, provided such curator or guardian accepts to settle the full account in the event of default.
- (10) If the owner/consumer is not a natural person, an authority to conclude an agreement must be presented.
- (11) An identity document must be submitted personally with the signing of the agreement.
- (12) It is not required from parties in community of property that both parties sign the agreement but both parties are held liable separately and jointly for payment of the account.

Supply of water

- 3.(1) After the provisions of this by-law have been met, the council provides a connection.
 - (2) The placing of the connection is determined by the city engineer. The council has the authority to determine or to limit the size of any water connection.
 - (3) All fittings of a private distribution system supplied, installed and maintained in good order at the cost of the owner or consumer.
 - (4) The whole of the municipal distribution system which does not form part of the private water-distribution system is laid by and maintained at the cost of the council.
 - (5) Should the agreement referred to in section 2 (4) be terminated, the council may cut-off the supply in question and remove the meter.

Council not obliged to provide a water connection

- 4.(1) The council is not obliged to provide a water connection or to ensure a supply of water to a property within a specific period of time after submission of an application for supply to the chief financial officer.
- (2) The order in which connections are undertaken is determined solely by the city engineer.

Connection for building purposes

- 5.(1) Before a connection is made for building purposes the applicant must pay the cost of supply and installation as determined by the council by special resolution.
- (2) Payment will only be accepted upon provision of a certificate from the medical health officer to the effect that his requirements in respect of the provision of sanitary facilities on the building site are adequate.
- (3) If approved by the city engineer, a similar connection as supplied for the permanent supply of a property may be used in terms of this by-law, but no connection in respect of such a permanent supply may be made before the procedure prescribed in section 2 has been met.

Water connections only be council officials

6. Only an authorized official of the council or a contractor approved beforehand by the chief: civil services may take a connection to a main water-reticulation.

Compulsory municipal water-supply within the municipality

7. Subject to this by-law each owner of a property which is occupied permanently or temporarily obtains water from the council for human consumption, provided the council agrees to provide a supply.

Water connection with other water sources

- 8.(1) No person may make any connection between any main wherein municipal water flows or is able to flow and any private well, borehole, fountain or any other source of supply or allow it to be constructed or to exist.
- (2) No person may allow any rain-water or storm-water to come into contact or mix with any storage-tank, container or water-main used or is able to be used for water which is supplied by the council.

Private connections

9. No property may be connected to a private distribution system of another property.

Separate occupation

10. If portions of a building are occupied separately, the supply of water to the property or portions thereof is made subject to the following stipulations:
- (1) If the owner of a group or cluster buildings undertakes to pay for the water supplied, the city engineer has the authority to allow the supply of water to the group or cluster buildings by means of one connection.
 - (2) When more than one building or portion of a building is served from one connection, a separate stopcock to each building or portion of a building must be provided by the owner in order that the supply to such a building or portion be provided by the owner in order that the supply to such a building or portion of a building may be cut-off without interrupting the supply to the other consumer points. The stopcock before the water meter is the property of the council and is out of bounds for the owner/public.

Only one water connection per property

11. Properties not covered by the stipulations of section 10 of; this by-law are not entitled to a supply by way of more than one connection, with the understanding that, it may be allowed by the city engineer only, if it appears to him that hardship or serious discomfort or other similar circumstances otherwise may arise.

Single connection – existing buildings

12. In cases where existing buildings are provided with water by way of a single connection and it is deemed necessary to undertake a removal, alteration or extension of a communal pipe inside the buildings or boundaries of the buildings or ;if a change of owner of a building which previously formed part of a block or row of buildings which belonged to one owner takes place, each owner affected by the exchange must apply to the council for a separate connection.

Compulsory use of water-meter

13. All water supplied by the council must flow through a municipal meter.

Water-meters and accessories supplied by the council

14. All meters taps, meter boxes, pipes and other fittings supplied by the council in terms of this by-law, remain the property of the council and fall under the control of the city engineer at all times.

Placing of water-meter

- 15.(1) The city engineer has the right to install a meter on the property of a consumer when he considers it necessary and to demand that he undertakes such alterations as are necessary for the installation of a meter at own cost.

- (2) A meter may not be built-in or obstructed in such a way that the meter and fittings are not easily removable for replacing, testing or maintenance.
- (3) Regarding normal wear and tear the council maintains and repairs at own cost any connection it installed. If it appears, however, that repairs to a particular meter is necessary due to deliberate and/or negligent damage or in error by the consumer, the consumer is responsible for the cost of repairs.

Repairs and replacement of water-meters

16. The council reserves the exclusive right at any time to test, repair or replace a meter which is the property of the council or falling under its control.

Water-meter registering incorrectly

- 17.(1) If a consumer is of the opinion that his meter registers his consumption incorrectly, he may apply to the chief financial officer to have the meter tested by the city engineer.
 - (2) The request must be submitted to the chief financial officer on the prescribed form and must be accompanied by the testing fee as determined by the council by special resolution.
 - (3) The test results by the city engineer about the correctness of the meter is final and binding on the consumer.
 - (4) If the city engineer finds that the actual supply registered by the meter reflects a deviation exceeding the norm indicated in the Act on Trade Methodology (Act 77 of 1973), the testing fee will be refunded to the consumer, but not if the deviation is less than the indicated norm.
 - (5) Any correction of consumption applies only by addition or subtraction and is calculated on the consumption from the last normal reading prior to the date of receipt of the testing fees, irrespective of the period of the year or any other circumstances.

Average consumption – meters out of order

18. The quantity of water consumed during the period the meter was out of order, is calculated on the average consumption during the preceding three months of the nearest unbroken period of three months before or after the period the meter was out of order. Determining this uninterrupted period rests entirely with the chief financial officer.

Calculations of deposits

19.(1) The deposit referred to in section 2(4) is calculated as follows:

- (a) Barring in the case of the Government of the Republic of South Africa (including the Western Cape Administration, the South African Postal Service, TELKOM and TRANSNET) or any other type of consumer approved by the council,, every applicant requiring in supply must, before such a supply is provided, pay an amount to the council which, in the opinion of the chief financial officer, is equal to the cost of the probable maximum consumption of the applicant during any two or as many subsequent months as the council may determine.
 - (b) Notwithstanding the provisions of subsection 1(a) the chief financial officer can, as security for the payment of any amount the applicant may be indebted for the supply, instead of payment of an amount as deposit, accept a guarantee from an approved bank or other financial institution, for an amount calculated as determined in subsection 1 (a), with the understanding that the total amount of such guarantee is not less than R5 000,00. No interest is payable by the council on any amount paid in cash as deposit.
- (2) The chief financial officer reserves the right to inform any owner or consumer that the deposit is increased where such deposit is not adequate to cover the cost of the maximum quantity referred to in Section 19(1)(a) and (b). The consumer must deposit the additional amount immediately. If such an amount is not deposited within 30 days the council reserves the right to cut off the supply.
 - (3) The deposit is calculated at the termination of the agreement against any debt to the council in respect of accumulated levies, the balance of which, if any, together with any credit balance on the account is forfeited to the council if not claimed by the consumer within a period of 12 months from that date.

Quantity of water registered and payment applicable therefore

- 20.(1) Subject to the provisions of this by-law the amount of water registered through the meter is regarded as the amount in fact supplied. The consumer must pay for the quantity so registered in accordance with the tariff determined by the council by special resolution.
- (2) All levies owing to the council for water must be paid before the 15th of the calendar month following on the calendar month in which the account in respect of the levy was forwarded.

Forwarding of documents

21. Any instruction, notice of document to be handed to or forwarded to any person in terms of this by-law can be handed to or forwarded by delivery of the original thereof along one of the following means:

- (1) to such a person personally or his duly authorized agent;
- (2) by forwarding such instruction, notice or document per pre-paid certified or registered mail, in an envelope bearing his last known home or business address or post box number. Such a document is regarded as delivered at the time at which the letter would have been delivered in the normal course of delivered mail;
- (3) to a responsible person above the age of 16 years on the property belonging to or occupied by the person on whom it is to be served;
- (4) by attaching the instruction, notice of document to a conspicuous place against the building, if the person referred to in sub-section (3) cannot be traced;
- (5) deliver the document at such an address on one of the abovementioned ways, if the person chose a domicilium citandi, or
- (6) any directives, notice or document to be delivered to the owner or occupant of a property in terms of this by-law can be addressed to the "owner" or "occupant" of the property in question without reference to the name or any description of the owner or occupant.

Access and inspection by officials

22. The inspector or authorized official of the council will have the right of access to any property in order to determine whether the provisions of this by-law have been met.

Obstruction of officials

23. No person may refuse any authorized officer of the council access to a property or to prevent, or cause that he be prevented, to conduct his duties and powers in accordance with this by-law.

Refusal of information

24. No person may refuse to furnish any information, hold back information or deliberately furnish false information to an authorized official of the council who is entrusted with the execution of this by-law.

Waste, misuse or contamination of water

25. No person may deliberately or negligently waste, pollute or misuse water or allow any apparatus becoming defective by which municipal water is wasted.

Steps to prevent wastage

- 26.(1) If water is wasted or misused or a leakage occurs, the owner of consumer must personally be advised in writing of the necessary steps to take to stop the wastage, misuse or leak.
- (2) Should the owner or consumer fail to take the steps mentioned, a notice must be delivered to him wherein he is instructed to stop the waste, misuse or leakage within a specified period.
- (3) If the owner or consumer still neglects or refuses to take the necessary steps, it is regarded as a contravention of this by-law and the council can further, without any redress against the council, cease the supply and/or arrange for the necessary repairs to the private distribution system at the cost of the owner or consumer, in which case the latter is also responsible for any levy as mentioned in the council's financial by-laws.

Interruption and/or inadequate supply

27. The council is not liable for any damage or compensation as a result of a lack in the quality of the water supplied, a failure to deliver water or any disruption in the supply.

No responsibility to maintain a specific water pressure

28. The council is not obliged to maintain a specific pressure in its distribution system anywhere and at any time.

Water supply to sites on higher levels

29. No water shall be supplied to premises situated above a level that can be served by the normal pressure from the water main of the municipality unless the owner of such premises provides and maintains in a satisfactory manner at own cost a self-contained and automatically-controlled pumping system together with a tank capable of holding not less than half a day's supply of water for such premises. Such plant and storage tank may be inspected and the water supply from the tank tested chemically and bacterially as required by the local authority. The supply of water drawn from the water main to be metered on the supply of the pumping installation.

Overtaxing supply system

30. If the council's supply system may become overtaxed it is the responsibility of the owner or consumer to take precautionary measures to supplement the supply from a reservoir or container or gravity tank or other methods approved by the city engineer in writing.

Disruption in water supply system

31. If the owner or consumer is dependent upon a continuous supply of municipal water it is his duty to provide for an interruption of at least 12 hours.

Damage to council works

- 32.(1) No person may damage any of the water-works of the council, commit any action, cause or allow it to be committed by which any well, borehole, windmill, source, fountain, stream, river, retaining wall, dam, reservoir, building, site or any equipment is damaged, harmed, weakened, disfigured or destroyed.
- (2) Only an authorized official may concern himself in any way whatsoever with any fire hydrant, tap, pipe reticulation, apparatus, pressure meter, water meter, pump or anything belonging to the council.

Unauthorised connections

33. Any person not abiding by the provisions of this by-law may not take any municipal water or allow it to be taken or make any connection or allow it to be made with the distribution of the council.

Unauthorised linking to water connection

34. No person may make any linking coupled directly to the main supply by means of a pump or other similar equipment without the written consent of the city engineer. No appliance or machine which can cause vibrations in any pipe may be coupled directly to a connection.

Consumer stopcock

35. Each consumer or owner must install a stopcock at his own cost in his main supply pipeline in the consumer side of the meter, in a position approved by the city engineer and with which his entire supply of water to his property can be cut-off. The stopcock before the meter is out of bounds for the owner/public.

Delay to repair private water distribution system

- 36.(1) In the event of misuse, waste or excessive use or unnecessary leakage in a private distribution system, the authorized official can request the owner or consumer in writing to undertake the necessary repairs, including alterations or renewals within 7 days from serving thereof.
- (2) If the owner or consumer delays to adhere to the request mentioned in subsection (1) hereof, the council can commission any licensed plumber or his own officials to undertake the necessary repairs or to execute the necessary alterations or renewals at the cost of the owner or consumer.

In addition the owner or consumer remains responsible for any levies of the council in terms of its financial regulations.

Recovering of costs by council

- 37.(1) In all cases where the council undertakes work in terms of this by-law for which costs can be recovered from a person and in respect of which no specific tariff is determined in this by-law, the costs are calculated in terms of this by-law or the Municipal Ordinance.
- (2) Any costs in respect of the breaking up or repair to a street, or in the case of repairs to any property or land, can be added to the costs referred to in subsection (1) hereof.

Vacation and occupation of property

- 38.(1) Any owner or consumer to whom the council supplies water in terms of an agreement and who intends to vacate the premises and accordingly wishes that his responsibility be terminated, must give written notice thereof to the chief financial officer at least 6 days before date of vacation.
- (2) If an owner or consumer fails to give notice in terms of subsection (1) he remains responsible for the consumption until notice is given accordingly.
- (3) Owners or consumers intending to occupy a building or desiring a supply from the council, must similarly advise the chief financial officer in writing at least 6 days in advance and complete the prescribed contract with the council.

Curtailling – water supply

- 39.(1) The council reserves the right, without detriment to its right to claim payment for water supplied to the owner or consumer, to cut off or refuse the supply as seen fit, if the consumer:
- (a) fails to pay the amount owing to the council in terms of this by-law with the exception of consumers who qualify for an indigent subsidy in terms of the council's policy for indigent households;
- (b) deliberately or negligently damages or allows a main-supply, connection pipe-meter or any other equipment of the council utilized or able to be utilized in connection with the supply, to be damaged;
- (c) contravenes any of this by-law;
- (d) interfered with any equipment under the control of the council, used or enabled it to be used in connection with the supply or unnecessarily interferes, tampers with or allows it to be tampered with.
- (2) The council is not responsible for any damage suffered by the owner or consumer as a result of cutting off the supply, if this was done in the bona fide belief that the latter is guilty of any of the transgressions mentioned in subsection (1).

- (3) Before the council resumes the supply to the owner or consumer, the latter must pay to the council the reconnection fee as determined by the council by special resolution as well as any monies due in terms of this by-law..

Special agreement for water supply

- 40.(1) Not any of these sections would however prevent the council supplying water to any owner or consumer in a way other than in terms of this by-law and to conclude a special agreement with any person in respect of the supply, or the quantity of water to be supplied, with the understanding that the provisions of such an agreement correspond with this by-law.

Termination of agreement

- 40.(2) The council or the owner of consumer may at any time terminate an agreement in terms of this by-law in writing to one another at least 6 days before the intention to do so.

Onus on consumer

41. Any contravention of this by-law on the property of an owner or consumer is regarded as a contravention by the owner or consumer until he proves the contrary.

Sale by consumer forbidden

42. No owner or consumer may sell, exchange or provide any municipal water without the written consent of the council.

Cutting-off of supply

43. The city engineer may temporarily cut off the supply in any main supply or connection or linkage at any time to effect repairs or alterations to any system or apparatus.

Restriction, contamination and corrosion

- 44.(1) Unless otherwise provided by this by-law, no pipe wherein water flows or can be lead may be laid in the same drain as any sewer, container, drain, manure hole or similar place or in any ground containing lime, ash, salt or acid waist or in any unsuitable ground liable to settlement or through, or under concrete where it could have a detrimental affect on pipe.
- (2) In the event of a container, drainage pipe or any other place as aforementioned is in the unavoidable course of the pipe, such a pipe shall be passed through an exterior pipe of material approved by the council

Depth, cover and position of pipes

- 45.(1) Pipes laid underground outside buildings must be at least 50cm below the surface or otherwise suitably protected against the weather or possible injury.
- (2) Pipes inside buildings shall be sufficiently supported to prevent sagging and should be suitably protected against injury.

Stand pipes and exterior pipes

- 46.(1) Stand pipes or other pipes projecting above the ground and not otherwise secured to any structure shall be securely attached, anchored or affixed to avoid unnecessary movement.
- (2) A hose pipe may only be coupled to the private distribution system of an owner or consumer on the consumer side of the stop-cock.

Underground containers

47. No underground container for the collection or storing of municipal water intended for human consumption may be utilized.

Special water restrictions

48. If the council should announce water restrictions in terms of section 4 of the Act on Water Services (No. 108 of 1997), any person using municipal water during the restricted hours or for any forbidden or other purposes specified by the council is guilty of a contravention of this by-law and action against such a person can be undertaken as follows:
 - (1) punishment as provided in section 54 of the Act on Water Services (No.108 of 1997);
 - (2) suspension of water services until such a consumer has undertaken in writing that he will not again commit a similar offense and he compensated the council with the cost resulting from such action; and
 - (3) that the consumption occurred during the period during which the offense was committed, is assessed at a higher tariff as authorized by the council.

Onus of proof in council records

- 49.(1) The entries in the books of the council in respect of the quantity of water consumed is considered as correct until the contrary is substantiated.
- (2) It is not necessary for the person reading the meter or who made the entry to testify in order to confirm the accuracy of the reading or entry by producing the entry record in question.

Metered and unmetered extinguisher-supply

50. When an agreement for the supply of water is concluded between an owner or consumer and the council, one or two separate approved connections respectively for domestic use and for fire-extinguisher purposes, or an approved joint connection for the property for both domestic as well as fire-extinguisher purposes will be installed, with the understanding that:
- (1) water supplied through a connection for domestic consumption as well as fire-extinguisher purposes on a property, whether collective or separate, will be fitted with meters provided the fire-extinguisher is coupled to a separate pipe-system and in no way to the domestic system;
 - (2) water from the fire-extinguisher is drawn solely for the combating of fire;
 - (3) if in the case where water for fire-fighting purposes is not metered and water is in fact used by an owner or consumer for another purpose, or a temporary or permanent connection is made with the unmetered fire-extinguisher system enabling water being used for a purpose other than combating a fire, then:
 - (a) it is a contravention of this by-law;
 - (b) the chief financial officer can debit the owner or consumer with an estimated consumption during the illegal connection with the unmetered fire-extinguisher system as he may determine; and
 - (c) the chief financial officer can compel the owner or consumer to pay the fees for the provision of a meter by the council metering all consumption, including that for combating fire on the property or site;
 - (4) the communal and separate connection is provided to the satisfaction of the city engineer;
 - 5) an owner or consumer may prefer requesting for a joint or separate connection through which all water consumed on the property is metered.

Water-pressure gauge for fire-extinguisher system

51. A pressure gauge in the main supply feed of the fire-extinguisher system, reflecting the water-pressure in kN/m² or kPa or Bar must be supplied, installed and maintained by and at the cost of the owner or consumer in a conspicuous and protected place on the property.

Approval water fire-extinguisher system

52. No water fire-extinguisher system may be linked to a connection for fire fighting purposes before the city engineer has certified in writing that the system has been satisfactorily installed in accordance with this by-law.

Official documents

53. An order, notice or document issued in terms of this by-law is deemed properly issued and valid if signed by the municipal manager, chief financial officer, city engineer or medical health officer.

Penalty for infringements of by-law

- 54.(1) Anyone transgressing any of the provisions of this by-law or neglects giving affect thereto is guilty of an offence and if found guilty punishable with a fine or imprisonment.
- (2) Subject to a court order, a person must pay to the council any costs incurred, through the mediation of an attorney, to collect any amount due to the council by that person in terms of this by-law.

Application of by-law

55. This by-law applies to all properties, consumers or owners falling within the municipality, with the understanding that:-
- (1) it is not expected from the owner or consumer to affect alterations or replacement of existing distribution systems which were legally in use on the property, immediately prior to the date of coming into force of this by-law, except in cases as defined in subsection (2).
- (2)(a) if any appliance or a private distribution system is found by the city engineer in such a condition or position that wastage, excessive usage, abuse or able to cause incorrect reading or can damage or the medical health officer is of the opinion that contamination, pollution or a danger of pollution or contamination of municipal water is caused or can be caused, the council could without any claim by the owner or consumer against the council, cut off the supply and/or, compel the owner or consumer to affect the necessary replacement or alteration as stipulated in this by-law within 14 days after written notice by the city engineer or medical health officer.
- (2)(b) if the owner or consumer neglects to affect the necessary replacement or alteration, the council can have the work undertaken at the cost of the owner or consumer and to recover such expenditure, plus any levies in terms of the council's financial by-laws, from the owner of consumer. In any event, neglect or refusal to affect the replacement or alteration as instructed is a contravention of this by-law.

Levies

56. The following provisions will apply with the application of the tariffs:-
- (1) if water is applied for different purposes without being metered separately, the levy is on the highest tariff scale as determined by the council for the purposes in question in the applicable case in question;

- (2) the onus rests with the owner or consumer if he questions the determination of the tariff, and
- (3) the applicable business tariff is applied unless a meter has been installed in respect of each residence supplied with water separately.

Showers, hand wash basins and public urinals

- 57.(1) Three years after the promulgation of these by-laws the following may not be installed-
- (a) a shower head with a maximum flow rate exceeding 10 litres per minute where the dynamic water pressure is more than 200 Kpa at the shower control valve, and where the plumbing is designed to balance the water pressures on the hot and cold water supplies to the shower control valve;
 - (b) a tap on a hand wash basin with a maximum flow rate that exceeds 6 litres per minute;
 - (c) a cistern, and related pan designed to operate with such cistern, where the cistern capacity is greater than 6 litres;
 - (d) a cistern intended for use that is not fitted with flushing devices allowing interruptible or multiple flushes, excluding a cistern with a capacity of 4,5 litres or less; and
 - (e) a urinal that is not user-activated.
- (2) All flushing urinals that are not user-activated installed prior to the commencement of these by-laws, must be converted to user-activated urinals within three years of the promulgation of these by-laws.

Car washing facilities and commercial laundry facilities

58. A commercial vehicle washing facility or laundry facilities constructed after promulgation of these by-laws must be constructed and operated in such a manner that at least 50% of the water used by such facility is recycled for re-use in that facility.

Surcharge

59. A surcharge, as approved by the council, shall be added to each account not paid at the offices of council on or before the 15th day of each month following the month in respect of which the account was rendered, or the first day on which the offices of council is open if the 15th falls on a Saturday, Sunday or public holiday; with the understanding that a portion of a month for the application of this stipulation be regarded as a month.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
ELEKTRISITEITSVOORSIENINGSVERORDENINGE

INHOUDSOPGAWE

	Bladsy
1. Woordoms krywing	1
2. Aansoek om en voorwaardes van toevoer	5
3. Verbruikersooreenkoms en sertifikate van nakoming	5
4. Beëindiging van verbruikersooreenkoms	6
5. Voorsetting van toevoer aan nuwe verbruiker	7
6. Deposito's	7
7. Rekenings	8
8. Metering	9
9. Toets van juistheid van meter	10
10. Onvermoë van meter om juis te registreer	11
11. Afsluiting van toevoer	11
12. Verwydering van verbruikersaansluiting vir die doel van Sloping of veranderingds aam geboue	12
13. Ongeoorloofde aansluiting	13
14. Onwettige gebruik	13
15. Herverkoop van elektrisiteit	13
16. Inspeksie en toetse	14
17. Installasie en bedraging moet voldoen aan wetgewing	14
18. Aanspreeklikheid van die raad	14
19. Toevoerpunt	14

20.	Verbruikersaansluiting	15
21.	Beperking van grootte van meters	16
22.	Verseelde apparaat	17
23.	Peutering	17
24.	Aanspreeklikheid	17
25.	Soort toevoer	18
26.	Akkommodasie van diens	18
27.	Instandhouding van installasie	19
28.	Beheerapparaat, lasvermindering en onderbreking van toevoer	19
29.	Belemmering van amptenare	19
30.	Kragontwikkeling	20
31.	Voldoende beveiliging	20
32.	Ongereelde toevoer	20
33.	Kennisgewing	21
34.	Betekening van document	21
35.	Oortredings en strawwe	22
36.	Toeslag	22
37.	Arbitrasie	23
38.	Foutiewe vooruitbetaalmeter	23

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT ELEKTRISITEITVORSIENINGSVERORDENING

Woordomskrywing

1. In hierdie verordening, tensy dit uit die samehang anders blyk, het 'n uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Elektrisiteitswet 1987 (Wet 41 van 1987), die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1983 (Wet 85 van 1993) en die Plaaslike Regering: Wet op Eiendomsbelasting (Wet Nr. Van 2001) geheg is, die betekenis aldus daaraan geheg en beteken:

“aankoopbewys”, die dokument deur die raad uitgereik as bewys dat onderhewig aan die bepalings van hierdie verordening, 'n bepaalde aantal eenhede teen 'n bepaalde tarief vir 'n bepaalde begrotingsmeter aangekoop is;

“beheerpunt”, die punt waar die installasie op of in 'n perseel deur 'n verbruiker afgekakel kan word van die elektrisiteit voorsien vanaf die toevoerpunt;

“begrotingsmeter”, 'n instrument deur die raad geïnstalleer by die toevoerpunt of enige ander punt op die raad se verspreidingstelsel of die installasie van 'n verbruiker deur middel waarvan die toevoer deur 'n verbruiker verkry kan word deur die invoer van inligting soos vervat in die aankoopbewys;

‘bewoner’ enige persoon wat die grond of perseel werklik bewoon, sonder om te let op die okkupasiereg van sodanige persoon, en in die geval van persele wat onderverdeel is en aan loseerders en huurders verhuur word, word die persoon ingesluit aan wie die huurgeld, betaalbaar deur sodanige loseerders of huurders, regtens toekom;

“departement”, die elektrotegniese dienste van die raad;

“dienstarief”, die lys van tariewe vir elektrisiteitsdienste soos van tyd tot tyd deur die raad by wyse van besluit bepaal;

“eienaar”, met betrekking tot onroerende eiendom, behoudends die bepalings van Artikel 51 van die Wet op Deeltitels, 1986(Wet 95 van 1986) en die Plaaslike Regering: Wet op Eiendomsbelasting (Wet Nr 2001), die persoon wat in 'n registrasiekantoor geregistreer is as die eienaar van daardie eiendom. Met dien verstande dat waar 'n raad die eienaar is van eiendom wat verhuur word, die huurder vir die doeleindes van hierdie verordening beskou word as die eienaar van sodanige eiendom. Met dien verstande verder waar die eienaar van die eiendom:

- a sterf
- b se boedel gesekwestreer word;
- c sy boedel afstaan tot voordeel van sy skuldeisers;
- d onder kuratele is as gevolg van 'n hofbevel;
- e 'n maatskappy is wat gelikwieder of onder geregtelike bestuur geplaas word;

f 'n beslote korporasie is wat gelikwideer word; of

g 'n vennoortskap is wat gesekwestreer word

die betrokke eksekuteur, administrateur, trustee, regverkrygende, kurator, likwidateur of geregtiglike bestuurder, na gelang van die geval, beskou word as die eienaar van die betrokke belasbare eiendom;

“elektriese installasie”, enige masjinerie , in of op 'n perseel, wat gebruik word vir die oorbring van elektrisiteit vanaf 'n beheerpunt na 'n verbruikerspunt waar ookal op die perseel, met inbegrip van enige artikel wat deel uitmaak van sodanige installasie ongeag of dit deel van die elektriese stroombaan is of nie, maar met uitsluiting van:

a enige masjinerie van die raad wat verband hou met die lewering van elektrisiteit op die perseel;

b enige masjinerie wat gebruik word vir die oorbring van elektrisiteit waarvan die spanning nie 50v mag oorskry nie waar sodanige elektrisiteit nie van die hooftoevoer van die raad verkry word nie;

c enige masjinerie wat elektriese energie in telekommunikasie-, televisie- of radio-stroombane oorbring;

d 'n elektriese installasie in 'n voertuig, vaartuig, trein of vliegtuig;

“geakkrediteerde persoon”, 'n persoon wat ingevolge die installasie Regulasies as 'n elektriese toetsers vir enkelfase, 'n installasie-elektrisiën, na gelang van die geval, geregistreer is;

“gebruikskode”, die gebruikskode soos goedgekeur deur die hoofinspekteur ingevolge die bepalings van die toepaslike regulasies wat ingevolge die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993) afgekondig is;

“identiteitsdokument”, die dokument waarna in die Wet op Identifikasie, 1997 (Wet van 1997) verwys word;

“ hoof: elektrotegniese dienste”, die persoon wat kragtens die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993) met die toesig oor die raad se elektrisiteitsdepartement belas is of enige ander persoon wat behoorlik gemagtig is, om namens hom op te tree;

“inspekteur of gemagtigde amptenaar” die hoof uitvoerende beampte, stadshoof: elektrotegniese dienste, stadshoof finansiële beampte, gesondheidsbeampte of enige persoon wat in verband met die toepassing of uitvoering van hierdie regulasies deur die raad aangestel is of enige persoon wat deur genoemde beampte (in terme van die raad se delegasies) gemagtig is om namens hulle op te tree;

“installasie regulasie” die Elektriese Installasie Regulasies gepubliseer by Goewermentskennisgewing Nr R2920 van 23 Oktober 1992;

“installeerwerk”, die installering, uitbreidings, wysiging of herstel van ‘n elektriese installasie, met inbegrip van die aansluiting van masjinerie by die toevoerterminale van sodanige masjinerie;

“kalendermand”, enige maand ongeag die aantal dae waaruit dit bestaan wat begin 12-uur middernag van die laaste dag van die voorafgaande maand tot 12-uur middernag van die laaste dag van die betrokke maand;

“meter”, ‘n meetinstrument deur die raad geïnstalleer by die toevoerpunt of enige ander punt op die raad se verspreidingsstelsel of die elektriese installasie van die verbruiker vir die doel om die verbruiker se verbruik van elektrisiteit te meet;

“perseel”, enige gebou, kamer, hut, skuur, tent of enige ander bouwerk bo, op of onder die grondvlak, tesame met die grond waarop dit geleë is en die aangrensende grond wat in verband daarmee gebruik word of enige grond sonder geboue;

“raad” die Beaufort Wes Munisipaliteit en sy gedelegeerdes wat, onderhewig aan die bepalings van die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet 41 van 1987) ‘n onderneming bedryf vir die voorsiening van elektrisiteit in die gebied omvat deur en ingesluit by die munisipale grense van die raad;

“sertifikaat van nakoming”, ‘n sertifikaat in die vorm voorgeskryf in die Installasie Regulasies, uitgereik deur ‘n geakkrediteerde persoon ten opsigte van ‘n elektriese installasie of ‘n gedeelte daarvan;

“munisipale bestuurder”, die persoon wat deur die raad in die hoedanigheid aangestel is of enige persoon wat in die pos waarneem of deur die raad gemagtig is om namens hom op te tree;

“hoof finansiële beampte”, die persoon wat deur die raad in die hoedanigheid aangestel is of enige persoon wat in die pos waarneem of deur die raad gemagtig is om namens hom op te tree;

“toevoer”, die voorsiening van elektrisiteit aan ‘n verbruiker deur die aansluiting van ‘n elektriese installasie by die elektrisiteitstoevoer van die raad;

“toevoerpunt”, die punt waar die raad se elektrisiteitstoevoer by ‘n elektriese installasie op ‘n perseel aangesluit is;

“toevoerterminale”, met betrekking tot masjinerie wat as ‘n volledige eenheid geïnstalleer is, die terminale of verbindingsklampe aan sodanige masjinerie waar die eksterne geleiers wat die masjinerie van elektrisiteit voorsien eindig of verbind word;

“toevoerterminale”, met betrekking tot masjinerie wat as ‘n volledige eenheid geïnstalleer is die terminale of verbindingsklampe aan sodanige masjinerie van elektrisiteit voorsien, eindig of verbind word;

“uitgangspunt”, enige eindpunt van ‘n elektriese installasie wat voorsien is vir die aansluiting van enige elektriese masjinerie sonder die gebruik van gereedskap;

“verbruiker”, enige persoon wat elektrisiteit verbruik wat deur die raad verskaf word, of as daar geen sodanige persoon is nie, die eienaar van die perseel en vir die toepassing van hierdie verordening beteken dit die gebruiker of huurder van die elektriese installasie;

“verbruikersaansluiting”, alle drade, kables of ander apparaat deur die raad voorsien en geïnstalleer tussen die hoofstroombane en die uitgangsterminale van die meter of begrotingsmeter nie op die verbruiker se perseel geïnstalleer is nie, alle drade, kables of ander apparaat geïnstalleer tussen die hoofstroombane en die hoofsekerings of stroombreker;

“verbruikersooreenkoms”, ‘n ooreenkoms in die vorm soos van tyd tot tyd deur die raad bepaal, wat deur die verbruiker, die eienaar van ‘n perseel of ‘n persoon wat namens hom of haar optree voltooi en onderteken moet word alvorens elektrisiteit aan die betrokke installasie (met uitsondering van ‘n begrotingsmeter) verskaf word;

“verbruikerspunt”, enige uitgangspunt of dei toevoerterminale van masjinerie wat nie met ‘n uitgangspunt verbind is nie en wat elektriese energie in ‘n ander vorm van energie omsit; met dien verstande dat in die geval van ‘n masjinerie wat vir enige spesifieke doel as ‘n volledige eenheid geïnstalleer is die verbruikerspunt die toevoerterminale is waarmee die masjinerie-eenheid vir daardie doel toegerus is;

“verbruikerstarief”, die lys van goedgekeurde tariewe vir die verbruik van elektrisiteit wat die raad gemagtig is om van verbruikers te vorder, soos gespesifiseer in die lisensie uitgereik deur die Nasionale Elektrisiteitsreguleerder ingevolge die bepaling van die elektrisiteitswet, 1987.

Aansoek om voorwaardes van toevoer

- 2.(1) Aansoek om ‘n toevoer moet by die hoof: elektrotegniese dienste en in ‘n vorm deur hom voorgeskryf, gedoen word.
- (2) Die hoof: elektrotegniese dienste kan vereis dat, voordat daar ‘n aanvang geneem word met enige installasiewerk, ‘n elektriese kontrakteur of permithouer, ‘n terreinplan wat die relatiewe posisie van die hoofgebou, grense en aangrensende strate aandui, asook ‘n diagram en spesifikasies wat in detail die besonderhede van enige voorgenome bouwerk, verandering, uitbreiding of herstelwerk aan enige elektriese installasie aantoon vir goedkeuring aan hom voorlê en waar sodanige plan, diagram of spesifikasies vereis word, mag daar nie met die voorgestelde werk ‘n aanvang geneem word nie totdat genoemde plan of spesifikasie deur die hoof: elektrotegniese dienste goedgekeur is nie.
- (3) Behoudens die bepaling van hierdie verordening, sal die raad ‘n toevoer voorsien binne ‘n redelike tyd nadat aansoek daarom gedoen is. Die hoof: elektrotegniese dienste sal teen betaling van die gelde ooreenkomstig die dienstarief, die aantal meters voorsien wat hy nodig ag.

- (4) Alle apparaat, toerusting en materiaal tot by die toevoerpunt, soos omskryf in artikel 19, bly die eiendom van die raad ongeag of dit deur die raad of die verbruiker voorsien is.
- (5) Die deurlopende voorsiening van 'n toevoer aan 'n verbruiker is onderhewig aan die nakoming van die voorsieningsvoorwaardes vervat in hierdie verordening. Die nie-nakoming van die voorwaardes is 'n oorttreding en verder kan die raad die toevoer aan sodanige verbruiker afsluit ooreenkomstig die bepalings van artikel 11.

Verbruikersooreenkoms en sertifikaat van nakoming

3.(1) Geen toevoer sal voorsien word nie, tensy:

- (a) 'n sertifikaat van nakoming vir die installasie, uitgereik deur 'n geakkrediteerde persoon, aan die raad voorgelê is; met dien verstande dat die bepaling slegs van toepassing is op nuwe installasies, die uitbreiding/verandering van bestaande installasies en die verandering van eiendomsreg van die betrokke perseel;
- (b) (i) 'n verbruikersooreenkoms, behoorlik voltooi, aand die hoof finansiële beampte of sy gemagtigde voorgelê is. Die voornemende verbruiker moet mintens sewe dae skriftelike kennis gee van sy voorneme om sodanige ooreenkoms met die raad aan te gaan en moet by ondertekening van die ooreenkoms, sy of haar identiteitsdokument voorlê. Die raad kan na keuse 'n verbruikersooreenkoms met die eienaar, die verbruiker of 'n persoon wat namens hom of haar optree, aangaan;
- (ii) slegs natuurlike persone bo die ouderdom van 21 jaar en/of wat handelingsbevoeg is, mag 'n ooreenkoms met die raad aangaan;
- (iii) insolvente en ander persone wat nie handelingsbevoeg is nie, kan slegs met die toestemming en bystand van sy/haar kurator of wettige voog 'n ooreenkoms aangaan, mits sodanige kurator of wettige voog onderneem om die volle rekening te betaal in geval van wanbetaling;
- (iv) indien die eienaar/verbruiker nie 'n natuurlike persoon is nie, moet 'n magtiging om die ooreenkoms aan te gaan, voorgelê word;
- (v) 'n identiteitsdokument moet persoonlik by ondertekening van die ooreenkoms voorgelê word;
- (vi) dit word nie van partye wat binne gemeenskap van goedere getroud is vereis dat albei partye die ooreenkoms onderteken nie, maar albei partye wat afsonderlik en gesamentlik aanspreeklik vir die betaling van rekening gehou; en
- (c) die nodige deposito soos vereis ingevolge artikel 6 betaal is

Beëindiging van verbruikersoorekoms

- 4.(1) Behoudens die bepalings van artikel 11 en 12 kan enige verbruikersoorekoms deur die verbruiker, sy gemagtigde verteenwoordiger, of deur die raad beëindig word, deur skriftelike kennisgewing met dien verstande dat indien sodanige kennisgewing die uitwerking het om 'n ooreenkoms op Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag is nie, in werking tree.
- (2) Indien 'n eienaar of verbruiker of gebreke gebly het om ooreenkomstig die bepalings van subartikel (1) kennis te gee, bly hy aanspreeklik vir die elektrisiteitsverbruik totdat dienooreenkomstig kennis gegee is.

Voortsetting van toevoer aan nuwe verbruiker

- 5.(1) Behoudend die bepalings van artikel 3(1) en ten einde voorsiening te maak vir die voortsetting van die toevoer, kan die raad, by beëindiging van enige verbruikersooreenkoms, 'n nuwe verbruikersooreenkoms met enige voornemende verbruiker sluit wat vir die voortsetting van die toevoer voorsiening maak, ooreenkomstig die bepalings van enige wette, verordeninge, tariefskedules en voorwaardes wat in hierdie verordeninge vervat is, soos van tyd tot tyd deur die raad goedgekeur.
- (2) Op die datum van beëindiging van die vorige ooreenkoms, word 'n meterlesing gedoen en die nuwe verbruiker in subartikel (1) genoem is daarna aanspreeklik vir betaling van alle verbruik.

Deposito's

- 6.(1) (a) Uitgesonderd in die geval van die Regering van die Republiek van Suid – Afrika (met inbegrip van die Wes-Kaapse Provinsiale Administrasie, die Suid-Afrikaanse Posdiens, TELKOM en TRANSNET) of 'n ander klas verbruiker deur die raad goedgekeur, moet elke aansoeker om 'n toevoer, voordat sodanige toevoer geskied, by die raad 'n bedrag geld stort wat na die mening van die hoof finansiële beampte gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum elektrisiteitsverbruik van die aansoeker gedurende enige twee of soveel meer agtereenvolgende maande as wat die raad bepaal.
- (b) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1)(a) kan die hoof finansiële beampte, as sekuriteit vir die betaling van enige bedrag wat die aansoeker verskuldig mag word vir elektrisiteitstoevoer, in stede van die betaling van die bedrag geld as deposito, 'n waarborg van 'n goedgekeur bank of ander finansiële instelling aanvaar vir 'n bedrag wat bereken word soos in subartikel (1)(a) bepaal; met dien verstande dat die totale bedrag van sodanige waarborg nie minder as R5,000.00 mag bedra nie. Geen rente is deur die raad op enige bedrag geld wat in kontant as deposito gestort is, betaalbaar nie.

- (2) Die hoof finansiële beampte kan te eniger tyd wanneer daar bevind word dat die deposito of waarborg vir die toepassing van subartikel (1) ontoereikend is, van 'n verbruiker vereis dat hy die deposito of waarborg deur hom verskaf, verhoog, tot hoogstens vier maande maksimum verbruik, in welke geval die verbruiker binne dertig dae nadat dit van hom vereis word, by die raad die bedrag moet stort, by gebreke waarvan die raad die toevoer kan staak.
- (3) Enige bedrag wat deur of namens 'n verbruiker gestort is, word, wanneer dit opgeëis word, binne sestig dae na die beëindiging van die verbruikersooreenkoms, terugbetaalbaar, verhaling van enige bedrag wat die verbruiker aan die raad verskuldig mag wees ten opsigte van dienste voorsiening.
- (4) (a) Behoudens die bepalings van subartikel (3) , moet enige persoon wat 'n terugbetaling van 'n deposito of gedeelte daarvan eis:
- (i) die kwitansie wat vir betaling van die deposito uitgereik is, oorhandig, of
 - (ii) indien sodanige kwitansie nie beskikbaar is nie, 'n kwitansie deur die raad voorgeskryf, onderteken vir terugbetaling aan hom van sodanige deposito of 'n gedeelte daarvan, en hy moet die hoof finansiële beampte tevrede stel dat hy die persoon is wat daarop geregtig is.
- (c) Indien 'n deposito of 'n gedeelte daarvan ooreenkomstig subartikel (1) terugbetaal is, is die raad kwytgeskeld van enige verdere aanspreeklikheid daarvan.
- (d) Nieteenstaande enige ander bepaling van hierdie verordening word 'n deposito of gedeelte daarvan ooreenkomstig artikel 6(3) bereken verbeur, indien dit nie binne 'n tydperk van twaalf maande vanaf die datum van beëindiging van die verbruikersooreenkoms deur die verbruiker opgeëis word nie.
- (5) Indien 'n verbruiker by die raad aansoek doen om 'n toevoer van hoër kapasiteit as wat hy ontvang en sodanige aansoek goedgekeur word, kan die hoof finansiële beampte vereis dat die verbruiker 'n hoër deposito betaal of 'n groter waarborg ingevolge subartikel (1) en (2) verskaf, voordat sodanige toevoer toegestaan word.

Rekenings

- 7.(1) Die hoof finansiële beampte stuur ten opsigte van elke meterleestydperk aan elke verbruiker 'n rekeningstaat waarin die bedrag verskuldig vir elketrisiteitsverbruik bereken ooreenkomstig die verbruikstarief, aangetoon word, welke bedrag aan die raad betaal moet word voor of op die betaaldatum in die rekeningstaat vermeld.
- (2) Die hoof finansiële beampte kan, gedurende enige meterleestydperk, aan die verbruiker 'n voorlopige rekeningstaat stuur ten opsigte van 'n gedeelte van sodanige tydperk, welke gedeelte so na as wat praktiese moontlik is gelyk aan 'n tydperk van dertig dae moet wees.

Die bedrag wat in sodanige rekeningstaat verskyn, word vasgestel soos bepaal in subartikel 3(a) en die hoof finansiële beampte moet so gou doenlik na die meterlesing aan die einde sodanige tydperk aan die verbruiker 'n rekeningstaat stuur, gebaseer op die werklike gemete verbruik gedurende daardie tydperk, met inagneming van enige bedrag wat deur hom op 'n voorlopige rekening, soos vermeld, betaal is.

- (3)(a) Die bedrag wat in 'n voorlopige rekeningstaat in subartikel (2) gemeld word, word deur die hoof finansiële beampte bepaal met verwysing na sodanige vorige verbruik op dieselfde of ander soortgelyke perseel of persele wat, na sy mening, as 'n redelike leidraad sou dien vir die hoeveelheid elektrisiteit wat oor die tydperk deur die voorlopige rekening gedek, verbruik is; met dien verstande dat indien dit sou blyk dat die werklike verbruik aansienlik hoër of laer is as die verbruik waarop 'n voorlopige rekening gebaseer is, mag die hoof finansiële beampte te eniger tyd gedurende die eerste twaalf maande van bewoning die bedrag wat in die voorlopige rekening verskyn, wysig.
- (b) na afloop van die eerste twaalf maande van bewoning word die bedrag van 'n voorlopige rekening in subartikel (2) genoem, deur die hoof finansiële beampte bepaal volgens die gemiddelde verbruik van die voorafgaande vier meterleestydperke en die hoof finansiële beampte kan ten einde voorsiening te maak vir tariefverhogings of moontlik hoër verbruik gedurende 'n bepaalde tydperk, 'n toevoeging van hoogstens 50 % tot die bedrag wat in sodanige voorlopige rekening verskyn, maak.
- (4) Wanneer 'n verbruiker beweer dat hy 'n foutiewe rekeningstaat ontvang het, weens die toepassing van 'n verkeerde tarief of om enige ander rede as die onjuistheid van 'n meter, moet die raad sodanige ondersoek instel en toetse uitvoer as wat hy nodig as en, indien hy daarvan oortuig is dat die verbruiker 'n foutiewe rekeningstaat ontvang het, dit dienoreenkomstig aansuiwer. Indien hy nie aldus oortuig is nie, moet die verbruiker die koste van sodanige ondersoek toetse aan die raad vergoed.

Metering

- 8.(1) Die verbruik gedurende enige meterafleestydperk op enige perseel, word geneem as die verskil van die aflesing van die meter of meters daarop aan die begin en einde van sodanige tydperk, en waar maksimum aanvraag metering van toepassing is, maak die maksimum aanvraag ook deel van die meteraflesing uit.
- (2) Die lesing wat 'n meter toon is prima facie bewys van die elektriese energie wat verbruik is en van die maksimum aanvraag gedurende die meterafleestydperk en 'n inskrywing in die raad se boeke is prima facie bewys dat die meter die lesings getoon het wat die inskrywings as sodanig boekstaaf.
- (3) Die raad kan 'n begrotingsmeter op aansoek van 'n verbruiker, op 'n perseel installeer op koste van die verbruiker.
- (4) Eenhede vir gebruik deur middel van 'n begrotingsmeter, kan vanaf die raad aangekoop word by verkooppunte vir die doel ingerig.

- (5) Nadat 'n aankoopbewys by die verkooppunt geskep is, word geen terugbetaling van die bedrag wat vir die aankoop van die eenhede aangebied is, gedoen nie.
- (6) 'n Afskrif van 'n aankoopbewys kan op versoek aan verbruikers uitgereik word.
- (7) Indien 'n perseel waarop 'n begrotingsmeter geïnstalleer is van eienaar verwissel, word geen terugbetaling van die oorblywende eenhede in die begrotingmeter gedoen nie.
- (8) Die raad aanvaar geen aanspreeklikheid vir die verlies van eenhede in 'n begrotingsmeter wat weens peustering, die verkeerde gebruik van die begrotingsmeter of om welke rede ookal verlore gaan nie.

Toets van juistheid van meter

9.(1) (a) Indien 'n verbruiker of eienaar rede het om te glo dat 'n meter nie juis registreer nie, kan hy die hoof: elektrotegniese dienste skriftelik versoek dat sodanige meter getoets word. Sodanige kennisgewing moet vergesel wees van die gelde ooreenkomstig die dienstarief en die hoof: elektrotegniese dienste moet so gou doenlik daarna die meter toets ooreenkomstig die gebruikskode of ooreenkomstig 'n prosedure wat die hoof: elektrotegniese dienste bepaal.

(b) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (a) mag die hoof: elektrotegniese dienste wanneer hy dit nodig ag, op 'n soortgelyke wyse die akkuraatheid van enige meter toets.

(2) Die hoof: elektrotegniese dienste se bevinding met betrekking tot die juistheid van 'n meter nadat die toets in subartikel (1) genoem, uitgevoer is, is finaal en 'n meter word ongeag om juis te registreer indien daardie toets bewys dat dit met 'n gemiddelde van nie meer as 2,5 pesent oor 'n tydperk van 14 dae oor/of onderregistreer nie.

(3) Die gelde betaalbaar ingevolge subartikel (1) moet terugbetaal word indien daar deur die toets bewys word daar deur die toets bewys word dat die meter onjuis registreer.

(4) Die hoof: elektrotegniese dienste moet die meter lees onmiddellik voordat dit vir toetsing verwyder word en die lopende afleestydperk word ten tye van sodanige aflesing beëindig.

(5) Indien die hoof: elektrotegniese dienste, nadat hy 'n meter getoets het of weens enige ander goeie en voldoende rede oortuig is dat die meter nie korrek of hoegenaamd registreer nie, soos omskryf in subartikel (2), tree die raad op ooreenkomstig die bepalings van artikel 10.

Onvermoë vn meter om juis te registreer

- 10.(1) Die lesing deur die defektiewe meter aangetoon, word verontagsaam en die verbruiker:
- (a) word met betrkking tot die lopende afleestydperk, met dieselfde bedrag gedebiteer as wat hy ten opsigte van ooreenstemmende tydperk van die vorige jaar betaal het, behoudens aansuiwering wat as gevolg van enige verandering aan die installasie of die tarief nodig is;
 - (b) word, indien hy nie gedurende die ooreenstemmende tydperk in subartikel (a) genoem die perseel bewoon het nie, gedebiteer op die grondslag van sy verbruik gedurende die drie maande wat die laaste datum waarop daar bevind is dat die meter juis registreer voorafgegaan het;
 - (c) word, indien hy gedurende die hele tydperk in subartikel (b) genoem, nie die perseel bewoon het nie, van 'n voorlopige rekeningstaat soos bepaal in artkel 7 voorsien, of
 - (d) word, indien die defektiwiteit van die meter te wyte is aan 'n tegniese fout of 'n faling van watter aard ook al, gedebiteer op die grondslag van sy verbruik gedurende die eerste drie maande nadat die defektiewe meter herstel is of deur die lees van die geheue van 'n begrotingsmeter as bases vir die geraamde aansuiwering.
- (2) Indien daar vasgestel kan word dat die meter vir 'n langer tydperk as die meterleestydperk in subartikel (1) genoem, onjuis geregistreer het, kan die verbruiker gedebiteer word met die bedrag ooreenkomstig die genoemde subartikel bepaal of vir 'n langer tydperk; met dien verstande dat geen bedrag aldus gedebiteer mag word nie ten opsigte van 'n tydperk langer as een jaar wat die datum waarop waar bevind is dat die meter onjuis registreer, voorafgegaan het.
- (3) Enige bedrag wat deur die verbruiker kragtens subartikels (1) en (2) verskuldig is, word deur hom betaal binne tien dae nadat hy skriftelik deur die raad aangesê is om dit te doen of die verbruiker word sonder versuim gekrediteer met enige bedrag wat y te veel betaal het.

Afsluiting van toevoer

- 11.(1) Die raad het die reg om 'n verbruiker se toevoer onder die volgende omstandighede af te sluit:
- (a) indien die verbruiker versuim om 'n verskuldige bedrag vir verbruik voor of op die betaaldatum in die rekeningstaat vermeld te betaal;
 - (b) in die geval van 'n ongemagtigde aansluiting of heraansluiting van 'n installasie by die verbruikersaansluiting of die elektrisiteitstoevoer;

- (c) in die geval van die onbehoorlike gebruik van elektrisiteit wat die doeltreffende lewering van elektrisiteit aan 'n ander verbruiker belemmer of daarop bereken is om dit te belemmer;
 - (d) in die geval van die herverkoop van elektrisiteit vir gebruik op 'n ander perseel;
 - (e) in die geval van die ongemagtigde verwydering of skeiding van 'n seël of slot wat deur die raad op enige meter, dienssekering, diensstroombreker of ander soortgelyke apparaat geplaas is;
 - (f) in die geval van die ongemagtigde bemoeiing of peutering met of die beskadiging van 'n verbruikersaansluiting of enige gedeelte daarvan, of
 - (g) in die geval van oortreding van enige ander voorsieningsvoorwaardes.
- (2) Die verskuldigde bedrag asook die gelde betaalbaar vir die afsluiting en heraansluiting van die toevoer, ooreenkomstig die diensttarief, is betaalbaar alvorens die toevoer herstel sal word.
 - (3) Die raad kan sonder kennisgewing die toevoer van enige installasie tydelik afsluit met die doel om herstelwerk of inspeksie te doen, of om toetse uit te voer, of enige ander doel wat in verband staan met sy verspreidingsnetwerk of enige ander werke.

Verwydering van verbruikersaansluiting vir die doel van sloping of veranderings aan geboue

- 12.(1) Enigiemand wat verlang dat 'n bestaande verbruikersaansluiting verwyder moet word, moet die hoof: elektrotegniese dienste in kennis stel, deur voltooiing van die voorgeskrewe vorm verkrygbaar by die departement. Gelde betaalbaar vir die verwydering van sodanige aansluiting is ooreenkomstig die diensttarief.
- (2) Waar 'n kabelverbruikersaansluiting verwydering is ooreenkomstig subartikel (1) en 'n kabelverbruikersaansluiting vir 'n nuwe of veranderde gebou benodig word, word dit beskou as 'n nuwe kabelverbruikersaansluiting.
- (3) Die raad moet op aansoek deur 'n verbruiker, in 'n vorm deur die hoof: elektrotegniese dienste voorgeskryf, die toevoer afsluit en dit heraansluit na betaling van gelde ooreenkomstig die diensttarief.

Ongeoorloofde aansluiting

- 13. Niemand, behalwe 'n werknemer wat deur die raad gemagtig is, mag enige installasie by die verbruikersaansluiting of die verspreidingsnetwerk aansluiting of heraansluiting, of poog om dit te doen nie.

Onwettige gebruik

14.(1) Toevoer waarvoor daar 'n heffing van tyd tot tyd deur die raad bepaal is en wat deur 'n meter of stel meters gemeet word, mag vir geen doel gebruik word waarvoor daar 'n hoër heffing bepaal is nie.

(2) Sonder die skriftelike toestemming van die raad mag geen elektrisiteit deur hom gelewer, gebruik word nie tensy dit deur die meter, wat aan die elektriese installasie gekoppel is, gegaan het nie.

Herverkoop van elektrisiteit

15. Niemand verkoop of lewer elektrisiteit wat deur die raad op 'n bepaalde perseel gelewer word, vir verbruik op 'n ander perseel as die ten opsigte waarvan sodanige voorsiening gemagtig word, of laat toe dat sodanige verkoop of lewering geskied nie en waar sodanige elektrisiteit vir verbruik op dieselfde perseel herverkoop word:-

(1) moet sodanige elektrisiteit, ten opsigte van elke koper, gemeet word deur 'n submeter van 'n sort wat deur die Suid-Afrikaanse Buro vir Standaard goedgekeur is, asook sodanige vereistes wat van tyd tot tyd deur die hoof: elektrotegniese dienste bepaal mag word. Submetertoerusting moet gehuisves word in akkommodasie wat afsonderlik is van die akkommodasie wat vir die raad se meettoerusting voorsien word;

(2) is die raad nie aanspreeklik vir enige onjuistheid of ander gebrek in enige submeter nie, of die Raad sodanige submeter of die installasie daarvan goedgekeur het al dan nie;

(3) mag die tariewe en verkoopvoorwaardes waarteen elektrisiteit aldus herverkoop word, nie minder gunstig vir die verkope wees nie as die wat betaalbaar en van toepassing sou gewees het indien die koper regstreeks deur die raad van elektrisiteit voorsien was, of

(4) elke sodanige koper is daarop geregtig om te eis dat die verkoper hom van alle sodanige rekeninge, dokumente en ander inligting voorsien wat nodig mag wees om hom in staat te stel om te bepaal of die rekeninge deur hom ontvang, korrek is.

Inspeksie en toetse

16.(1) Die hoof: elektrotegniese dienste kan op eie redelike tydstip, of in noodgevallen te eniger tyd, of op versoek van die eienaar of die verbruiker, enige perseel betree en enige gedeelte van die verbruikersaansluiting of installasie daarop vir enige doel inspekteer of toets, insluitende die doel om vas te stel of daar 'n oortreding van hierdie verordening of ander toepaslike wetgewing begaan is of begaan word. Die voorgeskrewe gelde ooreenkomstig die dienstarief is betaalbaar indien die inspeksie of toetsing op versoek van die eienaar of verbruiker uitgevoer word. Die eienaar of verbruiker moet, wanneer hy daartoe versoek word, enige dier, grond, stene, klip, houtwerk of ander voorwerp wat enige gedeelte van die verbruikersaansluiting of elektriese installasie versper of bedek, sonder koste vir die raad verwyder ten einde die inspeksie of toets moontlik te maak.

- (2) Enige werk of herstelwerk wat in opdrag van die hoof: elektrotegniese dienste uitgevoer moet word na afhandeling van die inspeksie of toets, moet in alle opsigte voldoen aan die Installasie Regulasie sonder koste vir die raad.

Installasie en bedrading moet voldoen aan wetgewing

17. Elke installasie, die bedrading daarvan en enige byvoeging daartoe of verandering daarvan moet voldoen aan die Installasie Regulasies. Die toevoer kan sonder enige kennisgewing gestaak word, indien die installasie nie aan die Installasie Regulasies voldoen nie.

Aanspreeklikheid van die raad

18. Die raad aanvaar geen aanspreeklikheid vir enige skade of verlies voortspruitend uit of wat verband hou met die installering van 'n installasie of enige wysiging of toevoeging daartoe, of wat voortspruit uit die toestand van 'n elektriese installasie.

Toevoerpunt

19. Die toevoerpunt word deur die hoof: elektrotegniese dienste bepaal en moet, behalwe waar hy andersins vereis en goedkeur, soos volg wees:
- (a) in die geval van 'n ondergrondse distribusiestelsel, by die distribusie- of meterkas op 'n sygaardjie of perseel geleë, waarvandaan die toevoer aan die verbruiker se perseel verskaf word;
 - (b) in die geval van 'n bopgrondse distribusiestelsel, by die klemme van die raad se toevoerkabel of op die verbruiker se meterbord waarop die meettoerusting geïnstalleer is, of op sodanige ander meterbord wat, volgens die oordeel van die hoof: elektrotegniese dienste, geplaas moet word op die grens van die verbruiker se perseel of by 'n punt op die perseel soos ooreengekom;
 - (c) in die geval van 'n grootmaat toevoer, by die klemme van die raad se skakeltuig wat die verbruiker se perseel voorsien en
 - (d) in die geval van 'n begrotingsmeter:
 - (i) indien die toevoer deur 'n ondergrondse kabel voorsien word, by die uitgangsklemme van die stroombreker by die distribusie- of meterkas op die sygaardjie of erfrens, of
 - (iii) indien die toevoer deur 'n oorhoofse (bopgrondse) distribusiestelsel geskied, by die uitgangsklemme van die hoofstroombreker by die paal.

Verbruikersaansluiting

- 20.(1) Die eienaar van die betrokke perseel moet, in die vorm soos deur die hoof: elektrotegniese dienste voorgeskryf, aansoek doen om die installasie of herinstallasie van 'n verbruikersaansluiting.
- (2) 'n Verbruikersaansluiting word op die eienaar se onkoste geïnstalleer en die koste daarvan, ooreenkomstig die diensarief, moet aan die raad betaal word, voordat toevoer gemagtig word.
- (3) Elke gedeelte van die verbruikersaansluiting bly die eiendom van die raad.
- (4) Ondanks die feit dat die verbruikersaansluiting by 'n goedgekeurde elektriese installasie reeds voltooi mag wees, kan die raad na sy goeëdunke weier om elektrisiteit aan daardie installasie te lewer totdat alle bedrae deur dieselfde verbruiker aan die raad verskuldig, ten opsigte van daardie of enige ander verbruikersaansluiting, op dieselfde perseel al dan nie, betaal is.
- (5) In die geval ondergrondse verbruikersaansluitings kan die raad van die verbruiker vereis om op eie koste, goedgekeurde afsonderlike pype of kanale te voorsien en te installeer vanaf die meterpunt in die gebou tot op die erfrens.
- (6) Die raad kan, behoudens enige voorwaardes wat hy mag opleë, meer as een verbruikersaansluiting aan dieselfde perseel verskaf onderworpe daaraan dat die meerdere verbruikersaansluitings nie onderling verbind mag word nie.
- (7) Die aansoeker om 'n verbruikersaansluiting moet, voordat daar met die werk 'n aanvang gemaak word, die raad van sodanige vrywaring voorsien as wat die raad mag spesifiseer en die hoof: elektrotegniese dienste kan weier om 'n verbruikersaansluiting te voorsien, totdat hy daarvan oortuig is dat niemand daartoe geregtig is om teen sodanige installasie beswaar te maak nie.
- (8) (a) Waar verskillende tariewe van toepassing is ten opsigte van die verskaffing van elektrisiteit aan dieselfde perseel, word afsonderlike stroombane voorsien en gemeet en waar dit nie gedoen word nie, is die hoogste tarief van toepassing.
- (b) Die verskaffing van elektrisiteit vir gemeenskaplike gebruik op die perseel ten opsigte van terreine, gange, trappe, badkamers, toilette en ander soortgelyke gebouke, geskied by wyse van 'n afsonderlike stroombaan meter.

Beperking van grootte van motors

- 21.(1) Waar die raad se laespanningsleweringstelsel bestaan uit driefasige vierdraad wisselstroom, kan motors tot en met 2.2 kW gewikkel wees vir spannings soos voorgeskryf in die Elektrisiteitswet, 1987. Alle groter laespanningsmotors moet gewikkel wees vir drie fase by 380 volt.

(2) Aansitstroom van motors:

- (a) Tot en met 2.2 kW; 7 maal die ontwerpstroom op vollas.
Bo 2.2 kW tot en met 7.5 kW; 4 maal die ontwerpstroom op vollas.
Bo 7.5 kW tot en met 15 kW; 3 maal die ontwerpstroom op Vollas.
Bo 15 kW; 2 maal die ontwerpstroom op vollas.
- (b) Tensy anders bepaal deur die hoof: elektrotegniese dienste, moet in die geval van motors met 'n vermoë bo 55 kW 400/231 V driefase, die aansitstroom tot 1.25 maal normale vallasstroom beperk word.
- (c) Alle elektriese beveiligingstoerusting vir meerfasige motors moet van so 'n ontwerp wees dat op doeltreffende wyse verhoed word dat enkelfasige werking kan plaasvind.
- (d) Die aansitstroom van hoëspanningsmotors word deur die hoof: elektrotegniese dienste volgens omstandighede bepaal. Tensy anders bepaal deur die hoof: elektrotegniese dienste, moet die totale aansitstroom van driefasige 400/231 V motors beperk word tot 1.5 maal die vallasstroom van die transformator wat die motors voer.
- (e) Die aansitstroom waarna in subartikels (a), (b) en (d) verwys word dien slegs as gids vir die maksimum-aansitstroom toelaatbaar vir enige motor wat by die raad se leweringstelsel aangesluit staan te word en is nie vir die raad bindend nie.
- (f) Die raad kan te eniger tyd van 'n verbruiker verlang dat hy goedgekeurde stappe moet doen om die aansitstroom van enige motor of motors in 'n installasie te verminder indien hy dit nodig of wenslik ag, uit die oogpunt van ander verbruikers, of van oormatige belasting op die raad se hoofleidings of weens die aansitfrekwensie.

Verseëldde apparaat

22. Waar enige seël of slot deur die raad op enige meter, dienssekering dienstroombreker of ander soortgelyke apparaat geplaas is, of dit aan die raad behoort al dan nie, mag niemand behalwe 'n gemagtigde werknemer van die raad, om enige rede hoegenaamd sodanige seël of slot verwyder, breek skend of hom andersins daarmee bemoei nie.

Peutering

23. Niemand mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd enige verbruikersaansluiting verf, skend, daarmee peuter of hom daarmee bemoei nie en slegs 'n gemagtigde beampte van die raad kan enige verstel- of herstelwerk daarvan verrig.

Aanspreeklikheid

- 24.(1) Die eienaar van die perseel of die verbruiker is aanspreeklik om die raad vir enige skade aan die verbruikersaansluiting of enige gedeelte daarvan of aan enige ander apparaat van die raad op die perseel, te vergoed, tensy sodanige skade te wyte is aan nalatigheid aan die kant van die raad.
- (2) Indien die kabel of enige ander gedeelte van 'n verbruikersaansluiting beskadig word, moet die verbruiker die hoof: elektrotegniese dienste, sodra hy daarvan bewus word, in kennis stel en die hoof: elektrotegniese dienste of 'n persoon deur hom gemagtig, moet die skade herstel.

Soort toevoer

25.(1) Die volgende leweringstelsel bestaan op die raad se distribusienetwerk:

- (a) Enkelfasige wisselstroom, 231 volt spanning 50 Hz
- (b) Driefasige wisselstroom, 400 volt spanning 50 Hz.
- (c) Hoëspanningslewering teen verklaarde spanning.
- (2) Die hoof: elektrotegniese dienste beslis in enige besonderhede geval of lewering kragtens subartikel (1)(a), (b) of (c) hierbo moet geskied en sy beslissing word gebaseer op die volgende:
- (a) of sodanige lewering in die betrokke gebied beskikbaar is;
- (b) of 'n toekomstige verandering in die lewering in die betrokke gebied verwag word; of
- (c) waar die aangeslote aanvraag op die perseel meer as 50kV.A is, en die vermoë van die raad se laagspanningsverspreidingsnet oorskry, kan die hoof: elektrotegniese dienste van die verbruiker vereis dat hy sy kragvoorsiening van die hoofspanningshoofleidings afneem (wat normaalweg getransformeer word tot 'n lewering van 400/231 volt) of deur middel van die raad se toerusting (die koste waarvan deur die verbruiker gedra word) of deur middel van die verbruiker se toerusting.
- (3) In sy beslissing of 'n verbruiker verplig moet word om sy lewering van die hoofspanningsgeleidings te neem, moet die hoof: elektrotegniese dienste ook in ag neem ekonomiese en tegniese oorwegings wat voortspruit uit die bestaande en moontlike toekomstige bealstings en bedryfstoestande van die betrokke netwerk, asook enige ander tersaaklike faktore, met insluiting van dié wat voortspruit uit die bestaande en waarskynlike toekomstige aard van die verbruiker se belasting.

Akkommodasie van diens

- 26.(1) Wanneer die raad dit vereis, verskaf die verbruiker op sy eie koste 'n meterkamer of substasie van goedgekeurde ontwerp vir die raad se uitsluitlike gebruik, op 'n goedgekeurde plek op die verbruiker se perseel.
- (2) Waar 'n substasie op die verbruiker se perseel opgerig is ingevolge subartikel (1) behou die raad die reg voor om elektrisiteit vanaf die geïnstalleerde toerusting ook aan ander verbruikers te lewer.
- (3) Ten einde die raad in staat te stel om toerusting oor of op die verbruiker se eiendom op te rig, aan te lê, of te installeer in verband met elektrisiteitstoevoer vir die verbruiker op die eiendom en aan ander verbruikers, moet die verbruiker gratis aan die raad vir 'n onbepaalde tydperk 'n reg of regte van weg verleen langs 'n roete waarvoor daar ooreengekom moet word en wat so reguit moontlik moet wees.
- (4) Indien die verbruiker nie die eienaar van die eiendom is nie, moet hy sodanige regte van weg gratis ten gunste van die raad verkry.
- (5) Indien 'n verbruiker die raad versoek om enige verandering aan die raad se bogrondse lyne, kables of ander toerusting aan te bring of om enige van sy toerusting te verplaas of te verwyder, moet die verbruiker die koste van sodanige verandering, verplasing of verwydering aan die raad vooruit betaal.

Instandhouding van installasie

27. Die eienaar van 'n perseel moet alle tye en tot bevrediging van die hoof: elektrotegniese dienste enige installasie op sodanige perseel wat aan die toevoer gekoppel is in 'n goeie toestand en werkende orde hou ooreenkomstig die veiligheidsvereistes soos voorgeskryf in die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993).

Beheerapparaat, lasvermindering en onderbreking van toevoer

- 28.(1) Die raad mag 'n beheerstelsel aan enige waterverwarmer, ruimteverwarmer van die opgaarsoort of aan enige ander apparaat installeer en te eniger tyd die genoemde apparaat, vir sodanige tyd as wat nodig geag word, afskakel.
- (2) Ten tye van spitslas of in noodgevallen, of wanneer volgens die mening van die hoof: elektrotegniese dienste, dit vir enige voldoende rede nodig of wenslik mag wees om die las op die voorsieningstelsel te verminder mag die raad, sonder kennisgewing, die toevoer onderbreek vir so 'n tydperk as wat die hoof: elektrotegniese dienste dit nodig mag ag.
- (3) Die raad sal nie verantwoordelik wees vir enige verlies of skade, regstreeks of

onregstreeks, wat ontstaan as gevolg van so 'n onderbreking van toevoer nie.

Belemmering van werknemers

29. Niemand mag -

- (1) 'n inspekteur of gemagtigde amptenaar van raad hinder belemmer of hom lastig val in die uitvoering van enige plig ingevolge hierdie verordening nie;
- (2) weier om sodanige inligting te verskaf as wat die raad redelikerwys mag verlang nie;
- (3) aan die raad enige inligting verskaf wat, na sy wete, vals of misleidend is nie, of
- (4) 'n inspekteur of gemagtigde amptenaar van die raad op enige wyse hoegenaamd verhoed of belemmer om gedurende normale werksure, vry en onbelemmerde toegang tot 'n meter te verkry om die nodige meterlesings te bekom nie.

Kragontwikkeling

- 30.(1) Niemand mag sonder die skriftelike goedkeuring van die hoof: elektrotegniese dienste, op enige wyse hoegenaamd, krag op 'n perseel ontwikkel nie, hetsy vir eie gebruik of verbruik deur andere.
- (2) indien die goedkeuring bedoel in subartikel (1) hierbo verkry is, mag krag wat aldus ontwikkel word onder geen omstandighede by 'n elektriese installasie wat met die raad se toevoer verbind is, aangesit word nie, behalwe deur middel van 'n goedgekeurde oorskakelaar.

Voldoende beveiliging

- 31.(1) Elke verbruiker moet verseker dat sy installasie voldoende beveiligingstoestelle insluit om beskadiging te verhoed:
 - (a) van genoemde installasie as gevolg van steuring in die raad se stelsel, en
 - (b) van die raad se stelsel as gevolg van foute in genoemde installasie.
- (2) Die verbruiker moet nie onder enige omstandighede aanvaar dat enige beveiligingstoestel wat deur die raad voorsien word, geskik is of bedoel is om die verbruiker se elektriese installasie of apparaat te beveilig nie.

Ongereelde toevoer

- 32.(1) Behoudens die bepalinge van artikel 26 van die Elektrisiteitswet, 1987 is die raad nie aanspreeklik in die gevolge vir die verbruiker of enige ander persoon van enige

staking, variasie, stuwing of gebrek aan elektrisiteit, tensy dit aan die nalatigheid van die Raad toegeskryf kan word nie.

- (2) Indien 'n onderbreking van die toevoer skade aan die verbruiker se uitrusting of besigheid kan veroorsaak, moet hy die nodige voorsorgmaatreëls tref om hom teen sodanige moontlike skade te beskerm.

Kennisgewings

33. Enige kennisgewing of ander dokument wat die raad ingevolge hierdie verordening uitreik, word geag aldus uitgereik te gewees het indien dit deur die hoof: elektrotegniese dienste, die hoof finansiële beampte of die munisipale bestuurder onderteken is of deur sodanige ander beampte aan wie enigeen van hulle magtiging mag verleen om namens hom te teken.

Betekening van dokumente

34. Enige voorskrif, kennisgewing of dokument wat ingevolge hierdie verordening aan 'n persoon gegee of gestuur word, kan gegee of gestuur word deur die oorspronklike daarvan op een van die volgende maniere af te lewer:
 - (1) oorhandiging daarvan aan sodanige persoon persoonlik of aan sy behoorlik gemagtigde agent;
 - (2) deur sodanige voorskrif kennisgewing of dokument te versend per vooruitbetaalde gesertifiseerde of geregistreerde pos, aan sy laasbekende huisadres, besigheidsadres of posbusnommer;
 - (3) oorhandiging daarvan aan 'n persoon oënskynlik bo die ouderdom van sestien jaar, op die eiendom wat behoort aan of bewoon word deur die persoon op wie die bestelling moet geskied;
 - (4) indien geen sodanige persoon gevind kan word nie, deur die voorskrif, kennisgewing of dokument op 'n ooglopende plek op die eiendom te plaas;
 - (5) indien 'n persoon 'n domicilium citandi et executandi gekies het, die stuk by sodanige adres op een van bogenoemde maniere af te lewer, of
 - (6) enige voorskrif, kennisgewing of dokument wat kragtens hierdie regulasies aan die eienaar of bewoner van die eiendom afgelewer moet word kan aan die "eienaar" of "bewoner" van die betrokke eiendom geadresseer word sonder die eienaar of bewoner se naam of enige beskrywing.

Oortredings en strawwe

- 35.(1) Elkeen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, is aan misdryf skuldig en by skuldigbevinding deur 'n hof strafbaar met'n boete en/of gevangennisstraf.
- (2) Dit word geag dat die bewoner, of indien daar geen bewoner is nie, die eienaar van enige perseel wat van elektrisiteit voorsien is en waarop 'n oortreding kragtens hierdie verordening begaan word, aan daardie oortreding skuldig is, tensy hy bewys dat hy bewys dat hy nie geweet het en nie deur die beoefening van redeliker ywer, kon geweet het dat dit begaan word nie, en dat dit deur 'n persoon begaan is oor wie hy geen beheer gehad het nie.
- (3) Iedereen wat die bepalings van artikel 14 oortree en wat gevolglik nie vir elektrisiteit wat gebruik is gedebiteer is nie, of gedebiteer is vir sodanige elektrisiteit teen 'n tarief laer as dié waarteen hy gedebiteer moes word, is ondanks enige straf wat ingevolge hierdie verordening opgelê mag word, aanspreeklik om aan die raad die bedrag te betaal wat betaalbaar sou gewees het indien genoemde oortreding nie begaan is nie, en sodanige bedrag word bereken teen die hoogste heffing waarvoor die betrokke tarief voorsiening maak, vanaf die datum waarop die oortreding oorspronklik plaasgevind het.
- (4) Behoudens die kostebevel van 'n bevoegde hof, kan die koste wat die raad aangaan om enige bedrag wat enige persoon ingevolge hierdie verordening aan die raad verskuldig is te verhaal of probeer verhaal, van sodanige persoon verhaal word.

Toeslag

36. 'n Toeslag soos deur die raad goedgekeur, word gevoeg by elke rekening wat nie voor of op die 15de dag van die maand wat volg op die maand ten opsigte waarvan die rekening gelewer is, by die raad se kantore betaal is nie, of die eerste dag waarop die raad se kantore oop is, as die 15de op 'n Saterdag, Sondag of openbare feesdag val.

Arbitrasie

37. indien 'n geskil of kwessie is eniger tyd tussen die voorsieningsowerheid en die verbruiker ontstaan oor die uitleg, betekenis of uitwerking van hierdie verordening of oor die regte verpligtinge of aanspreeklikhede van beide partye daar kragtens, word sodanige geskil of kwessie of aageleentheid of ding wat aldus aan ooreenkoms of aanpassing onderworpe is, by arbitrasie besleg op die wyse waarop daar ooreengekom word, en by gebreke daarvan in gevolge die bepalings van die Arbitrasiewet 1965 (Wet 42 van 1965), soos gewysig.

Foutiewe Vooruitbetaalde meter

38. Waar 'n rekenaarprogram by die verkoop van koopkrag foutief sou raak en die vooruitbetaaldemeter as gevolg hiervan oorbrug moet word, sal die koste van die eenhede wat gratis gedurende hierdie periode verbruik is, soos deur die Hoof Finansiële Beampte bepaal, van die verbruiker verhaal word.

CENTRAL KAROO DISTRICT MUNICIPALITY

ELECTRICITY SUPPLY BY-LAWS

INDEX

	Page
1. Definitions	1
2. Application for and conditions of supply	4
3. Consumer agreement and certificate of compliance	5
4. Termination of consumer agreement	6
5. Continuation of supply to new customer	6
6. Deposits	6
7. Accounts	8
8. Metering	9
9. Testing of accuracy of meter	9
10. Inability of a meter to register correctly	10
11. Disconnection of supply	11
12. Removal of consumer connection for the purpose of demolition or alteration to buildings	12
13. Unauthorised connection	12
14. Illegal usage	12
15. Resale of electricity	12
16. Inspection and tests	13
17. Installation and wiring to conform to legislation	13
18. Accountability of the council	14

19. Point of supply	14
20. Consumer connection	14
21. Restriction in size of meters	15
22. Sealed apparatus	16
23. Tampering	16
24. Accountability	16
25. Type of supply	17
26. Accommodation of service	18
27. Maintenance of installation	18
28. Control apparatus, load reduction and interruption of supply	18
29. Obstruction of energy	19
30. Generation of energy	19
31. Adequate protection	19
32. Irregular supply	20
33. Notices	20
34. Servind of documents	20
35. Infringement and penalties	21
36. Surcharge	21
37. Arbitration	21
38. Faulty pre-paid meter	22

SUBSIDIESKEMA VIR DEERNISHUISHOUDINGS

SENTRALE KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

(MURRAYSBURG DISTRIKSGBIED)

In ooreenstemming met die aangehegte riglyne (Bylaag A) vir 'n subsidieskema vir deernis-huishoudings word die volgende subsidieskema, aangeheg as Bylaag B, vir oorweging aan die Raad voorgelê.

Tydens gesprekvoering met die Departement van Beplanning, Plaaslike Bestuur en Behuising van die Provinsiale Administrasie: Wes-Kaap, blyk die volgende inligting van toepassing te wees indien die status van die riglyne onder die loep geneem word:

- # Op nasionale vlak het die Sentrale Regering die inkomsteperk van R940-00 per maand vir 'n huishouding as 'n deernis-huishouding aanvaar, welke huishouding hulp verleen behoort te word om toegang tot basiese dienste moontlik te maak.
- # Hierdie basis word egter nie afgedwing op ander vlakke van regering nie en moet dus as 'n riglyn beskou word.
- # Die huidige billike gedeelte toekenning uit nasionale inkomste (toekenning) is inderdaad op hierdie stadium 'n onvoorwaardelike toekenning aan die Raad met die versoek dat dit vir deernis-gevalle binne die gemeenskap vir toegang tot basiese dienste aangewend word.
- # Die Departement van Staatkundige Ontwikkeling en Beplanning is deurlopend besig om hierdie aangeleentheid te ondersoek en kan daar verdere riglyne en/of voorskrifte in die toekoms hieromtrent verwag word.
- # Die bedrag wat aangewend kan word vir deernis-huishoudings word beperk tot die toegekende bedrag en mag dus nie oorskry word nie.

Met hierdie inligting as agtergrond, saamgelees met alle tersaaklike dokumentasie wat as bylaes tot hierdie verslag aangeheg is, word die mening gehuldig dat die riglyne, soos gestel deur die onderskeie owerhede, so ver moontlik eerbiedig behoort te word en wel om die volgende redes:

- (a) Die is onbekend hoeveel huishoudings in die gemeenskap vir hierdie subsidies al kwalifiseer.
- (b) Die sukses van die Deernissubsidie Skema hang grootliks van die suksesvolle funksionering van die Deernis-komitee en die kriteria neergelê vir die oorweging van aansoeke om deelname aan die subsidieskema, af. 'n Aansoek om deelname word aan die hand van die kriteria, soos aangedui in die Beleid vir Deernishuishoudings, oorweeg.

Aangesien die suksesvolle bedryf en bestuur van die subsidieskema afhang in welke mate die raad daarin gaan slaag om 'n beeld van billikheid, regverdigheid en deursigtigheid te skep, is dit noodsaaklik dat die oorweging van aansoeke om deelname aan die subsidieskema met groot erns benader word.

Om uitvoering hieraan te gee, word aanbeveel dat die raad 'n Deernis-komitee ooreenkomstig die bepalings van Artikel 79 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Nr. 117 van 1998). Om deursigtheid te bevorder, behoort belastingbetalers soos predikante en welsynwerkers wat agting en respek in die gemeenskap geniet, ook genader te word om op die komitee te dien.

Die doel van die komitee sal dus wees om alle aansoeke om deelname aan die deernissubsidieskema wat voor die sewende van elke maand ontvang word, te oorweeg.

Aangesien hierdie proses as die raad se bydrae tot sosiale en ekonomiese opheffing beskou kan word, sal dit 'n positiewe boodskap na die gemeenskap uitdra as lede van die komitee geen vergoeding ontvang nie. Dit moet ook in gedagte gehou word dat die munisipaliteit die toekennings wat vir deernishuishoudings bedoel is, namens minder gegoede verbruikers administreer.

Om die stadstesourier voldoende tyd te laat om goedgekeurde aansoeke te prosesseer, is dit noodsaaklik dat die komitee minstens een keer per maand tussen die vyftiende en twintigste vergader om alle aansoeke om deelname te oorweeg.

Aanzoekers om deelname aan die subsidieskema se aandag moet pertinent op die bepalings van afdeling 5 van die Beleid vir Deernishuishoudings gevestig word. In die betrokke afdeling word die administratiewe procedures breedvoerig uiteengesit en is ook in 'n afsonderlike dokument (Bylaag D) tot beskikking van verbruikers wat van voorneme is om aansoek te doe nom aan die subsidieskema deel te neem.

Uit die aangehegte riglyne blyk dit dat die bedoeling behoort te wees om sekere munisipale dienste, soos water, riooldienste en vullisverwydering, gedeeltelik te subsidieer.

Weens die onsekerheid omtrent die aantal huishoudings wat gedurende 'n jaar mag kwalifiseer vir 'n subsidie, is dit raadsaam, behoudens die beperkings van wetgewing om 'n afsonderlike trustrekening te skep wat as 'n buffer vir addisionele toekennings kan dien asook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhogings te absorbeer.

Vir hierdie doel word aanbeveel dat 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot 'n trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van hierdie skema en ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het.

Daar is tans ongeveer 650 huishoudings wat maandeliks 'n deernissubsidie volgens een van die volgende grondslae ontvang:

GROEP A:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R0 tot R220 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 21,60
	Elektrisiteit	R 25,54
	Riool	R 26,50
	Vullisverwydering	R 29,00
	Belasting	<u>R 42,50</u>
	TOTAAL	<u>R145,14</u>

GROEP B:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R221 tot R940 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 21,60
	Elektrisiteit	R 25,54
	Riool	R 13,25
	Belasting	<u>R 42,50</u>
	TOTAAL	<u>R102,89</u>

GROEP C:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R941 tot R1 880 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 21,60
	Elektrisiteit	R 25,54
	Belasting	<u>R 42,50</u>
	TOTAAL	<u>R 89,64</u>

Die subsidies word jaarliks deur 'n toekenning van die Sentrale Regering wat bekend staan as 'n Billike Gedeeltelike Toekenning uit Nasionale Inkomste, gefinansier.

Die munisipaliteit het reeds 'n deernissubsidieskema in plek en gevolglik is daar ook reeds 'n databasis saamgestel wat voortdurend opgedateer word.

Ten tye van die uitreiking van die riglyne vir die implementering van 'n deernissubsidieskema by plaaslike owerhede, was die maksimum inkomstevlak op R1 880 per maand per huishouding vasgestel. Die inkomstevlak was waarskynlik bereken as twee keer die maandelikse ouderdomspensioen wat gedurende 2008 betaal is. Die bedrag is sedertdien nog nie weer die Departement van Staatkundige Ontwikkeling aangepas nie alhoewel die maandelikse ouderdomspensioen-toelaag intussen na R940 verhoog het.

Om ten minste pensioenarisse nie by die skema uit te sluit nie, wat sekerlik destyds die bedoeling was met die vasstelling van die inkomstevlak van R940 per maand, word

saamgestem met die Raad se besluit om die inkomstevlak op R1 880 bruto maandelikse inkomste vas te stel.

Die voorwaardes vir deelname aan die deernissubsidieskema wat as kriteria sal dien met die oorweging van alle aansoeke, word in Bylaag E aangedui.

Om die volle effek van 'n voorsiening vir oninvorderbare skulde, wat deur middel van 'n verhoging in tariewe finansier sal moet word, in 'n mate teen te werk, word aanbeveel dat die gedeelte van die toekenning wat op 30 Junie van elke jaar, nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat die bydrae tot die trustrekening in ag geneem is, na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word.

Die volgende dokumentasie om die proses stroombelyn te maak, word as Bylaes C en D aangeheg:

Bylaag C: Aansoek om Deernissubsidie vir Munisipale Dienste
Bylaag D: Afbetalingsooreenkoms insluitend Beëdigde Verklaring
Bylaag E: Voorwaardes vir Deernissubsidie

Aanbevelings:

- (a) dat die Subsidieskema vir Deernishuishoudings, aangeheg as Bylaag B, as beleidsdokument aanvaar word vir onmiddellike implementering;
- (b) dat die volgende dokumente as amptelike dokumente vir gebruik tydens die registrasie- en administratiewe prosesse, aanvaar word:

Aansoek om Deernissubsidie vir Munisipale Dienste (Bylaag C)
Afbetalingsooreenkoms (insluitend Beëdigde Verklaring) (Bylaag D)
Voorwaardes vir Deernissubsidie (aangeheg as Bylaag E);
- (c) dat 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot 'n trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van die subsidieskema asook ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het, wat as 'n buffer vir addisionele toekennings kan dien en ook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhoudings te absorbeer;
- (d) dat die billike gedeelte van die nasionale toekenning wat op 30 Junie van elke jaar nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat 'n bydrae tot 'n trustrekening gemaak is na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word;
- (e) dat die stadstesourier 'n jaarlikse verslag voorberei waarin die deernissubsidie bedrag vir die betrokke finansiële jaar vasgestel word;
- (f) dat die raad 'n Deernis-komitee, ooreenkomstig die bepalinge van Artikel 79 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Nr. 117 van 1998) saamstel; en

- (g) dat alle aansoeke om deelname aan die subsidieskema wat voor die sewende van elke maand ontvang is, minstens een keer per maand tussen die vyftiende en twintigste van elke maand, deur die Deernis-komitee oorweeg word.

DEPARTMENT OF CONSTITUTIONAL DEVELOPMENT

MINMEC SUBMISSION

Date: 28th July 1998

1. SUBJECT

Targeting Intergovernmental Transfers: Guidelines for an Indigents Policy.

2. PURPOSE

To adopt draft policy guidelines that could form the basis for policy guidelines for the targeting of intergovernmental transfers and for an indigents policy thereof.

3. BACKGROUND

Section 214 of the Constitution requires Parliament to pass legislation providing for:

- (a) the equitable division of revenue raised nationally among the national, provincial and local spheres of government;
- (b) the determination of each province's equitable share of the provincial share of that revenue; and
- (c) any other allocations to provinces, local government or municipalities from the national government's share of that revenue, and any conditions on which those allocations may be made.

The Division of Revenue Bill was published on 11th March 1998 to fulfill this obligation. It takes into account:

- (a) the need to ensure that the provinces and municipalities are able to provide basic services and perform the functions allocated to them;
- (b) the fiscal capacity and efficiency of the provinces and municipalities;
- (c) the developmental and other needs of provinces, local government and municipalities;
- (d) obligations of the provinces and municipalities in terms of national legislation; and
- (e) the desirability of stable and predictable allocations of revenues.

The new system of intergovernmental transfers was published by the Department of Finance on the 21st April 1998, and was entitled "**THE INTRODUCTION OF AN EQUITABLE SHARE OF NATIONALLY RAISED REVENUE FOR LOCAL GOVERNMENT**". The document adopts a formula-based approach to the implementation of the new system of transfers.

The new system was also designed in the context of the proposals released during 1997 by the Financial and Fiscal Commission. Among other issues, the FFC document “**Local Government in a System of Intergovernmental Fiscal Relations in South Africa**” states that transfers from national to local government should be directed at providing basic services to poorer households and that transfers should only be made available to those communities that cannot afford these basic services. In other words, intergovernmental transfers should be targeted at poorer households in order to ensure that these households receive basic municipal services, such as water, electricity, sanitation and refuse removal. In effect, this means that local government should ensure the provision of subsidized basic services to poorer households in its jurisdiction.

This proposal has been translated into policy by the new system in terms of a formula-based allocation in “**THE INTRODUCTION OF AN EQUITABLE SHARE OF NATIONALLY RAISED REVENUE FOR LOCAL GOVERNMENT**” document. It provides for an “S” transfer defined as a *municipal basic services (S) transfer* to ensure that poor residents in all local government jurisdictions receive access to basic services.

OBJECTIVES OF THE INDIGENT POLICY GUIDELINES

The objectives of the guidelines provided are to:

- (a) enable municipalities to effectively implement the targeting of intergovernmental transfers to the indigent (poor) household;
- (b) enable municipalities to ensure that poor households in their jurisdictions derive maximum benefit from the transfer in terms of access to a basic package of municipal services;
- (c) to provide a set of guidelines to ensure uniformity in the implementation of the targeting of intergovernmental transfers.

DEFINITION OF THE INDIGENT

Indigents are defined as those persons who, due to a number of factors, are unable to pay the full economic cost of a basic level of services. Typical examples are pensioners, the unemployed, disabled persons, etc.

DEFINITION OF POOR (INDIGENT) HOUSEHOLDS

In terms of the new system of intergovernmental transfers, the formula-based allocation provides for a municipal basic services (S) transfer for the provision of a essential minimum package of services for poor persons living in an household which has an income less than R800.

In addition, such an indigent household may have the following characteristics:

- receives a very low level of service provision, e.g. VSPs, standpipes and low amp connections
- and or is situated in a area with a significantly high level of poverty
- and or has a low consumption level of all basic services

INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS AND THE SUBSIDISATION OF BASIC SERVICES FOR INDIGENT HOUSEHOLDS

The new system, in terms of its formula-based allocation, aims to provide for an operating subsidy of R86.00 per month per household with an average household size of 4.5. This will be fully phased in over five years in urban areas, and seven years in rural areas. As this is an unconditional grant, it will be up to municipalities to determine their own mechanisms for passing this subsidy on to the poor household, and establishing appropriate targeting mechanisms for this purpose.

For the current financial year, taking into consideration the formula allocation of the funds available, the operating subsidy for 2008/09 has been set at R145.14 per indigent household.

PRINCIPLES

Equity: A municipality should promote the constitutional goals of equity by ensuring that indigent households gain access to a minimum package of basic municipal services through the subsidization of services for such households.

Fairness: A municipality should at all times treat residents in its jurisdiction fairly according to a uniform set of criteria and procedures. This means that indigent households qualifying for a subsidy must be identified by a uniform set of criteria applied throughout municipality.

Efficiency: A municipality shall ensure the efficient delivery of services to all households so that they receive the best value for money in terms of service quality and cost.

Openness and transparency: A municipality shall at all times be transparent and open with regard to the targeting of subsidies, in particular, a municipality shall provide adequate information about the transfer programme to all residents in its jurisdiction. An effective communication system for access to information about the transfer programme should be established.

Accountability: A municipality shall ensure accountability on all aspects of the transfer programme at all levels of decision making, administration, budgeting and reporting in the municipality.

Monitoring and Evaluation: A municipality shall at all times ensure the effective monitoring and evaluation of the transfer programme as a whole.

METHODOLOGY AND APPROACH

The guidelines outlined below provide several methods and approaches for targeting intergovernmental transfers to indigent households. As there may be differences and variations in local conditions faced by municipalities, these guidelines serves as a starting point which could be adjusted to suit the capacity, needs and experience of each local municipality.

Identifying the indigent (poor) household:

Several of the following methods may be used to identify the indigent household. These methods enable both direct and indirect identification. They may be used singularly, in combination or sequentially.

i. Individual Targeting

Examples of this method include a household survey and means testing. Means testing aims to ascertain whether a household's income is below a cut off point. It uses either income, nutritional status and type of dwelling (with or without a toilet, electricity), etc, as a criterion

*** Household Survey or Individual Assessment**

A household survey of residents may be undertaken of the residents of the jurisdiction. The survey may be in the form of a questionnaire. A house to house survey renders more accurate the identification of the indigent household as well as the total number of such households in the jurisdiction. It also better enables the targeting of the benefits of the transfer. However, the costs of such a survey need to be carefully assessed against the municipal capacity, funds available as well as the geographic density and expanse of residential areas under the jurisdiction of the municipality.

*** Municipal Billings Survey**

An examination of the municipal billings with a view to identifying households with a long history of non-payment may indirectly point to households within this category that need to be visited and surveyed in order to determine whether non-payment is as a result of household income less than R1 880.00 per month. This method may identify only some of the indigent households. It may nevertheless identify those indigent households associated with outstanding payments.

*** On Application by the Indigent Household**

The municipality can use a variety of communication and media methods that may encourage application by the indigent household for a subsidy. These methods may take the form of the publication and distribution of information leaflets which provide clear and concise information on the purpose of the subsidy, the requirements for eligibility and the appropriate contact details of the programme manager or programme desk.

Telephone hotlines may be one method by which applications are encouraged and information disseminated. Hotlines may serve as a cost-effective pre-screening mechanism.

Advantages:

- can identify beneficiaries accurately
- can get benefits to the intended households

Disadvantages:

- Information intensive
- Expensive to implement
- may not be perfect and can induce costly leakages
- high administrative costs

ii. Self-identification or self-targeting

A municipality may design a transfer programme which is available to all the residents of its jurisdiction but aims to discourage non-indigent households from participating or applying for the subsidization of the provision of basic services. The requirements for eligibility are such that the subsidy pertains to the provision of services for those households which receive a low level of service provision or have a low level of service consumption, etc. The parameters for eligibility are determined in such a way that the non-poor are likely not to apply for the subsidy or do join the transfer programme.

Through this method, households self-select themselves into the transfer programme. As a result there is no administered targeting. It involves subsidizing services dis-proportionally consumed by the poor. A municipality may, for example, offer a subsidy to all households within its jurisdiction on condition that such households

- have a low level of service provisions, viz, standpipes
- are situated in poor areas, viz, informal settlements
- have a low consumption level of services

It may also stipulate only one, or several conditions for household eligibility.

Advantages:

- no or low administration costs
- politically acceptable
- can be flexible in responding to changing circumstances in a particular municipal jurisdiction
- less vulnerable to administrative corruption and manipulation

Disadvantages:

- Targeting is rough and not accurate – non indigent households can gain benefits from the subsidy programme
- can limit the size of the transfer
- it is not always easy to know what poor people prefer as far as a basic package of services is concerned
- may decline over time with shifting preferences
- some of the eligible indigent households may be screened out and thus not gain from the subsidy programme
- non-indigent households may also benefit

iii. Indicator based method

This method aims to target benefits conditional upon observable characteristics other than income, e.g. land, type of dwelling unit, house (floor area), other durable asset ownership, number of children, level of education, etc. A subsidy programme can grant eligibility on the basis of shared characteristics by households. The idea is to find an indicator that is less costly to identify but is sufficiently correlated with income to identify the poor. The indicator (s) must not be easily manipulated, e.g. when people fake ownership of land to qualify for a subsidy.

Advantages:

- getting benefits of the subsidy programme is conditional upon observable characteristics other than income, e.g. land holding, age, place of residence, etc.
- easy to observe, e.g. land ownership and number of children are good predictors of income
- in general indicators may be difficult for applicants to manipulate reduces administration costs

Disadvantages:

- some of the indicators can be manipulated by applicants
- it is inevitable that some of the non-poor benefit
- if the number of indicators increase, administration costs can increase
- generates gainers and losers: the more one insists that none of the poor or intended beneficiaries get missed, the less likely that the indicator targeting method will be preferred.

iv. Geographic/area targeting.

A municipality may target the benefits of a subsidy to a particular area (s) in its jurisdiction. The subsidy may be allocated to a particular area (s) or district (s) based on the average (low) level of service provision and or the high incidence of poverty and or high prevalence of the number of indigent households, etc. The costs of combining residence, household characteristics with the area targeted may depend on local administrative infrastructure and capacity, incentives facing local administrators to make the programme work, a municipality's relations with the poor in these areas, and the extent of political representation of the poor.

Advantages:

- This method may be useful, depending on specific
- Local conditions conducive for its use

Disadvantages:

- costs depend on administrative capacity
- the non-poor or non-indigent households may also benefit as targeting is generalized to the entire area or district

ADMINISTRATIVE ISSUES

Household information and documentation

The design of the questionnaire is the initial starting point for the collection of comprehensive information and documentation of the indigent household. It should aim to ensure the collection of adequate and relevant information for the assessment and identification of the household as indigent and for future monitoring and evaluation. All documentation shall be held as official records of the municipality. Wherever applicable, the survey should also indicate accurate details of municipal billing accounts for the household.

Documentation for the registration of an indigent household should be simple and understandable to the indigent.

Household Assessment

The municipality shall ensure that the assessment of each household be done according to a uniform set of criteria which takes into account the above mentioned prerequisites and stipulations and principles on which the targeting of intergovernmental transfers is based. As such, it will take steps ensure that appropriate adjudication, assessment, certification procedures and mechanisms are established within the municipality. Assessment and certification procedures should be concluded efficiently and with speed in order to avoid delays in the implementation of the transfer.

Upon the completion of assessment and other procedures the municipality shall establish a list of all indigent households. The list shall at all times be open for inspection by the public and relevant authorities and be regularly updated. Where possible, all data relating to the details of an indigent household shall be recorded and stored (using information technology) and be easily accessible for research, updating, planning, monitoring and evaluation.

Where necessary, the municipality shall take steps to verify and validate the information it has of indigent household including the claim for a subsidy by the indigent.

Registration of the indigent household

All eligible indigent households receiving a subsidy for the provision of basic services shall be registered with the municipality.

Care should be taken to ensure that the member/s registering the household understand fully the implications of signing documents and, procedures, limitations, benefits, provisions, etc explained therein.

The municipality may set aside specific days and times at localities easily accessible to indigent households for registration.

Documents for Registration:

A municipality may, in the assessment and certification of an indigent household, demand proof of the level of income, receipt of other social assistance income, status of the members of the household, etc as may be reflected in:

- (a) identification documents and or proof of South African citizenship
- (b) documents proving the receipt of a state pension and other social assistance grants such as child maintenance and disability grants
- (c) any other document of proof certified by a local priest or a registered commissioner of oaths,
- (d) marriage certificates
- (e) proof of dependants
- (f) proof of unemployment
- (g) proof of status as a full time student or scholar, etc

Regular verification of the status of the indigent household

A municipality shall ensure that regular checks are made on the status of the indigent household with a view to establishing the continued eligibility of the household for a subsidy. This may be undertaken by reviewing all households periodically or by conducting spot checks.

De-registration and Re-registration of indigent households

A municipality may de-register an indigent household on its list only after it ascertains that:

- (a) the household members provided false information and/or documentation; and
- (b) the income of the household has risen above the stipulated income category and that the new or additional income is of a stable and permanent nature and likely to remain so over a specified period of time.

A municipality may not de-register an indigent household if it is determined that:

- (c) the new or additional income, arising from casual or part time work or other activities, and through kinship monetary contributions, raises the income of that indigent household over the stipulated income category but is not sufficiently permanent to sustain the new level of household income or to pay for the full cost of services;
- (d) and it is likely that such an indigent household is likely to fall back below the stipulated income category within a specified period of time due to the intermittent and cyclical nature of the source of new or additional income accrued by the indigent household through part-time and or casual employment or other activities and through kinship monetary contributions, etc.

Having taken into account the above considerations, a municipality may delay or decide against the de-registration of an indigent household if it is of the opinion that the further non-provision of subsidized services to that household may impact negatively on the household as a whole or on the ability of the household to pay the full cost of services provided.

Re-registration of households: The level of poor household income may remain constant and permanent over a period of time or fluctuate over and below the stipulated household income category. A household that was previously registered as an indigent household, but was de-registered may be re-registered as an indigent household, if it is fulfilled and complies with the guidelines as outlined in this document.

The re-registration of a household as an indigent household may take place if it is found that the de-registration of the household was due to an error (s) on the part of the municipality.

New indigent households: A municipality shall ensure that the newly eligible indigent household is registered promptly.

Problems associated with the administration of targeting

In the design and implementation of transfer programme, a municipality shall take into consideration the following (issues) factors that have a bearing on the administration of the programme that:

- the administration of a targeted programme consists of administration costs, benefits that go to the non-poor, and the effectiveness of the subsidy transfer to the poor. Minimizing benefits that go to the non-poor and the same time reducing costs inevitably involves trade offs. Whatever trade off is chosen it must be noted that there will always be errors in administration that result in some of the poor being excluded from benefits and some of the non-poor included gaining benefits. Strict administration may also have they same effect.
- perfect targeting is difficult to achieve – perfection in targeting is directly proportional to the costs thereof, the higher the degree of targeting, the higher the costs.
- imperfect targeting arises on account of errors in administration e.g. false claims are not detected and non-poor benefit instead of the poor (a situation referred to as leakage), eligible households do not receive benefits and ineligible households benefit.
- Administration costs vary with the type of method used, level of existing information, institutional capacity, local costs of personnel and other requirements to carry out targeting. Administration costs may be determined by the level of targeting, e.g. self-targeting is less costly than geographic targeting while individual assessment is most costly. Administration costs should also be monitored against programme costs. The more finely a programme is targeted, the more the administration costs incurred. At the same time, careful programme design and implementation itself can also reduce costs. Of equal importance are budgetary constraints.
- In the administration of benefits by the municipality two essential stages must be evident, i.e. the decision by the potential beneficiary to make a claim to the benefits of the subsidy and the verification by the municipality of the claim.
- The municipality take steps to address the circumstance where poor households or indigents are unaware of the existence of the subsidy and or aware of their entitlement to the benefits of the subsidy but do not make a claim – in this regard.
 - (a) any information dissemination must cater for the illiterate, or
 - (b) use of third parties such as social workers, employers, churches, etc, to identify potential beneficiaries
 - (c) should be explored the identification of beneficiaries through the administration records of other welfare or social assistance programmes

- the decision by the municipality as to whether or not to target benefits, which targeting method to use and how to target, should take into account
 - (a) the economic and opportunity costs of targeting
 - (b) negative incentive effects that might be generated
 - (c) differences in consumption patterns between the poor and non-poor
 - (d) the package of services to be subsidized
 - (e) administrative capability
 - (f) transaction costs, i.e. long distances that the poor have to travel to register for a subsidy
 - (g) and political economic considerations

WAYS OF PASSING ON THE SUBSIDY

A municipality shall ensure that the manner in which the subsidy of a basic minimum package of services is passed on to the indigent household is accurately reflected in the financial affairs of the municipality.

Two ways of passing on the subsidy may be used.

1. Financial Reporting

The allocation of the subsidy may be reflected on:

- the municipal budget but not on the account (non-transparent)
- the budget and account (transparent)

The municipality shall ensure that the appropriate information and details of an indigent household as well as the subsidy for services rendered is linked to the billing details of that particular household and is reflected in a clear, understandable and simple manner.

In terms of fiscal discipline and management, the municipality shall ensure that at all times the cost of administering the transfer and the allocated subsidies to indigent households do not overshadow the total amount of the transfer allocation it receives for its financial year.

2. Voucher System

A municipality may pass on a subsidy to indigent households by means of a voucher, the value of which is standardized at fixed price for the provision either a package of basic services or for a specific service such as

electricity, water, refuse removal, etc. The eligible household is then able to purchase a fixed /quantity/amount/level of the service (s) by paying for it with the voucher.

In deciding on the use of a voucher system, a municipality must take into account the following advantages and disadvantages:

Advantages:

- * a voucher system is likely to encourage a market for the supply of services by service providers as it ensures a stable form of payment by the indigent thus reducing the service providers' costs of debt collection and non-payment.
- * it also encourages competition among service providers thus enhancing the efficient supply of services to the indigent household
- * in time of economic hardship and price increases, a voucher system protect the poor by guaranteeing their access to a basic level f services
- * vouchers can reflect differences in household size and composition.

Disadvantages:

- a voucher systems encourages a market for consumer trading in vouchers e.g. exchange for cash amounting to the poor receiving cash grants but with some of the benefits reaching the non-poor.
- Vouchers do not create incentives for energy conservation, every indigent household will consume the entire amount allowed
- Voucher systems involve high administration costs

LEVEL OF THE SUBSIDY

The municipality shall ensure that the level of subsidy allocation it provides per indigent household is based on the total number of indigent households identified within its jurisdiction and the total amount of the intergovernmental transfers allocated to it for the given financial year. In households, thereby promoting fairness and equity. In terms of the intergovernmental transfers, the level of the subsidy is households with an income of less than R1 880.00 per month.

A municipality may target the subsidy level at an indigent household with an income above R1 880.00 per month provided that the municipality uses its own financial resources to fund the extra subsidies. Extra subsidies should, however,

not compromise the principles of service delivery and, in particular, the quality, accessibility, and affordability of services provided for (all) indigent households.

Extra subsidies for indigent households above the income level of R1 880.00 per month, may come from all of or either of the following

- within tariffs, i.e. within a sector
- between services, e.g. surplus on electricity
- the property rates account

THE LINK BETWEEN SUBSIDIES, TARIFFS AND RATES

The link between subsidies, tariffs, rates, etc must be viewed within the context of equity and redistribution. Municipalities must treat citizens equitably with regard to the provision of basic services. Equally so, national and provincial government has a critical role with regard to the provision of basic services through the intergovernmental transfers. The intergovernmental transfers from national and provincial government are targeted subsidies to poor households.

Municipalities, as well, need to ensure that they target subsidies for the provision of basic services to poor households from their own revenues.

To effect this municipalities may:

- either aligned cross-subsidization (between high and low income users and commercial and residential users) in such a manner that it benefits the indigent household.
- And or bill the indigent household at real cost through a price subsidy.

How a municipality cross-subsidises poor households is a local choice and needs to be exercised carefully, within the framework of the integrated development plan (IDP), in order to sustain the benefit of subsidies to poor households.

TARIFFS AND RATES POLICY

Policy regarding tariffs rates may viewed in the context of the efficient allocation and best possible usage of resources for the provision of basic services to indigent (poor) households. To this end, policy regarding tariffs and rates should be re-evaluated. In particular policies providing for differing and complex levels of refunds and rebates across tariffs and rates as well as across other services may not enable a municipality to make effective use of these instruments for the benefit of poor households.

These policies provisions may be re-evaluated with a view to the creation of a single separate policy framework that seeks to maximize and direct greater levels of the benefits of refunds, rebates and other such relief measures to the indigent household. Municipality should explore ways in which such benefits are in tandem with the subsidization of the basic provision of services for poor households. The cornerstones of such a separate policy framework should be based on

- targeting economic pricing of services at the indigent household
- the consolidation of all accounts on refunds, rebates and relief measures,
- and the transparency of subsidies provided thereof.

DISPUTES

In the event of a dispute arising between the municipality and or the indigent household and or other parties, the municipality shall ensure the provision for and the establishment of dispute resolution mechanisms. Only if disputes cannot be resolved through a mechanism, shall parties refer the dispute to the normal courts system.

INFORMATION DISSEMINATION AND COMMUNICATION

The municipality shall ensure that at all times, information about the subsidization of the provision of a basic minimum package of services to the indigent household, is widely distributed to all sections of the communities in its area of jurisdiction. Existing distribution channels for such information dissemination should be explored with a view to greater reach and coverage of residents and to reduce costs. A variety of media should be used on a regular basis and or in combination. The success of the accurate targeting of transfers to poor households depends on the active initiatives of municipalities in this regard. In addition and of equal importance, is the establishment of systems to receive feedback that arises from the communication methods used. Information, dissemination, communication and information feedback should be viewed as part and parcel of the success of targeting intergovernmental transfers to poor households.

POLITICAL SUPPORT

Officials, charged with the responsibility of implementing intergovernmental transfers should ensure that politicians are aware of, knowledgeable of, and involved at some level in the design, implementation and attainment of the objectives of the transfer allocation to indigent households. For the effectiveness of the programme, officials should solicit the full support and co-operation of politicians. As this transfer is household targeted and thus finely targeted, officials should ensure that political support and co-operation contributes to the smooth implementation and effective administration of the transfer scheme.

INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS AND LOCAL GOVERNMENT DECISION MAKING STRUCTURES

Wherever necessary, decisions concerning the implementation of the transfer and the allocation of and determination of the subsidy level should at all times be discussed and debated in the council of a municipality. Major decisions should be decided upon through the adoption of a resolution at council level. There shall also be regular reporting of the progress of the programme to council.

MONITORING, EVALUATION AND REPORTING

Municipalities shall ensure that monitoring, evaluation and reporting systems are established for the implementation of the targeted transfers. Such systems should be geared towards the further refinement of the programme and as well offers possibilities for modeling methods and approaches suited to local conditions. Reporting should also include the publication of a bi-annual report by the municipality.

LOCAL GOVERNMENT AND THE TARGETING OF INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS: COMPLEMENTARY MEASURES FOR INDIGENT HOUSEHOLDS

Wherever necessary, a municipality shall take steps to ensure that other targeted and social assistance programmes of the municipality, provincial government and national government as well as those of other agencies, are aligned to target registered existing indigent households within the area of its jurisdiction. In particular, local government shall identify those aspects of other targeted programmes which, if targeted at the indigent, will provide additional opportunities for those households to increase household income.

For example, national public works programmes can be targeted at these households to increase overall household income.

4. OTHER INTERGOVERNMENTAL STRUCTURES/DEPARTMENTS/ PROVINCES/BODIES CONSULTED

There has been no consultation with other structures in this regard. However, the above guidelines will serve as a basis for further consultation with other intergovernmental structures.

5. PERSONNEL IMPLICATIONS

There are no personnel implications for the department. The implementation of the policy guidelines will take place at local government level and the existing personnel of this level of government will be responsible for the implementation of the policy guidelines. In addition, local government can draw on the personnel capacity of other agencies within its area of jurisdiction.

6. FINANCIAL IMPLICATIONS

There are no financial implications for the department. In terms of municipalities, the fiscal management of a particular municipality would have to ensure that the costs of administering the targeting of intergovernmental transfers to poor households do not overshadow the total amount of the transfer allocation that municipality receives for its financial year.

7. RECOMMENDATIONS

That this document be adopted as a draft guidelines to be used as a basis for the guidelines for the targeting of intergovernmental transfers and the development of an indigents policy in this regard.

**SENTRAAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
(MURRAYSBURG)**

BELEID: SUBSIDIESKEMA VIR DEERNIS-HUISHOUDINGS

1. DOEL

Die doel van hierdie skema is om deernis-huishoudings se munisipale rekeninge te subsidieer deur middel van 'n billike deel van die nasionale inkomste toekenning wat die raad vanaf die Sentrale Regering ontvang, ten einde toegang tot basiese munisipale dienste aan alle inwoners, wat andersins onbekostigbaar sou wees, moontlik te maak.

2. WIE KWALIFISEER VIR SUBSIDIE VAN MUNISIPALE DIENSTE?

Slegs persone/huishoudings wat voldoen aan die volgende kriteria, kan kwalifiseer vir finansiële hulp vanuit die bogemelde bron, ter subsidiëring van sy munisipale diensterekening.

- 2.1 Persoon/huishouding wat perseel voltydens bewoon en maandeliks 'n munisipale rekening vanaf die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ontvang.
- 2.2 Die gesamentlike bruto inkomste van alle inwoners wat by die betrokke perseel woonagtig is, nie R1 880,00 per maand oorskry nie.
- 2.3 Geeneen in die betrokke huishouding oor enige ander woning en/of vaste bate beskik nie.
- 2.4 Die voorgeskrewe "Aansoek om Deernissubsidie" behoorlik voltooi en as sulks deur die Deernis Komitee goedgekeur word. Hierdie goedkeuring berus op die volgende feite:
 - die werklike finansiële nood van die huishouding; en
 - die ondertekening van 'n aanvaarbare onderneming waarvolgens die reeds agterstallige rekening vereffen sal word.

3. MUNISIPALE DIENSTE WAT GESUBSIDIEER KAN WORD

Die volgende dienste word geklassifiseer as dienste wat gesubsidieer kan word:

- elektrisiteit;
- gesuiwerde water, beperk tot 6 kl per maand;
- basiese heffing;
- riooldienste;
- vullisverwyderingsdiens; en
- eiendomsbelasting.

4. BEDRAG VAN SUBSIDIE

Die subsidiebedrag word na bekendmaking van die nasionale toekenning, op aanbeveling soos vervat in 'n verslag van die hoof finansiële beamppte, deur die raad vasgestel.

5. ADMINISTRATIEWE PROSEDURE

5.1 Inwoners moet bewus gemaak word van die subsidieskema wat tot hul beskikking is deur middel van:

- wyksvergaderings van raadslede waartydens die skema deur raadslede bekendgestel word;
- 'n persverklaring in hierdie verband;
- Inligtingstukke wat beskikbaar gestel word by alle betaalpunte van die raad; en
- 'n nuusbrieff wat aan elke huishouding voorsien word.

5.2 Aansoekvorms wat ontvang is voor of op die 7de van 'n maand, sal geïmplementeer word op die rekening van die betrokke maand.

5.3 Die goedgekeurde subsidies al teen die begunstigde se rekening gekrediteer word.

5.4 Sou die verbruiker nalaat om sy gedeelte van die rekening, plus die agterstallige paaient, binne die spertyd te betaal, word die toekenning van die subsidie verbeur ten opsigte van daardie maand en is die volle rekening van die betrokke maand dus betaalbaar deur die persoon/huishouding.

- 5.5 Die uitstaande bedrag, na verrekening van die subsidie is, soos normal, betaalbaar voor die betaaldatum. Indien onbetaald, sal dienste gestaak word en normale kredietbeheer sal van toepassing wees op sodanige rekenings.
- 5.6 Enige valse verklaring van 'n aansoeker sal hom diskwalifiseer vir enige verdere deelname aan die voordeel van die skema en die raad behou hom die reg voor om alle toegekende bedrae te verhaal en geregtelike stappe in te stel.
- 5.7 Indien enige agterstallige bedrag, met inagneming van die nakoming van bestaande reëlins, op die betrokke rekening verskuldig wees, sal dienste na die perseel gestaak word tot tyd en wyl alle reëlins stiptelik nagekom is en/of die rekening ten volle vereffen is.
- 5.8 'n Lys van name aan wie 'n subsidie toegeken is, kan op die raad se kennisgewingsborde vir publieke kennisname bekend gemaak word en die raad behou hom die reg voor om sodanige inligting ook aan 'n kredietburo en/of die pers bekend te maak.

6. GELDIGHEIDSDUUR VAN SUBSIDIE

Die toegekende subsidie is geldig totdat een van die volgende gebeurlikhede plaasvind:

- 6.1 'n periode van ses maand; of
- 6.2 Totdat die inkomste van die huishouding sodanig gewysig het dat dit buite die maksimum toegelate inkomste val; of
- 6.3 Onderhewig aan die beskikbaarheid van fondse soos deur die staat voorsien; of
- 6.4 Indien die aansoeker in gebreke sou bly om sy gedeelte van die rekening te betaal.
- 6.5 Dat, afhangende van die aantal inwoners wat mag kwalifiseer vir hierdie voordeel, die bedrag van die maandelikse subsidie gedurende die jaar hersien sal word om dit binne die bekostigbare vlak te bring, in welke geval 'n item in hierdie verband voorgelê sal word vir oorweging.

7. HANTERING VAN INTER-OWERHEIDSTOEKENNING [TRUST REKENING]

- 7.1 Die geldwaarde van subsidies betaalbaar aan deernishuishoudings, met inagneming van verhaalbare kostes, mag nie die toegekende bedrag oorskry nie.
- 7.2 Behoudens die bepalings van wetgewing en weens die onsekerheid omtrent die aantal huishoudings wat mag kwalifiseer vir 'n subsidie, kan 'n afsonderlike trustrekening geskep word wat as buffer dien vir addisionele toekennings asook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhogings te absorber.
- 7.3 Vir hierdie doel kan 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot die trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van hierdie skema asook ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het.
- 7.4 Daardie gedeelte van die jaarlikse toekenning, wat op 30 Junie van elke jaar wat nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat voorsiening vir die bedrae soos genoem in 7.4 gemaak is, moet na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT (MURRAYSBURG)

AANSOEK OM DEERNIS-SUBSIDIE VIR MUNISIPALE DIENSTE

AANSOEKER: Van:

Naam (e):

ID Nr.:

Woonadres:

Rekeningnommer:

Erfnr.:

Persoonlike besonderhede van alle persone bo 18 wat op bogenoemde perseel woonagtig

is:

	1	2	3	4
Van en Voorletters				
Eerste Naam				
ID Nr.				
Werkzaam: Ja/Nee				
Seisoenwerker: Ja/Nee				
Beroep				
Huidige Werkgewer				
Vorige Werkgewer				
Tydperk Werkloos				
Bruto Inkomste p.m.				
Pensioenaris: Ja / Nee				
Tipe Pensioen				
Pensioen p.m.				
Ander Inkomstebron				
Totale Inkomste p.m.				

VERKLARING DEUR AANSOEKER

Ek, die ondergetekende, verklaar plegtig soos volg:

- Dat alle inligting in hierdie document vervat, waar en juis is.
- Dat, indien enige van hierdie inligting sou wysig vir enige rede, ek die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit onverwyd in kennis sal stel.
- Dat ek of enige ander bewoner van hierdie perseel geen ander vaste eiendom besit nie.
- Dat ek bewus is daarvan dat die besonderhede verstrek in hierdie document, bekend gemaak kan word aan die Kredietburo en publiek.
- Dat toestemming verleen word aan enige amptenaar van die Raad om hierdie perseel te betree en 'n audit van die verstreke inligting uit te voer.
- Dat die water- en elektrisiteittoevoer na hierdie perseel opgeskort kan word terwyl enige verskuldigde bedrag agterstallig is.
- Ek is bewus daarvan dat enige valse inligting in hierdie document wetlik strafbaar is en dat dit sal lei tot permanente diskwalifikasie vir deelname in hierdie voordeel.
- Ek verklaar ook hiermee date k 'n bedrag van R..... soos op agterstallig is op hierdie rekening en onderneem om dit soos volg te betaal
- Ek verklaar verder date k my vergewis het van die voorwaardes soos vervat op die keersy van hierdie document, dit verstaan en aanvaar.

.....

.....

DATUM

HANDTEKENING

VIR KANTOORGEBRUIK ALLEENLIK

Hiermee verklaar ek, in my hoedanigheid as attesterende bemapte van die Sentraal Karoo Munisipaliteit date k besonderhede en die voorwaardes, soos op die keersy vervat, met die aansoeker bespreek is en dat dit deur hom/haar aanvaar word

.....

DATUM

.....

EX OFFICIO KOMMISSARS VAN EDE

Aansoek Goedgekeur/Afgekeur

DEERNIS-KOMITEE

Datum:

Subsidie-Bedrag: R.....

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
MASAKHANE REËLING VIR DEERNISHUISHOUDINGS**

1. PERSOONLIKE BESONDERHEDE:

VAN :

Volle Name :

Woonadres :

Werkgewer :

Gade/volle name :

2. INKOMSTE:

R C

Eienaar/Huurder : per maand

: per week

Gade : per maand

: per week

Ander: Spesifiseer

Ander: Spesifiseer

TOTAAL

3. UITGAWE:

R C

Huis paaieiment/huur

Water/Vullis/Riool/Elek

Eiendomsbelasting

Huishouding

Ander: Spesifiseer

Ander: Spesifiseer

TOTAAL

4. INDIEN WERKLOOS:

Hoe lank is u sonder werk?

Is u by Dept Arbeid geregistreer?

Ontvang u werkloosheidsvoordele?

Registrasie Nr:

5. BESONDERHEDE VAN MUNISIPALE REKENING:

Rekeningnommer: _____

Beskikbaarheid (maandeliks)

6. Ek bide hiermee an om die gemelde bedrag, plus rente, by die kantore van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit te betaal by wyse van maandelikse/weeklikse paaiemente van R_____ op _____ en daarna voor of op elke _____ van 'n maand/week.

7. NB: Hierdie reeling per week of per maand het slegs betrekking op die agterstallige bedrag. Die maandelikse rekening moet stiptelik saam met die reeling voor die 20ste van die maand betaal word. Die uitstaande bedrag na verrekening van die subsidie is soos normal betaalbaar voor die 20ste van die maand by gebreke daarvan die dienste sonder verdere kennisgewing gestaak sal word. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys.

8. Ek erken en verstaan dat indien ek sou versuim om enige van die betalings waarna hierbo verwys word stiptelik en betyds te maak, die volle uitstaande balans tesame met rente onmiddellik opeisbaar en betaalbaar sal wees.

9. Indien dit vir die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit nodig mag wees om regsstappe teen my in te stel weens my versuim om te voldoen aan my verpligtinge in terme van hierdie afbetalingsaanbod, aanvaar ek aanspreeklikheid vir die betaling van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit se regskoste op 'n prokureur en kliënt skaal, tesame met BTW daarop.

10. Ek stem hiermee toe dat, ingeval ek versuim om my aanbod n ate kom, Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ook geregtig sal wees om, sonder kennisgewing aan my, aansoek te doen om:

10.1 Vonnis vir die bedrag nog verskuldig in gevolge hierdie aanbod tesame met alle rente en koste.

10.2 'n Hofbevel vir betaling daarvan ooreenkomstig my aanbod.

11. Ek stem hiermee toe tot die uitreiking van 'n besoldigingsbeslagbevel teen my salaries en onderneem om enige kommissie wat my werkgewer daar ten opsigte van mag aftrek, te betaal op aanvraag aan Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit.

12. VERKLARING: Ek verklaar dat voorafgaande waar en juis is en dat die amptenaar my rekening aan my verduidelik het.

BEëDIGDE VERKLARING

VOLLE NAME EN VAN _____

VERKLAAR ONDER EED/BEVESTIG PLEGTIG IN AFRIKAANS:

GESLAG _____ ID NR _____

WOONADRES _____

WERKSADRES _____

1. Ek is tans werkloos en beskik oor geen inkomste nie,, en verklaar dat die inligting op voorgaande bladsy waar en juis is.
2. Ek is by Dept. Arbeid as werkloos geregistreer.
3. Ek het by die volgende firma's om werk aansoek gedoen:

- (a) (b)
-
- (c) (d)
-
4. Ek is tans ongeskik vir werk vanaf datum: (a)
-
5. Ek het aansoek om ongeskiktheidstoelaag gedoen vanaf datum:
- (a)

Skrap wat nie van toepassing is nie.

Ek is vertrouwd met die inhoud van hierdie verklaring en begryp dit.
 Ek het (geen) beswaar teen die aflegging van die voorgeskrewe eed (nie).
 Ek beskou die voorgeskrewe eed as bindend (nie bindend) vir my gewete (nie).

HANDTEKENING VAN / DUIMAFDRUK VERKLAARDER

Met die aflegging van hierdie eed is voldoen aan die voorskrifte van Regulasie R1258 gedateer 21 Julie 1972.
 Ek sertifiseer dat die Verklaarder erken dat hy/sy vertrouwd is met die inhoud van hierdie verklaring en dit begryp.
 Hierdie verklaring is deur my beëdig/bevestig en die verklaarder se handtekening/duimafdruk is in my teenwoordigheid daarop aangebring te (plek) en op datum

**HANDTEKENING KOMMISSARIS VAN EDE
 DRUKSKRIF**

VOLLE VOORNAME EN VAN IN

BYLAAG E

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
 MURRAYSBURG
 VOORWAARDES EN ADMINISTRATIEWE PROSEDURES
 VIR DEERNISSUBSIDIE**

1. Om te kwalifiseer vir 'n maandelikse subsidie, moet aan die volgende vereistes voldoen word:
 - 1.1 Die gesamentlike totale bruto inkomste van alle permanente inwoners bo die ouderdom van 18 jaar wat by die betrokke perseel woonagtig is, sal nie R1 240 per maand oorskry nie;
 - 1.2 Aansoeker moet maandeliks 'n munisipale rekening vanaf die Raad ontvang;
 - 1.3 Geeneen die die betrokke huishouding mag oor enige ander woning en/of vaste bate beskik nie.

2. Die rekeninghouer moet in persoon aansoek doen en moet die volgende dokumente indien:
 - 'n afskrif van die laaste munisipale rekening in sy/haar besit;
 - 'n afskrif van die rekeninghouer se identiteitsdokument; en
 - 'n volledig voltooide vorm vir "Aansoek om Deernissubsidie" (die aansoeker wat hulp benodig met die voltooiing van die aansoekvorm, moet die naaste munisipale kantoor besoek waar amptenare beskikbaar sal wees vir hulp).

3. Dokumentêre bewys van verdienste moet ingedien word saam met hierdie aansoek wat die volgende kan insluit:
 - Salaris advies
 - Amptelike skrywe van werkgewer wat verdienste sertifiseer
 - Pensioenkaart
 - Werkloosheidsversekeringskaart
 - Rente verdienste sertifikaat, ens.
 - Self-onderhoudend

4. Bo en behalwe bogemelde inligting, moet die aansoeker ook 'n beëdigde verklaring aflê waarin verklaar word dat alle inligting wat voorsien is vir hierdie aansoek, waar en juis is.
5. Die Raad hou hom die reg voor om amptenare na die betrokke perseel te stuur ten einde die inligting wat in hierdie aansoek vervat is, te oudit.
6. Indien die aansoek goedgekeur word, sal die subsidie geldig wees vir 'n periode van hoogstens ses maande of totdat u finansiële omstandighede sodanig verander het dat u nie meer voldoen aan die gestelde kriteeria vir deelname aan die skema nie, watter gebeurtenis ookal eerste plaasvind. Verder sal die subsidie staak indien u te sterwe sou kom of die perseel sou ontruim om watter rede ookal. Hernuwing van 'n subsidies al onderhewig wees aan die kwalifiserende vereistes asook die beskikbaarheid van fondse wat vanaf Sentrale Rekening vir hierdie doel bewillig word.
7. Die onus berus by die aansoeker om:
 - 7.1 enige wysiging van sy/haar finansiële status op skrif aan die Raad te verklaar; en
 - 7.2 na die verstryking van die maksimum periode van ses maande, indien sy/haar finansiële omstandighede onveranderd gebly het, 'n nuwe aansoek vir subsidie elke jaar by die Raad in te dien omdat die ou subsidie outomaties sal verval.
8. Die goedgekeurde subsidies al maandeliks teen u rekening gekrediteer word. Indien u sou nalaat om gedeelte van die rekening voor die betaaldatum van 'n maand te betaal, verbeur u alle reg op die subsidie vir die betrokke maand en sal die volle rekening dus deur uself betaalbaar wees.
9. Die uitstaande bedrag, na verrekening van die subsidie, is soos normal, betaalbaar voor die betaaldatum. Indien onbetaald, sal dienste gestaak word en normale kredietbeheer sal van toepassing wees op sodanige rekeninge.
10. Indien u 'n bedrag wat reeds betaalbaar was aan die Raad verskuldig is, moet u 'n geskrewe ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag met die Raad aangaan.

KREDIETBEHEER

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

(MURRAYSBURG DISTRIKSBESTUURGEBIED)

1. INLEIDING

Die prentjie wat die meerderheid belastingbetalers en verbruikers van hulle munisipaliteit het, is maar droewig. Ongepubliseerde inligting wat by die Departement van Provinsiale en Plaaslike Regering beskikbaar is, toon dat daar heelwat munisipaliteite is wat diep in die moeilikheid is. Die betrokke munisipaliteite ontvang tans spesiale aandag van hulle onderskeie provinsiale premiers asook van die Departement van Provinsiale en Plaaslike Regering.

Dit kan nie weggedeneer word dat die oorkoepelende skuld van munisipaliteite van sowat R12,5 miljard (Junie 199), gelyk aan 37% of 133 dae se munisipale belasting- en diensteheffings, nou begin om kritieke afmetings aan te neem nie. Hierdie onaanvaarbare hoë vlak van uitstaande skuld word veroorsaak deur die onvermoë van munisipaliteite om werk te maak van nie-betaling van dienste.

Volgens media berigte het die oorkoepende skuld van munisipaliteite intussen tot meer as R22,2 miljard (Desember 2001) toegeneem.

Munisipaliteite in Suid-Afrika koop elektrisiteit by Eskom en versprei dit na huishoudings en sake-ondernemings. Elektrisiteitverkope verteenwoordig ongeveer 27,1% van u begrote inkomste vir 2001/2002, waterverkope 17,0% en eiendomsbelasting 13,4%.

Omdat sommige belastingbetalers en verbruikers nie hulle rekeninge betaal nie of baie laat betaal, is skuld gelykstaande aan 102 dae se verkope en dienste gelewer. Die effek wat die swak prestasie van debiteure op die raad se werksaamhede het, word in afdeling 2 bespreek.

Omdat elektrisiteit van buite verskaffers aangekoop word, is dit juis om hierdie rede dat likiditeitsprobleme kan ontstaan. Die beperkte krediet wat voorsieners beskikbaar stel, relatief tot die uitstaande skuld kan egter deel word van die likiditeitsprobleem.

Betaling geskied gemiddeld oor 30 dae, maar debiteure is gemiddeld 102 agterstallig. As gevolg hiervan moet die munisipaliteit ander finansieringsbronne soos beleggings wat vir ander projekte of doeleindes opsy gesit is, gebruik om verskaffers te betaal. 'n Probleem begin egter ontstaan omdat hierdie bronne uitgeput kan raak en daar geen ander bronne is om op terug te val nie.

2. ONTLEDING VAN DEBITEURE SE SKULD

Uit paragraaf 2.2.1 van die Ouditeur-Generaal se verslag oor die werksaamhede van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg wat op 30 Junie 2001 geëindig het, blyk dit dat lopende debiteure R1,205m op 30 Junie 2000 beloop het in vergeleke met R1,688m op 30 Junie 2001. Dit verteenwoordig 'n toename van R 0,483 of 40,0% vir die twaalf maande periode.

Dit is twyfelagtig of die grootste gedeelte van die bedrag gevorder sal kan word terwyl daar ook nie voldoende voorsiening vir die afskryf van oninbare skulde gemaak is nie. Volgens die Ouditeur-Generaal se verslag soos op 30 Junie 2001 blyk dit dat belastingbetalers en verbruikersdebiteure wie se rekeninge langer as 90 dae uitstaande was, R1446m aan die raad verskuldig was.

Die aangeleentheid word verder in afdeling 7 van die verslag bespreek.

Volgens die verslag van die tesourier wat op 11 Februarie 2002 deur die DMA Komitee oorweeg is, blyk dit dat die omsetkoers van onbetaalde huur en dienste teenoor die begroting, 28% of 102 dae beloop.

Die krediet wat 'n munisipaliteit gewoonlik aan belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure (lopende debiteure) toestaan, word tot 'n periode van dertig dae beperk. Die totale uitstaande bedrag van debiteure word gevolglik beoordeel aan die hand van die gemiddelde aantal dae wat die skuld uitstaande is. Dit word gedoen by wyse van 'n formule wat uit die volgende drie elemente bestaan:

- bedrag verskuldig ten opsigte van belasting en verbruikersdienste;
- bedrag geheg; en
- getal dae in 'n jaar.

Alhoewel die periode wat vir vereffening van rekeninge tot dertig dae beperk is, word 'n norm van tussen 42 tot 56 dae as billik en aanvaarbaar beskou.

Die oorskryding van die gemiddelde invorderingstermyn vir dienste en huur kan 'n geweldige negatiewe effek op die munisipaliteit se kontantvloeï hê. Die likiditeit van die munisipaliteit word weerspieël in sy vermoë om lopende verpligtinge betyds uit beskikbare fondse n ate kom. In die eerste plek gaan dit om die vereffening van bedryfslaste soos dit betaalbaar word byvoorbeeld Eskom.

In onderstaande tabel is die jaarlikse betalingspersentasie vir die periode Julie 2001 tot Desember 2001 vir belasting- en verbruikersdebiteure en ander debiteure, volgens die volgende elemente bereken:

- totale jaarlikse heffing;
- totale jaarlikse kontantontvangste; en
- jaarlikse betalingspersentasie.

DIENS	TOTALE JAARLIKSE HEFFING R'000	TOTALE KONTANT ONTVANG R'000	BETALINGSPERSENTASIE VIR DIE JAAR %
Eiendomsbelasting	252	183	72,6
Water	199	98	49,2
Elektrisiteit	495	335	67,6
Vullis	122	36	29,5
Riool	113	50	44,2
Huur	8	4	50,0
Diverse	7	4	57,1
TOTAAL	1196	710	59,3

Dit blyk dat kontant wat ontvang is, gelykstaande is aan 59,3% van die bedrae wat gedurende die Julie 2001 tot Desember 2001 periode gehef is. Indien die betalingspersentasie van 59,3% as norm vir die oorblywende gedeelte van die huidige finansiële jaar (2001/2002) aanvaar word, sal dit tot gevolg hê dat die belasting- en verbruikersdienste nie die kontantinkomste gaan genereer waarvoor begroot is nie. Indien 'n norm van 59,3% aanvaar word, blyk dit dat die betrokke

dienste slegs R1,0m van die begrote R1,695m in kontant gan genereer. Dus, 'n kontant tekort van ongeveer R700 000 vir die 2001/2002 boekjaar.

Een van die gevolge van 'n negatiewe kontantvloei is dat dit 'n demper op die werksaamhede van 'n munisipaliteit plaas. Daar kan geargumenteer word dat kontantvloei ook deur 'n verhoging in tariewe aangespreek kan word. Dit gaan egter steeds nie die probleem oplos as alle belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure nie hulle rekening betaal nie aangesien die al groter wordende las net na gereelde betalers verlaas word.

In hierdie verband wys die Departement van Finansies in sy skrywe gedateer 31 Maart 2000 wat betrekking op die voorbereiding van die begroting het, onder andere op die volgende:

43. *The following important issues should aslo be taken into consideration when compiling the budget:*
 - *Affordability: The effect that increases in tariffs will have on industry, commerce in general and the residents within the municipal boundaries.*
 - *The effect of non-payment on potential income: Despite notice of this matter in previous communications, may municipalities still maintain that 100% of income will be realized. It is suggested that this assumption be reconsidered in the light of trends experienced in the previous year. The Council must ensure that mechanisms are in place that will result in effective metering, billing, cost recovery and credit control.*
44. *Councils are strongly advised tot secure the necessary sources of funding before finalizing their budgets.*
45. *A constant shortcoming in the budgetary process is a failure to provide adequately for a working capital reserve. It is important that a provision for working capital be made in the 2000/2001 operating budget. This should be at least equal to the level of non-payment, during the previous financial year. If this amount exceeds 25% of total income, the Chief Executive Officer should provide reasons to the Department and the Council for not collecting arrears.*

Indien die voorskrifte van die Departement gevolg sou word met die voorbereiding van die begroting vir die 2001/2002 finansiële jaar en indien 'n betalingspersentasie van 60% as norm aanvaar was, sou daar 'n voorsiening van R590 000 ten opsigte van 'n bedryfskapitaal reserve gemaak moes word. Dit sou daarop neerkom dat belasting- en verbruikerstariewe bykomend met gemiddeld 25,9% aangepas sou moes word nadat daar voorsiening vir 'n styging in uitgawes as gevolg van inflasie, vir die 2001/2002 finansiële jaar gemaak is.

Die implikasie van die finansiële ontleding van debiteure, dui op die negatiewe effek wat die groot bedrag wat onnodig in debiteure opgesluit lê, op die munisipaliteit se werksaamhede het. Indien die munisipaliteit daarin kan slaag om die debiteure na meer aanvaarbare vlakke te verlaag, sal nie net die kontantvloei posisie verbeter nie, maar kan noodsaaklike ander behoeftes soos kapitaalprojekte en herstel- en onderhoudwerk, ook aangespreek word.

Die swak prestasie van die munisipaliteit se verbruikersdebiteure kan aan verskeie faktore toegeskryf word:

- (i) die verskaffing van basiese dienste aan lae-inkomste gemeenskappe sonder dat daar 'n verbetering in hulle ekonomiese omstandighede plaasvind, beïnvloed die situasie nadelig;

- (ii) die algemene gedrag van die gemeenskap het 'n onnodige koste-element tot gevolg en wel in die vorm van kredietbeheer aksies; en
- (iii) buitengewone gunstige toegewings aan debiteure in terme van verlengde betalingsperiodes dra by tot die eskalering in debiteure wat 'n nadelige invloed op die Raad se kontantvloei posisie het.

Werkloosheid in die Sentraal-Karoo Distrik gebied is moontlik een van die groot redes vir die sterk toename in debiteure se skuld. Dit is egter ook 'n bewese feit dat indien daar nie streng teen wanbetalers opgetree word nie, debiteure eenvoudig sal voortgaan om nie hulle verpligtinge teenoor die munisipaliteit na te kom nie.

3. IMPLIKASIE VAN KREDIETBEHEER

Alvorens 'n kredietbeheerbeleid geformuleer word, is dit nodig dat die Raad himself vergewis wat kredietbeheer behels, stappe wat geneem behoort te word voordat dienste opgeskort word, beginsels vir kredietbeheer asook personeel en finansiële implikasies van kredietbeheer. Besonderhede met betrekking tot hierdie aangeleenthede word voorts vrylik uit 'n memorandum van die Departement van Staatkundige Ontwikkeling aan MINMEC aangehaal:

“Definition of Credit Control

Credit control is generally understood in the municipal sector to be the functions related to the collection of cash from ratepayers, customers en consumers of the various municipal services. Credit control under this definition would start once an account remains unpaid after a specified due date.

In terms of modern practices and approaches, credit control is more aptly defined as an avenue of last resort within the ambit of customer management. The customer management approach focuses on the client's needs in a responsive and responsible manner, the objective being to encourage payment to prevent the need for enforcement.

Customer management includes the following aspects:

(i) Proper Billing System

- Accurate metering and minimum delays between service connection and first billing.
- Declared and published reaction times for service breakdowns.
- Accurate customer information and customer liaison.
- Accurate and regular billing and uniform approaches to tariffs and services.
- Affordable service levels.
- Appropriate payment terms and payment options.

(ii) Effective Management and Reporting System

- Accurate reporting to council, performance measurement for each relevant activity. Every council should develop a reporting system on credit control management that will ensure that council is kept informed of the situation on a continuing basis.

- Efficient enquiry and cash payment facilities.
- Adequate mechanisms to inform customers.
- Comprehensive credit control measures consistently applied consisting of firm remedies to enforce payments. The measures should be applied within the shortest possible time after default. Actions against fraudulent use of services and theft are included under these measures.
- Credit control division should be staffed with properly qualified personnel who will be able to implement the credit control procedures efficiently.

Credit control in terms of this approach can constitute one of a number of actions. The elements of a successful customer management programme are perceived by many as pre-conditions to effective credit control. While this is desirable, credit control must always be able to operate in isolation to any customer management service. For the purpose of these guidelines, it is assumed that a customer management service is in place. The establishment of a customer management service centre is a prerequisite for effective credit control.

Municipalities must eliminate all possible reasons for not enforcing credit control by taking all the necessary steps to ensure efficient service delivery and creating opportunities to pay for services.

Steps to be taken before effecting disconnections

- (i) Municipalities should establish reputable and efficient billing systems to ensure that correct accounts are produced and rendered to all customers on a regular basis.
- (ii) An effective and efficient distribution system should exist to ensure that all customers receive their monthly accounts.
- (iii) Sufficient number of pay points should exist.
- (iv) Councillors should consult widely with their constituencies in order to encourage them to pay for services provided.
- (v) Customers who consistently fail to honour their debts should be given reasonable written warnings and notices for them to pay their accounts.
- (vi) Suspension of services and/or disconnections should be done within the ambit of the relevant legislation.
- (vii) The South African Police Service should be forewarned before the disconnection are effected in a specific area.

Factors that effect the implementation of a full credit control system

- (i) Lack of administrative capacity to implement credit control within municipalities.
- (ii) Lack of political support and commitment from councillors.
- (iii) Poor and ineffective accounting systems adopted by some municipalities resulting in inaccurate financial reports and incorrect statements.
- (iv) Lack of financial resources throughout the payment collection system.
- (v) Insufficient customer pay points established by various municipalities.

- (vi) Non-existence of a policy on indigent.

Credit control principles

Credit control is the last step in ensuring payment for services rendered. Considering the level of unemployment and poverty in South Africa, the enforcement of payment of services will be ineffective, if it is not based on acceptable principles and if the ability to pay is not separated from indigence. The following principles should be considered:

- (i) Enforcement is a local matter, subject only to relevant legislation.
- (ii) The Chief Executive Officer, who is entrusted with the determination and execution of credit control measures, must report to the local municipal council.
- (iii) Enforcement and policy-making must be independent to ensure consistently applied.
- (iv) Credit control must be effective, efficient and economical.
- (v) The measures must be sustainable in the long-term.
- (vi) A proper indigence policy must be in place.

The current reported results from Project Viability are disturbing and the guidelines will therefore introduce certain important practices, which will be limited, in recognition of local accountability. These guidelines should be seen as a support mechanism for Chief Executive Officers who have a difficult task in face to face engagement with the consumers.

Personnel implications

Where a credit control function does not exist in a municipality, this implies that a dedicated structure be established with a Credit Control Officer in charge.

In view of the recommendation that credit control must always be able to operate in isolation to any Customer Management Service, it is imperative that staff establishment for this function be considered.

Financial implications

Establishment of credit control division has to be financed from operating budget of municipalities, this will have an incremental impact on the budget. However, this will be offset by improved cash inflow as a result of an efficient collection system."

In dieselfde memorandum word ook aanbeveel dat die Nasionale Riglyne op Kredietbeheer, aangeheg as Bylaag A, aanvaar word. Dit word benadruk dat hierdie dokument slegs riglyne is en nie sondermeer net so op die munisipaliteit toegepas kan word nie.

Met die nasionale riglyne as basis en ook die bepalings soos vervat in Hoofstuk 7 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet Nr. 32 van 2000) is plaaslike omstandighede in aanmerking geneem met die formulering van 'n kredietbeheerbeleid vir die Sentraal-Karoo Distrik

Munisipaliteit. Artikel 97 van bogenoemde wetgewing bepaal soos volg met betrekking tot die inhoud wat in 'n kredietbeheerbeleid vervat moet word:

97. (1) 'n Kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid moet voorsiening maak vir -

- (a) kredietbeheerprosedures en –meganismes;
- (b) skuldinvorderingsprosedures en –meganismes;
- (c) voorsiening vir hulpbehoewende debiteure wat nie-strydig is nie met sy eiendomsbelastingsbeleid en sy tariefbeleid en enige nasionale beleid oor hulpbehoewendes;
- (d) realistiese doelwitte wat nie-strydig is nie met-
 - (i) algemeen erkende rekeningkundige praktyke en invorderings verhoudings; en
 - (ii) die geskatte inkomste wat in die begroting daargestel is, min 'n aanvaarbare voorsiening vir slegte skulde;
- (e) rente op agterstallige gelde, waar toepaslik;
- (f) Uitstel van tye vir betaling van rekeninge;
- (g) Beëindiging van dienste of die beperking van die verskaffing van dienste wanneer betalings agterstallig is;
- (h) Aangeleenthede betreffende die ongemagtigde verbruik van dienste, asook diefstal en skade; en
- (i) enige ander aangeleenthede wat by regulasie voorgeskryf mag word ingevolge artikel 104

Ten einde 'n goedgekeurde beleid in plek te kry, word 'n beleid aangeheg as Bylaag B, vir oorweging voorgelê.

Die beleid het as grondslag dat daar voortaan streng teen wanbetalers van eiendomsbelasting, verbruikersdienste en ander dienste opgetree gaan word.

Die beleid het verder ook as grondslag dat daar nie oor die lopende maand se verpligtinge onderhandel word nie en dat 'n skriftelike aanvaarbare ooreenkoms aangaande die afbetaling van die agterstallige bedrag vanaf 'n spesifieke datum soos deur die raad bepaal, aangegaan word.

Die beleid maak daarvoor voorsiening dat as 'n laaste uitweg, regsaksies teen 'n debiteur ingestel word wat nie op 'n skriftelike versoek om sy rekening te betaal, reageer nie.

Daar word aanbeveel dat die aangehegte beleid onder die aandag van alle belanghebbende rolspelers soos belastingbetalers en verbruikers, forums, verenigings en komitees gebring word.

Die beleid kan deur middel van die volgende inisiatiewe onder die aandag van belanghebbendes gebring word:

- wyksvergaderings deur raadslede waartydens die beleid verduidelik word;
- 'n persverklaring in hierdie verband;
- 'n nuusbrieff wat aan elke huishouding in hierdie verband gestuur word;
- inligtingstukke wat by alle betaalpunte van die raad beskikbaar gestel word; en
- gemeenskapsvergadering

4. VERANTWOORDELIKHEID VIR KREDIETBEHEER

Die invordering van inkomste is die verantwoordelikheid van die munisipale bestuurder. Artikel 55 (2) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) bepaal dat as rekenpligtige beampte van die munisipaliteit, is die munisipale bestuurder verantwoordelik en verantwoordbaar vir:

- (a) alle inkomstes en uitgawes van die munisipaliteit;
- (b); en
- (c) Behoorlike en noulettende nakoming van toepaslike munisipale finansiële bestuur wetgewing.

In artikel 29 (d) (i) van die voorgename Wet op Munisipale Finansiële Bestuur word die vestiging van die verantwoordelikheid van kredietbeheer verder uitdruklik soos volg omskryf.

Die rekenpligtige beampte van 'n munisipaliteit moet effektiewe en toepaslike stappe neem –

- (i) om alle gelde wat aan die raad verskuldig is, in te vorder.

In dieselfde voorgename wetgewing word in Artikel 30 wat betrekking op die munisipale bestuurder se verantwoordelikheid met betrekking tot begrotingsbeheer het, soos volg bepaal:

Dat effektiewe en toepaslike stappe geneem word om die onder vordering van inkomste te voorsien.

Artikel 30 (2) (a) bepaal dat die rekenpligtige beampte moet toesien dat die raad op 'n maandelikse grondslag op hoogte van die munisipaliteit se werklikse inkomste en uitgawe resultate gemeet teenoor die begrote inkomste en uitgawe, gehou word. Die betrokke artikel bepaal soos volg:

Die rekenpligtige beampte, vir die doeleindes van subartikel (1), moet –

(a) binne 15 dae na die einde van 'n maand aan die raadsled verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede, voorsien –

- (i) inligting in die voorgeskrewe format van werklike inkomste (kontant) en uitgawes;
- (ii) 'n projeksie van verwagte uitgawe en inkomste invordering vir die oorblywende gedeelte van die finansiële jaar;
- (iii) waar nodig, 'n verduideliking van enige materiële variansie en 'n opsomming van die stappe wat geneem word om te verseker dat die geprojekteerde uitgawe en inkomste binne die goedgekeurde begroting bly.

(b) verslag doen aan die raadslid verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede, oor 'n dreigende –

- (i) ondervordering van inkomste;
- (ii) tekort in begrote inkomste;
- (iii)
- (iv) Toepaslike stappe wat geneem gaan word.

Daar moet ook kennis geneem word van Artikel 30 (3) wat bepaal dat die raadslid verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede enige verklarings of verslae wat hy van die munisipale bestuurder in gevolge subartikel 2 (a) en (b) ontvang het, tydens die eerste vergadering van die raad na ontvangs van sodanige verklarings of verslae, ter tafel moet lê.

Dit is raadsaam en ook belangrik om reeds op hierdie stadium van Artikel 57 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet No: 32 van 2000), kennis te neem. Die betrokke artikel het betrekking op die dienskontrakte vir munisipale bestuurders en bestuurders wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is. Artikel 57 bepaal soos volg:

(1) 'n Persoon wat as 'n munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit aangestel staan te word, en 'n persoon wat as 'n bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is, aangestel staan te word, mag slegs in daardie posisie aangestel word -

- (a) ingevolge 'n skriftelike dienskontrak met die munisipaliteit wat aan die bepalings van hierdie artikel voldoen; en
- (b) behoudens 'n aparte prestasie-ooreenkoms wat jaarliks aangegaan word soos in subartikel (2) voorgeskryf.

(2)

(3)

- (4) Die prestasie-ooreenkoms bedoel in subartikel 1 (b) moet die volgende insluit –
- (a) prestasie-oogmerke en –doelwitte wat bepaal moet word in die tydskaal waarbinne die prestasie-oogmerke en –doelwitte behaal moet word;
 - (b) standaarde en procedures vir die evaluering van prestasie en tussenposes tussen evaluerings; en
 - (c) die gevolge van substandard prestasie.
- (5) Die prestasie-oogmerke en –doelwitte bedoel in subartikel 4 (a), moet prakties, meetbaar en gebaseer wees op die sleutelprestasie-aanwysers wat van tyd tot tyd in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan uiteengesit word.
- (6) Die dienskontrak vir 'n munisipale bestuurder moet -
- (a)
 - (b) 'n bepaling insluit vir kansellering van die kontrak in die geval van nie-nakoming van die dienskontrak of, waar toepaslik, die prestasie-ooreenkoms;
 - (c)
 - (d)

Die raad moet ook kennis neem van artikel 99 van dieselfde Wet wat betrekking het op die raad se verantwoordelikhede as toesighoudende gesag. Die betrokke artikel bepaal in kort dat die uitvoerende komitee, moet as die toesighoudende gesag, toesig hou oor die implementering en uitvoering van die kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid en die verordeninge wat daarmee verband hou. Die hele proses met betrekking tot die implementering en uitvoering van die beleid moet dus deurlopend deur die uitvoerende komitee gemoniteer word.

Die betrokke artikel bepaal verder dat die prestasie van die munisipale bestuurder in die implementering van die beleid en verordeninge, ook deur die uitvoerende komitee as toesighoudende gesag, gemoniteer moet word.

In sub-artikel (3) van die artikel word ook bepaal dat die uitvoerende komitee met tussenposes deur die raad bepaal, verslag doen aan 'n vergadering van die raad oor die nakoming, nie-nakoming, vordering/verbetering in die stand van debiteure en enige ander aangeleentheid met betrekking tot debiteure wat die komitee graag onder die raad se aandag wil bring.

In die betrokke Wet word 'n duidelike onderskeid tussen die verantwoordelikhede van die toesighoudende en implementeringsgesag getref. In artikel 100 van die Wet word die verantwoordelikhede van die implementeringsgesag in geen onduidelike taal uiteengesit.

Artikel 100 bepaal dat die munisipale bestuurder die kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid moet implementeer en uitvoer asook die verordeninge wat uitgevaardig en daarmee verband hou. Die munisipale bestuurder moet verder inooreenstemming met die beleid en sodanige verordeninge, effektiewe administratiewe meganismes, prosesse en procedures instel om geld in te vorder wat aan die munisipaliteit

verskuldig is. Voorgeskrewe besonderhede soos deur wetgewing of raad vereis, moet met tussenposes soos deur die raad bepaal, aan die uitvoerende gesag voorgelê word.

Voorafgaande wetgewende bepalings dui op die erns waarmee die Wetgewer onder andere kredietbeheer bejeën. Munisipale bestuurders se verantwoordelikhede om kredietbeheer doeltreffend en effektief toe te pas is deeglik omskryf en daar rus 'n belangrike taak op hulle skouers om toe te sien dat alle gelde aan die munisipaliteit verskuldig is, verhaal word.

Afgesien van die ernstige finansiële gevolge wat wanbetaling deur debiteure vir die munisipaliteit inhou soos aangedui in afdeling 2 van hierdie verslag, sal dit ook 'n negatiewe uitwerking op die prestasie van die munisipale bestuurder hê.

Indien die inkomste waarvoor begroot word, nie gegeneer word nie sal die prestasie-oogmerke en –doelwitte wat gebaseer is op die sleutelprestasie-aanwysers soos uiteengesit in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan, nie deur die munisipale bestuurder weens die gebrek aan kontantfondse, nie bereik word nie.

Sodanige substandard prestasie kan ernstige gevolge vir die munisipale bestuur inhou en kan uiteindelik ook tot die kansellering van die munisipale bestuurder se kontrak met die raad aanleiding gee.

Kredietbeheer moet gevolglik met groot erns benader word, beide deur die raad en amptenare aangesien dit ernstige gevolge vir die loopbane van senior amptenare kan inhou as die aangeleentheid nie met die nodige omsigtheid benader word nie.

5. VERORDENINGE

Ten einde aan die bepalings van huidige en voorgenome wetgewing te voldoen en ook ter wille van ordelike finansiële bestuur, is dit noodsaaklik dat die raad bestaande water-, elektrisiteit-, riool- en vullisverwyderings-verordeninge opdateer/voorberei en aan die raad vir oorweging voorlê.

Om uitvoering hieraan te gee, word 'n stel Watervoorsieningsverordeninge in Afrikaans en Engels as Bylaag E, aangeheg en 'n stel Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge ook in Afrikaans en Engels as Bylaag F aangeheg.

Die aanvaarding van die verordeninge sal nie net ligimiteit aan die kredietbeheerproses verleen nie, maar ook suksesvolle vervolging in 'n hof tot 'n groot mate verseker.

Die verordeninge moet nadat dit deur die raad aanvaar is, gepromulgeer word. Die verordeninge gee ook uitvoering aan die bepalings van artikel 98 (1) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) wat soos volg bepaal:

- 'n Munisipale raad moet verordeninge aanneem om gevolg te gee aan die munisipaliteit se kredietbeheer en skuldinvorderingsbeleid en die implementering en uitvoering daarvan.

6. VERBRUIKERSDEPOSITO

Ingevolge algemene aanvaarde sakepraktyk is dit 'n gevestigde gebruik om vooraf deposito's te vorder in gevalle waar 'n deurlopende diens op krediet gelewer word. Die oorwegende rede vir hierdie gebruik is om oninvorderbare skuld te voorsien of tot die minimum te beperk. Die kwessie omtrent oninvorderbare skulde word in afdeling 7 van hierdie verslag verder bespreek.

Die munisipaliteit vorder tans die volgende deposito's vir alle kategorië verbruikers:

Elektrisiteitsverbruikers	R 120.00
Waterverbruikers	R 25.00

'n Ondersoek na die maandelikse verbruik deur debiteure toon dat verbruikersdeposito's in die meerderheid gevalle onvoldoende sal wees om slegte skulde te voorkom. Omdat besighede tradisioneel groter verbruikers van munisipale dienste is, behoort 'n hoer bedrag as deposito van hierdie kategorie verbruikers gevorder te word..

Om in lyn met die algemeen aanvaarde gebruik te kom en ook om uitvoering aan die bepalings van die Water- en Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge te gee, word aanbeveel dat die volgende bedrae met betrekking tot die vordering van minimum deposito's vanaf datum van goedkeuring van die beleid, sal geld:

Wonings

Water	R 60.00
Elektrisiteit	R200.00

Besighede

Water	R100.00
Elektrisiteit	R400.00

Elke aansoeker wat 'n toevoer verlang, moet, voordat sodanige toevoer geskied, 'n bedrag geld stort wat na die mening van die hoof finansiële beampte, gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum water- en elektrisiteitsverbruik van die aansoeker gedurende enige twee agtereenvolgende maande met 'n maksimum soos van toepassing ten opsigte van nuwe aansluitings.

Verbruikers wat tans oor geen deposito beskik nie of wie se deposito onvoldoende blyk te wees, sal in die volgende gevalle aangesuiwer word:

- insolvensie/likwidasië/onder administrasie/sekwestrasie;
- 'n verbruiker gedurende 'n finansiële jaar meer dan twee "verwys na trekker"-tjeks vir betaling aanbied;
- 'n verbruiker wie se dienste-toevoer weens wanbetaling ontkoppel word;
- verbruikers wat vir watter rede ookal met die Raad se water- en elektrisiteitstoerusting peuter/beskadig of seëls breek.

'n Unieke tegniek wat skynbaar met sukses by ander munisipaliteite toegepas word, is dat die munisipaliteit 'n ooreenkoms met die eienaar van eiendom wat verhuur word aangaan tot

dien effek dat die eienaar onderneem om enige agterstallige diensterekening van die huurder te betaal indien hy ingebreke sou bly om te betaal.

Dit is onbekend tot welke mate sodanige ooreenkoms regsgeeldig afgedwing kan word en of die raad by magte is om 'n eienaar te dwing om so 'n ooreenkoms met die raad aan te gaan.

Weens die onsekerheid van die geldigheid van hierdie praktyk, word aanbeveel dat die raad 'n regsmeening daaromtrent verkry voordat die metode geïmplementeer word.

7. ONINVORDERBARE SKULD

Wanneer goedere en dienste op skuld gelewer word, bestaan die gevaar altyd dat sommige verbruikers en ander debiteure nie hulle rekeninge sal betaal nie. In die literatuur word daar 'n onderskeid getref tussen twyfelagtige en oninbare skuld. Indien die vermoede bestaan dat 'n skuld nie betaal sal word nie, is die betaling van die skuld twyfelagtig; wanneer daar geen hoop is dat die skuld ooit ingevorder sal word nie, dan is dit oninvorderbaar.

Munisipaliteite moet deeglik bewus wees van die gevaar van twyfelagtige skulde. Alhoewel munisipaliteite geen keuse het as om goedere en dienste op krediet te lewer nie, moet twyfelagtige skuld egter binne perke gehou word. Die lewering van goedere en dienste op krediet verhoog die inkomste vir die betrokke dienste en verseker dat die dienste koste-effektief gelewer word, terwyl oninbare skulde 'n tekort (verlies) is wat voortvloei uit kredietverlening.

Die Ouditeur-Generaal het in sy verslag oor die werksaamhede van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg vir die boekjaar wat op 30 Junie 2001 geëindig het, sy kommer oor die toename in debiteure uitgespreek. Dit blyk ook dat die munisipaliteit op 30 Junie 2001 slegs 'n voorsiening vir oninbare skuld van R454 000 geskep het.

Die feit dat die gevaar van twyfelagtige skulde altyd bestaan, dat dit eers op 'n latere tydstip bekend sal raak en dat dit 'n tekort (verlies) is vir die tydperk waarin die goedere en dienste gelewer is, beteken dat daar in die onderhawige finansiële periode 'n beraming van die twyfelagtige skulde gemaak moet word en dat die beraming by wyse van 'n bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld in berekening gebring word. Die skepping van 'n bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld het twee voordele:

- die beraamde tekort (verlies) word voorsien in die tydperk waarin die ooreenstemmende inkomste verdien is; en
- die debiteure saldo verskyn in die belansstaat teen die netto realiseerbare waarde daarvan, aangesien die bydrae afgetrek word van die bruto bedrag van die debiteure.

Die bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld is in ooreenstemming met die riglyne van die Departement van Finansies soos aangedui in afdeling 2 asook *Generally Accepted Municipal Accounting Policies* (GAMAP) 103. Dit is algemeen bekend dat munisipaliteite binne 'n jaar of twee van nou af finansiële state volgens die aanvaarde rekeningkundige raamwerk soos vervat in GAMAP, sal moet voorberei.

'n Bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld vind uiteraard meerslag, in die tariewe. Hoe groter die bydrae hoe groter die verhoging in tariewe. Dit is twyfelagtig of die raad op hierdie

stadium voldoende voorsiening vir die afskryf, volgens die voorskrifte van die Departement, sal kan maak.

Die volgende riglyne word aanbeveel as toekomstige beleid om te bepaal wanneer 'n bedrag afgeskryf kan word:

'n Bedrag mag alleenlik as oninvorderbaar afgeskryf word nadat 'n verslag met volle besonderhede wat ook die stappe geneem, insluit, deur die hoof finansiële beampte voorberei en aan die raad vir oorweging voorgelê is. Die stappe wat gevolg moet word, kan die volgende insluit:

- rekening met datum en besonderhede van goedere en dienste, aan debiteur gelewer;
- opskorting van munisipale dienste;
- skriftelike finansiële kennisgewing waarin debiteur versoek word om verskuldigde bedraga voor 'n spesifieke datum te betaal;
- oorhandiging van rekening aan raad se prokureurs vir invordering;
- Artikel 65 stappe;
- besoldigingsbevel teen debiteur se salaris;
- beslaglegging op roerende bates;
- beslaglegging op onroerende bates.

8. DOKUMENTASIE

Om die invorderingsproses in lyn met huidige en toekomstige wetgewing in die raad se voorgestelde water- en elektrisiteitsverordeninge te bring, word aanbeveel dat die huidige afbetalingsooreenkoms asook die verbruikersooreenkoms met die aangehegte reeling vir afbetaling (Bylaag C) en verbruikersooreenkoms (Bylaag D) vervang word.

9. BELASTING EN DIENSTEGELDE VERSKULDIG DEUR RAADSLEDE EN AMPTENARE

Die Gedragskode vir Munisipale Personeellede soos vervat in Bylae 2 tot die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) bepaal in item 10 soos volg:

'n personeellid van 'n munisipaliteit mag nie vir 'n tydperk van langer as drie maande agterstallig wees met eiendomsbelasting en dienstegelde nie, en 'n munisipaliteit kan na dié tydperk enige uitstaande bedrae van 'n personeellid se salaris aftrek.

Die Gedragskode vir Raadslede soos vervat in dieselfde wetgewing spreek hom egter nie uit oor raadslede wat agterstallig is met belasting en dienstegelde nie.

Item 10 in die Gedragskode vir Munisipale Personeellede skep egter bepaalde probleme in die opsig dat dit amptenare by implikasie toelaat om voortdurende drie maande agterstallig met belasting en dienstegelde kan wees. Belastingbetaleres en verbruikers (raadslede ingesluit) aan die ander kant, mag nie agterstallig wees nie en word daar gevolglik in gevolge die bepalings van die goedgekeurde kredietbeheerebeleid teen raadslede, belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure opgetree.

Hierdie anamolie kan aanleiding tot groot ongelukkigheid onder belastingbetalers en verbruikers gee as dit nie met groot omsigtigheid en sensitiwiteit hanteer word nie.

Dit sal raadsaam wees as die raad 'n beroep op raadslede en amptenare wat moontlik agterstallig met belasting, dienste en ander gelde is, doen om hulle rekeninge so spoedig moontlik op datum te kry en te hou. Deur positief op so 'n beroep te reageer sal die raad 'n bepaalde boodskap na die gemeenskap stuur wat slegs tot voordeel van die munisipaliteit kan wees.

10. VOORKEURVOLGORDE VAN BETALING

Die persepsie bestaan blykbaar by verbruikers dat dit slegs nodig is om vir elektrisiteitsaankope te betaal en nie vir ander noodsaaklike dienste soos water, riool en vullisverwydering nie. Die persepsie is skynbaar daarop gegrond dat dit nie in die openbare gesondheidsbelang is om die lewering van die betrokke dienste te staak nie.

Die staking van die dienste is in elk geval 'n duur en moeisame proses en kan in die geval van die riooldiens, nie gestaak word nie.

Suksesvolle invordering van agterstallige bedrae sal afhang in welke mate die raad die invorderingsmeganismes tot sy beskikking gaan aanwend. Die mees kostedoeltreffende invorderingsmeganisme is om nie elektrisiteit aan debiteure wat agterstallig is met dienste en ander gelde, te verkoop nie tensy 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met die raad aangegaan is.

Die raad as verskaffer van elektrisiteit kan weier om elektrisiteit aan wanbetalers te verskaf en daarom kan verbruikers nie aanspraak maak dat hulle 'n reg tot die aankoop van elektrisiteit het nie.

Die voormalige Munisipaliteit van Moorreesburg het gedurende 1997 'n regsmeening op die vraag of die munisipaliteit kan weier om vooruitbetaalde elektrisiteit aan 'n verbruiker te verkoop, tensy alle gelde verskuldig aan die munisipaliteit ten volle betaal is, verkry. In sy mening oor hierdie aangeleentheid was die advokaat van mening dat die munisipaliteit in beginsel oor die bevoegdheid beskik om:

- munisipale dienste te verskaf;
- ooreenkomste met verbruikers van dienste te sluit;
- voorwaardes op te lê wat betref die verskaffing en beëindiging van verskaffing van dienste; en
- stappe te implementeer ter versekering daarvan dat verbruikers daarvoor betaal.

In die mening word ook gemeld dat dit belangrik is dat daar 'n besluit om geen voorafbetaalde elektrisiteit aan 'n verbruiker te verkoop tensy alle gelde verskuldig aan die munisipaliteit ten volle betaal is nie, deur die raad geneem moet word en om die betrokke klousule in die verbruikersooreenkoms in te sluit.

Op die vraag of die munisipaliteit se optrede redelik is, was die advokaat se mening dat die munisipaliteit se optrede wel op grondige redes gebaseer is:

- Die invordering van diensteheffings is noodsaaklik vir voortgesette dienslewering deur die munisipaliteit.

- 'n Effektiewe diens deur die munisipaliteit is eweneens in openbare belang. Indien sommige verbruikers nie daarvoor betaal nie, het dit die effek dat die dienste vir ander verbruikers duurder word.
- Hierdie is klaarblykbaar 'n effektiewe wyse waarop betaling van dienste verseker word.

Die advokaat se mening is verder dat die munisipaliteit nie met verskuilde motiewe optree nie en die duidelike doelwit stel vir die afdwing van betaling van dienste. Dit is 'n ligitieme en aanvaarbare doelwit.

Die gevolge van die munisipaliteit se optrede is om verbruikers wat nie vir hulle dienste betaal nie, van elektrisiteit te ontnem. Dit is te betwyfel of hierdie problematies is aangesien elektrisiteit nie noodsaaklik vir oorlewing beskou word nie.

Die advokaat maan dat die munisipaliteit baie versigtig moet wees dat sy optrede nie diskriminerend moet wees nie. Verbruikers van elektrisiteit op die vooruitbetaalde stelsel moet nie elektrisiteit op 'n ander basis as die verbruikers van elektrisiteit op rekening (konvensionele verbruikers) verkry nie.

Die advokaat is van mening dat die munisipaliteit wel die beoogde voorwaarde in sy ooreenkomste kan invoer, mits:

- sy optrede nie diskriminerend is nie;
- die raad bewus is van die politieke sensitiwiteit van sy optrede; en
- billike procedures gevolg word by die implementering van die voorwaarde.

Om die munisipaliteit in staat te stel om bekostigbare munisipale dienste te lewer, is dit noodsaaklik dat elke diens sy regmatige inkomste ontvang. Betalings wat aangebied word, moet dus volgens 'n bepaalde prioriteitsvolgorde na die onderskeie dienste toegewys word. Dit is die raad se prerogatief om sodanige prioriteitsvolgorde te bepaal.

Om in lyn met die regsmenting te kom, sal sommige dokumentasie wat tans in gebruik is, aangepas moet word. Die bewoording op die leweringsooreenkoms en die afbetalingsooreenkoms moet sodanig aangepas word waaruit dit duidelik blyk dat dit die raad se prerogatief is om betalings volgens 'n bepaalde en goedgekeurde prioriteitsvolgorde toe te wys en dat die raad hom die reg voorbehou om dienste te weier tensy alle bedrae verskuldig aan die raad, vereffen is.

Daar word aanbeveel dat die betaling van rekeninge, volgens die volgende betalingsprioriteit toegewys word:

- Rente/toeslag
- Belasting
- Riool
- Vullis
- Leiwat
- Oorskryding
- Sanutasie

- Lenings
- Huishuur
- Water
- Elektrisiteit
- Diverse

11. HEF VAN RENTE/TOESLAG

Dit is algemene aanvaarde sakepraktyk en ook gesonde finansiële bestuurspraktyk om rente op agterstallige bedrae te hef. Die praktyk om rente op agterstallige bedrae te hef word nie net in die privaatsektor gevolg nie, maar word ook op Sentrale Owerheidsvlak, bv. deur die Ontvanger van Inkomste, gevolg. Dit is daarom nie uniek dat munisipaliteite rente op agterstallige bedrae hef nie.

Die munisipaliteit volg tans die beleid om geen rente op agterstallige eiendomsbelasting, riool- en beskikbaarheidsgelde in gevolge Artikel 89 van Ordonnansie 20 van 1974 te hef nie.

'n Munisipaliteit kan ingevolge Artikel 89 (3) (a) van die Ordonnansie aansoek om vrystelling van die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting doen. Die betrokke artikel bepaal soos volg:

Datum waarop belastings verskuldig en betaalbaar word

89. (1);
- (2);
- (3)'; met dien verstande dat –

- (a) die Administrateur, na oorleg met 'n raad en onderworpe aan die voorwaardes wat hy stel, kan bepaal dat met ingang van 'n datum vermeld, die voorafgaande bepalings van hierdie subartikel nie van toepassing is nie ten opsigte van enige belasting wat aan sodanige raad betaalbaar is en sodanige bepalings is daarna nie ten opsigte van sodanige belasting van toepassing nie vir die tydperk wat die Administrateur vasstel of, as geen tydperk aldus vasgestel word nie, totdat die Administrateur anders gelas.

Alhoewel die raad aansoek om vrystelling van die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting kan doen, word so 'n aansoek nie aanbeveel nie. Die aanbeveling spruit voort uit die volgende ontleding van die raad se finansiële posisie.

Die finansiële posisie van die raad kan net bepaal word nadat 'n uitvoerige evaluering gedoen is wat geensins die bedoeling van hierdie verslag is nie. Die volgende ontleding sal nietemin 'n aanduiding van die munisipaliteit se finansiële situasie in verhouding tot die risiko en die algemene prestasie gee.

'n Ontleding van die finansiële resultate van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg vir die boekjaar wat op 30 Junie 2001 geëindig het, toon die volgende:

Die balansstaat toon dat die bedryfsbatesverhouding, dit is daardie verhouding wat die totale geldbedrag toon, wat teen die totale geldvereistes (oor die korttermyn) beskikbaar is, soos volg sal wees:

1999/2000

5,7 : 1

2000/2001

6,9 : 1

Wat beteken die verhoudings? In 1999/2000 het die munisipaliteit bedryfsbates ten bedrae van R5,70 vir elke R1,00 bedryfslaste gehad. In 2000/2001 het dit tot R6,90 se bedryfsbates vir elke R1,00 bedryfslaste toegeneem.

Die verhouding toon duidelik in welke mate die raad se likiditeit verbeter het, maar die munisipaliteit se vermoë om debiteure in kontant te omskep, moet steeds bevraagteken word.

Die likiditeitsverhouding kan nooit in isolasie beskou word nie en moet altyd saam met aktiwiteitsverhoudings, soos bv. die debiteure omsetkoers, oorweeg word. Die invorderings tydperk vir debiteure gee ook 'n baie sterk aanduiding van die likiditeit: hoe vinniger debiteure in kontant omgeskakel word, hoe meer likied word die munisipaliteit. Die mees relevante verhouding hier is die vergelyking tussen die debiteuretermyn en die krediteuretermyn.

Indien skuld ingevorder word voordat betalings aan krediteure gedoen word, is die kans skraal dat die munisipaliteit kontantvloeiprobleme sal ervaar. Die omgekeerde geld ook. Indien die munisipaliteit krediteure betaal, soos wat tans die geval is, voordat kontant van debiteure ontvang word, word die kontantvloei onder druk geplaas.

Daar word aanbeveel dat indien enige belasting-, dienste- en ander gelde onbetaald bly vir 'n periode vanaf die datum waarop sodanige belastings, dienste en ander gelde betaalbaar geword het, 'n toeslag in die geval van water en elektrisiteit en rente in die geval van belasting, riool en vullis, in gevolge statutêre voorskrifte, bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belasting, dienste en ander gelde onbetaald bly.

Die hef van rente of 'n eenmalige toeslag op agterstallige bedrae moet teen die agtergrond beskou word dat die munisipaliteit ook onder hewig is aan die betaling van rente aan krediteure indien bedrae laat betaal word. Daar is reeds daarop gewys dat die munisipaliteit se likiditeitsposisie onder druk verkeer juis vanweë die wanbetaling deur verbruikersdebiteure. Om hierdie rede sal dit net geregverdig wees, en maak dit ook ekonomies sin, om rente wat deur die munisipaliteit op laat betalings weens 'n gebrek aan voldoende kontantfondse aan krediteure betaal moet word, van wanbetalers te verhaal. Die betaling van rente op 'n oortrokke bankrekening en die verlies aan renteverdienste op deposito's by finansiële instelling weens die gebrek aan voldoende kontantfondse, moet ook nie buite rekening gelaat word nie.

Die voorgestelde konsepwetgewing oor die hef van eiendomsbelasting soos vervat in die Property Rates Bill, maak sover wat vasgestel kan word, nie voorsiening vir die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting nie. Daar word welliswaar in die konsepwetgewing na die vordering van alle uitstaande bedrae, insluitend rente, verwys,

maar nêrens na die hef van rente nie. Daar kan verwag word dat die kwessie met betrekking tot die hef van rente wel in die kommentaar oor die voorgestelde konsepwetgewing aangespreek sal word.

Die magtiging om 'n eenmalige toeslag op verbruikersdienste te hef, word nie statutêr voorgeskryf nie, maar moet in die verordeninge van die onderskeie verbruikersdienste vervat wees. Voorsiening vir die hef van 'n eenmalige toeslag op agterstallige water- en/of elektrisiteitsrekeninge is in die aangehegte konsepverordeninge vir die twee dienste gemaak.

Om verbruikers wat agterstallig met dienstegelde is, tegemoet te kom, word aanbeveel dat daar nie 'n toeslag op die agterstallige verbruikersgelde gehef word waar sodanige verbruiker sy lopende maand se rekening ten volle voor of op die betaaldatum betaal het en waar 'n skriftelike ooreenkoms met die raad aangegaan is om die agterstallige bedrag aft e betaal en die reeling stiptelik nagekom word.

Dit is dus duidelik dat 'n toegewing deur die raad om nie 'n toeslag in sekere gevalle te hef nie, 'n beduidende verligting vir sommige huishoudings te weeg sal bring.

Die problem is egter dat die hef van 'n eenmalige toeslag slegs in die elektrisiteitsverordeninge vervat is en die raad nie by magte is om bloot die bepaling te ignoreer nie. Om die problem te oorbrug word aanbeveel dat die betrokke bepaling in die elektrisiteitsverordeninge sodanig te wysig en in die water- en vullisverwyderingsverordeninge bygevoeg word, waaruit dit duidelik blyk dat die raad by magte is om 'n toeslag te hef, sonder vermelding van 'n persentasie waarteen die toelag bereken word.

So 'n aanpassing aan die bewoording van die betrokke artikels in die verordeninge sal tot gevolg hê dat die raad bloot deur middel van 'n besluit die koers kan vasstel.

Daar word aanbeveel dat die betrokke artikels in die onderskeie verordeninge aangepas en bygevoeg word om soos volg te lees:

'n Toesig soos deur die raad goedgekeur word gevoeg by elke rekening wat nie voor of op die twintigste (20ste) dag van die maand wat volg op die maand ten opsigte waarvan die rekening gelewer is by die raad se kantore betaal is nie, of die eerste dag waarop die raad se kantore oop is as die twintigste (20ste) op 'n Saterdag, Sondag of openbare feesdag val; met dien verstande dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie bepaling, geag word 'n maand te wees.

Die hef van rente en 'n toeslag kan in 'n mate as 'n dwangmaatreël beskou word en wel in die mate dat belastingbetalers en verbruikers aangemoedig word om hulle rekeninge gereeld en stiptelik te betaal. Indien rente en 'n toeslag nie geheg word nie, bestaan daar weinig ander maatreëls om belastingbetalers en verbruikers aan te moedig om hulle rekeninge voor of op die vervaldatum te vereffen. As debiteure toegelaat word om hulle rekeninge op 'n willekeurige datum wat vir hulle gerieflik is, te betaal, sal dit kontantvloei probleme vir die munisipaliteit tot gevolg hê. 'n Gevolg van so 'n benadering sal 'n verskerpte aksie teen debiteure met gepaardgaande groter uitgawes vir die munisipaliteit tot gevolg hê wat tot niemand se voordeel sal wees nie.

In bostaande uiteensetting wat in 'n simplistiese sin 'n kort verduidelik van 'n gekompliseerde aangeleentheid is, is aangedui daarom dit nie raadsaam sal wees om in geheel met die hef van rente en toeslag weg te doen nie.

Daar word aanbeveel:

- (a) dat die kredietbeheerbeleid, soos geformuleer in Bylaag B, as beleid geïmplementeer word op die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die beleid goedgekeur is;
- (b) dat alle vorige besluite met betrekking tot kredietbeheer, herroep word sodra die beleid aanvaar is;
- (c) dat belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure deur middel van 'n nuusbrieff, persverklaring en enige ander metode as wat die raad mag nodig ag, van die aanvaarding van die kredietbeheerbeleid in kennis gestel word;
- (d) dat 'n afskrif van die raad se kredietbeheerbeleid aan die prokureurs wat die invordering van agterstallige bedrae behartig, oorhandig word met die uitdruklike opdrag dat invordering van verskuldigde bedrae streng volgens die bepalinge soos vervat in die beleid, moet plaasvind;
- (e) dat die volgende minimum deposito's ten opsigte van nuwe aansluitings vanaf die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die beleid deur die raad goedgekeur is, gevorder word:

Wonings

Water	R 60.00
Elektrisiteit	R200.00

Besighede

Water	R100.00
Elektrisiteit	R400.00

- (f) dat nuwe aansluitings sal soos volg hanteer word:

Elke aansoeker wat 'n toevoer verlang, moet, voordat sodanige toevoer geskied, 'n bedrag geld stort wat na die mening van die hoof finansiële beampste, gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum water- en elektrisiteitsverbruik van die aansoeker gedurende enige twee agtereenvolgende maande met 'n minimum soos van toepassing ten opsigte van nuwe aansluitings.

- (g) dat verbruikers wat tans oor geen deposito beskik nie of wie se deposito onvoldoende blyk te wees, in die volgende gevalle aangesuiwer word:
 - insolvensie/likwidasië/onder administrasie/sekwestrasie;
 - 'n verbruiker gedurende 'n finansiële jaar meer dan twee "verwys na trekker"-tjeks vir betaling aanbied;

- 'n verbruiker wie se dienste-toevoer weens wanbetaling ontkoppel word;
 - verbruikers wat vir watter rede ookal met die Raad se water- en elektrisiteitstoerusting peuter/beskadig of seëls breek.
- (h) dat aangehegte Watervoorsieningsverordeninge, aangeheg as Bylaag E, en Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge, aangeheg as Bylaag F, aanvaar word vir implementering sodra die verordeninge gepromulgeer is;
- (i) dat dit verordeninge soos aangedui in aanbeveling (h) so spoedig moontlik nadat dit deur die raad aanvaar is, gepromulgeer word;
- (j) dat die agterstallige bedrag, wat per skriftelike ooreenkoms afbetaal kan word, bepaal word as die laaste dag van die maand of enige dag voor die dag waarin die beleid deur die raad aanvaar word;
- (k) dat die tesourier 'n regsmeening verkry of 'n eienaar van 'n eiendom wat verhuur word, gedwing of verplig kan word om 'n ooreenkoms met die raad aan te gaan met betrekking tot die betaling van uitstaande skuld van 'n huurder indien so 'n huurder ingebreke sou bly om sy skuld te betaal;
- (l) dat die volgende as beleid vir die afskryf van oninbare skuld vanaf die eerste dag van die maand wat volg op die aanvaarding van die aanbeveling, sal geld:

'n Bedrag mag alleenlik as oninvorderbaar afgeskryf word nadat 'n verslag met volle besonderhede wat ook die stappe geneem, insluit, deur die hoof finansiële beamppte voorberei en aan die raad vir oorweging voorgelê is. Die stappe wat gevolg moet word, kan die volgende insluit:

- rekening met datum en besonderhede van goedere en dienste, aan debiteur gelewer;
 - opskorting van munisipale dienste;
 - skriftelike finansiële kennisgewing waarin debiteur versoek word om verskuldigde bedrag voor 'n spesifieke datum te betaal;
 - oorhandiging van rekening aan raad se prokureur vir invordering;
 - Artikel 65 stappe;
 - besoldigingsbevel teen debiteur se salaries;
 - beslaglegging op roerende bates;
 - beslaglegging op onroerende bates.
- (m) dat die tesourier aan die hand van die beleid vir die afskryf van oninbare skulde, opdrag gegee word om 'n verslag voor te berei wat nie later as 30 junie 2002 aan die raad vir oorweging voorgelê moet word nie;

- (n) dat raadslede en amptenare wat nog nie 'n skriftelike ooreenkoms vir die afbetaling van agterstallige belasting-, dienste- en ander gelde met die raad aangegaan het nie, opdrag gegee word om sodanige ooreenkoms binne 30 dae vanaf aanvaarding van die kredietbeheerbeleid, met die raad aan te gaan. In gevalle waar amptenare sou nalaat om uitvoering aan hierdie opdrag te gee die tesourier versoek word om die verskuldigde bedrag ingevolge bepaling van item 10 van die Gedragskode vir Munisipale Personeellede van die betrokke amptenaar se salaris te verhaal;
- (o) dat die voorkeurvulgorde van betaling van rekeninge volgens die volgende voorkeuroprioriteit toegewys word :
- rente/toeslag
 - eiendomsbelasting
 - riool
 - vullis
 - leiwater
 - oorskryding
 - sanitasie
 - lenings
 - huishuur
 - water
 - elektrisiteit
 - diverse
- (p) dat indien enige belasting-, dienste- en ander gelde onbetaald bly vir 'n periode vanaf die datum waarop sodanige belastings, dienste en ander gelde betaalbaar geword het, word 'n toeslag in die geval van water en elektrisiteit en rente in die geval van alle ander gelde, in gevolge statutêre voorskrifte, daarop bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belasting, dienste en ander gelde onbetaald bly; met dien verstande dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie betrokke bepaling, geag word 'n maand te wees;
- (q) dat die huidige afbetalingsooreenkoms asook die verbruikersooreenkoms met die aangehegte reeling vir afbetaling (Bylaag C) en verbruikersooreenkoms (Bylaag D) vervang word; en
- (r) dat geen elektrisiteit, hetsy dit 'n konvensionele of vooruitbetaalde verbruiker is, aan 'n verbruiker verkoop sal word wat agterstallig met belasting, dienste en ander gelde is nie, tensy die verbruiker 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met die Raad aangegaan het en die reëlings stiptelik nagekom word.

AANEXURE A

NATIONAL GUIDELINES ON CREDIT CONTROL

1. These guidelines shall apply to district councils, local councils, metropolitan councils and metropolitan local councils.

2. CREDIT CONTROL PROCESS

All steps in the process, from the time an account falls into arrears, must be followed. However, different processes for different services and service standards may be applied where necessary.

An extended payment period may be negotiated under set conditions, which the Chief Executive Officer may determine. In the consideration of extended payment periods the Chief Executive Officer should bear in mind that the extension of payments require a dedicated funding source. Normally such a source will be created by setting aside a contribution from the operating budget, which will appear in the balance sheet of the

municipality as a contribution to either a working capital or bad debts provision. There is a limit to the amount that may be set aside for this purpose. The internationally accepted limit is between 2% and 5% of operating income. The extension of payments will also affect the turnover rate of debtors negatively, which will have an influence on the overall creditworthiness of the municipality. It is, therefore, important that all aspects be considered before this section of the credit control policy is finalized. The most successful municipalities always follow the golden rule that recurring income finances recurring expenditure. This simply means that all possible income must be collected within the budget cycle or financial year.

3. CREDIT CONTROL POLICY

3.1 Collection procedures

Arrangements for payment of arrear accounts can be made as follows:

* If the overdue balance contains amounts which have been outstanding for longer than twelve months – minimum amount of 50% of the total overdue balance as an initial payment. The Chief Executive Officer may decide on an arrangement to settle the balance in equal instalments. The maximum period is twelve months.

* If the overdue balance contains amounts which have been outstanding for less than twelve months – minimum 25% initial payment – the balance in equal instalments for a further six months.

* A debtor who, without notifying the Chief Executive Officer or his/her delegate, fails to comply with any arrangements, is automatically excluded from the right to be reconsidered for a further extension. The Chief Executive Officer is not obliged to notify the debtor of the failure.

The credit control process automatically continues, as determined in the credit control measures.

If after the debtor again applies for an arrangement, this may be considered by the Chief Executive Officer or his/her delegate. However, if services have been discontinued or restricted, such further arrangement will exclude the continuation of the service until full payment has been received by the municipality.

* Arrangements will automatically include the condition that any future monthly accounts are paid by the standard due date.

This section will therefore include specifying:

- * Due dates
- * Disconnection process
- * Reconnection process
- * Penalties
- * Legal process steps and related costs
- * Ethics

The roles of officials and/or agents must be described. The role of council and councilors must be clearly defined and detailed.

Council and individual councilors are policy-makers and cannot enforce credit control measures. The council or councilors as individuals must refrain from intervening in the administrative processes. Failure to adhere to this aspect will lead to confusion in accountability or determination of due performance by the Chief Executive Officers.

Councillors may, however, be supportive of the customer management actions in that they exercise no undue pressure on the officials with delegated authority. The Chief Executive Officer must report, after due investigation to the MEC for Local Government, any instance of councilors accused of undue influence.

Officials or other agents must be responsive to the needs of debtors within the framework of the measures. Debtors must be treated with due respect and courtesy and in a professional manner.

Ethics must include the protection of rights and responsibilities of the consumers.

3.2 Steps to be followed in credit control procedure

3.2.1 Metering/Measurement

Definition:

Service metering/measurement is the determination of the amount of service rendered to each consumer in each category. This may vary from flat rates, such as refuse removal, to metered consumption of water or electricity to deemed consumption such as sewage disposal.

- * Service charges to be based on actual metered consumption.
- * Service metering measurement to be undertaken by locally/community/worker based professionally established entities on an agency basis.
- * Commitment/implementation of all new water metering/measurement systems to be based on the instruments' ability/adaptability to facilitate credit control.
- * Tampering with the metering system by any consumer would result in:
 - the system being completely removed;
 - legal prosecutions;
 - the full outstanding amount being called up for immediate settlement;
 - all meterable services should be fully metered;
 - all new developments should have meter services at inception;

- all new pre-paid electricity metering systems should be based on their ability to overcome the deficiencies such as those currently experienced.

3.2.2 Billing/Invoicing

Definition:

Billing refers to the process of preparing and presenting a claim or invoice to each consumer which is based on the quantity of service which is consumed by, and delivered to the consumer in a specific period.

- * Billing departments to be adequately capacitated and resourced.
- * All new consumers to pay two months deposit.
- * Service billings to be effected monthly on actual metered consumption and deemed consumption.
- * Where metropolitan structures exist, a dedicated billings control unit made up for all representatives of all councils be established and tasked with the responsibility to:
 - co-ordinate the billing functions and activities through the councils;
 - ensure that the billing systems and procedures of all councils are streamlined, uniformly applied and are compatible,
- * Ensure that the consumers databases are uniform and compatible and provide the required financial, reports for credit control purposes.
- * Where the postal service delivery system is not available, the billings/statements delivery service to be undertaken by locally/community/worker based professionally established entities on an agency basis.
- * In the case of new service agreements involving cluster dwellings and rented properties, the responsibility for all service payments should be vested with the landlord.
- * All negotiated repayments/scheduled arrangements with customers, should be standardized and reduced to writing.
- * Interest at ruling prime overdraft rate of the bank maintaining the municipality's cheque account to be levied on all accounts over 30 days.
- * An internal black listing register of evasive customers should be maintained.

3.2.3 Arrear Collection

- * A dedicated arrear collection unit task team to be established consisting of the finance officers and heads of the various sub-structures tasked with the responsibility to:
 - * Customer pay points
 - Analyse and assess existing pay points
 - Identify and establish new pay points
 - Act as link between pay point providers and the councils
 - Continuously promote pay points to the consumers
 - Promote and market the various payment methods
 - Establish of an efficient and swift electronic payment transfer system between and amongst the councils and between the customers and the councils.
 - * Communication/publicity strategy which comprises of, amongst others, leaflets, print and electronic media campaign outlining the following:
 - A no-pay no-service policy.
 - The interest charge policy on overdue accounts.
 - Publicity of the payment points and methods of payment.
 - Potential credit bureau listing for habitual defaulters.
 - Envisaged crack down on defaulters viz. service termination, legal action, liquidations, high reconnection fees and double deposit.
 - The rationale behind the high handedness approach.
 - Consumer education on civic responsibilities.
 - An appropriate incentive for prompt payments.
 - * Ensure that the overall council's non-performing debtors book is maintained within the equivalent of one and half month's total billing or less.
 - * Assignment of long overdue (90 days +) non-performing debtors to the in-house centrally based legal department.
 - * Together and in liaison with the legal department establish a directory of "preferred" legal service providers in each council area to which all legal action against non-performing debtors will be assigned.
 - * A dedicated non-performing debtors database task team be established by each municipality. The main duties of the teams would be to establish and maintain a database of non-performing debtors which ensures prompt and swift analysis and classification of debtors in terms of:
 - # Ageing
 - # Size of amount

- # Types of service
 - # Accounts under collection/legal service
 - # Accounts under special treatment
 - # Account with repayment arrangements
 - # Residential and non-residential customers
- * In order to streamline the council's legal actions and the follow-up steps thereof, a dedicated legal team under the control of revenue should be established to serve all councils within a single base. Its activities and functions would be to:
- receive instructions from the council on non-performing debtors;
 - black list debtors as "slow payer" with credit bureaus;
 - commission "in-house" tracing agencies or sub-contracted agencies with a view to:
 - # establish existence or otherwise of the debtor;
 - # reason for non-payment;
 - # in need, conclude repayment arrangements with the debtor;
 - # establish the cost benefit of further litigation.
 - issue summons;
 - proceed with litigation by instructing/briefing practicing attorneys draw from the preferential list;
 - ensure that the resultant judgement is listed with the credit bureau's;
 - ensure that no single attorney is assigned more than 1000 collection cases at any given time.

3.3 Agents, attorneys and other collection agents

All external agents acting on behalf of a municipality are to be named, together with their details and contact information. Likewise, all agents are to be supplied with a copy of the credit control measures.

Clear instructions to agents and other arrangements must be explained for the customers' benefit. Under no circumstances may agents negotiate terms, extend payment periods or accept cash on behalf of a municipality, unless specifically instructed in writing to do so. The agent on request by consumers must produce this instruction.

The costs to the municipality and to the debtor must be detailed for each stage of the credit control measures and for all possible actions. The liability for the costs of legal action and other credit control actions must, as far as is legally possible, be for the account of the debtor.

Councils should also consider propagating direct summonses by making use of their own computer software.

3.4 Fraud, tampering and other criminal activity

A municipal council may not interfere where criminal activity is evident. The legal penalties and criminal justice system may not be subject to conflicting resolutions by a municipal council. All such cases must be prosecuted to the fullest extent of the law.

A municipality may not supply water (other than a trickle suppl) or electricity to a customer who is found guilty of, or, if it is admitted that fraud, theft or any other criminal action involving the use of these services existed, until the total costs, penalties, other fees and tariffs and rates due to the municipality have been paid in full.

All tampering charges, electricity charges, call fess and other related tampering charges must be paid in full before arrangements can be made on other debts on the account.

KREDIETBEHEERBELEID: SENTRAAL-KAROO DISTRIK MUNISIPALITEIT (MURRAYSBURG DISTRIKBESTUURSGBIED)

1. Woordomsrywings

“betaaldatum” die twintigste dag van ‘n maand om 15:00 of indien die dag op ‘n Saterdag, Sondag of ‘n openbare vakansiedag val, die eerste werksdag daarna.

“gekonsolideerde verbruikers rekening” sluit heffings vir die volgende dienste in:

Eiendomsbelasting;

water;

elektrisiteit;

riool;

vullis;

behuisingspaaielemente

huur;

rioolverstopping;

diverse debiteure; en

rente/toesig

2. Daar word soos volg teen eiendomsbelastingbetalers (belastingbetalers) opgetree wat nie hulle verpligtinge nakom nie.

2.1 Eiendomsbelastingbetalers (belastingbetalers)

2.1.1 Belasting soos aangeslaan deur die munisipaliteit ingevolge die bepalings van Hoofstuk 2 van die Wet op Eiendomsbelasting (Wet van 2001) word verskuldig en is deur die eienaar van die belasbare eiendom betaalbaar onderhewig aan die bepalings van Hoofstuk 9 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000).

2.1.2 Belasting is betaalbaar in 'n enkele jaarlikse bedrag of by wyse van 12 (twaalf) gelyke maandelikse paaieimente.

2.1.2.1 Belasting in 'n enkele jaarlikse bedrag is betaalbaar voor of op die datum wat deur die raad bepaal is en belasting betaalbaar in gelyke maandelikse paaieimente is betaalbaar voor op die betaaldatum.

2.1.2.2 As die eienaar van belasbare eiendom die hoof finansiële beampte skriftelik in kennis stel uiterlik op die een-en-dertigste dag van Mei in enige boekjaar of die later datum in sodanige boekjaar waartoe die hoof finansiële beampte inwillig, dat hy alle belastings ten opsigte van sodanige onroerende goed paaieimentsgewyse wil betaal, is sodanige eienaar daarop geregtig om alle belastings vir die eersvolgende boekjaar en vir elke daaropvolgende boekjaar tot sodanige kennisgewing op dergelike wyse deur hom teruggetrek word, in twaalf gelyke paaieimente te betaal.

2.1.3 'n Rekening sal gedurende die eerste maand van 'n boekjaar aan elke eienaar wat aanspreeklik vir die betaling van belasting is, gelewer word waarin die volgende besonderhede vervat is:

- die jaarlikse bedrag of maandelikse paaieiment betaalbaar;
- die datum waarop die bedrag betaalbaar is;
- die tarief vir die berekening van die belasting;
- die waarde van die grond of verbeteringe waarop die belasting gereken is;
- besonderhede van die infasering van belasting, indien van toepassing;
- indien bykomende belasting gevorder word, die bedrag en die doel van die belasting wat gevorder word.

2.1.4 Die feit dat die eienaar van belasbare eiendom nie 'n rekening ontvang het, wat na die Eienaar se posadres soos aangetoon in die munisipaliteit se registers gestuur is nie, stel die eienaar van die belasbare eiendom nie vry van sy verpligting om belasting te betaal nie.

2.1.5 Indien enige belastings onbetaald bly na 'n tydperk van *drie* maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar geword het, word rente daarop bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die

standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belastings onbetaald bly; met dien verstande

- dat voorafgaande bepalings van hierdie paragraaf nie van toepassing is nie waar belastings paaieimentsgewyse ingevolge paragraaf 2.1.2.2 betaal word; en
- dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie paragraaf geag word 'n maand te wees.

2.1.6.1 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly na die verstryking van *drie* maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte beteken aan die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is, waarin sodanige eienaar, aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf die betekening daarvan te betaal.

2.1.6.2 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly na die verstryking van drie maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte beteken aan elke persoon wat ingevolge paragraaf 2.1.7 gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik is met die eienaar waarin sodanige persoon aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.

2.1.6.3 Indien die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is en elke persoon wat ingevolge paragraaf 2.1.7 gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik is met die eienaar, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal en paragrawe 2.1.6.1 en 2.1.6.2 gee nie, word geregtelike stappe sonder verdere kennisgewing ingestel.

2.1.7 Indien die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is vir enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, in gebreke bly om sodanige belastings te betaal voor of by die verstryking van drie maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, is enige persoon wat te eniger tyd daarna –

2.1.7.1 die okkupeerder van die betrokke eiendom is of was aanspreeklik vir sodanige belastings;

- as hy dit kragtens 'n huurkontrak Aldus okkupeer of geokkupeer het, tot die bedrag van die huurgeld wat deur hom verskuldig is maar nog nie betaal is nie; en
- as hy dit nie kragtens 'n huurkontrak aldus okkupeer of geokkupeer het nie, tot die bedrag van sodanige belastings, of

- 2.1.7.2 as agent of andersins die huurgeld ten opsigte van die betrokke eiendom ontvang het of ontvang, aanspreeklik vir sodanige belastings tot die bedrag van huurgeld wat aan hom betaal of betaalbaar is ten opsigte van sodanige eiendom min enige kommissie aan hom verskuldig vir die invordering daarvan, onderhewig aan en beperk tot die bepalings van die Wet op Eiendomsagente (Wet 112 van 1976);
- 2.1.7.3 die agent of andersins, moet op versoek, 'n geskrewe gespesifiseerde staat waarin alle bedrae wat deur die agent of andersins gedurende 'n periode ontvang is, aan die munisipaliteit voorsien.
- 2.1.8 Die persone genoem in 2.1.6.1 en 2.1.6.2 is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik met mekaar en met die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is.
- 2.1.9 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaielemente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly, kan die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is, 'n skriftelike reeling om afbetaling van die agterstallige belasting tref. Reëlings word sodanig getref dat die agterstallige belasting uiters op 30 Junie van die betrokke boekjaar betaal sal wees.
- 2.1.10 As enige paaielement in paragraaf 2.1.2.2 genoem, onbetaald bly na die betaaldatum van die maand wat onmiddellik volg op die maand op die laaste dag waarvan sodanige paaielement verskuldig en betaalbaar geword het:
- 2.1.10.1 vorder en verhaal die raad rente daarop bereken teen die standaardkoers vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige betaaldatum vir elke maand wat sodanige paaielement onbetaald bly, en vir die toepassing van hierdie paragraaf word 'n gedeelte van 'n maand gesag 'n maand te wees; en
- 2.1.10.2 moet die raad, as minstens drie paaielemente, hetsy agtereenvolgend of nie, gedurende enige boekjaar aldus onbetaald is of laat betaal is, en ongeag of rente ingevolge paragraaf 2.1.10.1 gevorder en verhaal is of nie, by skriftelike kennisgewing wat aan die eienaar beteken word, sy reg om belastings paaielementsgewyse ingevolge paragraaf 2.1.2.2 te betaal, terugtrek vir die tydperk wat die raad bepaal en in sodanige geval is die bepalings van paragraaf 2.1.5 van toepassing ten opsigte van die onbetaalde saldo van alle belastings op die betrokke onroerende goed geheg en aangeslaan –
- waar sodanige reg Aldus teruggetrek word voor die verstryking van die tydperk van *drie* maande in gemelde paragrawe genoem, asof sodanige reg nie bestaan het nie; en
 - waar sodanige reg Aldus teruggetrek word na die verstryking van gemelde tydperk van *drie* maande, asof sodanige tydperk verstryk het op die sewende dag na die betekening van sodanige kennisgewing.

3. DIENSTE/BEHUISING EN DIVERSE DEBITEURE REKENINGE

Daar word soos volg teen 'n verbruikers van elektrisiteits-, water-, riool- en vullisverwyderingsdienste en 'n koper van munisipale woonhuis (koper), huurder en debiteur opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie.

3.1 ALGEMEEN

3.1.1 Gekonsolideerde rekeninge soos aangeslaan en gehef deur die munisipaliteit, word verskuldig en is betaalbaar deur die verbruiker, huurder, koper of debiteur voor of op die betaaldatum om 15:00 van die maand wat volg op die maand waarin die verbruikersrekeninge, rekeninge vir behuisingspaaieimente, huur- en diverse rekeninge, versend is.

3.1.2 As enige bedrag in paragraaf 3.1.1 genoem, onbetaald bly na die betaaldatum of 'n ander dag wat die raad by spesiale besluit bepaal van die maand wat onmiddellik volg op die maand op die laaste dag waarvan sodanige bedrag verskuldig en betaalbaar geword het, vorder en verhaal die raad 'n eenmalige toeslag en/of rente teen 'n koers soos van tyd tot tyd deur die raad bepaal vanaf die dag wat volg op die verstryking van die betaaldatum. Vir die toepassing van hierdie paragraaf word 'n gedeelte van 'n maand geag 'n volle maand te wees; met dienverstande dat 'n raad by spesiale besluit kan bepaal dat voorafgaande bepalings van hierdie paragraaf nie van toepassing is nie ten opsigte van alle dienstegelde ingevolge paragraaf 3.1.1 aan die munisipaliteit betaalbaar.

3.1.3 Die laaste dag van betaling van rekeninge, moet elke maand op die rekeninge aangedui word.

3.1.4 'n Gekonsolideerde rekening word maandeliks geheg en voor die einde van die betrokke maand aan die verbruiker wat aanspreeklik vir die betaling van die dienstegelde, behuisingspaaieiment en huurgeld is, versend. Behoudens die bepalings van paragraaf 2.1.3, 3.1.1 en 3.1.3 moet die volgende besonderhede ook op die rekening aangedui word:

- agterstallige bedrag wat verskuldig en betaalbaar is (indien van toepassing);
- toeslag op agterstallige bedrag (indien van toepassing);
- maandelikse basiese/beskikbaarheidsheffing;
- heffing ten opsigte van die maand se verbruike;
- behuisingspaaieiment;
- huurgeld;
- diverse heffing;
- alle betalings ontvang; en
- deernissubsidie vir die maand toegeken.

- 3.1.5 Die reëlingsbedrag en die lopende maand se rekening is verskuldig en betaalbaar op die datum soos ooreengekom in die ooreenkoms.
- 3.1.6 Met die blokkering van vooruitbetaalde elektrisiteit of die afsny van elektrisiteit en/of watertoevoere moet die totale rekening in berekening gebring word.
- 3.1.7 'n Rekening sal dien as kennisgewing ingevolge die bepalings van die betrokke wetgewing en in geval van wanbetaling sal dienste dienooreenkomstig gestaak word sonder enige verdere kennisgewing.
- 3.1.8 Die feit dat 'n verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur nie 'n rekening ontvang het, wat na die verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur se posadres soos aangetoon in die munisipaliteit se registers gestuur is nie, stel die verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur nie vry van sy verpligtinge om sy rekening te betaal nie.
- 3.1.9 Dit is 'n uitdruklike voorwaarde dat die raad die reg voorbehou om bedrae aangebied vir betaling, volgens 'n voorkeur volgorde soos deur die raad bepaal na die verskillende dienste toe te wys.
- 3.1.10 In gevalle waar dienstegelde (water, elektrisiteit, riool en vullisverwydering) agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan.
- 3.1.11 As 'n verbruiker van die riooldiens die hoof finansiële beampte skriftelik in kennis stel uiterlik op die een en dertigste dag van Mei in enige boekjaar of die later datum in sodanige boekjaar waartoe die hoof finansiële beampte inwillig, dat hy alle heffings ten opsigte van sodanige diens paaiemensgewyse wil betaal, is sodanige verbruiker daarop geregtig om alle rioolheffings vir die eersvolgende boekjaar en vir elke daaropvolgende boekjaar tot sodanige kennisgewing op dergelike wyse deur hom teruggetrek word, in twaalf gelyke paaiemente te betaal.

3.2 Vooruitbetaalde Elektrisiteit (Kitskrag)

Hierdie reëlings geld vir alle verbruikers wat oor vooruitbetaalde elektrisiteitsdienste beskik:

- 3.2.1 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is en die verbruiker nie instaat is om die agterstallige bedrag onmiddellik te vereffen nie, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die bepaling soos vervat in paragraaf 3.1.10.
- 3.2.2 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlings uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker opgetree:
- kitskrag word geblok;
 - watertoevoer word afgesny; en

- ander dienste word gestaak.

Kitskragverkope, waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met betaling van die volle bedrag insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraanskakelingskoste moet ook betaal word.

3.2.3 In gevalle waar kitskrag aangekoop word terwyl belasting en ander dienste gelde verskuldig en betaalbaar is en die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan het, word kitskrag met die voorbehoud verkoop dat vir elke R1,00 kitskrag aankope, word R0,50 op die agterstallige diensterekening vereffen.

3.2.4.1 Indien enige dienste gelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.2.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.2.4.1 gee nie, word die rekening sonder enige verdere kennisgewing aan die raad se prokureurs vir invordering oorhandig.

3.3 Konvensionele Elektrisiteit

3.3.1 Met die afsny van elektrisiteit moet die totale diensterekening in berekening gebring word.

3.3.2 In gevalle waar agterstallige dienste gelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die criteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.3.3 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlings uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker opgetree:

- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

3.3.4.1 Indien enige dienste gelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.3.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.3.4.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder verdere kennisgewing ingestel.

3.4 Water

3.4.1 Met die afsny van water moet die totale diensterekening in berekening gebring word.

3.4.2 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die kriteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.4.3 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld nate kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlins uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker oopgetree:

- kitskrag word geblok; en
- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

Elektrisiteit- en waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met betaling van die volle bedrag, insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraansluitingskoste moet ook betaal word.

3.4.4.1 Indien enige dienstegelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.4.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.4.5.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

3.5 Riool- en Vullisverwyderingsheffings

3.5.1 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die kriteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.5.2 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld nate kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlins uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker oopgetree:

- kitskrag word geblok; of
- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

Kitskragverkope/elektrisiteit- en waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met die betaling van die volle bedrag, insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraansluitingskoste moet ook betaal word.

- 3.5.3.1 Indien enige dienstegelde en huurgeld soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.
- 3.5.3.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.5.3.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

4. BEHUISING

4.1 Verkoopskema

- 4.1.1 Daar word soos volg teen die koper van 'n huis in gevolge die bepalings van die Koopakte opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:
- 4.1.1.1 In gevalle waar paaielemente agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die koper 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan. Die bedrag wat as reëling aangegaan word, mag nie minder as die maandelikse lopende paaielement plus die rente gehef op die agterstallige paaielemente, wees nie.
- 4.1.1.2 Indien die koper versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die koper outomaties van enige verdere reëlins uitgesluit.
- 4.1.1.3 Indien enige paaielement soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige paaielement verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die koper wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige koper aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.

4.1.1.4 Indien die koper wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 4.1.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

4.2 Maandelikse Huur

4.2.1 Daar word soos volg teen die huurder van 'n huis opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:

4.2.1.1 In gevalle waar huur agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die huurder 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan. Die bedrag wat as reeling aangegaan word, mag nie minder as die maandelikse lopende paaient plus die rente gehef op die agterstallige huurgeld, wees nie. 'n Minimum bedrag van R20,00 per maand moet bykomend gevorder word.

4.2.1.2 Indien die huurder versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die huurder outomaties van enige verdere reëlings uitgesluit.

4.2.1.3 Indien enige huur soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige huur verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die huurder wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige huurder aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

4.2.1.4 Indien die huurder wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 4.2.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

5. DIVERSE REKENINGE

5.1 Daar word soos volg teen 'n diverse debiteur opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:

5.1.1 In gevalle waar die bedrag agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die debiteur 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan.

5.1.2 Indien die debiteur versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die debiteur outomaties van enige verdere reëlings uitgesluit.

5.1.3 Indien enige bedrag soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die debiteur wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken waarin sodanige debiteur aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

5.1.4 Indien die debiteur wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 5.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

6. VERBRUIKERSDEPOSITO'S

Verbruikersdeposito's moet gedurende kredietkontrole ingevolge die bepalinge van die munisipaliteit se elektrisiteits- en waterverordeninge asook die gedelegeerde bevoegdheid aan die hoof finansiële beampte, aangepas word.

7. RAADSLEDE

7.1 Raadslede moet hulself vergewis van die kredietbeheerbeleid en sorg dat belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure in hul onderskeie wyke die implikasies van die geen betaling/geen dienste konsep verstaan.

7.2 Raadslede moet amptenare ondersteun in die uitvoering van die kredietbeheerbeleid.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT REËLING VIR AFBETALING

1. PERSOONLIKE BESONDERHEDE:

VAN : -----
Volle Name : -----
Woonadres : ----- Tel nr: -----
Werkgewer : ----- Tel nr: -----
Gade/volle name : -----

2. INKOMSTE:

	R	C
Eienaar/Huurder	: per maand -----	
	: per week -----	
Gade	: per maand -----	

3. UITGAWE:

	R	C
Huis paaielement/huur	-----	
Water/Vullis/Riool/Elek	-----	
Eiendomsbelasting	-----	

	: per week -----	Huishouding -----
Ander: Spesifiseer -----	-----	Ander: Spesifiseer -----
Ander: Spesifiseer -----	-----	Ander: Spesifiseer -----
TOTAAL -----	-----	TOTAAL -----

4. INDIEN WERKLOOS:

Hoe lank is u sonder werk? ----- Is u by Dept Arbeid geregistreer? -----
 Ontvang u werkloosheidsvoordele? ----- Registrasie Nr: -----

5. BESONDERHEDE VAN MUNISIPALE REKENING:

Rekeningnommer -----			
Beskikbaarheid (maandeliks)	R _____	R _____	R _____
Belasting (maandeliks)	R _____	R _____	R _____
Water	R _____	R _____	R _____
Elektrisiteit	R _____	R _____	R _____
Riool	R _____	R _____	R _____
Vullisverwydering	R _____	R _____	R _____
Huishuur	R _____	R _____	R _____
Huispaaiemente	R _____	R _____	R _____
Perseelhuur	R _____	R _____	R _____
Beskikbaarheid (Jaarliks)	R _____	R _____	R _____
Belasting (Jaarliks)	R _____	R _____	R _____
Diverse	R _____	R _____	R _____
TOTAAL	R _____	R _____	R _____

Hiermee erken ek date k die uitstaande gelde van R_____ ten opsigte van bostaande rekening (e) aan die

6. Ek bied hiermee an om die gemelde bedrag, plus rente, by die kantore van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit te betaal by wyse van maandelikse/weeklikse paaiemente van R_____ op _____ en daarna voor of op elke _____ van 'n maand/week.
7. **NB: Hierdie reeling per week of per maand het slegs betrekking op die agterstallige bedrag. Die maandelikse rekening moet stiptelik saam met die reeling voor die 20ste van die maand betaal word. Die uitstaande bedrag na verrekening van die subsidie is soos normal betaalbaar voor die 20ste van die maand by gebreke daarvan die dienste sonder verdere kennisgewing gestaak sal word. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys.**
8. Ek erken en verstaan dat indien ek sou versuim om enige van die betalings waarna hierbo verwys word stiptelik en betyds te maak, die volle uitstaande balans tesame met rente onmiddellik opeisbaar en betaalbaar sal wees.
9. Indien dit vir die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit nodig mag wees om regsstappe teen my in te stel weens my versuim om te voldoen aan my verpligtinge in terme van hierdie afbetalingsaanbod, aanvaar ek aanspreeklikheid vir die betaling van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit se regskoste op 'n prokureur en kliënt skaal, tesame met BTW daarop.
10. Ek stem hiermee toe dat, ingeval ek versuim om my aanbod n ate kom, Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ook geregtig sal wees om, sonder kennisgewing aan my, aansoek te doen om:
 - 10.1 Vonnis vir die bedrag nog verskuldig in gevolge hierdie aanbod tesame met alle rente en koste.

10.2 'n Hofbevel vir betaling daarvan ooreenkomstig my aanbod.

11. Ek stem hiermee toe tot die uitreiking van 'n besoldigingsbeslagbevel teen my salarisse en onderneem om enige kommissie wat my werkgewer daar ten opsigte van mag aftrek, te betaal op aanvraag aan Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit.

12. VERKLARING: Ek verklaar dat voorafgaande waar en juis is en dat die amptenaar my rekening aan my verduidelik het.

BEËDIGDE VERKLARING

VOLLE NAME EN VAN _____

VERKLAAR ONDER EED/BEVESTIG PLEGTIG IN AFRIKAANS:

GESLAG _____ ID NR _____

WOONADRES _____

WERKSADRES _____

6. Ek is tans werkloos en beskik oor geen inkomste nie,, en verklaar dat die inligting op voorgaande bladsy waar en juis is.

7. Ek is by Dept. Arbeid as werkloos geregistreer.

8. Ek het by die volgende firma's om werk aansoek gedoen:

(a) (b)

(c) (d)

9. Ek is tans ongeskik vir werk vanaf datum: (a)

10. Ek het aansoek om ongeskiktheidstoelaag gedoen vanaf datum:

(a)

Skrap wat nie van toepassing is nie.

Ek is vertrouwd met die inhoud van hierdie verklaring en begryp dit.

Ek het (geen) beswaar teen die aflegging van die voorgeskrewe eed (nie).

Ek beskou die voorgeskrewe eed as bindend (nie bindend) vir my gewete (nie).

HANDTEKENING VAN / DUIMAFDRUK VERKLAARDER

Met die aflegging van hierdie eed is voldoen aan die voorskrifte van Regulasie R1258 gedateer 21 Julie 1972.

Ek sertifiseer dat die Verklaarder erken dat hy/sy vertrouwd is met die inhoud van hierdie verklaring en dit begryp.

Hierdie verklaring is deur my beëdig/bevestig en die verklaarder se handtekening/duimafdruk is in my teenwoordigheid daarop aangebring te (plek) en op datum

**HANDTEKENING KOMMISSARIS VAN EDE
DRUKSKRIF**

VOLLE VOORNAME EN VAN IN

VERBRUIKERSOOREENKOMS - WATER EN/OF ELEKTRISITEIT

NB. - Reëlins vir toegang tot die perseel moet getref word. Hierdie ooreenkoms moet volledig voltooi word. Indien u enigins onseker voel oor die voltooiing, raadpleeg asseblief die Navrae Toonbank.

Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys en om dienste te weier tensy alle gelde verskuldig aan die raad, ten volle betaal is.

NAAM ID [] [] [] [] [] [] REK. NR. [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] ERF NR. [] [] [] [] [] [] DATUM VAN AANSKAKELING [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

Naam van Eienaar/Verbruiker: _____ Voorletter _____ Volle _____

SUBSIDIESKEMA VIR DEERNISHUISHOUDINGS

SENTRALE KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

(MURRAYSBURG DISTRIKSGBIED)

In ooreenstemming met die aangehegte riglyne (Bylaag A) vir 'n subsidieskema vir deernis-huishoudings word die volgende subsidieskema, aangeheg as Bylaag B, vir oorweging aan die Raad voorgelê.

Tydens gesprekvoering met die Departement van Beplanning, Plaaslike Bestuur en Behuising van die Provinsiale Administrasie: Wes-Kaap, blyk die volgende inligting van toepassing te wees indien die status van die riglyne onder die loep geneem word:

- # Op nasionale vlak het die Sentrale Regering die inkomsteperk van R1 010-00 per maand vir 'n huishouding as 'n deernis-huishouding aanvaar, welke huishouding hulp verleen behoort te word om toegang tot basiese dienste moontlik te maak.
- # Hierdie basis word egter nie afgedwing op ander vlakke van regering nie en moet dus as 'n riglyn beskou word.
- # Die huidige billike gedeelte toekenning uit nasionale inkomste (toekenning) is inderdaad op hierdie stadium 'n onvoorwaardelike toekenning aan die Raad met die versoek dat dit vir deernis-gevalle binne die gemeenskap vir toegang tot basiese dienste aangewend word.
- # Die Departement van Staatkundige Ontwikkeling en Beplanning is deurlopend besig om hierdie aangeleentheid te ondersoek en kan daar verdere riglyne en/of voorskrifte in die toekoms hieromtrent verwag word.
- # Die bedrag wat aangewend kan word vir deernis-huishoudings word beperk tot die toegekende bedrag en mag dus nie oorskry word nie.

Met hierdie inligting as agtergrond, saamgelees met alle tersaaklike dokumentasie wat as bylaes tot hierdie verslag aangeheg is, word die mening gehuldig dat die riglyne, soos gestel deur die onderskeie owerhede, so ver moontlik eerbiedig behoort te word en wel om die volgende redes:

- (a) Die is onbekend hoeveel huishoudings in die gemeenskap vir hierdie subsidies al kwalifiseer.
- (b) Die sukses van die Deernissubsidie Skema hang grootliks van die suksesvolle funksionering van die Deernis-komitee en die kriteria neergelê vir die oorweging van aansoeke om deelname aan die subsidieskema, af. 'n Aansoek om deelname word aan die hand van die kriteria, soos aangedui in die Beleid vir Deernishuishoudings, oorweeg.

Aangesien die suksesvolle bedryf en bestuur van die subsidieskema afhang in welke mate die raad daarin gaan slaag om 'n beeld van billikheid, regverdigheid en deursigtigheid te skep, is dit noodsaaklik dat die oorweging van aansoeke om deelname aan die subsidieskema met groot erns benader word.

Om uitvoering hieraan te gee, word aanbeveel dat die raad 'n Deernis-komitee ooreenkomstig die bepalings van Artikel 79 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Nr. 117 van 1998). Om deursigtheid te bevorder, behoort belastingbetalers soos predikante en welsynwerkers wat agting en respek in die gemeenskap geniet, ook genader te word om op die komitee te dien.

Die doel van die komitee sal dus wees om alle aansoeke om deelname aan die deernissubsidieskema wat voor die sewende van elke maand ontvang word, te oorweeg.

Aangesien hierdie proses as die raad se bydrae tot sosiale en ekonomiese opheffing beskou kan word, sal dit 'n positiewe boodskap na die gemeenskap uitdra as lede van die komitee geen vergoeding ontvang nie. Dit moet ook in gedagte gehou word dat die munisipaliteit die toekennings wat vir deernishuishoudings bedoel is, namens minder goeie verbruikers administreer.

Om die stadstesourier voldoende tyd te laat om goedgekeurde aansoeke te prosesseer, is dit noodsaaklik dat die komitee minstens een keer per maand tussen die vyftiende en twintigste vergader om alle aansoeke om deelname te oorweeg.

Aanzoekers om deelname aan die subsidieskema se aandag moet pertinent op die bepalings van afdeling 5 van die Beleid vir Deernishuishoudings gevestig word. In die betrokke afdeling word die administratiewe procedures breedvoerig uiteengesit en is ook in 'n afsonderlike dokument (Bylaag D) tot beskikking van verbruikers wat van voorneme is om aansoek te doen aan die subsidieskema deel te neem.

Uit die aangehegte riglyne blyk dit dat die bedoeling behoort te wees om sekere munisipale dienste, soos water, riooldienste en vullisverwydering, gedeeltelik te subsidieer.

Weens die onsekerheid omtrent die aantal huishoudings wat gedurende 'n jaar mag kwalifiseer vir 'n subsidie, is dit raadsaam, behoudens die beperkings van wetgewing om 'n afsonderlike trustrekening te skep wat as 'n buffer vir addisionele toekennings kan dien asook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhogings te absorbeer.

Vir hierdie doel word aanbeveel dat 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot 'n trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van hierdie skema en ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het.

Daar is tans ongeveer 650 huishoudings wat maandeliks 'n deernissubsidie volgens een van die volgende grondslae ontvang:

GROEP A:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R0 tot R240 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 22,80
	Elektrisiteit	R 31,50
	Riool	R 27,90
	Vullisverwydering	R 31,00
	Belasting	<u>R 45,00</u>
	TOTAAL	<u>R158,20</u>

GROEP B:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R241 tot R1 010 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 22,80
	Elektrisiteit	R 31,50
	Riool	R 13,95
	Belasting	<u>R 45,00</u>
	TOTAAL	<u>R113,25</u>

GROEP C:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R1 011 tot R2 020 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 22,80
	Elektrisiteit	R 31,50
	Belasting	<u>R 45,00</u>
	TOTAAL	<u>R 99,30</u>

Die subsidies word jaarliks deur 'n toekenning van die Sentrale Regering wat bekend staan as 'n Billike Gedeeltelike Toekenning uit Nasionale Inkomste, gefinansier.

Die munisipaliteit het reeds 'n deernissubsidieskema in plek en gevolglik is daar ook reeds 'n databasis saamgestel wat voortdurend opgedateer word.

Ten tye van die uitreiking van die riglyne vir die implementering van 'n deernissubsidieskema by plaaslike owerhede, was die maksimum inkomstevlak op R2 020 per maand per huishouding vasgestel. Die inkomstevlak was waarskynlik bereken as twee keer die maandelikse ouderdomspensioen wat gedurende 2009 betaal is. Die bedrag is sedertdien nog nie weer die Departement van Staatkundige Ontwikkeling aangepas nie alhoewel die maandelikse ouderdomspensioen-toelaag intussen na R1 010 verhoog het.

Om ten minste pensioenarisse nie by die skema uit te sluit nie, wat sekerlik destyds die bedoeling was met die vasstelling van die inkomstevlak van R1 010 per maand, word

saamgestem met die Raad se besluit om die inkomstevlak op R2 020 bruto maandelikse inkomste vas te stel.

Die voorwaardes vir deelname aan die deernissubsidieskema wat as kriteria sal dien met die oorweging van alle aansoeke, word in Bylaag E aangedui.

Om die volle effek van 'n voorsiening vir oninvorderbare skulde, wat deur middel van 'n verhoging in tariewe finansier sal moet word, in 'n mate teen te werk, word aanbeveel dat die gedeelte van die toekenning wat op 30 Junie van elke jaar, nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat die bydrae tot die trustrekening in ag geneem is, na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word.

Die volgende dokumentasie om die proses stroombelyn te maak, word as Bylaes C en D aangeheg:

Bylaag C: Aansoek om Deernissubsidie vir Munisipale Dienste
Bylaag D: Afbetalingsooreenkoms insluitend Beëdigde Verklaring
Bylaag E: Voorwaardes vir Deernissubsidie

Aanbevelings:

- (a) dat die Subsidieskema vir Deernishuishoudings, aangeheg as Bylaag B, as beleidsdokument aanvaar word vir onmiddellike implementering;
- (b) dat die volgende dokumente as amptelike dokumente vir gebruik tydens die registrasie- en administratiewe proses, aanvaar word:

Aansoek om Deernissubsidie vir Munisipale Dienste (Bylaag C)
Afbetalingsooreenkoms (insluitend Beëdigde Verklaring) (Bylaag D)
Voorwaardes vir Deernissubsidie (aangeheg as Bylaag E);
- (c) dat 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot 'n trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van die subsidieskema asook ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het, wat as 'n buffer vir addisionele toekennings kan dien en ook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhoudings te absorbeer;
- (d) dat die billike gedeelte van die nasionale toekenning wat op 30 Junie van elke jaar nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat 'n bydrae tot 'n trustrekening gemaak is na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word;
- (e) dat die stadstesourier 'n jaarlikse verslag voorberei waarin die deernissubsidie bedrag vir die betrokke finansiële jaar vasgestel word;
- (f) dat die raad 'n Deernis-komitee, ooreenkomstig die bepalinge van Artikel 79 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Nr. 117 van 1998) saamstel; en

- (g) dat alle aansoeke om deelname aan die subsidieskema wat voor die sewende van elke maand ontvang is, minstens een keer per maand tussen die vyftiende en twintigste van elke maand, deur die Deernis-komitee oorweeg word.

DEPARTMENT OF CONSTITUTIONAL DEVELOPMENT

MINMEC SUBMISSION

Date: 28th July 1998

1. SUBJECT

Targeting Intergovernmental Transfers: Guidelines for an Indigents Policy.

2. PURPOSE

To adopt draft policy guidelines that could form the basis for policy guidelines for the targeting of intergovernmental transfers and for an indigents policy thereof.

3. BACKGROUND

Section 214 of the Constitution requires Parliament to pass legislation providing for:

- (a) the equitable division of revenue raised nationally among the national, provincial and local spheres of government;
- (b) the determination of each province's equitable share of the provincial share of that revenue; and
- (c) any other allocations to provinces, local government or municipalities from the national government's share of that revenue, and any conditions on which those allocations may be made.

The Division of Revenue Bill was published on 11th March 1998 to fulfill this obligation. It takes into account:

- (a) the need to ensure that the provinces and municipalities are able to provide basic services and perform the functions allocated to them;
- (b) the fiscal capacity and efficiency of the provinces and municipalities;
- (c) the developmental and other needs of provinces, local government and municipalities;
- (d) obligations of the provinces and municipalities in terms of national legislation; and
- (e) the desirability of stable and predictable allocations of revenues.

The new system of intergovernmental transfers was published by the Department of Finance on the 21st April 1998, and was entitled "**THE INTRODUCTION OF AN EQUITABLE SHARE OF NATIONALLY RAISED REVENUE FOR LOCAL GOVERNMENT**". The document adopts a formula-based approach to the implementation of the new system of transfers.

The new system was also designed in the context of the proposals released during 1997 by the Financial and Fiscal Commission. Among other issues, the FFC document “**Local Government in a System of Intergovernmental Fiscal Relations in South Africa**” states that transfers from national to local government should be directed at providing basic services to poorer households and that transfers should only be made available to those communities that cannot afford these basic services. In other words, intergovernmental transfers should be targeted at poorer households in order to ensure that these households receive basic municipal services, such as water, electricity, sanitation and refuse removal. In effect, this means that local government should ensure the provision of subsidized basic services to poorer households in its jurisdiction.

This proposal has been translated into policy by the new system in terms of a formula-based allocation in “**THE INTRODUCTION OF AN EQUITABLE SHARE OF NATIONALLY RAISED REVENUE FOR LOCAL GOVERNMENT**” document. It provides for an “S” transfer defined as a *municipal basic services (S) transfer* to ensure that poor residents in all local government jurisdictions receive access to basic services.

OBJECTIVES OF THE INDIGENT POLICY GUIDELINES

The objectives of the guidelines provided are to:

- (a) enable municipalities to effectively implement the targeting of intergovernmental transfers to the indigent (poor) household;
- (b) enable municipalities to ensure that poor households in their jurisdictions derive maximum benefit from the transfer in terms of access to a basic package of municipal services;
- (c) to provide a set of guidelines to ensure uniformity in the implementation of the targeting of intergovernmental transfers.

DEFINITION OF THE INDIGENT

Indigents are defined as those persons who, due to a number of factors, are unable to pay the full economic cost of a basic level of services. Typical examples are pensioners, the unemployed, disabled persons, etc.

DEFINITION OF POOR (INDIGENT) HOUSEHOLDS

In terms of the new system of intergovernmental transfers, the formula-based allocation provides for a municipal basic services (S) transfer for the provision of a essential minimum package of services for poor persons living in an household which has an income less than R800.

In addition, such an indigent household may have the following characteristics:

- receives a very low level of service provision, e.g. VSPs, standpipes and low amp connections
- and or is situated in a area with a significantly high level of poverty
- and or has a low consumption level of all basic services

INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS AND THE SUBSIDISATION OF BASIC SERVICES FOR INDIGENT HOUSEHOLDS

The new system, in terms of its formula-based allocation, aims to provide for an operating subsidy of R86.00 per month per household with an average household size of 4.5. This will be fully phased in over five years in urban areas, and seven years in rural areas. As this is an unconditional grant, it will be up to municipalities to determine their own mechanisms for passing this subsidy on to the poor household, and establishing appropriate targeting mechanisms for this purpose.

For the current financial year, taking into consideration the formula allocation of the funds available, the operating subsidy for 2009/10 has been set at R158.20 per indigent household.

PRINCIPLES

Equity: A municipality should promote the constitutional goals of equity by ensuring that indigent households gain access to a minimum package of basic municipal services through the subsidization of services for such households.

Fairness: A municipality should at all times treat residents in its jurisdiction fairly according to a uniform set of criteria and procedures. This means that indigent households qualifying for a subsidy must be identified by a uniform set of criteria applied throughout municipality.

Efficiency: A municipality shall ensure the efficient delivery of services to all households so that they receive the best value for money in terms of service quality and cost.

Openness and transparency: A municipality shall at all times be transparent and open with regard to the targeting of subsidies, in particular, a municipality shall provide adequate information about the transfer programme to all residents in its jurisdiction. An effective communication system for access to information about the transfer programme should be established.

Accountability: A municipality shall ensure accountability on all aspects of the transfer programme at all levels of decision making, administration, budgeting and reporting in the municipality.

Monitoring and Evaluation: A municipality shall at all times ensure the effective monitoring and evaluation of the transfer programme as a whole.

METHODOLOGY AND APPROACH

The guidelines outlined below provide several methods and approaches for targeting intergovernmental transfers to indigent households. As there may be differences and variations in local conditions faced by municipalities, these guidelines serves as a starting point which could be adjusted to suit the capacity, needs and experience of each local municipality.

Identifying the indigent (poor) household:

Several of the following methods may be used to identify the indigent household. These methods enable both direct and indirect identification. They may be used singularly, in combination or sequentially.

i. Individual Targeting

Examples of this method include a household survey and means testing. Means testing aims to ascertain whether a household's income is below a cut off point. It uses either income, nutritional status and type of dwelling (with or without a toilet, electricity), etc, as a criterion

*** Household Survey or Individual Assessment**

A household survey of residents may be undertaken of the residents of the jurisdiction. The survey may be in the form of a questionnaire. A house to house survey renders more accurate the identification of the indigent household as well as the total number of such households in the jurisdiction. It also better enables the targeting of the benefits of the transfer. However, the costs of such a survey need to be carefully assessed against the municipal capacity, funds available as well as the geographic density and expanse of residential areas under the jurisdiction of the municipality.

*** Municipal Billings Survey**

An examination of the municipal billings with a view to identifying households with a long history of non-payment may indirectly point to households within this category that need to be visited and surveyed in order to determine whether non-payment is as a result of household income less than R2 020.00 per month. This method may identify only some of the indigent households. It may nevertheless identify those indigent households associated with outstanding payments.

*** On Application by the Indigent Household**

The municipality can use a variety of communication and media methods that may encourage application by the indigent household for a subsidy. These methods may take the form of the publication and distribution of information leaflets which provide clear and concise information on the purpose of the subsidy, the requirements for eligibility and the appropriate contact details of the programme manager or programme desk.

Telephone hotlines may be one method by which applications are encouraged and information disseminated. Hotlines may serve as a cost-effective pre-screening mechanism.

Advantages:

- can identify beneficiaries accurately
- can get benefits to the intended households

Disadvantages:

- Information intensive
- Expensive to implement
- may not be perfect and can induce costly leakages
- high administrative costs

ii. Self-identification or self-targeting

A municipality may design a transfer programme which is available to all the residents of its jurisdiction but aims to discourage non-indigent households from participating or applying for the subsidization of the provision of basic services. The requirements for eligibility are such that the subsidy pertains to the provision of services for those households which receive a low level of service provision or have a low level of service consumption, etc. The parameters for eligibility are determined in such a way that the non-poor are likely not to apply for the subsidy or do join the transfer programme.

Through this method, households self-select themselves into the transfer programme. As a result there is no administered targeting. It involves subsidizing services dis-proportionally consumed by the poor. A municipality may, for example, offer a subsidy to all households within its jurisdiction on condition that such households

- have a low level of service provisions, viz, standpipes
- are situated in poor areas, viz, informal settlements
- have a low consumption level of services

It may also stipulate only one, or several conditions for household eligibility.

Advantages:

- no or low administration costs
- politically acceptable
- can be flexible in responding to changing circumstances in a particular municipal jurisdiction
- less vulnerable to administrative corruption and manipulation

Disadvantages:

- Targeting is rough and not accurate – non indigent households can gain benefits from the subsidy programme
- can limit the size of the transfer
- it is not always easy to know what poor people prefer as far as a basic package of services is concerned
- may decline over time with shifting preferences
- some of the eligible indigent households may be screened out and thus not gain from the subsidy programme
- non-indigent households may also benefit

iii. Indicator based method

This method aims to target benefits conditional upon observable characteristics other than income, e.g. land, type of dwelling unit, house (floor area), other durable asset ownership, number of children, level of education, etc. A subsidy programme can grant eligibility on the basis of shared characteristics by households. The idea is to find an indicator that is less costly to identify but is sufficiently correlated with income to identify the poor. The indicator (s) must not be easily manipulated, e.g. when people fake ownership of land to qualify for a subsidy.

Advantages:

- getting benefits of the subsidy programme is conditional upon observable characteristics other than income, e.g. land holding, age, place of residence, etc.
- easy to observe, e.g. land ownership and number of children are good predictors of income
- in general indicators may be difficult for applicants to manipulate reduces administration costs

Disadvantages:

- some of the indicators can be manipulated by applicants
- it is inevitable that some of the non-poor benefit
- if the number of indicators increase, administration costs can increase
- generates gainers and losers: the more one insists that none of the poor or intended beneficiaries get missed, the less likely that the indicator targeting method will be preferred.

iv. Geographic/area targeting.

A municipality may target the benefits of a subsidy to a particular area (s) in its jurisdiction. The subsidy may be allocated to a particular area (s) or district (s) based on the average (low) level of service provision and or the high incidence of poverty and or high prevalence of the number of indigent households, etc. The costs of combining residence, household characteristics with the area targeted may depend on local administrative infrastructure and capacity, incentives facing local administrators to make the programme work, a municipality's relations with the poor in these areas, and the extent of political representation of the poor.

Advantages:

- This method may be useful, depending on specific
- Local conditions conducive for its use

Disadvantages:

- costs depend on administrative capacity
- the non-poor or non-indigent households may also benefit as targeting is generalized to the entire area or district

ADMINISTRATIVE ISSUES

Household information and documentation

The design of the questionnaire is the initial starting point for the collection of comprehensive information and documentation of the indigent household. It should aim to ensure the collection of adequate and relevant information for the assessment and identification of the household as indigent and for future monitoring and evaluation. All documentation shall be held as official records of the municipality. Wherever applicable, the survey should also indicate accurate details of municipal billing accounts for the household.

Documentation for the registration of an indigent household should be simple and understandable to the indigent.

Household Assessment

The municipality shall ensure that the assessment of each household be done according to a uniform set of criteria which takes into account the above mentioned prerequisites and stipulations and principles on which the targeting of intergovernmental transfers is based. As such, it will take steps ensure that appropriate adjudication, assessment, certification procedures and mechanisms are established within the municipality. Assessment and certification procedures should be concluded efficiently and with speed in order to avoid delays in the implementation of the transfer.

Upon the completion of assessment and other procedures the municipality shall establish a list of all indigent households. The list shall at all times be open for inspection by the public and relevant authorities and be regularly updated. Where possible, all data relating to the details of an indigent household shall be recorded and stored (using information technology) and be easily accessible for research, updating, planning, monitoring and evaluation.

Where necessary, the municipality shall take steps to verify and validate the information it has of indigent household including the claim for a subsidy by the indigent.

Registration of the indigent household

All eligible indigent households receiving a subsidy for the provision of basic services shall be registered with the municipality.

Care should be taken to ensure that the member/s registering the household understand fully the implications of signing documents and, procedures, limitations, benefits, provisions, etc explained therein.

The municipality may set aside specific days and times at localities easily accessible to indigent households for registration.

Documents for Registration:

A municipality may, in the assessment and certification of an indigent household, demand proof of the level of income, receipt of other social assistance income, status of the members of the household, etc as may be reflected in:

- (a) identification documents and or proof of South African citizenship
- (b) documents proving the receipt of a state pension and other social assistance grants such as child maintenance and disability grants
- (c) any other document of proof certified by a local priest or a registered commissioner of oaths,
- (d) marriage certificates
- (e) proof of dependants
- (f) proof of unemployment
- (g) proof of status as a full time student or scholar, etc

Regular verification of the status of the indigent household

A municipality shall ensure that regular checks are made on the status of the indigent household with a view to establishing the continued eligibility of the household for a subsidy. This may be undertaken by reviewing all households periodically or by conducting spot checks.

De-registration and Re-registration of indigent households

A municipality may de-register an indigent household on its list only after it ascertains that:

- (a) the household members provided false information and/or documentation; and
- (b) the income of the household has risen above the stipulated income category and that the new or additional income is of a stable and permanent nature and likely to remain so over a specified period of time.

A municipality may not de-register an indigent household if it is determined that:

- (c) the new or additional income, arising from casual or part time work or other activities, and through kinship monetary contributions, raises the income of that indigent household over the stipulated income category but is not sufficiently permanent to sustain the new level of household income or to pay for the full cost of services;
- (d) and it is likely that such an indigent household is likely to fall back below the stipulated income category within a specified period of time due to the intermittent and cyclical nature of the source of new or additional income accrued by the indigent household through part-time and or casual employment or other activities and through kinship monetary contributions, etc.

Having taken into account the above considerations, a municipality may delay or decide against the de-registration of an indigent household if it is of the opinion that the further non-provision of subsidized services to that household may impact negatively on the household as a whole or on the ability of the household to pay the full cost of services provided.

Re-registration of households: The level of poor household income may remain constant and permanent over a period of time or fluctuate over and below the stipulated household income category. A household that was previously registered as an indigent household, but was de-registered may be re-registered as an indigent household, if it is fulfilled and complies with the guidelines as outlined in this document.

The re-registration of a household as an indigent household may take place if it is found that the de-registration of the household was due to an error (s) on the part of the municipality.

New indigent households: A municipality shall ensure that the newly eligible indigent household is registered promptly.

Problems associated with the administration of targeting

In the design and implementation of transfer programme, a municipality shall take into consideration the following (issues) factors that have a bearing on the administration of the programme that:

- the administration of a targeted programme consists of administration costs, benefits that go to the non-poor, and the effectiveness of the subsidy transfer to the poor. Minimizing benefits that go to the non-poor and the same time reducing costs inevitably involves trade offs. Whatever trade off is chosen it must be noted that there will always be errors in administration that result in some of the poor being excluded from benefits and some of the non-poor included gaining benefits. Strict administration may also have they same effect.
- perfect targeting is difficult to achieve – perfection in targeting is directly proportional to the costs thereof, the higher the degree of targeting, the higher the costs.
- imperfect targeting arises on account of errors in administration e.g. false claims are not detected and non-poor benefit instead of the poor (a situation referred to as leakage), eligible households do not receive benefits and ineligible households benefit.
- Administration costs vary with the type of method used, level of existing information, institutional capacity, local costs of personnel and other requirements to carry out targeting. Administration costs may be determined by the level of targeting, e.g. self-targeting is less costly than geographic targeting while individual assessment is most costly. Administration costs should also be monitored against programme costs. The more finely a programme is targeted, the more the administration costs incurred. At the same time, careful programme design and implementation itself can also reduce costs. Of equal importance are budgetary constraints.
- In the administration of benefits by the municipality two essential stages must be evident, i.e. the decision by the potential beneficiary to make a claim to the benefits of the subsidy and the verification by the municipality of the claim.
- The municipality take steps to address the circumstance where poor households or indigents are unaware of the existence of the subsidy and or aware of their entitlement to the benefits of the subsidy but do not make a claim – in this regard.
 - (a) any information dissemination must cater for the illiterate, or
 - (b) use of third parties such as social workers, employers, churches, etc, to identify potential beneficiaries
 - (c) should be explored the identification of beneficiaries through the administration records of other welfare or social assistance programmes

- the decision by the municipality as to whether or not to target benefits, which targeting method to use and how to target, should take into account
 - (a) the economic and opportunity costs of targeting
 - (b) negative incentive effects that might be generated
 - (c) differences in consumption patterns between the poor and non-poor
 - (d) the package of services to be subsidized
 - (e) administrative capability
 - (f) transaction costs, i.e. long distances that the poor have to travel to register for a subsidy
 - (g) and political economic considerations

WAYS OF PASSING ON THE SUBSIDY

A municipality shall ensure that the manner in which the subsidy of a basic minimum package of services is passed on to the indigent household is accurately reflected in the financial affairs of the municipality.

Two ways of passing on the subsidy may be used.

1. Financial Reporting

The allocation of the subsidy may be reflected on:

- the municipal budget but not on the account (non-transparent)
- the budget and account (transparent)

The municipality shall ensure that the appropriate information and details of an indigent household as well as the subsidy for services rendered is linked to the billing details of that particular household and is reflected in a clear, understandable and simple manner.

In terms of fiscal discipline and management, the municipality shall ensure that at all times the cost of administering the transfer and the allocated subsidies to indigent households do not overshadow the total amount of the transfer allocation it receives for its financial year.

2. Voucher System

A municipality may pass on a subsidy to indigent households by means of a voucher, the value of which is standardized at fixed price for the provision either a package of basic services or for a specific service such as

electricity, water, refuse removal, etc. The eligible household is then able to purchase a fixed /quantity/amount/level of the service (s) by paying for it with the voucher.

In deciding on the use of a voucher system, a municipality must take into account the following advantages and disadvantages:

Advantages:

- * a voucher system is likely to encourage a market for the supply of services by service providers as it ensures a stable form of payment by the indigent thus reducing the service providers' costs of debt collection and non-payment.
- * it also encourages competition among service providers thus enhancing the efficient supply of services to the indigent household
- * in time of economic hardship and price increases, a voucher system protect the poor by guaranteeing their access to a basic level f services
- * vouchers can reflect differences in household size and composition.

Disadvantages:

- a voucher systems encourages a market for consumer trading in vouchers e.g. exchange for cash amounting to the poor receiving cash grants but with some of the benefits reaching the non-poor.
- Vouchers do not create incentives for energy conservation, every indigent household will consume the entire amount allowed
- Voucher systems involve high administration costs

LEVEL OF THE SUBSIDY

The municipality shall ensure that the level of subsidy allocation it provides per indigent household is based on the total number of indigent households identified within its jurisdiction and the total amount of the intergovernmental transfers allocated to it for the given financial year. In households, thereby promoting fairness and equity. In terms of the intergovernmental transfers, the level of the subsidy is households with an income of less than R2 020.00 per month.

A municipality may target the subsidy level at an indigent household with an income above R2 020.00 per month provided that the municipality uses its own financial resources to fund the extra subsidies. Extra subsidies should, however,

not compromise the principles of service delivery and, in particular, the quality, accessibility, and affordability of services provided for (all) indigent households.

Extra subsidies for indigent households above the income level of R2 020.00 per month, may come from all of or either of the following

- within tariffs, i.e. within a sector
- between services, e.g. surplus on electricity
- the property rates account

THE LINK BETWEEN SUBSIDIES, TARIFFS AND RATES

The link between subsidies, tariffs, rates, etc must be viewed within the context of equity and redistribution. Municipalities must treat citizens equitably with regard to the provision of basic services. Equally so, national and provincial government has a critical role with regard to the provision of basic services through the intergovernmental transfers. The intergovernmental transfers from national and provincial government are targeted subsidies to poor households.

Municipalities, as well, need to ensure that they target subsidies for the provision of basic services to poor households from their own revenues.

To effect this municipalities may:

- either aligned cross-subsidization (between high and low income users and commercial and residential users) in such a manner that it benefits the indigent household.
- And or bill the indigent household at real cost through a price subsidy.

How a municipality cross-subsidises poor households is a local choice and needs to be exercised carefully, within the framework of the integrated development plan (IDP), in order to sustain the benefit of subsidies to poor households.

TARIFFS AND RATES POLICY

Policy regarding tariffs rates may viewed in the context of the efficient allocation and best possible usage of resources for the provision of basic services to indigent (poor) households. To this end, policy regarding tariffs and rates should be re-evaluated. In particular policies providing for differing and complex levels of refunds and rebates across tariffs and rates as well as across other services may not enable a municipality to make effective use of these instruments for the benefit of poor households.

These policies provisions may be re-evaluated with a view to the creation of a single separate policy framework that seeks to maximize and direct greater levels of the benefits of refunds, rebates and other such relief measures to the indigent household. Municipality should explore ways in which such benefits are in tandem with the subsidization of the basic provision of services for poor households. The cornerstones of such a separate policy framework should be based on

- targeting economic pricing of services at the indigent household
- the consolidation of all accounts on refunds, rebates and relief measures,
- and the transparency of subsidies provided thereof.

DISPUTES

In the event of a dispute arising between the municipality and or the indigent household and or other parties, the municipality shall ensure the provision for and the establishment of dispute resolution mechanisms. Only if disputes cannot be resolved through a mechanism, shall parties refer the dispute to the normal courts system.

INFORMATION DISSEMINATION AND COMMUNICATION

The municipality shall ensure that at all times, information about the subsidization of the provision of a basic minimum package of services to the indigent household, is widely distributed to all sections of the communities in its area of jurisdiction. Existing distribution channels for such information dissemination should be explored with a view to greater reach and coverage of residents and to reduce costs. A variety of media should be used on a regular basis and or in combination. The success of the accurate targeting of transfers to poor households depends on the active initiatives of municipalities in this regard. In addition and of equal importance, is the establishment of systems to receive feedback that arises from the communication methods used. Information, dissemination, communication and information feedback should be viewed as part and parcel of the success of targeting intergovernmental transfers to poor households.

POLITICAL SUPPORT

Officials, charged with the responsibility of implementing intergovernmental transfers should ensure that politicians are aware of, knowledgeable of, and involved at some level in the design, implementation and attainment of the objectives of the transfer allocation to indigent households. For the effectiveness of the programme, officials should solicit the full support and co-operation of politicians. As this transfer is household targeted and thus finely targeted, officials should ensure that political support and co-operation contributes to the smooth implementation and effective administration of the transfer scheme.

INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS AND LOCAL GOVERNMENT DECISION MAKING STRUCTURES

Wherever necessary, decisions concerning the implementation of the transfer and the allocation of and determination of the subsidy level should at all times be discussed and debated in the council of a municipality. Major decisions should be decided upon through the adoption of a resolution at council level. There shall also be regular reporting of the progress of the programme to council.

MONITORING, EVALUATION AND REPORTING

Municipalities shall ensure that monitoring, evaluation and reporting systems are established for the implementation of the targeted transfers. Such systems should be geared towards the further refinement of the programme and as well offers possibilities for modeling methods and approaches suited to local conditions. Reporting should also include the publication of a bi-annual report by the municipality.

LOCAL GOVERNMENT AND THE TARGETING OF INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS: COMPLEMENTARY MEASURES FOR INDIGENT HOUSEHOLDS

Wherever necessary, a municipality shall take steps to ensure that other targeted and social assistance programmes of the municipality, provincial government and national government as well as those of other agencies, are aligned to target registered existing indigent households within the area of its jurisdiction. In particular, local government shall identify those aspects of other targeted programmes which, if targeted at the indigent, will provide additional opportunities for those households to increase household income.

For example, national public works programmes can be targeted at these households to increase overall household income.

4. OTHER INTERGOVERNMENTAL STRUCTURES/DEPARTMENTS/ PROVINCES/BODIES CONSULTED

There has been no consultation with other structures in this regard. However, the above guidelines will serve as a basis for further consultation with other intergovernmental structures.

5. PERSONNEL IMPLICATIONS

There are no personnel implications for the department. The implementation of the policy guidelines will take place at local government level and the existing personnel of this level of government will be responsible for the implementation of the policy guidelines. In addition, local government can draw on the personnel capacity of other agencies within its area of jurisdiction.

6. FINANCIAL IMPLICATIONS

There are no financial implications for the department. In terms of municipalities, the fiscal management of a particular municipality would have to ensure that the costs of administering the targeting of intergovernmental transfers to poor households do not overshadow the total amount of the transfer allocation that municipality receives for its financial year.

7. RECOMMENDATIONS

That this document be adopted as a draft guidelines to be used as a basis for the guidelines for the targeting of intergovernmental transfers and the development of an indigents policy in this regard.

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
(MURRAYSBURG)**

BELEID: SUBSIDIESKEMA VIR DEERNIS-HUISHOUDINGS

1. DOEL

Die doel van hierdie skema is om deernis-huishoudings se munisipale rekeninge te subsidieer deur middel van 'n billike deel van die nasionale inkomste toekenning wat die raad vanaf die Sentrale Regering ontvang, ten einde toegang tot basiese munisipale dienste aan alle inwoners, wat andersins onbekostigbaar sou wees, moontlik te maak.

2. WIE KWALIFISEER VIR SUBSIDIE VAN MUNISIPALE DIENSTE?

Slegs persone/huishoudings wat voldoen aan die volgende kriteria, kan kwalifiseer vir finansiële hulp vanuit die bogemelde bron, ter subsidiëring van sy munisipale diensterekening.

- 2.1 Persoon/huishouding wat perseel voltydens bewoon en maandeliks 'n munisipale rekening vanaf die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ontvang.
- 2.2 Die gesamentlike bruto inkomste van alle inwoners wat by die betrokke perseel woonagtig is, nie R2 020,00 per maand oorskry nie.
- 2.3 Geeneen in die betrokke huishouding oor enige ander woning en/of vaste bate beskik nie.
- 2.4 Die voorgeskrewe "Aansoek om Deernissubsidie" behoorlik voltooi en as sulks deur die Deernis Komitee goedgekeur word. Hierdie goedkeuring berus op die volgende feite:
 - die werklike finansiële nood van die huishouding; en
 - die ondertekening van 'n aanvaarbare onderneming waarvolgens die reeds agterstallige rekening vereffen sal word.

3. MUNISIPALE DIENSTE WAT GESUBSIDIEER KAN WORD

Die volgende dienste word geklassifiseer as dienste wat gesubsidieer kan word:

- elektrisiteit;
- gesuiwerde water, beperk tot 6 kl per maand;
- basiese heffing;
- riooldienste;
- vullisverwyderingsdiens; en
- eiendomsbelasting.

4. BEDRAG VAN SUBSIDIE

Die subsidiebedrag word na bekendmaking van die nasionale toekenning, op aanbeveling soos vervat in 'n verslag van die hoof finansiële beamppte, deur die raad vasgestel.

5. ADMINISTRATIEWE PROSEDURE

5.1 Inwoners moet bewus gemaak word van die subsidieskema wat tot hul beskikking is deur middel van:

- wyksvergaderings van raadslede waartydens die skema deur raadslede bekendgestel word;
- 'n persverklaring in hierdie verband;
- Inligtingstukke wat beskikbaar gestel word by alle betaalpunte van die raad; en
- 'n nuusbrieff wat aan elke huishouding voorsien word.

5.2 Aansoekvorms wat ontvang is voor of op die 7de van 'n maand, sal geïmplementeer word op die rekening van die betrokke maand.

5.3 Die goedgekeurde subsidies al teen die begunstigde se rekening gekrediteer word.

5.4 Sou die verbruiker nalaat om sy gedeelte van die rekening, plus die agterstallige paaient, binne die spertyd te betaal, word die toekenning van die subsidie verbeur ten opsigte van daardie maand en is die volle rekening van die betrokke maand dus betaalbaar deur die persoon/huishouding.

- 5.5 Die uitstaande bedrag, na verrekening van die subsidie is, soos normal, betaalbaar voor die betaaldatum. Indien onbetaald, sal dienste gestaak word en normale kredietbeheer sal van toepassing wees op sodanige rekenings.
- 5.6 Enige valse verklaring van 'n aansoeker sal hom diskwalifiseer vir enige verdere deelname aan die voordeel van die skema en die raad behou hom die reg voor om alle toegekende bedrae te verhaal en geregtelike stappe in te stel.
- 5.7 Indien enige agterstallige bedrag, met inagneming van die nakoming van bestaande reëlings, op die betrokke rekening verskuldig wees, sal dienste na die perseel gestaak word tot tyd en wyl alle reëlings stiptelik nagekom is en/of die rekening ten volle vereffen is.
- 5.8 'n Lys van name aan wie 'n subsidie toegeken is, kan op die raad se kennisgewingsborde vir publieke kennisname bekend gemaak word en die raad behou hom die reg voor om sodanige inligting ook aan 'n kredietburo en/of die pers bekend te maak.

6. GELDIGHEIDSDUUR VAN SUBSIDIE

Die toegekende subsidie is geldig totdat een van die volgende gebeurlikhede plaasvind:

- 6.1 'n periode van ses maand; of
- 6.2 Totdat die inkomste van die huishouding sodanig gewysig het dat dit buite die maksimum toegelate inkomste val; of
- 6.3 Onderhewig aan die beskikbaarheid van fondse soos deur die staat voorsien; of
- 6.4 Indien die aansoeker in gebreke sou bly om sy gedeelte van die rekening te betaal.
- 6.5 Dat, afhangende van die aantal inwoners wat mag kwalifiseer vir hierdie voordeel, die bedrag van die maandelikse subsidie gedurende die jaar hersien sal word om dit binne die bekostigbare vlak te bring, in welke geval 'n item in hierdie verband voorgelê sal word vir oorweging.

7. HANTERING VAN INTER-OWERHEIDSTOEKENNING [TRUST REKENING]

- 7.1 Die geldwaarde van subsidies betaalbaar aan deernishuishoudings, met inagneming van verhaalbare kostes, mag nie die toegekende bedrag oorskry nie.
- 7.2 Behoudens die bepalings van wetgewing en weens die onsekerheid omtrent die aantal huishoudings wat mag kwalifiseer vir 'n subsidie, kan 'n afsonderlike trustrekening geskep word wat as buffer dien vir addisionele toekennings asook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhogings te absorber.
- 7.3 Vir hierdie doel kan 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot die trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van hierdie skema asook ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het.
- 7.4 Daardie gedeelte van die jaarlikse toekenning, wat op 30 Junie van elke jaar wat nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat voorsiening vir die bedrae soos genoem in 7.4 gemaak is, moet na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT (MURRAYSBURG)

AANSOEK OM DEERNIS-SUBSIDIE VIR MUNISIPALE DIENSTE

AANSOEKER: Van:

Naam (e):

ID Nr.:

Woonadres:

Rekeningnommer:

Erfnr.:

Persoonlike besonderhede van alle persone bo 18 wat op bogenoemde perseel woonagtig

is:

	1	2	3	4
Van en Voorletters				
Eerste Naam				
ID Nr.				
Werkzaam: Ja/Nee				
Seisoenwerker: Ja/Nee				
Beroep				
Huidige Werkgewer				
Vorige Werkgewer				
Tydperk Werkloos				
Bruto Inkomste p.m.				
Pensioenaris: Ja / Nee				
Tipe Pensioen				
Pensioen p.m.				
Ander Inkomstebron				
Totale Inkomste p.m.				

VERKLARING DEUR AANSOEKER

Ek, die ondergetekende, verklaar plegtig soos volg:

- Dat alle inligting in hierdie document vervat, waar en juis is.
- Dat, indien enige van hierdie inligting sou wysig vir enige rede, ek die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit onverwyd in kennis sal stel.
- Dat ek of enige ander bewoner van hierdie perseel geen ander vaste eiendom besit nie.
- Dat ek bewus is daarvan dat die besonderhede verstrek in hierdie document, bekend gemaak kan word aan die Kredietburo en publiek.
- Dat toestemming verleen word aan enige amptenaar van die Raad om hierdie perseel te betree en 'n audit van die verstreke inligting uit te voer.
- Dat die water- en elektrisiteittoevoer na hierdie perseel opgeskort kan word terwyl enige verskuldigde bedrag agterstallig is.
- Ek is bewus daarvan dat enige valse inligting in hierdie document wetlik strafbaar is en dat dit sal lei tot permanente diskwalifikasie vir deelname in hierdie voordeel.
- Ek verklaar ook hiermee date k 'n bedrag van R..... soos op agterstallig is op hierdie rekening en onderneem om dit soos volg te betaal
- Ek verklaar verder date k my vergewis het van die voorwaardes soos vervat op die keersy van hierdie document, dit verstaan en aanvaar.

.....

.....

DATUM

HANDTEKENING

VIR KANTOORGEBRUIK ALLEENLIK

Hiermee verklaar ek, in my hoedanigheid as attesterende bemapte van die Sentraal Karoo Munisipaliteit date k besonderhede en die voorwaardes, soos op die keersy vervat, met die aansoeker bespreek is en dat dit deur hom/haar aanvaar word

.....
DATUM

.....
EX OFFICIO KOMMISSARS VAN EDE

Aansoek Goedgekeur/Afgekeur

DEERNIS-KOMITEE

Datum:

Subsidie-Bedrag: R.....

.....

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
MASAKHANE REËLING VIR DEERNISHUISHOUDINGS**

1. PERSOONLIKE BESONDERHEDE:

VAN :

Volle Name :

Woonadres :

Werkgewer :

Gade/volle name :

2. INKOMSTE:

R C

Eienaar/Huurder : per maand

: per week

Gade : per maand

: per week

Ander: Spesifiseer

Ander: Spesifiseer

TOTAAL

3. UITGAWE:

R C

Huis paaieiment/huur

Water/Vullis/Riool/Elek

Eiendomsbelasting

Huishouding

Ander: Spesifiseer

Ander: Spesifiseer

TOTAAL

4. INDIEN WERKLOOS:

Hoe lank is u sonder werk?

Is u by Dept Arbeid geregistreer?

Ontvang u werkloosheidsvoordele?

Registrasie Nr:

5. BESONDERHEDE VAN MUNISIPALE REKENING:

Rekeningnommer: _____

Beskikbaarheid (maandeliks)

6. Ek bide hiermee an om die gemelde bedrag, plus rente, by die kantore van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit te betaal by wyse van maandelikse/weeklikse paaiemente van R_____ op _____ en daarna voor of op elke _____ van 'n maand/week.

7. NB: Hierdie reeling per week of per maand het slegs betrekking op die agterstallige bedrag. Die maandelikse rekening moet stiptelik saam met die reeling voor die 20ste van die maand betaal word. Die uitstaande bedrag na verrekening van die subsidie is soos normal betaalbaar voor die 20ste van die maand by gebreke daarvan die dienste sonder verdere kennisgewing gestaak sal word. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys.

8. Ek erken en verstaan dat indien ek sou versuim om enige van die betalings waarna hierbo verwys word stiptelik en betyds te maak, die volle uitstaande balans tesame met rente onmiddellik opeisbaar en betaalbaar sal wees.

9. Indien dit vir die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit nodig mag wees om regsstappe teen my in te stel weens my versuim om te voldoen aan my verpligtinge in terme van hierdie afbetalingsaanbod, aanvaar ek aanspreeklikheid vir die betaling van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit se regskoste op 'n prokureur en kliënt skaal, tesame met BTW daarop.

10. Ek stem hiermee toe dat, ingeval ek versuim om my aanbod n ate kom, Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ook geregtig sal wees om, sonder kennisgewing aan my, aansoek te doen om:

10.1 Vonnis vir die bedrag nog verskuldig in gevolge hierdie aanbod tesame met alle rente en koste.

10.2 'n Hofbevel vir betaling daarvan ooreenkomstig my aanbod.

11. Ek stem hiermee toe tot die uitreiking van 'n besoldigingsbeslagbevel teen my salaries en onderneem om enige kommissie wat my werkgewer daar ten opsigte van mag aftrek, te betaal op aanvraag aan Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit.

12. VERKLARING: Ek verklaar dat voorafgaande waar en juis is en dat die amptenaar my rekening aan my verduidelik het.

BEËDIGDE VERKLARING

VOLLE NAME EN VAN _____

VERKLAAR ONDER EED/BEVESTIG PLEGTIG IN AFRIKAANS:

GESLAG _____ ID NR _____

WOONADRES _____

WERKSADRES _____

1. Ek is tans werkloos en beskik oor geen inkomste nie,, en verklaar dat die inligting op voorgaande bladsy waar en juis is.
2. Ek is by Dept. Arbeid as werkloos geregistreer.
3. Ek het by die volgende firma's om werk aansoek gedoen:

- (a) (b)

 (c) (d)

 4. Ek is tans ongeskik vir werk vanaf datum: (a)

 5. Ek het aansoek om ongeskiktheidstoelaag gedoen vanaf datum:
 (a)

Skrap wat nie van toepassing is nie.

Ek is vertrouwd met die inhoud van hierdie verklaring en begryp dit.
 Ek het (geen) beswaar teen die aflegging van die voorgeskrewe eed (nie).
 Ek beskou die voorgeskrewe eed as bindend (nie bindend) vir my gewete (nie).

HANDTEKENING VAN / DUIMAFDRUK VERKLAARDER

Met die aflegging van hierdie eed is voldoen aan die voorskrifte van Regulasie R1258 gedateer 21 Julie 1972.
 Ek sertifiseer dat die Verklaarder erken dat hy/sy vertrouwd is met die inhoud van hierdie verklaring en dit begryp.
 Hierdie verklaring is deur my beëdig/bevestig en die verklaarder se handtekening/duimafdruk is in my teenwoordigheid daarop aangebring te (plek) en op datum

**HANDTEKENING KOMMISSARIS VAN EDE
 DRUKSKRIF**

VOLLE VOORNAME EN VAN IN

BYLAAG E

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
 MURRAYSBURG
 VOORWAARDES EN ADMINISTRATIEWE PROSEDURES
 VIR DEERNISSUBSIDIE**

1. Om te kwalifiseer vir 'n maandelikse subsidie, moet aan die volgende vereistes voldoen word:
 - 1.1 Die gesamentlike totale bruto inkomste van alle permanente inwoners bo die ouderdom van 18 jaar wat by die betrokke perseel woonagtig is, sal nie R2 020 per maand oorskry nie;
 - 1.2 Aansoeker moet maandeliks 'n munisipale rekening vanaf die Raad ontvang;
 - 1.3 Geeneen die die betrokke huishouding mag oor enige ander woning en/of vaste bate beskik nie.

2. Die rekeninghouer moet in persoon aansoek doen en moet die volgende dokumente indien:
 - 'n afskrif van die laaste munisipale rekening in sy/haar besit;
 - 'n afskrif van die rekeninghouer se identiteitsdokument; en
 - 'n volledig voltooide vorm vir "Aansoek om Deernissubsidie" (die aansoeker wat hulp benodig met die voltooiing van die aansoekvorm, moet die naaste munisipale kantoor besoek waar amptenare beskikbaar sal wees vir hulp).

3. Dokumentêre bewys van verdienste moet ingedien word saam met hierdie aansoek wat die volgende kan insluit:
 - Salaris advies
 - Amptelike skrywe van werkgewer wat verdienste sertifiseer
 - Pensioenkaart
 - Werkloosheidsversekeringskaart
 - Rente verdienste sertifikaat, ens.
 - Self-onderhoudend

4. Bo en behalwe bogemelde inligting, moet die aansoeker ook 'n beëdigde verklaring aflê waarin verklaar word dat alle inligting wat voorsien is vir hierdie aansoek, waar en juis is.
5. Die Raad hou hom die reg voor om amptenare na die betrokke perseel te stuur ten einde die inligting wat in hierdie aansoek vervat is, te oudit.
6. Indien die aansoek goedgekeur word, sal die subsidie geldig wees vir 'n periode van hoogstens ses maande of totdat u finansiële omstandighede sodanig verander het dat u nie meer voldoen aan die gestelde kriteeria vir deelname aan die skema nie, watter gebeurtenis ookal eerste plaasvind. Verder sal die subsidie staak indien u te sterwe sou kom of die perseel sou ontruim om watter rede ookal. Hernuwing van 'n subsidies al onderhewig wees aan die kwalifiserende vereistes asook die beskikbaarheid van fondse wat vanaf Sentrale Rekening vir hierdie doel bewillig word.
7. Die onus berus by die aansoeker om:
 - 7.1 enige wysiging van sy/haar finansiële status op skrif aan die Raad te verklaar; en
 - 7.2 na die verstryking van die maksimum periode van ses maande, indien sy/haar finansiële omstandighede onveranderd gebly het, 'n nuwe aansoek vir subsidie elke jaar by die Raad in te dien omdat die ou subsidie outomaties sal verval.
8. Die goedgekeurde subsidies al maandeliks teen u rekening gekrediteer word. Indien u sou nalaat om gedeelte van die rekening voor die betaaldatum van 'n maand te betaal, verbeur u alle reg op die subsidie vir die betrokke maand en sal die volle rekening dus deur uself betaalbaar wees.
9. Die uitstaande bedrag, na verrekening van die subsidie, is soos normal, betaalbaar voor die betaaldatum. Indien onbetaald, sal dienste gestaak word en normale kredietbeheer sal van toepassing wees op sodanige rekeninge.
10. Indien u 'n bedrag wat reeds betaalbaar was aan die Raad verskuldig is, moet u 'n geskrewe ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag met die Raad aangaan.

KREDIETBEHEER

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

(MURRAYSBURG DISTRIKSBESTUURGEBIED)

1. INLEIDING

Die prentjie wat die meerderheid belastingbetalers en verbruikers van hulle munisipaliteit het, is maar droewig. Ongepubliseerde inligting wat by die Departement van Provinsiale en Plaaslike Regering beskikbaar is, toon dat daar heelwat munisipaliteite is wat diep in die moeilikheid is. Die betrokke munisipaliteite ontvang tans spesiale aandag van hulle onderskeie provinsiale premiers asook van die Departement van Provinsiale en Plaaslike Regering.

Dit kan nie weggedeneer word dat die oorkoepelende skuld van munisipaliteite van sowat R12,5 miljard (Junie 199), gelyk aan 37% of 133 dae se munisipale belasting- en diensteheffings, nou begin om kritieke afmetings aan te neem nie. Hierdie onaanvaarbare hoë vlak van uitstaande skuld word veroorsaak deur die onvermoë van munisipaliteite om werk te maak van nie-betaling van dienste.

Volgens media berigte het die oorkoepende skuld van munisipaliteite intussen tot meer as R22,2 miljard (Desember 2001) toegeneem.

Munisipaliteite in Suid-Afrika koop elektrisiteit by Eskom en versprei dit na huishoudings en sake-ondernemings. Elektrisiteitverkope verteenwoordig ongeveer 27,1% van u begrote inkomste vir 2009/2010, waterverkope 17,0% en eiendomsbelasting 13,4%.

Omdat sommige belastingbetalers en verbruikers nie hulle rekening betaal nie of baie laat betaal, is skuld gelykstaande aan 102 dae se verkope en dienste gelewer. Die effek wat die swak prestasie van debiteure op die raad se werksaamhede het, word in afdeling 2 bespreek.

Omdat elektrisiteit van buite verskaffers aangekoop word, is dit juis om hierdie rede dat likiditeitsprobleme kan ontstaan. Die beperkte krediet wat voorsiener beskikbaar stel, relatief tot die uitstaande skuld kan egter deel word van die likiditeitsprobleem.

Betaling geskied gemiddeld oor 30 dae, maar debiteure is gemiddeld 102 agterstallig. As gevolg hiervan moet die munisipaliteit ander finansieringsbronne soos beleggings wat vir ander projekte of doeleindes opsy gesit is, gebruik om verskaffers te betaal. 'n Probleem begin egter ontstaan omdat hierdie bronne uitgeput kan raak en daar geen ander bronne is om op terug te val nie.

2. ONTLEDING VAN DEBITEURE SE SKULD

Uit paragraaf 2.2.1 van die Ouditeur-Generaal se verslag oor die werksaamhede van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg wat op 30 Junie 2008 geëindig het, blyk dit dat lopende debiteure R6,104m op 30 Junie 2008 beloop het in vergeleke met R4,926m op 30 Junie 2007. Dit verteenwoordig 'n toename van R 1,178 of 23,92% vir die twaalf maande periode.

Dit is twyfelagtig of die grootste gedeelte van die bedrag gevorder sal kan word terwyl daar ook nie voldoende voorsiening vir die afskryf van oninbare skulde gemaak is nie. Volgens die Ouditeur-Generaal se verslag soos op 30 Junie 2008 blyk dit dat belastingbetalers en verbruikersdebiteure wie se rekening langer as 90 dae uitstaande was, R5,775m aan die raad verskuldig was.

Die aangeleentheid word verder in afdeling 7 van die verslag bespreek.

Volgens die verslag van die tesourier wat op 11 Februarie 2008 deur die DMA Komitee oorweeg is, blyk dit dat die omsetkoers van onbetaalde huur en dienste teenoor die begroting, 28% of 102 dae beloop.

Die krediet wat 'n munisipaliteit gewoonlik aan belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure (lopende debiteure) toestaan, word tot 'n periode van dertig dae beperk. Die totale uitstaande bedrag van debiteure word gevolglik beoordeel aan die hand van die gemiddelde aantal dae wat die skuld uitstaande is. Dit word gedoen by wyse van 'n formule wat uit die volgende drie elemente bestaan:

- bedrag verskuldig ten opsigte van belasting en verbruikersdienste;
- bedrag geheg; en
- getal dae in 'n jaar.

Alhoewel die periode wat vir vereffening van rekeninge tot dertig dae beperk is, word 'n norm van tussen 42 tot 56 dae as billik en aanvaarbaar beskou.

Die oorskryding van die gemiddelde invorderingstermyn vir dienste en huur kan 'n geweldige negatiewe effek op die munisipaliteit se kontantvloeï hê. Die likiditeit van die munisipaliteit word weerspieël in sy vermoë om lopende verpligtinge betyds uit beskikbare fondse n ate kom. In die eerste plek gaan dit om die vereffening van bedryfslaste soos dit betaalbaar word byvoorbeeld Eskom.

In onderstaande tabel is die jaarlikse betalingspersentasie vir die periode Julie 2008 tot Desember 2008 vir belasting- en verbruikersdebiteure en ander debiteure, volgens die volgende elemente bereken:

- totale jaarlikse heffing;
- totale jaarlikse kontantontvangste; en
- jaarlikse betalingspersentasie.

DIENS	TOTALE JAARLIKSE HEFFING R'000	TOTALE KONTANT ONTVANG R'000	BETALINGSPERSENTASIE VIR DIE JAAR %
Eiendomsbelasting	320	484	100,0
Water	216	135	62,5
Elektrisiteit	604	612	100,0
Vullis	250	52	20,8
Riool	245	68	27,8
Huur	8	4	50,0
Diverse	7	4	57,1
TOTAAL	1650	1359	59,8

Dit blyk dat kontant wat ontvang is, gelykstaande is aan 59,8% van die bedrae wat gedurende die Julie 2008 tot Desember 2008 periode gehef is. Indien die betalingspersentasie van 59,8% as norm vir die oorblywende gedeelte van die huidige finansiële jaar (2008/2009) aanvaar word, sal dit tot gevolg hê dat die belasting- en verbruikersdienste nie die kontantinkomste gaan genereer waarvoor begroot is nie. Indien 'n norm van 59,8% aanvaar word, blyk dit dat die betrokke

dienste slegs R1,0m van die begrote R1,695m in kontant gan genereer. Dus, 'n kontant tekort van ongeveer R700 000 vir die 2008/2009 boekjaar.

Een van die gevolge van 'n negatiewe kontantvloei is dat dit 'n demper op die werksaamhede van 'n munisipaliteit plaas. Daar kan geargumenteer word dat kontantvloei ook deur 'n verhoging in tariewe aangespreek kan word. Dit gaan egter steeds nie die probleem oplos as alle belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure nie hulle rekening betaal nie aangesien die al groter wordende las net na gereelde betalers verlaas word.

In hierdie verband wys die Departement van Finansies in sy skrywe gedateer 31 Maart 2009 wat betrekking op die voorbereiding van die begroting het, onder andere op die volgende:

43. *The following important issues should aslos be taken into consideration when compiling the budget:*
 - *Affordability: The effect that increases in tariffs will have on industry, commerce in general and the residents within the municipal boundaries.*
 - *The effect of non-payment on potential income: Despite notice of this matter in previous communications, may municipalities still maintain that 100% of income will be realized. It is suggested that this assumption be reconsidered in the light of trends experienced in the previous year. The Council must ensure that mechanisms are in place that will result in effective metering, billing, cost recovery and credit control.*
44. *Councils are strongly advised tot secure the necessary sources of funding before finalizing their budgets.*
45. *A constant shortcoming in the budgetary process is a failure to provide adequately for a working capital reserve. It is important that a provision for working capital be made in the 2009/2010 operating budget. This should be at least equal to the level of non-payment, during the previous financial year. If this amount exceeds 25% of total income, the Chief Executive Officer should provide reasons to the Department and the Council for not collecting arrears.*

Indien die voorskrifte van die Departement gevolg sou word met die voorbereiding van die begroting vir die 2009/2010 finansiële jaar en indien 'n betalingspersentasie van 85% as norm aanvaar was, sou daar 'n voorsiening van R590 000 ten opsigte van 'n bedryfskapitaal reserve gemaak moes word. Dit sou daarop neerkom dat belasting- en verbruikerstariewe bykomend met gemiddeld 25,9% aangepas sou moes word nadat daar voorsiening vir 'n styging in uitgawes as gevolg van inflasie, vir die 2001/2002 finansiële jaar gemaak is.

Die implikasie van die finansiële ontleding van debiteure, dui op die negatiewe effek wat die groot bedrag wat onnodig in debiteure opgesluit lê, op die munisipaliteit se werksaamhede het. Indien die munisipaliteit daarin kan slaag om die debiteure na meer aanvaarbare vlakke te verlaag, sal nie net die kontantvloei posisie verbeter nie, maar kan noodsaaklike ander behoeftes soos kapitaalprojekte en herstel- en onderhoudwerk, ook aangespreek word.

Die swak prestasie van die munisipaliteit se verbruikersdebiteure kan aan verskeie faktore toegeskryf word:

- (i) die verskaffing van basiese dienste aan lae-inkomste gemeenskappe sonder dat daar 'n verbetering in hulle ekonomiese omstandighede plaasvind, beïnvloed die situasie nadelig;

- (ii) die algemene gedrag van die gemeenskap het 'n onnodige koste-element tot gevolg en wel in die vorm van kredietbeheer aksies; en
- (iii) buitengewone gunstige toegewings aan debiteure in terme van verlengde betalingsperiodes dra by tot die eskalering in debiteure wat 'n nadelige invloed op die Raad se kontantvloei posisie het.

Werkloosheid in die Sentraal-Karoo Distrik gebied is moontlik een van die groot redes vir die sterk toename in debiteure se skuld. Dit is egter ook 'n bewese feit dat indien daar nie streng teen wanbetalers opgetree word nie, debiteure eenvoudig sal voortgaan om nie hulle verpligtinge teenoor die munisipaliteit na te kom nie.

3. IMPLIKASIE VAN KREDIETBEHEER

Alvorens 'n kredietbeheerbeleid geformuleer word, is dit nodig dat die Raad himself vergewis wat kredietbeheer behels, stappe wat geneem behoort te word voordat dienste opgeskort word, beginsels vir kredietbeheer asook personeel en finansiële implikasies van kredietbeheer. Besonderhede met betrekking tot hierdie aangeleenthede word voorts vrylik uit 'n memorandum van die Departement van Staatkundige Ontwikkeling aan MINMEC aangehaal:

“Definition of Credit Control

Credit control is generally understood in the municipal sector to be the functions related to the collection of cash from ratepayers, customers en consumers of the various municipal services. Credit control under this definition would start once an account remains unpaid after a specified due date.

In terms of modern practices and approaches, credit control is more aptly defined as an avenue of last resort within the ambit of customer management. The customer management approach focuses on the client's needs in a responsive and responsible manner, the objective being to encourage payment to prevent the need for enforcement.

Customer management includes the following aspects:

(i) Proper Billing System

- Accurate metering and minimum delays between service connection and first billing.
- Declared and published reaction times for service breakdowns.
- Accurate customer information and customer liaison.
- Accurate and regular billing and uniform approaches to tariffs and services.
- Affordable service levels.
- Appropriate payment terms and payment options.

(ii) Effective Management and Reporting System

- Accurate reporting to council, performance measurement for each relevant activity. Every council should develop a reporting system on credit control management that will ensure that council is kept informed of the situation on a continuing basis.

- Efficient enquiry and cash payment facilities.
- Adequate mechanisms to inform customers.
- Comprehensive credit control measures consistently applied consisting of firm remedies to enforce payments. The measures should be applied within the shortest possible time after default. Actions against fraudulent use of services and theft are included under these measures.
- Credit control division should be staffed with properly qualified personnel who will be able to implement the credit control procedures efficiently.

Credit control in terms of this approach can constitute one of a number of actions. The elements of a successful customer management programme are perceived by many as pre-conditions to effective credit control. While this is desirable, credit control must always be able to operate in isolation to any customer management service. For the purpose of these guidelines, it is assumed that a customer management service is in place. The establishment of a customer management service centre is a prerequisite for effective credit control.

Municipalities must eliminate all possible reasons for not enforcing credit control by taking all the necessary steps to ensure efficient service delivery and creating opportunities to pay for services.

Steps to be taken before effecting disconnections

- (i) Municipalities should establish reputable and efficient billing systems to ensure that correct accounts are produced and rendered to all customers on a regular basis.
- (ii) An effective and efficient distribution system should exist to ensure that all customers receive their monthly accounts.
- (iii) Sufficient number of pay points should exist.
- (iv) Councillors should consult widely with their constituencies in order to encourage them to pay for services provided.
- (v) Customers who consistently fail to honour their debts should be given reasonable written warnings and notices for them to pay their accounts.
- (vi) Suspension of services and/or disconnections should be done within the ambit of the relevant legislation.
- (vii) The South African Police Service should be forewarned before the disconnection are effected in a specific area.

Factors that effect the implementation of a full credit control system

- (i) Lack of administrative capacity to implement credit control within municipalities.
- (ii) Lack of political support and commitment from councillors.
- (iii) Poor and ineffective accounting systems adopted by some municipalities resulting in inaccurate financial reports and incorrect statements.
- (iv) Lack of financial resources throughout the payment collection system.
- (v) Insufficient customer pay points established by various municipalities.

- (vi) Non-existence of a policy on indigent.

Credit control principles

Credit control is the last step in ensuring payment for services rendered. Considering the level of unemployment and poverty in South Africa, the enforcement of payment of services will be ineffective, if it is not based on acceptable principles and if the ability to pay is not separated from indigence. The following principles should be considered:

- (i) Enforcement is a local matter, subject only to relevant legislation.
- (ii) The Chief Executive Officer, who is entrusted with the determination and execution of credit control measures, must report to the local municipal council.
- (iii) Enforcement and policy-making must be independent to ensure consistently applied.
- (iv) Credit control must be effective, efficient and economical.
- (v) The measures must be sustainable in the long-term.
- (vi) A proper indigence policy must be in place.

The current reported results from Project Viability are disturbing and the guidelines will therefore introduce certain important practices, which will be limited, in recognition of local accountability. These guidelines should be seen as a support mechanism for Chief Executive Officers who have a difficult task in face to face engagement with the consumers.

Personnel implications

Where a credit control function does not exist in a municipality, this implies that a dedicated structure be established with a Credit Control Officer in charge.

In view of the recommendation that credit control must always be able to operate in isolation to any Customer Management Service, it is imperative that staff establishment for this function be considered.

Financial implications

Establishment of credit control division has to be financed from operating budget of municipalities, this will have an incremental impact on the budget. However, this will be offset by improved cash inflow as a result of an efficient collection system."

In dieselfde memorandum word ook aanbeveel dat die Nasionale Riglyne op Kredietbeheer, aangeheg as Bylaag A, aanvaar word. Dit word benadruk dat hierdie dokument slegs riglyne is en nie sondermeer net so op die munisipaliteit toegepas kan word nie.

Met die nasionale riglyne as basis en ook die bepalings soos vervat in Hoofstuk 7 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet Nr. 32 van 2000) is plaaslike omstandighede in aanmerking geneem met die formulering van 'n kredietbeheerbeleid vir die Sentraal-Karoo Distrik

Munisipaliteit. Artikel 97 van bogenoemde wetgewing bepaal soos volg met betrekking tot die inhoud wat in 'n kredietbeheerbeleid vervat moet word:

97. (1) 'n Kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid moet voorsiening maak vir -

- (a) kredietbeheerprosedures en –meganismes;
- (b) skuldinvorderingsprosedures en –meganismes;
- (c) voorsiening vir hulpbehoewende debiteure wat nie-strydig is nie met sy eiendomsbelastingsbeleid en sy tariefbeleid en enige nasionale beleid oor hulpbehoewendes;
- (d) realistiese doelwitte wat nie-strydig is nie met-
 - (i) algemeen erkende rekeningkundige praktyke en invorderings verhoudings; en
 - (ii) die geskatte inkomste wat in die begroting daargestel is, min 'n aanvaarbare voorsiening vir slegte skulde;
- (e) rente op agterstallige gelde, waar toepaslik;
- (f) Uitstel van tye vir betaling van rekeninge;
- (g) Beëindiging van dienste of die beperking van die verskaffing van dienste wanneer betalings agterstallig is;
- (h) Aangeleenthede betreffende die ongemagtigde verbruik van dienste, asook diefstal en skade; en
- (i) enige ander aangeleenthede wat by regulasie voorgeskryf mag word ingevolge artikel 104

Ten einde 'n goedgekeurde beleid in plek te kry, word 'n beleid aangeheg as Bylaag B, vir oorweging voorgelê.

Die beleid het as grondslag dat daar voortaan streng teen wanbetalers van eiendomsbelasting, verbruikersdienste en ander dienste opgetree gaan word.

Die beleid het verder ook as grondslag dat daar nie oor die lopende maand se verpligtinge onderhandel word nie en dat 'n skriftelike aanvaarbare ooreenkoms aangaande die afbetaling van die agterstallige bedrag vanaf 'n spesifieke datum soos deur die raad bepaal, aangegaan word.

Die beleid maak daarvoor voorsiening dat as 'n laaste uitweg, regsaksies teen 'n debiteur ingestel word wat nie op 'n skriftelike versoek om sy rekening te betaal, reageer nie.

Daar word aanbeveel dat die aangehegte beleid onder die aandag van alle belanghebbende rolspelers soos belastingbetalers en verbruikers, forums, verenigings en komitees gebring word.

Die beleid kan deur middel van die volgende inisiatiewe onder die aandag van belanghebbendes gebring word:

- wyksvergaderings deur raadslede waartydens die beleid verduidelik word;
- 'n persverklaring in hierdie verband;
- 'n nuusbrieff wat aan elke huishouding in hierdie verband gestuur word;
- inligtingstukke wat by alle betaalpunte van die raad beskikbaar gestel word; en
- gemeenskapsvergadering

4. VERANTWOORDELIKHEID VIR KREDIETBEHEER

Die invordering van inkomste is die verantwoordelikheid van die munisipale bestuurder. Artikel 55 (2) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) bepaal dat as rekenpligtige beampte van die munisipaliteit, is die munisipale bestuurder verantwoordelik en verantwoordbaar vir:

- (a) alle inkomstes en uitgawes van die munisipaliteit;
- (b); en
- (c) Behoorlike en noulettende nakoming van toepaslike munisipale finansiële bestuur wetgewing.

In artikel 29 (d) (i) van die voorgenome Wet op Munisipale Finansiële Bestuur word die vestiging van die verantwoordelikheid van kredietbeheer verder uitdruklik soos volg omskryf.

Die rekenpligtige beampte van 'n munisipaliteit moet effektiewe en toepaslike stappe neem –

- (i) om alle gelde wat aan die raad verskuldig is, in te vorder.

In dieselfde voorgenome wetgewing word in Artikel 30 wat betrekking op die munisipale bestuurder se verantwoordelikheid met betrekking tot begrotingsbeheer het, soos volg bepaal:

Dat effektiewe en toepaslike stappe geneem word om die onder vordering van inkomste te voorsien.

Artikel 30 (2) (a) bepaal dat die rekenpligtige beampte moet toesien dat die raad op 'n maandelikse grondslag op hoogte van die munisipaliteit se werklikse inkomste en uitgawe resultate gemeet teenoor die begrote inkomste en uitgawe, gehou word. Die betrokke artikel bepaal soos volg:

Die rekenpligtige beampte, vir die doeleindes van subartikel (1), moet –

(a) binne 15 dae na die einde van 'n maand aan die raadsled verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede, voorsien –

- (i) inligting in die voorgeskrewe format van werklike inkomste (kontant) en uitgawes;
- (ii) 'n projeksie van verwagte uitgawe en inkomste invordering vir die oorblywende gedeelte van die finansiële jaar;
- (iii) waar nodig, 'n verduideliking van enige materiële variansie en 'n opsomming van die stappe wat geneem word om te verseker dat die geprojekteerde uitgawe en inkomste binne die goedgekeurde begroting bly.

(b) verslag doen aan die raadslid verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede, oor 'n dreigende –

- (i) ondervordering van inkomste;
- (ii) tekort in begrote inkomste;
- (iii)
- (iv) Toepaslike stappe wat geneem gaan word.

Daar moet ook kennis geneem word van Artikel 30 (3) wat bepaal dat die raadslid verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede enige verklarings of verslae wat hy van die munisipale bestuurder in gevolge subartikel 2 (a) en (b) ontvang het, tydens die eerste vergadering van die raad na ontvangs van sodanige verklarings of verslae, ter tafel moet lê.

Dit is raadsaam en ook belangrik om reeds op hierdie stadium van Artikel 57 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet No: 32 van 2000), kennis te neem. Die betrokke artikel het betrekking op die dienskontrakte vir munisipale bestuurders en bestuurders wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is. Artikel 57 bepaal soos volg:

(1) 'n Persoon wat as 'n munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit aangestel staan te word, en 'n persoon wat as 'n bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is, aangestel staan te word, mag slegs in daardie posisie aangestel word -

- (a) ingevolge 'n skriftelike dienskontrak met die munisipaliteit wat aan die bepalings van hierdie artikel voldoen; en
- (b) behoudens 'n aparte prestasie-ooreenkoms wat jaarliks aangegaan word soos in subartikel (2) voorgeskryf.

(2)

(3)

- (4) Die prestasie-ooreenkoms bedoel in subartikel 1 (b) moet die volgende insluit –
- (a) prestasie-oogmerke en –doelwitte wat bepaal moet word in die tydskaal waarbinne die prestasie-oogmerke en –doelwitte behaal moet word;
 - (b) standaarde en procedures vir die evaluering van prestasie en tussenposes tussen evaluering; en
 - (c) die gevolge van substandard prestasie.
- (5) Die prestasie-oogmerke en –doelwitte bedoel in subartikel 4 (a), moet prakties, meetbaar en gebaseer wees op die sleutelprestasie-aanwysers wat van tyd tot tyd in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan uiteengesit word.
- (6) Die dienskontrak vir 'n munisipale bestuurder moet -
- (a)
 - (b) 'n bepaling insluit vir kansellering van die kontrak in die geval van nie-nakoming van die dienskontrak of, waar toepaslik, die prestasie-ooreenkoms;
 - (c)
 - (d)

Die raad moet ook kennis neem van artikel 99 van dieselfde Wet wat betrekking het op die raad se verantwoordelikhede as toesighoudende gesag. Die betrokke artikel bepaal in kort dat die uitvoerende komitee, moet as die toesighoudende gesag, toesig hou oor die implementering en uitvoering van die kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid en die verordeninge wat daarmee verband hou. Die hele proses met betrekking tot die implementering en uitvoering van die beleid moet dus deurlopend deur die uitvoerende komitee gemoniteer word.

Die betrokke artikel bepaal verder dat die prestasie van die munisipale bestuurder in die implementering van die beleid en verordeninge, ook deur die uitvoerende komitee as toesighoudende gesag, gemoniteer moet word.

In sub-artikel (3) van die artikel word ook bepaal dat die uitvoerende komitee met tussenposes deur die raad bepaal, verslag doen aan 'n vergadering van die raad oor die nakoming, nie-nakoming, vordering/verbetering in die stand van debiteure en enige ander aangeleentheid met betrekking tot debiteure wat die komitee graag onder die raad se aandag wil bring.

In die betrokke Wet word 'n duidelike onderskeid tussen die verantwoordelikhede van die toesighoudende en implementeringsgesag getref. In artikel 100 van die Wet word die verantwoordelikhede van die implementeringsgesag in geen onduidelike taal uiteengesit.

Artikel 100 bepaal dat die munisipale bestuurder die kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid moet implementeer en uitvoer asook die verordeninge wat uitgevaardig en daarmee verband hou. Die munisipale bestuurder moet verder inooreenstemming met die beleid en sodanige verordeninge, effektiewe administratiewe meganismes, prosesse en procedures instel om geld in te vorder wat aan die munisipaliteit

verskuldig is. Voorgeskrewe besonderhede soos deur wetgewing of raad vereis, moet met tussenposes soos deur die raad bepaal, aan die uitvoerende gesag voorgelê word.

Voorafgaande wetgewende bepalings dui op die erns waarmee die Wetgewer onder andere kredietbeheer bejeën. Munisipale bestuurders se verantwoordelikhede om kredietbeheer doeltreffend en effektief toe te pas is deeglik omskryf en daar rus 'n belangrike taak op hulle skouers om toe te sien dat alle gelde aan die munisipaliteit verskuldig is, verhaal word.

Afgesien van die ernstige finansiële gevolge wat wanbetaling deur debiteure vir die munisipaliteit inhou soos aangedui in afdeling 2 van hierdie verslag, sal dit ook 'n negatiewe uitwerking op die prestasie van die munisipale bestuurder hê.

Indien die inkomste waarvoor begroot word, nie gegeneer word nie sal die prestasie-oogmerke en –doelwitte wat gebaseer is op die sleutelprestasie-aanwysers soos uiteengesit in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan, nie deur die munisipale bestuurder weens die gebrek aan kontantfondse, nie bereik word nie.

Sodanige substandard prestasie kan ernstige gevolge vir die munisipale bestuur inhou en kan uiteindelik ook tot die kansellering van die munisipale bestuurder se kontrak met die raad aanleiding gee.

Kredietbeheer moet gevolglik met groot erns benader word, beide deur die raad en amptenare aangesien dit ernstige gevolge vir die loopbane van senior amptenare kan inhou as die aangeleentheid nie met die nodige omsigtheid benader word nie.

5. VERORDENINGE

Ten einde aan die bepalings van huidige en voorgenome wetgewing te voldoen en ook ter wille van ordelike finansiële bestuur, is dit noodsaaklik dat die raad bestaande water-, elektrisiteit-, riool- en vullisverwyderings-verordeninge opdateer/voorberei en aan die raad vir oorweging voorlê.

Om uitvoering hieraan te gee, word 'n stel Watervoorsieningsverordeninge in Afrikaans en Engels as Bylaag E, aangeheg en 'n stel Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge ook in Afrikaans en Engels as Bylaag F aangeheg.

Die aanvaarding van die verordeninge sal nie net ligimiteit aan die kredietbeheerproses verleen nie, maar ook suksesvolle vervolging in 'n hof tot 'n groot mate verseker.

Die verordeninge moet nadat dit deur die raad aanvaar is, gepromulgeer word. Die verordeninge gee ook uitvoering aan die bepalings van artikel 98 (1) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) wat soos volg bepaal:

- 'n Munisipale raad moet verordeninge aanneem om gevolg te gee aan die munisipaliteit se kredietbeheer en skuldinvorderingsbeleid en die implementering en uitvoering daarvan.

6. VERBRUIKERSDEPOSITO

Ingevolge algemene aanvaarde sakepraktyk is dit 'n gevestigde gebruik om vooraf deposito's te vorder in gevalle waar 'n deurlopende diens op krediet gelewer word. Die oorwegende rede vir hierdie gebruik is om oninvorderbare skuld te voorsien of tot die minimum te beperk. Die kwessie omtrent oninvorderbare skulde word in afdeling 7 van hierdie verslag verder bespreek.

Die munisipaliteit vorder tans die volgende deposito's vir alle kategorië verbruikers:

Elektrisiteitsverbruikers	R 120.00
Waterverbruikers	R 25.00

'n Ondersoek na die maandelikse verbruik deur debiteure toon dat verbruikersdeposito's in die meerderheid gevalle onvoldoende sal wees om slegte skulde te voorkom. Omdat besighede tradisioneel groter verbruikers van munisipale dienste is, behoort 'n hoer bedrag as deposito van hierdie kategorie verbruikers gevorder te word..

Om in lyn met die algemeen aanvaarde gebruik te kom en ook om uitvoering aan die bepalings van die Water- en Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge te gee, word aanbeveel dat die volgende bedrae met betrekking tot die vordering van minimum deposito's vanaf datum van goedkeuring van die beleid, sal geld:

Wonings

Water	R 60.00
Elektrisiteit	R200.00

Besighede

Water	R100.00
Elektrisiteit	R400.00

Elke aansoeker wat 'n toevoer verlang, moet, voordat sodanige toevoer geskied, 'n bedrag geld stort wat na die mening van die hoof finansiële beampte, gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum water- en elektrisiteitsverbruik van die aansoeker gedurende enige twee agtereenvolgende maande met 'n maksimum soos van toepassing ten opsigte van nuwe aansluitings.

Verbruikers wat tans oor geen deposito beskik nie of wie se deposito onvoldoende blyk te wees, sal in die volgende gevalle aangesuiwer word:

- insolvensie/likwidasië/onder administrasie/sekwestrasie;
- 'n verbruiker gedurende 'n finansiële jaar meer dan twee "verwys na trekker"-tjeks vir betaling aanbied;
- 'n verbruiker wie se dienste-toevoer weens wanbetaling ontkoppel word;
- verbruikers wat vir watter rede ookal met die Raad se water- en elektrisiteitstoerusting peuter/beskadig of seëls breek.

'n Unieke tegniek wat skynbaar met sukses by ander munisipaliteite toegepas word, is dat die munisipaliteit 'n ooreenkoms met die eienaar van eiendom wat verhuur word aangaan tot

dien effek dat die eienaar onderneem om enige agterstallige diensterekening van die huurder te betaal indien hy ingebreke sou bly om te betaal.

Dit is onbekend tot welke mate sodanige ooreenkoms regsgeeldig afgedwing kan word en of die raad by magte is om 'n eienaar te dwing om so 'n ooreenkoms met die raad aan te gaan.

Weens die onsekerheid van die geldigheid van hierdie praktyk, word aanbeveel dat die raad 'n regsmenting daaromtrent verkry voordat die metode geïmplementeer word.

7. ONINVORDERBARE SKULD

Wanneer goedere en dienste op skuld gelewer word, bestaan die gevaar altyd dat sommige verbruikers en ander debiteure nie hulle rekeninge sal betaal nie. In die literatuur word daar 'n onderskeid getref tussen twyfelagtige en oninbare skuld. Indien die vermoede bestaan dat 'n skuld nie betaal sal word nie, is die betaling van die skuld twyfelagtig; wanneer daar geen hoop is dat die skuld ooit ingevorder sal word nie, dan is dit oninvorderbaar.

Munisipaliteite moet deeglik bewus wees van die gevaar van twyfelagtige skulde. Alhoewel munisipaliteite geen keuse het as om goedere en dienste op krediet te lewer nie, moet twyfelagtige skuld egter binne perke gehou word. Die lewering van goedere en dienste op krediet verhoog die inkomste vir die betrokke dienste en verseker dat die dienste koste-effektief gelewer word, terwyl oninbare skulde 'n tekort (verlies) is wat voortvloei uit kredietverlening.

Die Ouditeur-Generaal het in sy verslag oor die werksaamhede van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg vir die boekjaar wat op 30 Junie 2001 geëindig het, sy kommer oor die toename in debiteure uitgespreek. Dit blyk ook dat die munisipaliteit op 30 Junie 2001 slegs 'n voorsiening vir oninbare skuld van R454 000 geskep het.

Die feit dat die gevaar van twyfelagtige skulde altyd bestaan, dat dit eers op 'n latere tydstip bekend sal raak en dat dit 'n tekort (verlies) is vir die tydperk waarin die goedere en dienste gelewer is, beteken dat daar in die onderhawige finansiële periode 'n beraming van die twyfelagtige skulde gemaak moet word en dat die beraming by wyse van 'n bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld in berekening gebring word. Die skepping van 'n bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld het twee voordele:

- die beraamde tekort (verlies) word voorsien in die tydperk waarin die ooreenstemmende inkomste verdien is; en
- die debiteure saldo verskyn in die belansstaat teen die netto realiseerbare waarde daarvan, aangesien die bydrae afgetrek word van die bruto bedrag van die debiteure.

Die bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld is in ooreenstemming met die riglyne van die Departement van Finansies soos aangedui in afdeling 2 asook *Generally Accepted Municipal Accounting Policies* (GAMAP) 103. Dit is algemeen bekend dat munisipaliteite binne 'n jaar of twee van nou af finansiële state volgens die aanvaarde rekeningkundige raamwerk soos vervat in GAMAP, sal moet voorberei.

'n Bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld vind uiteraard meerslag, in die tariewe. Hoe groter die bydrae hoe groter die verhoging in tariewe. Dit is twyfelagtig of die raad op hierdie

stadium voldoende voorsiening vir die afskryf, volgens die voorskrifte van die Departement, sal kan maak.

Die volgende riglyne word aanbeveel as toekomstige beleid om te bepaal wanneer 'n bedrag afgeskryf kan word:

'n Bedrag mag alleenlik as oninvorderbaar afgeskryf word nadat 'n verslag met volle besonderhede wat ook die stappe geneem, insluit, deur die hoof finansiële beampte voorberei en aan die raad vir oorweging voorgelê is. Die stappe wat gevolg moet word, kan die volgende insluit:

- rekening met datum en besonderhede van goedere en dienste, aan debiteur gelewer;
- opskorting van munisipale dienste;
- skriftelike finansiële kennisgewing waarin debiteur versoek word om verskuldigde bedraga voor 'n spesifieke datum te betaal;
- oorhandiging van rekening aan raad se prokureurs vir invordering;
- Artikel 65 stappe;
- besoldigingsbevel teen debiteur se salaris;
- beslaglegging op roerende bates;
- beslaglegging op onroerende bates.

8. DOKUMENTASIE

Om die invorderingsproses in lyn met huidige en toekomstige wetgewing in die raad se voorgestelde water- en elektrisiteitsverordeninge te bring, word aanbeveel dat die huidige afbetalingsooreenkoms asook die verbruikersooreenkoms met die aangehegte reeling vir afbetaling (Bylaag C) en verbruikersooreenkoms (Bylaag D) vervang word.

9. BELASTING EN DIENSTEGELDE VERSKULDIG DEUR RAADSLEDE EN AMPTENARE

Die Gedragskode vir Munisipale Personeellede soos vervat in Bylae 2 tot die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) bepaal in item 10 soos volg:

'n personeellid van 'n munisipaliteit mag nie vir 'n tydperk van langer as drie maande agterstallig wees met eiendomsbelasting en dienstegelde nie, en 'n munisipaliteit kan na dié tydperk enige uitstaande bedrae van 'n personeellid se salaris aftrek.

Die Gedragskode vir Raadslede soos vervat in dieselfde wetgewing spreek hom egter nie uit oor raadslede wat agterstallig is met belasting en dienstegelde nie.

Item 10 in die Gedragskode vir Munisipale Personeellede skep egter bepaalde probleme in die opsig dat dit amptenare by implikasie toelaat om voortdurende drie maande agterstallig met belasting en dienstegelde kan wees. Belastingbetaleres en verbruikers (raadslede ingesluit) aan die ander kant, mag nie agterstallig wees nie en word daar gevolglik in gevolge die bepalings van die goedgekeurde kredietbeheerebeleid teen raadslede, belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure opgetree.

Hierdie anamolie kan aanleiding tot groot ongelukkigheid onder belastingbetalers en verbruikers gee as dit nie met groot omsigtigheid en sensitiwiteit hanteer word nie.

Dit sal raadsaam wees as die raad 'n beroep op raadslede en amptenare wat moontlik agterstallig met belasting, dienste en ander gelde is, doen om hulle rekeninge so spoedig moontlik op datum te kry en te hou. Deur positief op so 'n beroep te reageer sal die raad 'n bepaalde boodskap na die gemeenskap stuur wat slegs tot voordeel van die munisipaliteit kan wees.

10. VOORKEURVOLGORDE VAN BETALING

Die persepsie bestaan blykbaar by verbruikers dat dit slegs nodig is om vir elektrisiteitsaankope te betaal en nie vir ander noodsaaklike dienste soos water, riool en vullisverwydering nie. Die persepsie is skynbaar daarop gegrond dat dit nie in die openbare gesondheidsbelang is om die lewering van die betrokke dienste te staak nie.

Die staking van die dienste is in elk geval 'n duur en moeisame proses en kan in die geval van die riooldiens, nie gestaak word nie.

Suksesvolle invordering van agterstallige bedrae sal afhang in welke mate die raad die invorderingsmeganismes tot sy beskikking gaan aanwend. Die mees kostedoeltreffende invorderingsmeganisme is om nie elektrisiteit aan debiteure wat agterstallig is met dienste en ander gelde, te verkoop nie tensy 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met die raad aangegaan is.

Die raad as verskaffer van elektrisiteit kan weier om elektrisiteit aan wanbetalers te verskaf en daarom kan verbruikers nie aanspraak maak dat hulle 'n reg tot die aankoop van elektrisiteit het nie.

Die voormalige Munisipaliteit van Moorreesburg het gedurende 1997 'n regsmeening op die vraag of die munisipaliteit kan weier om vooruitbetaalde elektrisiteit aan 'n verbruiker te verkoop, tensy alle gelde verskuldig aan die munisipaliteit ten volle betaal is, verkry. In sy mening oor hierdie aangeleentheid was die advokaat van mening dat die munisipaliteit in beginsel oor die bevoegdheid beskik om:

- munisipale dienste te verskaf;
- ooreenkomste met verbruikers van dienste te sluit;
- voorwaardes op te lê wat betref die verskaffing en beëindiging van verskaffing van dienste; en
- stappe te implementeer ter versekering daarvan dat verbruikers daarvoor betaal.

In die mening word ook gemeld dat dit belangrik is dat daar 'n besluit om geen voorafbetaalde elektrisiteit aan 'n verbruiker te verkoop tensy alle gelde verskuldig aan die munisipaliteit ten volle betaal is nie, deur die raad geneem moet word en om die betrokke klousule in die verbruikersooreenkoms in te sluit.

Op die vraag of die munisipaliteit se optrede redelik is, was die advokaat se mening dat die munisipaliteit se optrede wel op grondige redes gebaseer is:

- Die invordering van diensteheffings is noodsaaklik vir voortgesette dienslewering deur die munisipaliteit.

- 'n Effektiewe diens deur die munisipaliteit is eweneens in openbare belang. Indien sommige verbruikers nie daarvoor betaal nie, het dit die effek dat die dienste vir ander verbruikers duurder word.
- Hierdie is klaarblykbaar 'n effektiewe wyse waarop betaling van dienste verseker word.

Die advokaat se mening is verder dat die munisipaliteit nie met verskuilde motiewe optree nie en die duidelike doelwit stel vir die afdwing van betaling van dienste. Dit is 'n ligitieme en aanvaarbare doelwit.

Die gevolge van die munisipaliteit se optrede is om verbruikers wat nie vir hulle dienste betaal nie, van elektrisiteit te ontnem. Dit is te betwyfel of hierdie problematies is aangesien elektrisiteit nie noodsaaklik vir oorlewing beskou word nie.

Die advokaat maan dat die munisipaliteit baie versigtig moet wees dat sy optrede nie diskriminerend moet wees nie. Verbruikers van elektrisiteit op die vooruitbetaalde stelsel moet nie elektrisiteit op 'n ander basis as die verbruikers van elektrisiteit op rekening (konvensionele verbruikers) verkry nie.

Die advokaat is van mening dat die munisipaliteit wel die beoogde voorwaarde in sy ooreenkomste kan invoer, mits:

- sy optrede nie diskriminerend is nie;
- die raad bewus is van die politieke sensitiwiteit van sy optrede; en
- billike procedures gevolg word by die implementering van die voorwaarde.

Om die munisipaliteit in staat te stel om bekostigbare munisipale dienste te lewer, is dit noodsaaklik dat elke diens sy regmatige inkomste ontvang. Betalings wat aangebied word, moet dus volgens 'n bepaalde prioriteitsvolgorde na die onderskeie dienste toegewys word. Dit is die raad se prerogatief om sodanige prioriteitsvolgorde te bepaal.

Om in lyn met die regsmenting te kom, sal sommige dokumentasie wat tans in gebruik is, aangepas moet word. Die bewoording op die leweringsooreenkoms en die afbetalingsooreenkoms moet sodanig aangepas word waaruit dit duidelik blyk dat dit die raad se prerogatief is om betalings volgens 'n bepaalde en goedgekeurde prioriteitsvolgorde toe te wys en dat die raad hom die reg voorbehou om dienste te weier tensy alle bedrae verskuldig aan die raad, vereffen is.

Daar word aanbeveel dat die betaling van rekeninge, volgens die volgende betalingsprioriteit toegewys word:

- Rente/toeslag
- Belasting
- Riool
- Vullis
- Leiwat
- Oorskryding
- Sanutasie

- Lenings
- Huishuur
- Water
- Elektrisiteit
- Diverse

11. HEF VAN RENTE/TOESLAG

Dit is algemene aanvaarde sakepraktyk en ook gesonde finansiële bestuurspraktyk om rente op agterstallige bedrae te hef. Die praktyk om rente op agterstallige bedrae te hef word nie net in die privaatsektor gevolg nie, maar word ook op Sentrale Owerheidsvlak, bv. deur die Ontvanger van Inkomste, gevolg. Dit is daarom nie uniek dat munisipaliteite rente op agterstallige bedrae hef nie.

Die munisipaliteit volg tans die beleid om geen rente op agterstallige eiendomsbelasting, riool- en beskikbaarheidsgelde in gevolge Artikel 89 van Ordonnansie 20 van 1974 te hef nie.

'n Munisipaliteit kan ingevolge Artikel 89 (3) (a) van die Ordonnansie aansoek om vrystelling van die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting doen. Die betrokke artikel bepaal soos volg:

Datum waarop belastings verskuldig en betaalbaar word

89. (1);
- (2);
- (3)'; met dien verstande dat –

- (a) die Administrateur, na oorleg met 'n raad en onderworpe aan die voorwaardes wat hy stel, kan bepaal dat met ingang van 'n datum vermeld, die voorafgaande bepalings van hierdie subartikel nie van toepassing is nie ten opsigte van enige belasting wat aan sodanige raad betaalbaar is en sodanige bepalings is daarna nie ten opsigte van sodanige belasting van toepassing nie vir die tydperk wat die Administrateur vasstel of, as geen tydperk aldus vasgestel word nie, totdat die Administrateur anders gelas.

Alhoewel die raad aansoek om vrystelling van die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting kan doen, word so 'n aansoek nie aanbeveel nie. Die aanbeveling spruit voort uit die volgende ontleding van die raad se finansiële posisie.

Die finansiële posisie van die raad kan net bepaal word nadat 'n uitvoerige evaluering gedoen is wat geensins die bedoeling van hierdie verslag is nie. Die volgende ontleding sal nietemin 'n aanduiding van die munisipaliteit se finansiële situasie in verhouding tot die risiko en die algemene prestasie gee.

'n Ontleding van die finansiële resultate van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg vir die boekjaar wat op 30 Junie 2001 geëindig het, toon die volgende:

Die balansstaat toon dat die bedryfsbatesverhouding, dit is daardie verhouding wat die totale geldbedrag toon, wat teen die totale geldvereistes (oor die korttermyn) beskikbaar is, soos volg sal wees:

1999/2000

5,7 : 1

2000/2001

6,9 : 1

Wat beteken die verhoudings? In 1999/2000 het die munisipaliteit bedryfsbates ten bedrae van R5,70 vir elke R1,00 bedryfslaste gehad. In 2000/2001 het dit tot R6,90 se bedryfsbates vir elke R1,00 bedryfslaste toegeneem.

Die verhouding toon duidelik in welke mate die raad se likiditeit verbeter het, maar die munisipaliteit se vermoë om debiteure in kontant te omskep, moet steeds bevraagteken word.

Die likiditeitsverhouding kan nooit in isolasie beskou word nie en moet altyd saam met aktiwiteitsverhoudings, soos bv. die debiteure omsetkoers, oorweeg word. Die invorderings tydperk vir debiteure gee ook 'n baie sterk aanduiding van die likiditeit: hoe vinniger debiteure in kontant omgeskakel word, hoe meer likied word die munisipaliteit. Die mees relevante verhouding hier is die vergelyking tussen die debiteuretermyn en die krediteuretermyn.

Indien skuld ingevorder word voordat betalings aan krediteure gedoen word, is die kans skraal dat die munisipaliteit kontantvloeiprobleme sal ervaar. Die omgekeerde geld ook. Indien die munisipaliteit krediteure betaal, soos wat tans die geval is, voordat kontant van debiteure ontvang word, word die kontantvloei onder druk geplaas.

Daar word aanbeveel dat indien enige belasting-, dienste- en ander gelde onbetaald bly vir 'n periode vanaf die datum waarop sodanige belastings, dienste en ander gelde betaalbaar geword het, 'n toeslag in die geval van water en elektrisiteit en rente in die geval van belasting, riool en vullis, in gevolge statutêre voorskrifte, bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belasting, dienste en ander gelde onbetaald bly.

Die hef van rente of 'n eenmalige toeslag op agterstallige bedrae moet teen die agtergrond beskou word dat die munisipaliteit ook onder hewig is aan die betaling van rente aan krediteure indien bedrae laat betaal word. Daar is reeds daarop gewys dat die munisipaliteit se likiditeitsposisie onder druk verkeer juis vanweë die wanbetaling deur verbruikersdebiteure. Om hierdie rede sal dit net geregverdig wees, en maak dit ook ekonomies sin, om rente wat deur die munisipaliteit op laat betalings weens 'n gebrek aan voldoende kontantfondse aan krediteure betaal moet word, van wanbetalers te verhaal. Die betaling van rente op 'n oortrokke bankrekening en die verlies aan renteverdienste op deposito's by finansiële instelling weens die gebrek aan voldoende kontantfondse, moet ook nie buite rekening gelaat word nie.

Die voorgestelde konsepwetgewing oor die hef van eiendomsbelasting soos vervat in die Property Rates Bill, maak sover wat vasgestel kan word, nie voorsiening vir die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting nie. Daar word welliswaar in die konsepwetgewing na die vordering van alle uitstaande bedrae, insluitend rente, verwys,

maar nêrens na die hef van rente nie. Daar kan verwag word dat die kwessie met betrekking tot die hef van rente wel in die kommentaar oor die voorgestelde konsepwetgewing aangespreek sal word.

Die magtiging om 'n eenmalige toeslag op verbruikersdienste te hef, word nie statutêr voorgeskryf nie, maar moet in die verordeninge van die onderskeie verbruikersdienste vervat wees. Voorsiening vir die hef van 'n eenmalige toeslag op agterstallige water- en/of elektrisiteitsrekeninge is in die aangehegte konsepverordeninge vir die twee dienste gemaak.

Om verbruikers wat agterstallig met dienstegelde is, tegemoet te kom, word aanbeveel dat daar nie 'n toeslag op die agterstallige verbruikersgelde gehef word waar sodanige verbruiker sy lopende maand se rekening ten volle voor of op die betaaldatum betaal het en waar 'n skriftelike ooreenkoms met die raad aangegaan is om die agterstallige bedrag aft e betaal en die reeling stiptelik nagekom word.

Dit is dus duidelik dat 'n toegewing deur die raad om nie 'n toeslag in sekere gevalle te hef nie, 'n beduidende verligting vir sommige huishoudings te weeg sal bring.

Die problem is egter dat die hef van 'n eenmalige toeslag slegs in die elektrisiteitsverordeninge vervat is en die raad nie by magte is om bloot die bepaling te ignoreer nie. Om die problem te oorbrug word aanbeveel dat die betrokke bepaling in die elektrisiteitsverordeninge sodanig te wysig en in die water- en vullisverwyderingsverordeninge bygevoeg word, waaruit dit duidelik blyk dat die raad by magte is om 'n toeslag te hef, sonder vermelding van 'n persentasie waarteen die toelag bereken word.

So 'n aanpassing aan die bewoording van die betrokke artikels in die verordeninge sal tot gevolg hê dat die raad bloot deur middel van 'n besluit die koers kan vasstel.

Daar word aanbeveel dat die betrokke artikels in die onderskeie verordeninge aangepas en bygevoeg word om soos volg te lees:

'n Toesig soos deur die raad goedgekeur word gevoeg by elke rekening wat nie voor of op die twintigste (20ste) dag van die maand wat volg op die maand ten opsigte waarvan die rekening gelewer is by die raad se kantore betaal is nie, of die eerste dag waarop die raad se kantore oop is as die twintigste (20ste) op 'n Saterdag, Sondag of openbare feesdag val; met dien verstande dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie bepaling, geag word 'n maand te wees.

Die hef van rente en 'n toeslag kan in 'n mate as 'n dwangmaatreël beskou word en wel in die mate dat belastingbetalers en verbruikers aangemoedig word om hulle rekeninge gereeld en stiptelik te betaal. Indien rente en 'n toeslag nie geheg word nie, bestaan daar weinig ander maatreëls om belastingbetalers en verbruikers aan te moedig om hulle rekeninge voor of op die vervaldatum te vereffen. As debiteure toegelaat word om hulle rekeninge op 'n willekeurige datum wat vir hulle gerieflik is, te betaal, sal dit kontantvloei probleme vir die munisipaliteit tot gevolg hê. 'n Gevolg van so 'n benadering sal 'n verskerpte aksie teen debiteure met gepaardgaande groter uitgawes vir die munisipaliteit tot gevolg hê wat tot niemand se voordeel sal wees nie.

In bostaande uiteensetting wat in 'n simplistiese sin 'n kort verduidelik van 'n gekompliseerde aangeleentheid is, is aangedui daarom dit nie raadsaam sal wees om in geheel met die hef van rente en toeslag weg te doen nie.

Daar word aanbeveel:

- (a) dat die kredietbeheerbeleid, soos geformuleer in Bylaag B, as beleid geïmplementeer word op die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die beleid goedgekeur is;
- (b) dat alle vorige besluite met betrekking tot kredietbeheer, herroep word sodra die beleid aanvaar is;
- (c) dat belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure deur middel van 'n nuusbrieff, persverklaring en enige ander metode as wat die raad mag nodig ag, van die aanvaarding van die kredietbeheerbeleid in kennis gestel word;
- (d) dat 'n afskrif van die raad se kredietbeheerbeleid aan die prokureurs wat die invordering van agterstallige bedrae behartig, oorhandig word met die uitdruklike opdrag dat invordering van verskuldigde bedrae streng volgens die bepalinge soos vervat in die beleid, moet plaasvind;
- (e) dat die volgende minimum deposito's ten opsigte van nuwe aansluitings vanaf die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die beleid deur die raad goedgekeur is, gevorder word:

Wonings

Water	R 60.00
Elektrisiteit	R200.00

Besighede

Water	R100.00
Elektrisiteit	R400.00

- (f) dat nuwe aansluitings sal soos volg hanteer word:

Elke aansoeker wat 'n toevoer verlang, moet, voordat sodanige toevoer geskied, 'n bedrag geld stort wat na die mening van die hoof finansiële beampste, gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum water- en elektrisiteitsverbruik van die aansoeker gedurende enige twee agtereenvolgende maande met 'n minimum soos van toepassing ten opsigte van nuwe aansluitings.

- (g) dat verbruikers wat tans oor geen deposito beskik nie of wie se deposito onvoldoende blyk te wees, in die volgende gevalle aangesuiwer word:
 - insolvensie/likwidasië/onder administrasie/sekwestrasie;
 - 'n verbruiker gedurende 'n finansiële jaar meer dan twee "verwys na trekker"-tjeks vir betaling aanbied;

- 'n verbruiker wie se dienste-toevoer weens wanbetaling ontkoppel word;
 - verbruikers wat vir watter rede ookal met die Raad se water- en elektrisiteitstoerusting peuter/beskadig of seëls breek.
- (h) dat aangehegte Watervoorsieningsverordeninge, aangeheg as Bylaag E, en Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge, aangeheg as Bylaag F, aanvaar word vir implementering sodra die verordeninge gepromulgeer is;
- (i) dat dit verordeninge soos aangedui in aanbeveling (h) so spoedig moontlik nadat dit deur die raad aanvaar is, gepromulgeer word;
- (j) dat die agterstallige bedrag, wat per skriftelike ooreenkoms afbetaal kan word, bepaal word as die laaste dag van die maand of enige dag voor die dag waarin die beleid deur die raad aanvaar word;
- (k) dat die tesourier 'n regsmeening verkry of 'n eienaar van 'n eiendom wat verhuur word, gedwing of verplig kan word om 'n ooreenkoms met die raad aan te gaan met betrekking tot die betaling van uitstaande skuld van 'n huurder indien so 'n huurder ingebreke sou bly om sy skuld te betaal;
- (l) dat die volgende as beleid vir die afskryf van oninbare skuld vanaf die eerste dag van die maand wat volg op die aanvaarding van die aanbeveling, sal geld:

'n Bedrag mag alleenlik as oninvorderbaar afgeskryf word nadat 'n verslag met volle besonderhede wat ook die stappe geneem, insluit, deur die hoof finansiële beampte voorberei en aan die raad vir oorweging voorgelê is. Die stappe wat gevolg moet word, kan die volgende insluit:

- rekening met datum en besonderhede van goedere en dienste, aan debiteur gelewer;
 - opskorting van munisipale dienste;
 - skriftelike finansiële kennisgewing waarin debiteur versoek word om verskuldigde bedrag voor 'n spesifieke datum te betaal;
 - oorhandiging van rekening aan raad se prokureur vir invordering;
 - Artikel 65 stappe;
 - besoldigingsbevel teen debiteur se salaries;
 - beslaglegging op roerende bates;
 - beslaglegging op onroerende bates.
- (m) dat die tesourier aan die hand van die beleid vir die afskryf van oninbare skulde, opdrag gegee word om 'n verslag voor te berei wat nie later as 30 junie 2002 aan die raad vir oorweging voorgelê moet word nie;

- (n) dat raadslede en amptenare wat nog nie 'n skriftelike ooreenkoms vir die afbetaling van agterstallige belasting-, dienste- en ander gelde met die raad aangegaan het nie, opdrag gegee word om sodanige ooreenkoms binne 30 dae vanaf aanvaarding van die kredietbeheerbeleid, met die raad aan te gaan. In gevalle waar amptenare sou nalaat om uitvoering aan hierdie opdrag te gee die tesourier versoek word om die verskuldigde bedrag ingevolge bepaling van item 10 van die Gedragskode vir Munisipale Personeellede van die betrokke amptenaar se salaris te verhaal;
- (o) dat die voorkeurvulgorde van betaling van rekeninge volgens die volgende voorkeurprioriteit toegewys word :
- rente/toeslag
 - eiendomsbelasting
 - riool
 - vullis
 - leiwater
 - oorskryding
 - sanitasie
 - lenings
 - huishuur
 - water
 - elektrisiteit
 - diverse
- (p) dat indien enige belasting-, dienste- en ander gelde onbetaald bly vir 'n periode vanaf die datum waarop sodanige belastings, dienste en ander gelde betaalbaar geword het, word 'n toeslag in die geval van water en elektrisiteit en rente in die geval van alle ander gelde, in gevolge statutêre voorskrifte, daarop bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belasting, dienste en ander gelde onbetaald bly; met dien verstande dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie betrokke bepaling, geag word 'n maand te wees;
- (q) dat die huidige afbetalingsooreenkoms asook die verbruikersooreenkoms met die aangehegte reeling vir afbetaling (Bylaag C) en verbruikersooreenkoms (Bylaag D) vervang word; en
- (r) dat geen elektrisiteit, hetsy dit 'n konvensionele of vooruitbetaalde verbruiker is, aan 'n verbruiker verkoop sal word wat agterstallig met belasting, dienste en ander gelde is nie, tensy die verbruiker 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met die Raad aangegaan het en die reëlings stiptelik nagekom word.

AANEXURE A

NATIONAL GUIDELINES ON CREDIT CONTROL

1. These guidelines shall apply to district councils, local councils, metropolitan councils and metropolitan local councils.

2. CREDIT CONTROL PROCESS

All steps in the process, from the time an account falls into arrears, must be followed. However, different processes for different services and service standards may be applied where necessary.

An extended payment period may be negotiated under set conditions, which the Chief Executive Officer may determine. In the consideration of extended payment periods the Chief Executive Officer should bear in mind that the extension of payments require a dedicated funding source. Normally such a source will be created by setting aside a contribution from the operating budget, which will appear in the balance sheet of the

municipality as a contribution to either a working capital or bad debts provision. There is a limit to the amount that may be set aside for this purpose. The internationally accepted limit is between 2% and 5% of operating income. The extension of payments will also affect the turnover rate of debtors negatively, which will have an influence on the overall creditworthiness of the municipality. It is, therefore, important that all aspects be considered before this section of the credit control policy is finalized. The most successful municipalities always follow the golden rule that recurring income finances recurring expenditure. This simply means that all possible income must be collected within the budget cycle or financial year.

3. CREDIT CONTROL POLICY

3.1 Collection procedures

Arrangements for payment of arrear accounts can be made as follows:

* If the overdue balance contains amounts which have been outstanding for longer than twelve months – minimum amount of 50% of the total overdue balance as an initial payment. The Chief Executive Officer may decide on an arrangement to settle the balance in equal instalments. The maximum period is twelve months.

* If the overdue balance contains amounts which have been outstanding for less than twelve months – minimum 25% initial payment – the balance in equal instalments for a further six months.

* A debtor who, without notifying the Chief Executive Officer or his/her delegate, fails to comply with any arrangements, is automatically excluded from the right to be reconsidered for a further extension. The Chief Executive Officer is not obliged to notify the debtor of the failure.

The credit control process automatically continues, as determined in the credit control measures.

If after the debtor again applies for an arrangement, this may be considered by the Chief Executive Officer or his/her delegate. However, if services have been discontinued or restricted, such further arrangement will exclude the continuation of the service until full payment has been received by the municipality.

* Arrangements will automatically include the condition that any future monthly accounts are paid by the standard due date.

This section will therefore include specifying:

- * Due dates
- * Disconnection process
- * Reconnection process
- * Penalties
- * Legal process steps and related costs
- * Ethics

The roles of officials and/or agents must be described. The role of council and councilors must be clearly defined and detailed.

Council and individual councilors are policy-makers and cannot enforce credit control measures. The council or councilors as individuals must refrain from intervening in the administrative processes. Failure to adhere to this aspect will lead to confusion in accountability or determination of due performance by the Chief Executive Officers.

Councillors may, however, be supportive of the customer management actions in that they exercise no undue pressure on the officials with delegated authority. The Chief Executive Officer must report, after due investigation to the MEC for Local Government, any instance of councilors accused of undue influence.

Officials or other agents must be responsive to the needs of debtors within the framework of the measures. Debtors must be treated with due respect and courtesy and in a professional manner.

Ethics must include the protection of rights and responsibilities of the consumers.

3.2 Steps to be followed in credit control procedure

3.2.1 Metering/Measurement

Definition:

Service metering/measurement is the determination of the amount of service rendered to each consumer in each category. This may vary from flat rates, such as refuse removal, to metered consumption of water or electricity to deemed consumption such as sewage disposal.

- * Service charges to be based on actual metered consumption.
- * Service metering measurement to be undertaken by locally/community/worker based professionally established entities on an agency basis.
- * Commitment/implementation of all new water metering/measurement systems to be based on the instruments' ability/adaptability to facilitate credit control.
- * Tampering with the metering system by any consumer would result in:
 - the system being completely removed;
 - legal prosecutions;
 - the full outstanding amount being called up for immediate settlement;
 - all meterable services should be fully metered;
 - all new developments should have meter services at inception;

- all new pre-paid electricity metering systems should be based on their ability to overcome the deficiencies such as those currently experienced.

3.2.2 Billing/Invoicing

Definition:

Billing refers to the process of preparing and presenting a claim or invoice to each consumer which is based on the quantity of service which is consumed by, and delivered to the consumer in a specific period.

- * Billing departments to be adequately capacitated and resourced.
- * All new consumers to pay two months deposit.
- * Service billings to be effected monthly on actual metered consumption and deemed consumption.
- * Where metropolitan structures exist, a dedicated billings control unit made up for all representatives of all councils be established and tasked with the responsibility to:
 - co-ordinate the billing functions and activities through the councils;
 - ensure that the billing systems and procedures of all councils are streamlined, uniformly applied and are compatible,
- * Ensure that the consumers databases are uniform and compatible and provide the required financial, reports for credit control purposes.
- * Where the postal service delivery system is not available, the billings/statements delivery service to be undertaken by locally/community/worker based professionally established entities on an agency basis.
- * In the case of new service agreements involving cluster dwellings and rented properties, the responsibility for all service payments should be vested with the landlord.
- * All negotiated repayments/scheduled arrangements with customers, should be standardized and reduced to writing.
- * Interest at ruling prime overdraft rate of the bank maintaining the municipality's cheque account to be levied on all accounts over 30 days.
- * An internal black listing register of evasive customers should be maintained.

3.2.3 Arrear Collection

- * A dedicated arrear collection unit task team to be established consisting of the finance officers and heads of the various sub-structures tasked with the responsibility to:
 - * Customer pay points
 - Analyse and assess existing pay points
 - Identify and establish new pay points
 - Act as link between pay point providers and the councils
 - Continuously promote pay points to the consumers
 - Promote and market the various payment methods
 - Establish of an efficient and swift electronic payment transfer system between and amongst the councils and between the customers and the councils.
 - * Communication/publicity strategy which comprises of, amongst others, leaflets, print and electronic media campaign outlining the following:
 - A no-pay no-service policy.
 - The interest charge policy on overdue accounts.
 - Publicity of the payment points and methods of payment.
 - Potential credit bureau listing for habitual defaulters.
 - Envisaged crack down on defaulters viz. service termination, legal action, liquidations, high reconnection fees and double deposit.
 - The rationale behind the high handedness approach.
 - Consumer education on civic responsibilities.
 - An appropriate incentive for prompt payments.
 - * Ensure that the overall council's non-performing debtors book is maintained within the equivalent of one and half month's total billing or less.
 - * Assignment of long overdue (90 days +) non-performing debtors to the in-house centrally based legal department.
 - * Together and in liaison with the legal department establish a directory of "preferred" legal service providers in each council area to which all legal action against non-performing debtors will be assigned.
 - * A dedicated non-performing debtors database task team be established by each municipality. The main duties of the teams would be to establish and maintain a database of non-performing debtors which ensures prompt and swift analysis and classification of debtors in terms of:
 - # Ageing
 - # Size of amount

- # Types of service
 - # Accounts under collection/legal service
 - # Accounts under special treatment
 - # Account with repayment arrangements
 - # Residential and non-residential customers
- * In order to streamline the council's legal actions and the follow-up steps thereof, a dedicated legal team under the control of revenue should be established to serve all councils within a single base. Its activities and functions would be to:
- receive instructions from the council on non-performing debtors;
 - black list debtors as "slow payer" with credit bureaus;
 - commission "in-house" tracing agencies or sub-contracted agencies with a view to:
 - # establish existence or otherwise of the debtor;
 - # reason for non-payment;
 - # in need, conclude repayment arrangements with the debtor;
 - # establish the cost benefit of further litigation.
 - issue summons;
 - proceed with litigation by instructing/briefing practicing attorneys draw from the preferential list;
 - ensure that the resultant judgement is listed with the credit bureau's;
 - ensure that no single attorney is assigned more than 1000 collection cases at any given time.

3.3 Agents, attorneys and other collection agents

All external agents acting on behalf of a municipality are to be named, together with their details and contact information. Likewise, all agents are to be supplied with a copy of the credit control measures.

Clear instructions to agents and other arrangements must be explained for the customers' benefit. Under no circumstances may agents negotiate terms, extend payment periods or accept cash on behalf of a municipality, unless specifically instructed in writing to do so. The agent on request by consumers must produce this instruction.

The costs to the municipality and to the debtor must be detailed for each stage of the credit control measures and for all possible actions. The liability for the costs of legal action and other credit control actions must, as far as is legally possible, be for the account of the debtor.

Councils should also consider propagating direct summonses by making use of their own computer software.

3.4 Fraud, tampering and other criminal activity

A municipal council may not interfere where criminal activity is evident. The legal penalties and criminal justice system may not be subject to conflicting resolutions by a municipal council. All such cases must be prosecuted to the fullest extent of the law.

A municipality may not supply water (other than a trickle suppl) or electricity to a customer who is found guilty of, or, if it is admitted that fraud, theft or any other criminal action involving the use of these services existed, until the total costs, penalties, other fees and tariffs and rates due to the municipality have been paid in full.

All tampering charges, electricity charges, call fess and other related tampering charges must be paid in full before arrangements can be made on other debts on the account.

KREDIETBEHEERBELEID: SENTRAAL-KAROO DISTRIK MUNISIPALITEIT (MURRAYSBURG DISTRIKBESTUURSGBIED)

1. Woordomsrywings

“betaaldatum” die twintigste dag van ‘n maand om 15:00 of indien die dag op ‘n Saterdag, Sondag of ‘n openbare vakansiedag val, die eerste werksdag daarna.

“gekonsolideerde verbruikers rekening” sluit heffings vir die volgende dienste in:

Eiendomsbelasting;

water;

elektrisiteit;

riool;

vullis;

behuisingspaaielemente

huur;

rioolverstopping;

diverse debiteure; en

rente/toesig

2. Daar word soos volg teen eiendomsbelastingbetalers (belastingbetalers) opgetree wat nie hulle verpligtinge nakom nie.

2.1 Eiendomsbelastingbetalers (belastingbetalers)

2.1.1 Belasting soos aangeslaan deur die munisipaliteit ingevolge die bepalings van Hoofstuk 2 van die Wet op Eiendomsbelasting (Wet van 2001) word verskuldig en is deur die eienaar van die belasbare eiendom betaalbaar onderhewig aan die bepalings van Hoofstuk 9 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000).

2.1.2 Belasting is betaalbaar in 'n enkele jaarlikse bedrag of by wyse van 12 (twaalf) gelyke maandelikse paaieimente.

2.1.2.1 Belasting in 'n enkele jaarlikse bedrag is betaalbaar voor of op die datum wat deur die raad bepaal is en belasting betaalbaar in gelyke maandelikse paaieimente is betaalbaar voor op die betaaldatum.

2.1.2.2 As die eienaar van belasbare eiendom die hoof finansiële beampte skriftelik in kennis stel uiterlik op die een-en-dertigste dag van Mei in enige boekjaar of die later datum in sodanige boekjaar waartoe die hoof finansiële beampte inwillig, dat hy alle belastings ten opsigte van sodanige onroerende goed paaieimentsgewyse wil betaal, is sodanige eienaar daarop geregtig om alle belastings vir die eersvolgende boekjaar en vir elke daaropvolgende boekjaar tot sodanige kennisgewing op dergelike wyse deur hom teruggetrek word, in twaalf gelyke paaieimente te betaal.

2.1.3 'n Rekening sal gedurende die eerste maand van 'n boekjaar aan elke eienaar wat aanspreeklik vir die betaling van belasting is, gelewer word waarin die volgende besonderhede vervat is:

- die jaarlikse bedrag of maandelikse paaieiment betaalbaar;
- die datum waarop die bedrag betaalbaar is;
- die tarief vir die berekening van die belasting;
- die waarde van die grond of verbeteringe waarop die belasting gereken is;
- besonderhede van die infasering van belasting, indien van toepassing;
- indien bykomende belasting gevorder word, die bedrag en die doel van die belasting wat gevorder word.

2.1.4 Die feit dat die eienaar van belasbare eiendom nie 'n rekening ontvang het, wat na die Eienaar se posadres soos aangetoon in die munisipaliteit se registers gestuur is nie, stel die eienaar van die belasbare eiendom nie vry van sy verpligting om belasting te betaal nie.

2.1.5 Indien enige belastings onbetaald bly na 'n tydperk van *drie* maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar geword het, word rente daarop bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die

standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belastings onbetaald bly; met dien verstande

- dat voorafgaande bepalings van hierdie paragraaf nie van toepassing is nie waar belastings paaieimentsgewyse ingevolge paragraaf 2.1.2.2 betaal word; en
- dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie paragraaf geag word 'n maand te wees.

2.1.6.1 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly na die verstryking van *drie* maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte beteken aan die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is, waarin sodanige eienaar, aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf die betekening daarvan te betaal.

2.1.6.2 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly na die verstryking van drie maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte beteken aan elke persoon wat ingevolge paragraaf 2.1.7 gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik is met die eienaar waarin sodanige persoon aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.

2.1.6.3 Indien die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is en elke persoon wat ingevolge paragraaf 2.1.7 gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik is met die eienaar, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal en paragrawe 2.1.6.1 en 2.1.6.2 gee nie, word geregtelike stappe sonder verdere kennisgewing ingestel.

2.1.7 Indien die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is vir enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, in gebreke bly om sodanige belastings te betaal voor of by die verstryking van drie maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, is enige persoon wat te eniger tyd daarna –

2.1.7.1 die okkupeerder van die betrokke eiendom is of was aanspreeklik vir sodanige belastings;

- as hy dit kragtens 'n huurkontrak Aldus okkupeer of geokkupeer het, tot die bedrag van die huurgeld wat deur hom verskuldig is maar nog nie betaal is nie; en
- as hy dit nie kragtens 'n huurkontrak aldus okkupeer of geokkupeer het nie, tot die bedrag van sodanige belastings, of

- 2.1.7.2 as agent of andersins die huurgeld ten opsigte van die betrokke eiendom ontvang het of ontvang, aanspreeklik vir sodanige belastings tot die bedrag van huurgeld wat aan hom betaal of betaalbaar is ten opsigte van sodanige eiendom min enige kommissie aan hom verskuldig vir die invordering daarvan, onderhewig aan en beperk tot die bepalings van die Wet op Eiendomsagente (Wet 112 van 1976);
- 2.1.7.3 die agent of andersins, moet op versoek, 'n geskrewe gespesifiseerde staat waarin alle bedrae wat deur die agent of andersins gedurende 'n periode ontvang is, aan die munisipaliteit voorsien.
- 2.1.8 Die persone genoem in 2.1.6.1 en 2.1.6.2 is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik met mekaar en met die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is.
- 2.1.9 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaielemente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly, kan die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is, 'n skriftelike reeling om afbetaling van die agterstallige belasting tref. Reëlings word sodanig getref dat die agterstallige belasting uiters op 30 Junie van die betrokke boekjaar betaal sal wees.
- 2.1.10 As enige paaielement in paragraaf 2.1.2.2 genoem, onbetaald bly na die betaaldatum van die maand wat onmiddellik volg op die maand op die laaste dag waarvan sodanige paaielement verskuldig en betaalbaar geword het:
- 2.1.10.1 vorder en verhaal die raad rente daarop bereken teen die standaardkoers vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige betaaldatum vir elke maand wat sodanige paaielement onbetaald bly, en vir die toepassing van hierdie paragraaf word 'n gedeelte van 'n maand gesag 'n maand te wees; en
- 2.1.10.2 moet die raad, as minstens drie paaielemente, hetsy agtereenvolgend of nie, gedurende enige boekjaar aldus onbetaald is of laat betaal is, en ongeag of rente ingevolge paragraaf 2.1.10.1 gevorder en verhaal is of nie, by skriftelike kennisgewing wat aan die eienaar beteken word, sy reg om belastings paaielementsgewyse ingevolge paragraaf 2.1.2.2 te betaal, terugtrek vir die tydperk wat die raad bepaal en in sodanige geval is die bepalings van paragraaf 2.1.5 van toepassing ten opsigte van die onbetaalde saldo van alle belastings op die betrokke onroerende goed geheg en aangeslaan –
- waar sodanige reg Aldus teruggetrek word voor die verstryking van die tydperk van *drie* maande in gemelde paragrawe genoem, asof sodanige reg nie bestaan het nie; en
 - waar sodanige reg Aldus teruggetrek word na die verstryking van gemelde tydperk van *drie* maande, asof sodanige tydperk verstryk het op die sewende dag na die betekening van sodanige kennisgewing.

3. DIENSTE/BEHUISING EN DIVERSE DEBITEURE REKENINGE

Daar word soos volg teen 'n verbruikers van elektrisiteits-, water-, riool- en vullisverwyderingsdienste en 'n koper van munisipale woonhuis (koper), huurder en debiteur opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie.

3.1 ALGEMEEN

3.1.1 Gekonsolideerde rekeninge soos aangeslaan en gehef deur die munisipaliteit, word verskuldig en is betaalbaar deur die verbruiker, huurder, koper of debiteur voor of op die betaaldatum om 15:00 van die maand wat volg op die maand waarin die verbruikersrekeninge, rekeninge vir behuisingspaaieimente, huur- en diverse rekeninge, versend is.

3.1.2 As enige bedrag in paragraaf 3.1.1 genoem, onbetaald bly na die betaaldatum of 'n ander dag wat die raad by spesiale besluit bepaal van die maand wat onmiddellik volg op die maand op die laaste dag waarvan sodanige bedrag verskuldig en betaalbaar geword het, vorder en verhaal die raad 'n eenmalige toeslag en/of rente teen 'n koers soos van tyd tot tyd deur die raad bepaal vanaf die dag wat volg op die verstryking van die betaaldatum. Vir die toepassing van hierdie paragraaf word 'n gedeelte van 'n maand geag 'n volle maand te wees; met dienverstande dat 'n raad by spesiale besluit kan bepaal dat voorafgaande bepalings van hierdie paragraaf nie van toepassing is nie ten opsigte van alle dienstegelde ingevolge paragraaf 3.1.1 aan die munisipaliteit betaalbaar.

3.1.3 Die laaste dag van betaling van rekeninge, moet elke maand op die rekeninge aangedui word.

3.1.4 'n Gekonsolideerde rekening word maandeliks geheg en voor die einde van die betrokke maand aan die verbruiker wat aanspreeklik vir die betaling van die dienstegelde, behuisingspaaieiment en huurgeld is, versend. Behoudens die bepalings van paragraaf 2.1.3, 3.1.1 en 3.1.3 moet die volgende besonderhede ook op die rekening aangedui word:

- agterstallige bedrag wat verskuldig en betaalbaar is (indien van toepassing);
- toeslag op agterstallige bedrag (indien van toepassing);
- maandelikse basiese/beskikbaarheidsheffing;
- heffing ten opsigte van die maand se verbruike;
- behuisingspaaieiment;
- huurgeld;
- diverse heffing;
- alle betalings ontvang; en
- deernissubsidie vir die maand toegeken.

- 3.1.5 Die reëlbedrag en die lopende maand se rekening is verskuldig en betaalbaar op die datum soos ooreengekom in die ooreenkoms.
- 3.1.6 Met die blokkering van vooruitbetaalde elektrisiteit of die afsny van elektrisiteit en/of watertoevoere moet die totale rekening in berekening gebring word.
- 3.1.7 'n Rekening sal dien as kennisgewing ingevolge die bepalings van die betrokke wetgewing en in geval van wanbetaling sal dienste dienooreenkomstig gestaak word sonder enige verdere kennisgewing.
- 3.1.8 Die feit dat 'n verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur nie 'n rekening ontvang het, wat na die verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur se posadres soos aangetoon in die munisipaliteit se registers gestuur is nie, stel die verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur nie vry van sy verpligtinge om sy rekening te betaal nie.
- 3.1.9 Dit is 'n uitdruklike voorwaarde dat die raad die reg voorbehou om bedrae aangebied vir betaling, volgens 'n voorkeur volgorde soos deur die raad bepaal na die verskillende dienste toe te wys.
- 3.1.10 In gevalle waar dienstegelde (water, elektrisiteit, riool en vullisverwydering) agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan.
- 3.1.11 As 'n verbruiker van die riooldiens die hoof finansiële beampte skriftelik in kennis stel uiterlik op die een en dertigste dag van Mei in enige boekjaar of die later datum in sodanige boekjaar waartoe die hoof finansiële beampte inwillig, dat hy alle heffings ten opsigte van sodanige diens paaiemensgewyse wil betaal, is sodanige verbruiker daarop geregtig om alle rioolheffings vir die eersvolgende boekjaar en vir elke daaropvolgende boekjaar tot sodanige kennisgewing op dergelike wyse deur hom teruggetrek word, in twaalf gelyke paaiemente te betaal.

3.2 Vooruitbetaalde Elektrisiteit (Kitskrag)

Hierdie reëlbedrag geld vir alle verbruikers wat oor vooruitbetaalde elektrisiteitsdienste beskik:

- 3.2.1 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is en die verbruiker nie instaat is om die agterstallige bedrag onmiddellik te vereffen nie, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die bepaling soos vervat in paragraaf 3.1.10.
- 3.2.2 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlbedrag uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker opgetree:
- kitskrag word geblok;
 - watertoevoer word afgesny; en

- ander dienste word gestaak.

Kitskragverkope, waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met betaling van die volle bedrag insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraanskakelingskoste moet ook betaal word.

3.2.3 In gevalle waar kitskrag aangekoop word terwyl belasting en ander dienste gelde verskuldig en betaalbaar is en die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan het, word kitskrag met die voorbehoud verkoop dat vir elke R1,00 kitskrag aankope, word R0,50 op die agterstallige diensterekening vereffen.

3.2.4.1 Indien enige dienste gelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.2.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.2.4.1 gee nie, word die rekening sonder enige verdere kennisgewing aan die raad se prokureurs vir invordering oorhandig.

3.3 Konvensionele Elektrisiteit

3.3.1 Met die afsny van elektrisiteit moet die totale diensterekening in berekening gebring word.

3.3.2 In gevalle waar agterstallige dienste gelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die criteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.3.3 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlings uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker opgetree:

- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

3.3.4.1 Indien enige dienste gelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.3.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.3.4.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder verdere kennisgewing ingestel.

3.4 Water

3.4.1 Met die afsny van water moet die totale diensterekening in berekening gebring word.

3.4.2 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die kriteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.4.3 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld nate kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlins uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker oopgetree:

- kitskrag word geblok; en
- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

Elektrisiteit- en waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met betaling van die volle bedrag, insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraansluitingskoste moet ook betaal word.

3.4.4.1 Indien enige dienstegelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.4.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.4.5.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

3.5 Riool- en Vullisverwyderingsheffings

3.5.1 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die kriteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.5.2 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld nate kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlins uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker oopgetree:

- kitskrag word geblok; of
- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

Kitskragverkope/elektrisiteit- en waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met die betaling van die volle bedrag, insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraansluitingskoste moet ook betaal word.

- 3.5.3.1 Indien enige dienstegelde en huurgeld soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.
- 3.5.3.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.5.3.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

4. BEHUISING

4.1 Verkoopskema

- 4.1.1 Daar word soos volg teen die koper van 'n huis in gevolge die bepalings van die Koopakte opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:
- 4.1.1.1 In gevalle waar paaielemente agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die koper 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan. Die bedrag wat as reëling aangegaan word, mag nie minder as die maandelikse lopende paaielement plus die rente gehef op die agterstallige paaielemente, wees nie.
- 4.1.1.2 Indien die koper versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die koper outomaties van enige verdere reëlins uitgesluit.
- 4.1.1.3 Indien enige paaielement soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige paaielement verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die koper wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige koper aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.

4.1.1.4 Indien die koper wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 4.1.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

4.2 Maandelikse Huur

4.2.1 Daar word soos volg teen die huurder van 'n huis opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:

4.2.1.1 In gevalle waar huur agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die huurder 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan. Die bedrag wat as reeling aangegaan word, mag nie minder as die maandelikse lopende paaient plus die rente gehef op die agterstallige huurgeld, wees nie. 'n Minimum bedrag van R20,00 per maand moet bykomend gevorder word.

4.2.1.2 Indien die huurder versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die huurder outomaties van enige verdere reëlings uitgesluit.

4.2.1.3 Indien enige huur soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige huur verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die huurder wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige huurder aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

4.2.1.4 Indien die huurder wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 4.2.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

5. DIVERSE REKENINGE

5.1 Daar word soos volg teen 'n diverse debiteur opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:

5.1.1 In gevalle waar die bedrag agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die debiteur 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan.

5.1.2 Indien die debiteur versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die debiteur outomaties van enige verdere reëlings uitgesluit.

5.1.3 Indien enige bedrag soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die debiteur wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken waarin sodanige debiteur aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

5.1.4 Indien die debiteur wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 5.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

6. VERBRUIKERSDEPOSITO'S

Verbruikersdeposito's moet gedurende kredietkontrole ingevolge die bepalings van die munisipaliteit se elektrisiteits- en waterverordeninge asook die gedelegeerde bevoegdheid aan die hoof finansiële beampte, aangepas word.

7. RAADSLEDE

7.1 Raadslede moet hulself vergewis van die kredietbeheerbeleid en sorg dat belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure in hul onderskeie wyke die implikasies van die geen betaling/geen dienste konsep verstaan.

7.2 Raadslede moet amptenare ondersteun in die uitvoering van die kredietbeheerbeleid.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT REËLING VIR AFBETALING

1. PERSOONLIKE BESONDERHEDE:

VAN : -----
Volle Name : -----
Woonadres : ----- Tel nr: -----
Werkgewer : ----- Tel nr: -----
Gade/volle name : -----

2. INKOMSTE:

	R	C
Eienaar/Huurder	: per maand -----	
	: per week -----	
Gade	: per maand -----	

3. UITGAWE:

	R	C
Huis paaielement/huur	-----	
Water/Vullis/Riool/Elek	-----	
Eiendomsbelasting	-----	

	: per week -----	Huishouding -----
Ander: Spesifiseer -----	-----	Ander: Spesifiseer -----
Ander: Spesifiseer -----	-----	Ander: Spesifiseer -----
TOTAAL -----	-----	TOTAAL -----

4. INDIEN WERKLOOS:

Hoe lank is u sonder werk? ----- Is u by Dept Arbeid geregistreer? -----
 Ontvang u werkloosheidsvoordele? ----- Registrasie Nr: -----

5. BESONDERHEDE VAN MUNISIPALE REKENING:

Rekeningnommer -----

Beskikbaarheid (maandeliks)	R _____	R _____	R _____
Belasting (maandeliks)	R _____	R _____	R _____
Water	R _____	R _____	R _____
Elektrisiteit	R _____	R _____	R _____
Riool	R _____	R _____	R _____
Vullisverwydering	R _____	R _____	R _____
Huishuur	R _____	R _____	R _____
Huispaaiemente	R _____	R _____	R _____
Perseelhuur	R _____	R _____	R _____
Beskikbaarheid (Jaarliks)	R _____	R _____	R _____
Belasting (Jaarliks)	R _____	R _____	R _____
Diverse	R _____	R _____	R _____
TOTAAL	R _____	R _____	R _____

Hiermee erken ek date k die uitstaande gelde van R_____ ten opsigte van bostaande rekening (e) aan die

6. Ek bied hiermee an om die gemelde bedrag, plus rente, by die kantore van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit te betaal by wyse van maandelikse/weeklikse paaiemente van R_____ op _____ en daarna voor of op elke _____ van 'n maand/week.
7. **NB: Hierdie reeling per week of per maand het slegs betrekking op die agterstallige bedrag. Die maandelikse rekening moet stiptelik saam met die reeling voor die 20ste van die maand betaal word. Die uitstaande bedrag na verrekening van die subsidie is soos normal betaalbaar voor die 20ste van die maand by gebreke daarvan die dienste sonder verdere kennisgewing gestaak sal word. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys.**
8. Ek erken en verstaan dat indien ek sou versuim om enige van die betalings waarna hierbo verwys word stiptelik en betyds te maak, die volle uitstaande balans tesame met rente onmiddellik opeisbaar en betaalbaar sal wees.
9. Indien dit vir die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit nodig mag wees om regsstappe teen my in te stel weens my versuim om te voldoen aan my verpligtinge in terme van hierdie afbetalingsaanbod, aanvaar ek aanspreeklikheid vir die betaling van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit se regskoste op 'n prokureur en kliënt skaal, tesame met BTW daarop.
10. Ek stem hiermee toe dat, ingeval ek versuim om my aanbod n ate kom, Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ook geregtig sal wees om, sonder kennisgewing aan my, aansoek te doen om:
 - 10.1 Vonnis vir die bedrag nog verskuldig in gevolge hierdie aanbod tesame met alle rente en koste.

10.2 'n Hofbevel vir betaling daarvan ooreenkomstig my aanbod.

11. Ek stem hiermee toe tot die uitreiking van 'n besoldigingsbeslagbevel teen my salarisse en onderneem om enige kommissie wat my werkgewer daar ten opsigte van mag aftrek, te betaal op aanvraag aan Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit.

12. **VERKLARING: Ek verklaar dat voorafgaande waar en juis is en dat die amptenaar my rekening aan my verduidelik het.**

BEËDIGDE VERKLARING

VOLLE NAME EN VAN _____

VERKLAAR ONDER EED/BEVESTIG PLEGTIG IN AFRIKAANS:

GESLAG _____ ID NR _____

WOONADRES _____

WERKSADRES _____

- 6. Ek is tans werkloos en beskik oor geen inkomste nie,, en verklaar dat die inligting op voorgaande bladsy waar en juis is.
- 7. Ek is by Dept. Arbeid as werkloos geregistreer.
- 8. Ek het by die volgende firma's om werk aansoek gedoen:

(a) (b)

(c) (d)

9. Ek is tans ongeskik vir werk vanaf datum: (a)

10. Ek het aansoek om ongeskiktheidstoelaag gedoen vanaf datum:

(a)

Skrap wat nie van toepassing is nie.

Ek is vertrouwd met die inhoud van hierdie verklaring en begryp dit.
Ek het (geen) beswaar teen die aflegging van die voorgeskrewe eed (nie).
Ek beskou die voorgeskrewe eed as bindend (nie bindend) vir my gewete (nie).

HANDTEKENING VAN / DUIMAFDRUK VERKLAARDER

Met die aflegging van hierdie eed is voldoen aan die voorskrifte van Regulasie R1258 gedateer 21 Julie 1972.
Ek sertifiseer dat die Verklaarder erken dat hy/sy vertrouwd is met die inhoud van hierdie verklaring en dit begryp.
Hierdie verklaring is deur my beëdig/bevestig en die verklaarder se handtekening/duimafdruk is in my teenwoordigheid daarop aangebring te (plek) en op datum

HANDTEKENING KOMMISSARIS VAN EDE _____ **VOLLE VOORNAME EN VAN IN**
DRUKSKRIF _____

VERBRUIKERSOOREENKOMS - WATER EN/OF ELEKTRISITEIT

NB. - Reëlins vir toegang tot die perseel moet getref word. Hierdie ooreenkoms moet volledig voltooi word. Indien u enigins onseker voel oor die voltooiing, raadpleeg asseblief die Navrae Toonbank. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys en om dienste te weier tensy alle gelde verskuldig aan die raad, ten volle betaal is.

NAAM ID [] [] [] [] [] [] REK. NR. [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] ERF NR. [] [] [] [] [] [] DATUM VAN AANSKAKELING [] [] [] [] [] []

Naam van Eienaar/Verbruiker: _____ Voorletter _____ Volle _____

SUBSIDIESKEMA VIR DEERNISHUISHOUDINGS

SENTRALE KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

(MURRAYSBURG DISTRIKSGBIED)

In ooreenstemming met die aangehegte riglyne (Bylaag A) vir 'n subsidieskema vir deernis-huishoudings word die volgende subsidieskema, aangeheg as Bylaag B, vir oorweging aan die Raad voorgelê.

Tydens gesprekvoering met die Departement van Beplanning, Plaaslike Bestuur en Behuising van die Provinsiale Administrasie: Wes-Kaap, blyk die volgende inligting van toepassing te wees indien die status van die riglyne onder die loep geneem word:

- # Op nasionale vlak het die Sentrale Regering die inkomsteperk van R940-00 per maand vir 'n huishouding as 'n deernis-huishouding aanvaar, welke huishouding hulp verleen behoort te word om toegang tot basiese dienste moontlik te maak.
- # Hierdie basis word egter nie afgedwing op ander vlakke van regering nie en moet dus as 'n riglyn beskou word.
- # Die huidige billike gedeelte toekenning uit nasionale inkomste (toekenning) is inderdaad op hierdie stadium 'n onvoorwaardelike toekenning aan die Raad met die versoek dat dit vir deernis-gevalle binne die gemeenskap vir toegang tot basiese dienste aangewend word.
- # Die Departement van Staatkundige Ontwikkeling en Beplanning is deurlopend besig om hierdie aangeleentheid te ondersoek en kan daar verdere riglyne en/of voorskrifte in die toekoms hieromtrent verwag word.
- # Die bedrag wat aangewend kan word vir deernis-huishoudings word beperk tot die toegekende bedrag en mag dus nie oorskry word nie.

Met hierdie inligting as agtergrond, saamgelees met alle tersaaklike dokumentasie wat as bylaes tot hierdie verslag aangeheg is, word die mening gehuldig dat die riglyne, soos gestel deur die onderskeie owerhede, so ver moontlik eerbiedig behoort te word en wel om die volgende redes:

- (a) Die is onbekend hoeveel huishoudings in die gemeenskap vir hierdie subsidies al kwalifiseer.
- (b) Die sukses van die Deernissubsidie Skema hang grootliks van die suksesvolle funksionering van die Deernis-komitee en die kriteria neergelê vir die oorweging van aansoeke om deelname aan die subsidieskema, af. 'n Aansoek om deelname word aan die hand van die kriteria, soos aangedui in die Beleid vir Deernishuishoudings, oorweeg.

Aangesien die suksesvolle bedryf en bestuur van die subsidieskema afhang in welke mate die raad daarin gaan slaag om 'n beeld van billikheid, regverdigheid en deursigtigheid te skep, is dit noodsaaklik dat die oorweging van aansoeke om deelname aan die subsidieskema met groot erns benader word.

Om uitvoering hieraan te gee, word aanbeveel dat die raad 'n Deernis-komitee ooreenkomstig die bepalings van Artikel 79 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Nr. 117 van 1998). Om deursigtheid te bevorder, behoort belastingbetalers soos predikante en welsynwerkers wat agting en respek in die gemeenskap geniet, ook genader te word om op die komitee te dien.

Die doel van die komitee sal dus wees om alle aansoeke om deelname aan die deernissubsidieskema wat voor die sewende van elke maand ontvang word, te oorweeg.

Aangesien hierdie proses as die raad se bydrae tot sosiale en ekonomiese opheffing beskou kan word, sal dit 'n positiewe boodskap na die gemeenskap uitdra as lede van die komitee geen vergoeding ontvang nie. Dit moet ook in gedagte gehou word dat die munisipaliteit die toekennings wat vir deernishuishoudings bedoel is, namens minder gegoede verbruikers administreer.

Om die stadstesourier voldoende tyd te laat om goedgekeurde aansoeke te prosesseer, is dit noodsaaklik dat die komitee minstens een keer per maand tussen die vyftiende en twintigste vergader om alle aansoeke om deelname te oorweeg.

Aanzoekers om deelname aan die subsidieskema se aandag moet pertinent op die bepalings van afdeling 5 van die Beleid vir Deernishuishoudings gevestig word. In die betrokke afdeling word die administratiewe procedures breedvoerig uiteengesit en is ook in 'n afsonderlike dokument (Bylaag D) tot beskikking van verbruikers wat van voorneme is om aansoek te doen om aan die subsidieskema deel te neem.

Uit die aangehegte riglyne blyk dit dat die bedoeling behoort te wees om sekere munisipale dienste, soos water, riooldienste en vullisverwydering, gedeeltelik te subsidieer.

Weens die onsekerheid omtrent die aantal huishoudings wat gedurende 'n jaar mag kwalifiseer vir 'n subsidie, is dit raadsaam, behoudens die beperkings van wetgewing om 'n afsonderlike trustrekening te skep wat as 'n buffer vir addisionele toekennings kan dien asook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhogings te absorbeer.

Vir hierdie doel word aanbeveel dat 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot 'n trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van hierdie skema en ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het.

Daar is tans ongeveer 650 huishoudings wat maandeliks 'n deernissubsidie volgens een van die volgende grondslae ontvang:

GROEP A:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R0 tot R220 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 21,60
	Elektrisiteit	R 25,54
	Riool	R 26,50
	Vullisverwydering	R 29,00
	Belasting	<u>R 42,50</u>
	TOTAAL	<u>R145,14</u>

GROEP B:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R221 tot R940 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 21,60
	Elektrisiteit	R 25,54
	Riool	R 13,25
	Belasting	<u>R 42,50</u>
	TOTAAL	<u>R102,89</u>

GROEP C:

INKOMSTE	DIENS	SUBSIDIE (BTW ingesluit)
Inkomste R941 tot R1 880 per maand	Water beperk tot 6 kl	R 21,60
	Elektrisiteit	R 25,54
	Belasting	<u>R 42,50</u>
	TOTAAL	<u>R 89,64</u>

Die subsidies word jaarliks deur 'n toekenning van die Sentrale Regering wat bekend staan as 'n Billike Gedeeltelike Toekenning uit Nasionale Inkomste, gefinansier.

Die munisipaliteit het reeds 'n deernissubsidieskema in plek en gevolglik is daar ook reeds 'n databasis saamgestel wat voortdurend opgedateer word.

Ten tye van die uitreiking van die riglyne vir die implementering van 'n deernissubsidieskema by plaaslike owerhede, was die maksimum inkomstevlak op R1 880 per maand per huishouding vasgestel. Die inkomstevlak was waarskynlik bereken as twee keer die maandelikse ouderdomspensioen wat gedurende 2008 betaal is. Die bedrag is sedertdien nog nie weer die Departement van Staatkundige Ontwikkeling aangepas nie alhoewel die maandelikse ouderdomspensioen-toelaag intussen na R940 verhoog het.

Om ten minste pensioenarisse nie by die skema uit te sluit nie, wat sekerlik destyds die bedoeling was met die vasstelling van die inkomstevlak van R940 per maand, word

saamgestem met die Raad se besluit om die inkomstevlak op R1 880 bruto maandelikse inkomste vas te stel.

Die voorwaardes vir deelname aan die deernissubsidieskema wat as kriteria sal dien met die oorweging van alle aansoeke, word in Bylaag E aangedui.

Om die volle effek van 'n voorsiening vir oninvorderbare skulde, wat deur middel van 'n verhoging in tariewe finansier sal moet word, in 'n mate teen te werk, word aanbeveel dat die gedeelte van die toekenning wat op 30 Junie van elke jaar, nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat die bydrae tot die trustrekening in ag geneem is, na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word.

Die volgende dokumentasie om die proses stroombelyn te maak, word as Bylaes C en D aangeheg:

Bylaag C: Aansoek om Deernissubsidie vir Munisipale Dienste
Bylaag D: Afbetalingsooreenkoms insluitend Beëdigde Verklaring
Bylaag E: Voorwaardes vir Deernissubsidie

Aanbevelings:

- (a) dat die Subsidieskema vir Deernishuishoudings, aangeheg as Bylaag B, as beleidsdokument aanvaar word vir onmiddellike implementering;
- (b) dat die volgende dokumente as amptelike dokumente vir gebruik tydens die registrasie- en administratiewe proses, aanvaar word:

Aansoek om Deernissubsidie vir Munisipale Dienste (Bylaag C)
Afbetalingsooreenkoms (insluitend Beëdigde Verklaring) (Bylaag D)
Voorwaardes vir Deernissubsidie (aangeheg as Bylaag E);
- (c) dat 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot 'n trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van die subsidieskema asook ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het, wat as 'n buffer vir addisionele toekennings kan dien en ook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhoudings te absorbeer;
- (d) dat die billike gedeelte van die nasionale toekenning wat op 30 Junie van elke jaar nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat 'n bydrae tot 'n trustrekening gemaak is na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word;
- (e) dat die stadstesourier 'n jaarlikse verslag voorberei waarin die deernissubsidie bedrag vir die betrokke finansiële jaar vasgestel word;
- (f) dat die raad 'n Deernis-komitee, ooreenkomstig die bepalinge van Artikel 79 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Nr. 117 van 1998) saamstel; en

- (g) dat alle aansoeke om deelname aan die subsidieskema wat voor die sewende van elke maand ontvang is, minstens een keer per maand tussen die vyftiende en twintigste van elke maand, deur die Deernis-komitee oorweeg word.

DEPARTMENT OF CONSTITUTIONAL DEVELOPMENT

MINMEC SUBMISSION

Date: 28th July 1998

1. SUBJECT

Targeting Intergovernmental Transfers: Guidelines for an Indigents Policy.

2. PURPOSE

To adopt draft policy guidelines that could form the basis for policy guidelines for the targeting of intergovernmental transfers and for an indigents policy thereof.

3. BACKGROUND

Section 214 of the Constitution requires Parliament to pass legislation providing for:

- (a) the equitable division of revenue raised nationally among the national, provincial and local spheres of government;
- (b) the determination of each province's equitable share of the provincial share of that revenue; and
- (c) any other allocations to provinces, local government or municipalities from the national government's share of that revenue, and any conditions on which those allocations may be made.

The Division of Revenue Bill was published on 11th March 1998 to fulfill this obligation. It takes into account:

- (a) the need to ensure that the provinces and municipalities are able to provide basic services and perform the functions allocated to them;
- (b) the fiscal capacity and efficiency of the provinces and municipalities;
- (c) the developmental and other needs of provinces, local government and municipalities;
- (d) obligations of the provinces and municipalities in terms of national legislation; and
- (e) the desirability of stable and predictable allocations of revenues.

The new system of intergovernmental transfers was published by the Department of Finance on the 21st April 1998, and was entitled "**THE INTRODUCTION OF AN EQUITABLE SHARE OF NATIONALLY RAISED REVENUE FOR LOCAL GOVERNMENT**". The document adopts a formula-based approach to the implementation of the new system of transfers.

The new system was also designed in the context of the proposals released during 1997 by the Financial and Fiscal Commission. Among other issues, the FFC document “**Local Government in a System of Intergovernmental Fiscal Relations in South Africa**” states that transfers from national to local government should be directed at providing basic services to poorer households and that transfers should only be made available to those communities that cannot afford these basic services. In other words, intergovernmental transfers should be targeted at poorer households in order to ensure that these households receive basic municipal services, such as water, electricity, sanitation and refuse removal. In effect, this means that local government should ensure the provision of subsidized basic services to poorer households in its jurisdiction.

This proposal has been translated into policy by the new system in terms of a formula-based allocation in “**THE INTRODUCTION OF AN EQUITABLE SHARE OF NATIONALLY RAISED REVENUE FOR LOCAL GOVERNMENT**” document. It provides for an “S” transfer defined as a *municipal basic services (S) transfer* to ensure that poor residents in all local government jurisdictions receive access to basic services.

OBJECTIVES OF THE INDIGENT POLICY GUIDELINES

The objectives of the guidelines provided are to:

- (a) enable municipalities to effectively implement the targeting of intergovernmental transfers to the indigent (poor) household;
- (b) enable municipalities to ensure that poor households in their jurisdictions derive maximum benefit from the transfer in terms of access to a basic package of municipal services;
- (c) to provide a set of guidelines to ensure uniformity in the implementation of the targeting of intergovernmental transfers.

DEFINITION OF THE INDIGENT

Indigents are defined as those persons who, due to a number of factors, are unable to pay the full economic cost of a basic level of services. Typical examples are pensioners, the unemployed, disabled persons, etc.

DEFINITION OF POOR (INDIGENT) HOUSEHOLDS

In terms of the new system of intergovernmental transfers, the formula-based allocation provides for a municipal basic services (S) transfer for the provision of a essential minimum package of services for poor persons living in an household which has an income less than R800.

In addition, such an indigent household may have the following characteristics:

- receives a very low level of service provision, e.g. VSPs, standpipes and low amp connections
- and or is situated in a area with a significantly high level of poverty
- and or has a low consumption level of all basic services

INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS AND THE SUBSIDISATION OF BASIC SERVICES FOR INDIGENT HOUSEHOLDS

The new system, in terms of its formula-based allocation, aims to provide for an operating subsidy of R86.00 per month per household with an average household size of 4.5. This will be fully phased in over five years in urban areas, and seven years in rural areas. As this is an unconditional grant, it will be up to municipalities to determine their own mechanisms for passing this subsidy on to the poor household, and establishing appropriate targeting mechanisms for this purpose.

For the current financial year, taking into consideration the formula allocation of the funds available, the operating subsidy for 2008/09 has been set at R145.14 per indigent household.

PRINCIPLES

Equity: A municipality should promote the constitutional goals of equity by ensuring that indigent households gain access to a minimum package of basic municipal services through the subsidization of services for such households.

Fairness: A municipality should at all times treat residents in its jurisdiction fairly according to a uniform set of criteria and procedures. This means that indigent households qualifying for a subsidy must be identified by a uniform set of criteria applied throughout municipality.

Efficiency: A municipality shall ensure the efficient delivery of services to all households so that they receive the best value for money in terms of service quality and cost.

Openness and transparency: A municipality shall at all times be transparent and open with regard to the targeting of subsidies, in particular, a municipality shall provide adequate information about the transfer programme to all residents in its jurisdiction. An effective communication system for access to information about the transfer programme should be established.

Accountability: A municipality shall ensure accountability on all aspects of the transfer programme at all levels of decision making, administration, budgeting and reporting in the municipality.

Monitoring and Evaluation: A municipality shall at all times ensure the effective monitoring and evaluation of the transfer programme as a whole.

METHODOLOGY AND APPROACH

The guidelines outlined below provide several methods and approaches for targeting intergovernmental transfers to indigent households. As there may be differences and variations in local conditions faced by municipalities, these guidelines serves as a starting point which could be adjusted to suit the capacity, needs and experience of each local municipality.

Identifying the indigent (poor) household:

Several of the following methods may be used to identify the indigent household. These methods enable both direct and indirect identification. They may be used singularly, in combination or sequentially.

i. Individual Targeting

Examples of this method include a household survey and means testing. Means testing aims to ascertain whether a household's income is below a cut off point. It uses either income, nutritional status and type of dwelling (with or without a toilet, electricity), etc, as a criterion

*** Household Survey or Individual Assessment**

A household survey of residents may be undertaken of the residents of the jurisdiction. The survey may be in the form of a questionnaire. A house to house survey renders more accurate the identification of the indigent household as well as the total number of such households in the jurisdiction. It also better enables the targeting of the benefits of the transfer. However, the costs of such a survey need to be carefully assessed against the municipal capacity, funds available as well as the geographic density and expanse of residential areas under the jurisdiction of the municipality.

*** Municipal Billings Survey**

An examination of the municipal billings with a view to identifying households with a long history of non-payment may indirectly point to households within this category that need to be visited and surveyed in order to determine whether non-payment is as a result of household income less than R1 880.00 per month. This method may identify only some of the indigent households. It may nevertheless identify those indigent households associated with outstanding payments.

*** On Application by the Indigent Household**

The municipality can use a variety of communication and media methods that may encourage application by the indigent household for a subsidy. These methods may take the form of the publication and distribution of information leaflets which provide clear and concise information on the purpose of the subsidy, the requirements for eligibility and the appropriate contact details of the programme manager or programme desk.

Telephone hotlines may be one method by which applications are encouraged and information disseminated. Hotlines may serve as a cost-effective pre-screening mechanism.

Advantages:

- can identify beneficiaries accurately
- can get benefits to the intended households

Disadvantages:

- Information intensive
- Expensive to implement
- may not be perfect and can induce costly leakages
- high administrative costs

ii. Self-identification or self-targeting

A municipality may design a transfer programme which is available to all the residents of its jurisdiction but aims to discourage non-indigent households from participating or applying for the subsidization of the provision of basic services. The requirements for eligibility are such that the subsidy pertains to the provision of services for those households which receive a low level of service provision or have a low level of service consumption, etc. The parameters for eligibility are determined in such a way that the non-poor are likely not to apply for the subsidy or do join the transfer programme.

Through this method, households self-select themselves into the transfer programme. As a result there is no administered targeting. It involves subsidizing services dis-proportionally consumed by the poor. A municipality may, for example, offer a subsidy to all households within its jurisdiction on condition that such households

- have a low level of service provisions, viz, standpipes
- are situated in poor areas, viz, informal settlements
- have a low consumption level of services

It may also stipulate only one, or several conditions for household eligibility.

Advantages:

- no or low administration costs
- politically acceptable
- can be flexible in responding to changing circumstances in a particular municipal jurisdiction
- less vulnerable to administrative corruption and manipulation

Disadvantages:

- Targeting is rough and not accurate – non indigent households can gain benefits from the subsidy programme
- can limit the size of the transfer
- it is not always easy to know what poor people prefer as far as a basic package of services is concerned
- may decline over time with shifting preferences
- some of the eligible indigent households may be screened out and thus not gain from the subsidy programme
- non-indigent households may also benefit

iii. Indicator based method

This method aims to target benefits conditional upon observable characteristics other than income, e.g. land, type of dwelling unit, house (floor area), other durable asset ownership, number of children, level of education, etc. A subsidy programme can grant eligibility on the basis of shared characteristics by households. The idea is to find an indicator that is less costly to identify but is sufficiently correlated with income to identify the poor. The indicator (s) must not be easily manipulated, e.g. when people fake ownership of land to qualify for a subsidy.

Advantages:

- getting benefits of the subsidy programme is conditional upon observable characteristics other than income, e.g. land holding, age, place of residence, etc.
- easy to observe, e.g. land ownership and number of children are good predictors of income
- in general indicators may be difficult for applicants to manipulate reduces administration costs

Disadvantages:

- some of the indicators can be manipulated by applicants
- it is inevitable that some of the non-poor benefit
- if the number of indicators increase, administration costs can increase
- generates gainers and losers: the more one insists that none of the poor or intended beneficiaries get missed, the less likely that the indicator targeting method will be preferred.

iv. Geographic/area targeting.

A municipality may target the benefits of a subsidy to a particular area (s) in its jurisdiction. The subsidy may be allocated to a particular area (s) or district (s) based on the average (low) level of service provision and or the high incidence of poverty and or high prevalence of the number of indigent households, etc. The costs of combining residence, household characteristics with the area targeted may depend on local administrative infrastructure and capacity, incentives facing local administrators to make the programme work, a municipality's relations with the poor in these areas, and the extent of political representation of the poor.

Advantages:

- This method may be useful, depending on specific
- Local conditions conducive for its use

Disadvantages:

- costs depend on administrative capacity
- the non-poor or non-indigent households may also benefit as targeting is generalized to the entire area or district

ADMINISTRATIVE ISSUES

Household information and documentation

The design of the questionnaire is the initial starting point for the collection of comprehensive information and documentation of the indigent household. It should aim to ensure the collection of adequate and relevant information for the assessment and identification of the household as indigent and for future monitoring and evaluation. All documentation shall be held as official records of the municipality. Wherever applicable, the survey should also indicate accurate details of municipal billing accounts for the household.

Documentation for the registration of an indigent household should be simple and understandable to the indigent.

Household Assessment

The municipality shall ensure that the assessment of each household be done according to a uniform set of criteria which takes into account the above mentioned prerequisites and stipulations and principles on which the targeting of intergovernmental transfers is based. As such, it will take steps ensure that appropriate adjudication, assessment, certification procedures and mechanisms are established within the municipality. Assessment and certification procedures should be concluded efficiently and with speed in order to avoid delays in the implementation of the transfer.

Upon the completion of assessment and other procedures the municipality shall establish a list of all indigent households. The list shall at all times be open for inspection by the public and relevant authorities and be regularly updated. Where possible, all data relating to the details of an indigent household shall be recorded and stored (using information technology) and be easily accessible for research, updating, planning, monitoring and evaluation.

Where necessary, the municipality shall take steps to verify and validate the information it has of indigent household including the claim for a subsidy by the indigent.

Registration of the indigent household

All eligible indigent households receiving a subsidy for the provision of basic services shall be registered with the municipality.

Care should be taken to ensure that the member/s registering the household understand fully the implications of signing documents and, procedures, limitations, benefits, provisions, etc explained therein.

The municipality may set aside specific days and times at localities easily accessible to indigent households for registration.

Documents for Registration:

A municipality may, in the assessment and certification of an indigent household, demand proof of the level of income, receipt of other social assistance income, status of the members of the household, etc as may be reflected in:

- (a) identification documents and or proof of South African citizenship
- (b) documents proving the receipt of a state pension and other social assistance grants such as child maintenance and disability grants
- (c) any other document of proof certified by a local priest or a registered commissioner of oaths,
- (d) marriage certificates
- (e) proof of dependants
- (f) proof of unemployment
- (g) proof of status as a full time student or scholar, etc

Regular verification of the status of the indigent household

A municipality shall ensure that regular checks are made on the status of the indigent household with a view to establishing the continued eligibility of the household for a subsidy. This may be undertaken by reviewing all households periodically or by conducting spot checks.

De-registration and Re-registration of indigent households

A municipality may de-register an indigent household on its list only after it ascertains that:

- (a) the household members provided false information and/or documentation; and
- (b) the income of the household has risen above the stipulated income category and that the new or additional income is of a stable and permanent nature and likely to remain so over a specified period of time.

A municipality may not de-register an indigent household if it is determined that:

- (c) the new or additional income, arising from casual or part time work or other activities, and through kinship monetary contributions, raises the income of that indigent household over the stipulated income category but is not sufficiently permanent to sustain the new level of household income or to pay for the full cost of services;
- (d) and it is likely that such an indigent household is likely to fall back below the stipulated income category within a specified period of time due to the intermittent and cyclical nature of the source of new or additional income accrued by the indigent household through part-time and or casual employment or other activities and through kinship monetary contributions, etc.

Having taken into account the above considerations, a municipality may delay or decide against the de-registration of an indigent household if it is of the opinion that the further non-provision of subsidized services to that household may impact negatively on the household as a whole or on the ability of the household to pay the full cost of services provided.

Re-registration of households: The level of poor household income may remain constant and permanent over a period of time or fluctuate over and below the stipulated household income category. A household that was previously registered as an indigent household, but was de-registered may be re-registered as an indigent household, if it is fulfils and complies with the guidelines as outlined in this document.

The re-registration of a household as an indigent household may take place if it is found that the de-registration of the household was due to an error (s) on the part of the municipality.

New indigent households: A municipality shall ensure that the newly eligible indigent household is registered promptly.

Problems associated with the administration of targeting

In the design and implementation of transfer programme, a municipality shall take into consideration the following (issues) factors that have a bearing on the administration of the programme that:

- the administration of a targeted programme consists of administration costs, benefits that go to the non-poor, and the effectiveness of the subsidy transfer to the poor. Minimizing benefits that go to the non-poor and the same time reducing costs inevitably involves trade offs. Whatever trade off is chosen it must be noted that there will always be errors in administration that result in some of the poor being excluded from benefits and some of the non-poor included gaining benefits. Strict administration may also have they same effect.
- perfect targeting is difficult to achieve – perfection in targeting is directly proportional to the costs thereof, the higher the degree of targeting, the higher the costs.
- imperfect targeting arises on account of errors in administration e.g. false claims are not detected and non-poor benefit instead of the poor (a situation referred to as leakage), eligible households do not receive benefits and ineligible households benefit.
- Administration costs vary with the type of method used, level of existing information, institutional capacity, local costs of personnel and other requirements to carry out targeting. Administration costs may be determined by the level of targeting, e.g. self-targeting is less costly than geographic targeting while individual assessment is most costly. Administration costs should also be monitored against programme costs. The more finely a programme is targeted, the more the administration costs incurred. At the same time, careful programme design and implementation itself can also reduce costs. Of equal importance are budgetary constraints.
- In the administration of benefits by the municipality two essential stages must be evident, i.e. the decision by the potential beneficiary to make a claim to the benefits of the subsidy and the verification by the municipality of the claim.
- The municipality take steps to address the circumstance where poor households or indigents are unaware of the existence of the subsidy and or aware of their entitlement to the benefits of the subsidy but do not make a claim – in this regard.
 - (a) any information dissemination must cater for the illiterate, or
 - (b) use of third parties such as social workers, employers, churches, etc, to identify potential beneficiaries
 - (c) should be explored the identification of beneficiaries through the administration records of other welfare or social assistance programmes

- the decision by the municipality as to whether or not to target benefits, which targeting method to use and how to target, should take into account
 - (a) the economic and opportunity costs of targeting
 - (b) negative incentive effects that might be generated
 - (c) differences in consumption patterns between the poor and non-poor
 - (d) the package of services to be subsidized
 - (e) administrative capability
 - (f) transaction costs, i.e. long distances that the poor have to travel to register for a subsidy
 - (g) and political economic considerations

WAYS OF PASSING ON THE SUBSIDY

A municipality shall ensure that the manner in which the subsidy of a basic minimum package of services is passed on to the indigent household is accurately reflected in the financial affairs of the municipality.

Two ways of passing on the subsidy may be used.

1. Financial Reporting

The allocation of the subsidy may be reflected on:

- the municipal budget but not on the account (non-transparent)
- the budget and account (transparent)

The municipality shall ensure that the appropriate information and details of an indigent household as well as the subsidy for services rendered is linked to the billing details of that particular household and is reflected in a clear, understandable and simple manner.

In terms of fiscal discipline and management, the municipality shall ensure that at all times the cost of administering the transfer and the allocated subsidies to indigent households do not overshadow the total amount of the transfer allocation it receives for its financial year.

2. Voucher System

A municipality may pass on a subsidy to indigent households by means of a voucher, the value of which is standardized at fixed price for the provision either a package of basic services or for a specific service such as

electricity, water, refuse removal, etc. The eligible household is then able to purchase a fixed /quantity/amount/level of the service (s) by paying for it with the voucher.

In deciding on the use of a voucher system, a municipality must take into account the following advantages and disadvantages:

Advantages:

- * a voucher system is likely to encourage a market for the supply of services by service providers as it ensures a stable form of payment by the indigent thus reducing the service providers' costs of debt collection and non-payment.
- * it also encourages competition among service providers thus enhancing the efficient supply of services to the indigent household
- * in time of economic hardship and price increases, a voucher system protect the poor by guaranteeing their access to a basic level f services
- * vouchers can reflect differences in household size and composition.

Disadvantages:

- a voucher systems encourages a market for consumer trading in vouchers e.g. exchange for cash amounting to the poor receiving cash grants but with some of the benefits reaching the non-poor.
- Vouchers do not create incentives for energy conservation, every indigent household will consume the entire amount allowed
- Voucher systems involve high administration costs

LEVEL OF THE SUBSIDY

The municipality shall ensure that the level of subsidy allocation it provides per indigent household is based on the total number of indigent households identified within its jurisdiction and the total amount of the intergovernmental transfers allocated to it for the given financial year. In households, thereby promoting fairness and equity. In terms of the intergovernmental transfers, the level of the subsidy is households with an income of less than R1 880.00 per month.

A municipality may target the subsidy level at an indigent household with an income above R1 880.00 per month provided that the municipality uses its own financial resources to fund the extra subsidies. Extra subsidies should, however,

not compromise the principles of service delivery and, in particular, the quality, accessibility, and affordability of services provided for (all) indigent households.

Extra subsidies for indigent households above the income level of R1 880.00 per month, may come from all of or either of the following

- within tariffs, i.e. within a sector
- between services, e.g. surplus on electricity
- the property rates account

THE LINK BETWEEN SUBSIDIES, TARIFFS AND RATES

The link between subsidies, tariffs, rates, etc must be viewed within the context of equity and redistribution. Municipalities must treat citizens equitably with regard to the provision of basic services. Equally so, national and provincial government has a critical role with regard to the provision of basic services through the intergovernmental transfers. The intergovernmental transfers from national and provincial government are targeted subsidies to poor households.

Municipalities, as well, need to ensure that they target subsidies for the provision of basic services to poor households from their own revenues.

To effect this municipalities may:

- either aligned cross-subsidization (between high and low income users and commercial and residential users) in such a manner that it benefits the indigent household.
- And or bill the indigent household at real cost through a price subsidy.

How a municipality cross-subsidises poor households is a local choice and needs to be exercised carefully, within the framework of the integrated development plan (IDP), in order to sustain the benefit of subsidies to poor households.

TARIFFS AND RATES POLICY

Policy regarding tariffs rates may viewed in the context of the efficient allocation and best possible usage of resources for the provision of basic services to indigent (poor) households. To this end, policy regarding tariffs and rates should be re-evaluated. In particular policies providing for differing and complex levels of refunds and rebates across tariffs and rates as well as across other services may not enable a municipality to make effective use of these instruments for the benefit of poor households.

These policies provisions may be re-evaluated with a view to the creation of a single separate policy framework that seeks to maximize and direct greater levels of the benefits of refunds, rebates and other such relief measures to the indigent household. Municipality should explore ways in which such benefits are in tandem with the subsidization of the basic provision of services for poor households. The cornerstones of such a separate policy framework should be based on

- targeting economic pricing of services at the indigent household
- the consolidation of all accounts on refunds, rebates and relief measures,
- and the transparency of subsidies provided thereof.

DISPUTES

In the event of a dispute arising between the municipality and or the indigent household and or other parties, the municipality shall ensure the provision for and the establishment of dispute resolution mechanisms. Only if disputes cannot be resolved through a mechanism, shall parties refer the dispute to the normal courts system.

INFORMATION DISSEMINATION AND COMMUNICATION

The municipality shall ensure that at all times, information about the subsidization of the provision of a basic minimum package of services to the indigent household, is widely distributed to all sections of the communities in its area of jurisdiction. Existing distribution channels for such information dissemination should be explored with a view to greater reach and coverage of residents and to reduce costs. A variety of media should be used on a regular basis and or in combination. The success of the accurate targeting of transfers to poor households depends on the active initiatives of municipalities in this regard. In addition and of equal importance, is the establishment of systems to receive feedback that arises from the communication methods used. Information, dissemination, communication and information feedback should be viewed as part and parcel of the success of targeting intergovernmental transfers to poor households.

POLITICAL SUPPORT

Officials, charged with the responsibility of implementing intergovernmental transfers should ensure that politicians are aware of, knowledgeable of, and involved at some level in the design, implementation and attainment of the objectives of the transfer allocation to indigent households. For the effectiveness of the programme, officials should solicit the full support and co-operation of politicians. As this transfer is household targeted and thus finely targeted, officials should ensure that political support and co-operation contributes to the smooth implementation and effective administration of the transfer scheme.

INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS AND LOCAL GOVERNMENT DECISION MAKING STRUCTURES

Wherever necessary, decisions concerning the implementation of the transfer and the allocation of and determination of the subsidy level should at all times be discussed and debated in the council of a municipality. Major decisions should be decided upon through the adoption of a resolution at council level. There shall also be regular reporting of the progress of the programme to council.

MONITORING, EVALUATION AND REPORTING

Municipalities shall ensure that monitoring, evaluation and reporting systems are established for the implementation of the targeted transfers. Such systems should be geared towards the further refinement of the programme and as well offers possibilities for modeling methods and approaches suited to local conditions. Reporting should also include the publication of a bi-annual report by the municipality.

LOCAL GOVERNMENT AND THE TARGETING OF INTERGOVERNMENTAL TRANSFERS: COMPLEMENTARY MEASURES FOR INDIGENT HOUSEHOLDS

Wherever necessary, a municipality shall take steps to ensure that other targeted and social assistance programmes of the municipality, provincial government and national government as well as those of other agencies, are aligned to target registered existing indigent households within the area of its jurisdiction. In particular, local government shall identify those aspects of other targeted programmes which, if targeted at the indigent, will provide additional opportunities for those households to increase household income.

For example, national public works programmes can be targeted at these households to increase overall household income.

4. OTHER INTERGOVERNMENTAL STRUCTURES/DEPARTMENTS/ PROVINCES/BODIES CONSULTED

There has been no consultation with other structures in this regard. However, the above guidelines will serve as a basis for further consultation with other intergovernmental structures.

5. PERSONNEL IMPLICATIONS

There are no personnel implications for the department. The implementation of the policy guidelines will take place at local government level and the existing personnel of this level of government will be responsible for the implementation of the policy guidelines. In addition, local government can draw on the personnel capacity of other agencies within its area of jurisdiction.

6. FINANCIAL IMPLICATIONS

There are no financial implications for the department. In terms of municipalities, the fiscal management of a particular municipality would have to ensure that the costs of administering the targeting of intergovernmental transfers to poor households do not overshadow the total amount of the transfer allocation that municipality receives for its financial year.

7. RECOMMENDATIONS

That this document be adopted as a draft guidelines to be used as a basis for the guidelines for the targeting of intergovernmental transfers and the development of an indigents policy in this regard.

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
(MURRAYSBURG)**

BELEID: SUBSIDIESKEMA VIR DEERNIS-HUISHOUDINGS

1. DOEL

Die doel van hierdie skema is om deernis-huishoudings se munisipale rekeninge te subsidieer deur middel van 'n billike deel van die nasionale inkomste toekenning wat die raad vanaf die Sentrale Regering ontvang, ten einde toegang tot basiese munisipale dienste aan alle inwoners, wat andersins onbekostigbaar sou wees, moontlik te maak.

2. WIE KWALIFISEER VIR SUBSIDIE VAN MUNISIPALE DIENSTE?

Slegs persone/huishoudings wat voldoen aan die volgende kriteria, kan kwalifiseer vir finansiële hulp vanuit die bogemelde bron, ter subsidiëring van sy munisipale diensterekening.

- 2.1 Persoon/huishouding wat perseel voltydens bewoon en maandeliks 'n munisipale rekening vanaf die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ontvang.
- 2.2 Die gesamentlike bruto inkomste van alle inwoners wat by die betrokke perseel woonagtig is, nie R1 880,00 per maand oorskry nie.
- 2.3 Geeneen in die betrokke huishouding oor enige ander woning en/of vaste bate beskik nie.
- 2.4 Die voorgeskrewe "Aansoek om Deernissubsidie" behoorlik voltooi en as sulks deur die Deernis Komitee goedgekeur word. Hierdie goedkeuring berus op die volgende feite:
 - die werklike finansiële nood van die huishouding; en
 - die ondertekening van 'n aanvaarbare onderneming waarvolgens die reeds agterstallige rekening vereffen sal word.

3. MUNISIPALE DIENSTE WAT GESUBSIDIEER KAN WORD

Die volgende dienste word geklassifiseer as dienste wat gesubsidieer kan word:

- elektrisiteit;
- gesuiwerde water, beperk tot 6 kl per maand;
- basiese heffing;
- riooldienste;
- vullisverwyderingsdiens; en
- eiendomsbelasting.

4. BEDRAG VAN SUBSIDIE

Die subsidiebedrag word na bekendmaking van die nasionale toekenning, op aanbeveling soos vervat in 'n verslag van die hoof finansiële beamppte, deur die raad vasgestel.

5. ADMINISTRATIEWE PROSEDURE

5.1 Inwoners moet bewus gemaak word van die subsidieskema wat tot hul beskikking is deur middel van:

- wyksvergaderings van raadslede waartydens die skema deur raadslede bekendgestel word;
- 'n persverklaring in hierdie verband;
- Inligtingstukke wat beskikbaar gestel word by alle betaalpunte van die raad; en
- 'n nuusbrieff wat aan elke huishouding voorsien word.

5.2 Aansoekvorms wat ontvang is voor of op die 7de van 'n maand, sal geïmplementeer word op die rekening van die betrokke maand.

5.3 Die goedgekeurde subsidies al teen die begunstigde se rekening gekrediteer word.

5.4 Sou die verbruiker nalaat om sy gedeelte van die rekening, plus die agterstallige paaient, binne die spertyd te betaal, word die toekenning van die subsidie verbeur ten opsigte van daardie maand en is die volle rekening van die betrokke maand dus betaalbaar deur die persoon/huishouding.

- 5.5 Die uitstaande bedrag, na verrekening van die subsidie is, soos normal, betaalbaar voor die betaaldatum. Indien onbetaald, sal dienste gestaak word en normale kredietbeheer sal van toepassing wees op sodanige rekenings.
- 5.6 Enige valse verklaring van 'n aansoeker sal hom diskwalifiseer vir enige verdere deelname aan die voordeel van die skema en die raad behou hom die reg voor om alle toegekende bedrae te verhaal en geregtelike stappe in te stel.
- 5.7 Indien enige agterstallige bedrag, met inagneming van die nakoming van bestaande reëlings, op die betrokke rekening verskuldig wees, sal dienste na die perseel gestaak word tot tyd en wyl alle reëlings stiptelik nagekom is en/of die rekening ten volle vereffen is.
- 5.8 'n Lys van name aan wie 'n subsidie toegeken is, kan op die raad se kennisgewingsborde vir publieke kennisname bekend gemaak word en die raad behou hom die reg voor om sodanige inligting ook aan 'n kredietburo en/of die pers bekend te maak.

6. GELDIGHEIDSDUUR VAN SUBSIDIE

Die toegekende subsidie is geldig totdat een van die volgende gebeurlikhede plaasvind:

- 6.1 'n periode van ses maand; of
- 6.2 Totdat die inkomste van die huishouding sodanig gewysig het dat dit buite die maksimum toegelate inkomste val; of
- 6.3 Onderhewig aan die beskikbaarheid van fondse soos deur die staat voorsien; of
- 6.4 Indien die aansoeker in gebreke sou bly om sy gedeelte van die rekening te betaal.
- 6.5 Dat, afhange van die aantal inwoners wat mag kwalifiseer vir hierdie voordeel, die bedrag van die maandelikse subsidie gedurende die jaar hersien sal word om dit binne die bekostigbare vlak te bring, in welke geval 'n item in hierdie verband voorgelê sal word vir oorweging.

7. HANTERING VAN INTER-OWERHEIDSTOEKENNING [TRUST REKENING]

- 7.1 Die geldwaarde van subsidies betaalbaar aan deernishuishoudings, met inagneming van verhaalbare kostes, mag nie die toegekende bedrag oorskry nie.
- 7.2 Behoudens die bepalings van wetgewing en weens die onsekerheid omtrent die aantal huishoudings wat mag kwalifiseer vir 'n subsidie, kan 'n afsonderlike trustrekening geskep word wat as buffer dien vir addisionele toekennings asook vir die verhoging van opvolgende jare se subsidies ten einde tariefverhogings te absorber.
- 7.3 Vir hierdie doel kan 'n bydrae soos deur die raad bepaal tot die trustrekening gemaak word, bereken op die toegekende bedrag nadat voorsiening gemaak is vir die administrasie van hierdie skema asook ander moontlike uitgawes wat op kredietbeheer betrekking het.
- 7.4 Daardie gedeelte van die jaarlikse toekenning, wat op 30 Junie van elke jaar wat nie in die vorm van subsidies aan deernishuishoudings toegeken is nie, nadat voorsiening vir die bedrae soos genoem in 7.4 gemaak is, moet na 'n bedryfskapitaalreserwe oorgeplaas word.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT (MURRAYSBURG)

AANSOEK OM DEERNIS-SUBSIDIE VIR MUNISIPALE DIENSTE

AANSOEKER: Van:

Naam (e):

ID Nr.:

Woonadres:

Rekeningnommer:

Erfnr.:

Persoonlike besonderhede van alle persone bo 18 wat op bogenoemde perseel woonagtig

is:

	1	2	3	4
Van en Voorletters				
Eerste Naam				
ID Nr.				
Werkzaam: Ja/Nee				
Seisoenwerker: Ja/Nee				
Beroep				
Huidige Werkgewer				
Vorige Werkgewer				
Tydperk Werkloos				
Bruto Inkomste p.m.				
Pensioenaris: Ja / Nee				
Tipe Pensioen				
Pensioen p.m.				
Ander Inkomstebron				
Totale Inkomste p.m.				

VERKLARING DEUR AANSOEKER

Ek, die ondergetekende, verklaar plegtig soos volg:

- Dat alle inligting in hierdie document vervat, waar en juis is.
- Dat, indien enige van hierdie inligting sou wysig vir enige rede, ek die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit onverwyd in kennis sal stel.
- Dat ek of enige ander bewoner van hierdie perseel geen ander vaste eiendom besit nie.
- Dat ek bewus is daarvan dat die besonderhede verstrek in hierdie document, bekend gemaak kan word aan die Kredietburo en publiek.
- Dat toestemming verleen word aan enige amptenaar van die Raad om hierdie perseel te betree en 'n audit van die verstreke inligting uit te voer.
- Dat die water- en elektrisiteittoevoer na hierdie perseel opgeskort kan word terwyl enige verskuldigde bedrag agterstallig is.
- Ek is bewus daarvan dat enige valse inligting in hierdie document wetlik strafbaar is en dat dit sal lei tot permanente diskwalifikasie vir deelname in hierdie voordeel.
- Ek verklaar ook hiermee date k 'n bedrag van R..... soos op agterstallig is op hierdie rekening en onderneem om dit soos volg te betaal
- Ek verklaar verder date k my vergewis het van die voorwaardes soos vervat op die keersy van hierdie document, dit verstaan en aanvaar.

.....

.....

DATUM

HANDTEKENING

VIR KANTOORGEBRUIK ALLEENLIK

Hiermee verklaar ek, in my hoedanigheid as attesterende bemapte van die Sentraal Karoo Munisipaliteit date k besonderhede en die voorwaardes, soos op die keersy vervat, met die aansoeker bespreek is en dat dit deur hom/haar aanvaar word

.....

DATUM

.....

EX OFFICIO KOMMISSARS VAN EDE

Aansoek Goedgekeur/Afgekeur

DEERNIS-KOMITEE

Datum:

Subsidie-Bedrag: R.....

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
MASAKHANE REËLING VIR DEERNISHUISHOUDINGS**

1. PERSOONLIKE BESONDERHEDE:

VAN :

Volle Name :

Woonadres :

Werkgewer :

Gade/volle name :

2. INKOMSTE:

R C

Eienaar/Huurder : per maand

: per week

Gade : per maand

: per week

Ander: Spesifiseer

Ander: Spesifiseer

TOTAAL

3. UITGAWE:

R C

Huis paaieiment/huur

Water/Vullis/Riool/Elek

Eiendomsbelasting

Huishouding

Ander: Spesifiseer

Ander: Spesifiseer

TOTAAL

4. INDIEN WERKLOOS:

Hoe lank is u sonder werk?

Is u by Dept Arbeid geregistreer?

Ontvang u werkloosheidsvoordele?

Registrasie Nr:

5. BESONDERHEDE VAN MUNISIPALE REKENING:

Rekeningnommer: _____

Beskikbaarheid (maandeliks)

6. Ek bide hiermee an om die gemelde bedrag, plus rente, by die kantore van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit te betaal by wyse van maandelikse/weeklikse paaiemente van R_____ op _____ en daarna voor of op elke _____ van 'n maand/week.

7. NB: Hierdie reeling per week of per maand het slegs betrekking op die agterstallige bedrag. Die maandelikse rekening moet stiptelik saam met die reeling voor die 20ste van die maand betaal word. Die uitstaande bedrag na verrekening van die subsidie is soos normal betaalbaar voor die 20ste van die maand by gebreke daarvan die dienste sonder verdere kennisgewing gestaak sal word. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys.

8. Ek erken en verstaan dat indien ek sou versuim om enige van die betalings waarna hierbo verwys word stiptelik en betyds te maak, die volle uitstaande balans tesame met rente onmiddellik opeisbaar en betaalbaar sal wees.

9. Indien dit vir die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit nodig mag wees om regsstappe teen my in te stel weens my versuim om te voldoen aan my verpligtinge in terme van hierdie afbetalingsaanbod, aanvaar ek aanspreeklikheid vir die betaling van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit se regskoste op 'n prokureur en kliënt skaal, tesame met BTW daarop.

10. Ek stem hiermee toe dat, ingeval ek versuim om my aanbod n ate kom, Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ook geregtig sal wees om, sonder kennisgewing aan my, aansoek te doen om:

10.1 Vonnis vir die bedrag nog verskuldig in gevolge hierdie aanbod tesame met alle rente en koste.

10.2 'n Hofbevel vir betaling daarvan ooreenkomstig my aanbod.

11. Ek stem hiermee toe tot die uitreiking van 'n besoldigingsbeslagbevel teen my salaries en onderneem om enige kommissie wat my werkgewer daar ten opsigte van mag aftrek, te betaal op aanvraag aan Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit.

12. VERKLARING: Ek verklaar dat voorafgaande waar en juis is en dat die amptenaar my rekening aan my verduidelik het.

BEëDIGDE VERKLARING

VOLLE NAME EN VAN _____

VERKLAAR ONDER EED/BEVESTIG PLEGTIG IN AFRIKAANS:

GESLAG _____ ID NR _____

WOONADRES _____

WERKSADRES _____

1. Ek is tans werkloos en beskik oor geen inkomste nie,, en verklaar dat die inligting op voorgaande bladsy waar en juis is.
2. Ek is by Dept. Arbeid as werkloos geregistreer.
3. Ek het by die volgende firma's om werk aansoek gedoen:

- (a) (b)
-
- (c) (d)
-
4. Ek is tans ongeskik vir werk vanaf datum: (a)
-
5. Ek het aansoek om ongeskiktheidstoelaag gedoen vanaf datum:
- (a)

Skrap wat nie van toepassing is nie.

Ek is vertrouwd met die inhoud van hierdie verklaring en begryp dit.
 Ek het (geen) beswaar teen die aflegging van die voorgeskrewe eed (nie).
 Ek beskou die voorgeskrewe eed as bindend (nie bindend) vir my gewete (nie).

HANDTEKENING VAN / DUIMAFDRUK VERKLAARDER

Met die aflegging van hierdie eed is voldoen aan die voorskrifte van Regulasie R1258 gedateer 21 Julie 1972.
 Ek sertifiseer dat die Verklaarder erken dat hy/sy vertrouwd is met die inhoud van hierdie verklaring en dit begryp.
 Hierdie verklaring is deur my beëdig/bevestig en die verklaarder se handtekening/duimafdruk is in my teenwoordigheid daarop aangebring te (plek) en op datum

**HANDTEKENING KOMMISSARIS VAN EDE
 DRUKSKRIF**

VOLLE VOORNAME EN VAN IN

BYLAAG E

**SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT
 MURRAYSBURG
 VOORWAARDES EN ADMINISTRATIEWE PROSEDURES
 VIR DEERNISSUBSIDIE**

1. Om te kwalifiseer vir 'n maandelikse subsidie, moet aan die volgende vereistes voldoen word:
 - 1.1 Die gesamentlike totale bruto inkomste van alle permanente inwoners bo die ouderdom van 18 jaar wat by die betrokke perseel woonagtig is, sal nie R1 240 per maand oorskry nie;
 - 1.2 Aansoeker moet maandeliks 'n munisipale rekening vanaf die Raad ontvang;
 - 1.3 Geeneen die die betrokke huishouding mag oor enige ander woning en/of vaste bate beskik nie.

2. Die rekeninghouer moet in persoon aansoek doen en moet die volgende dokumente indien:
 - 'n afskrif van die laaste munisipale rekening in sy/haar besit;
 - 'n afskrif van die rekeninghouer se identiteitsdokument; en
 - 'n volledig voltooide vorm vir "Aansoek om Deernissubsidie" (die aansoeker wat hulp benodig met die voltooiing van die aansoekvorm, moet die naaste munisipale kantoor besoek waar amptenare beskikbaar sal wees vir hulp).

3. Dokumentêre bewys van verdienste moet ingedien word saam met hierdie aansoek wat die volgende kan insluit:
 - Salaris advies
 - Amptelike skrywe van werkgewer wat verdienste sertifiseer
 - Pensioenkaart
 - Werkloosheidsversekeringskaart
 - Rente verdienste sertifikaat, ens.
 - Self-onderhoudend

4. Bo en behalwe bogemelde inligting, moet die aansoeker ook 'n beëdigde verklaring aflê waarin verklaar word dat alle inligting wat voorsien is vir hierdie aansoek, waar en juis is.
5. Die Raad hou hom die reg voor om amptenare na die betrokke perseel te stuur ten einde die inligting wat in hierdie aansoek vervat is, te oudit.
6. Indien die aansoek goedgekeur word, sal die subsidie geldig wees vir 'n periode van hoogstens ses maande of totdat u finansiële omstandighede sodanig verander het dat u nie meer voldoen aan die gestelde kriteeria vir deelname aan die skema nie, watter gebeurtenis ookal eerste plaasvind. Verder sal die subsidie staak indien u te sterwe sou kom of die perseel sou ontruim om watter rede ookal. Hernuwing van 'n subsidies al onderhewig wees aan die kwalifiserende vereistes asook die beskikbaarheid van fondse wat vanaf Sentrale Rekening vir hierdie doel bewillig word.
7. Die onus berus by die aansoeker om:
 - 7.1 enige wysiging van sy/haar finansiële status op skrif aan die Raad te verklaar; en
 - 7.2 na die verstryking van die maksimum periode van ses maande, indien sy/haar finansiële omstandighede onveranderd gebly het, 'n nuwe aansoek vir subsidie elke jaar by die Raad in te dien omdat die ou subsidie outomaties sal verval.
8. Die goedgekeurde subsidies al maandeliks teen u rekening gekrediteer word. Indien u sou nalaat om gedeelte van die rekening voor die betaaldatum van 'n maand te betaal, verbeur u alle reg op die subsidie vir die betrokke maand en sal die volle rekening dus deur uself betaalbaar wees.
9. Die uitstaande bedrag, na verrekening van die subsidie, is soos normal, betaalbaar voor die betaaldatum. Indien onbetaald, sal dienste gestaak word en normale kredietbeheer sal van toepassing wees op sodanige rekeninge.
10. Indien u 'n bedrag wat reeds betaalbaar was aan die Raad verskuldig is, moet u 'n geskrewe ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag met die Raad aangaan.

KREDIETBEHEER

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT

(MURRAYSBURG DISTRIKSBESTUURGEBIED)

1. INLEIDING

Die prentjie wat die meerderheid belastingbetalers en verbruikers van hulle munisipaliteit het, is maar droewig. Ongepubliseerde inligting wat by die Departement van Provinsiale en Plaaslike Regering beskikbaar is, toon dat daar heelwat munisipaliteite is wat diep in die moeilikheid is. Die betrokke munisipaliteite ontvang tans spesiale aandag van hulle onderskeie provinsiale premiers asook van die Departement van Provinsiale en Plaaslike Regering.

Dit kan nie weggeredeneer word dat die oorkoepelende skuld van munisipaliteite van sowat R12,5 miljard (Junie 199), gelyk aan 37% of 133 dae se munisipale belasting- en diensteheffings, nou begin om kritieke afmetings aan te neem nie. Hierdie onaanvaarbare hoë vlak van uitstaande skuld word veroorsaak deur die onvermoë van munisipaliteite om werk te maak van nie-betaling van dienste.

Volgens media berigte het die oorkoepende skuld van munisipaliteite intussen tot meer as R22,2 miljard (Desember 2001) toegeneem.

Munisipaliteite in Suid-Afrika koop elektrisiteit by Eskom en versprei dit na huishoudings en sake-ondernemings. Elektrisiteitverkope verteenwoordig ongeveer 27,1% van u begrote inkomste vir 2001/2002, waterverkope 17,0% en eiendomsbelasting 13,4%.

Omdat sommige belastingbetalers en verbruikers nie hulle rekeninge betaal nie of baie laat betaal, is skuld gelykstaande aan 102 dae se verkope en dienste gelewer. Die effek wat die swak prestasie van debiteure op die raad se werksaamhede het, word in afdeling 2 bespreek.

Omdat elektrisiteit van buite verskaffers aangekoop word, is dit juis om hierdie rede dat likiditeitsprobleme kan ontstaan. Die beperkte krediet wat voorsieners beskikbaar stel, relatief tot die uitstaande skuld kan egter deel word van die likiditeitsprobleem.

Betaling geskied gemiddeld oor 30 dae, maar debiteure is gemiddeld 102 agterstallig. As gevolg hiervan moet die munisipaliteit ander finansieringsbronne soos beleggings wat vir ander projekte of doeleindes opsy gesit is, gebruik om verskaffers te betaal. 'n Probleem begin egter ontstaan omdat hierdie bronne uitgeput kan raak en daar geen ander bronne is om op terug te val nie.

2. ONTLEDING VAN DEBITEURE SE SKULD

Uit paragraaf 2.2.1 van die Ouditeur-Generaal se verslag oor die werksaamhede van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg wat op 30 Junie 2001 geëindig het, blyk dit dat lopende debiteure R1,205m op 30 Junie 2000 beloop het in vergeleke met R1,688m op 30 Junie 2001. Dit verteenwoordig 'n toename van R 0,483 of 40,0% vir die twaalf maande periode.

Dit is twyfelagtig of die grootste gedeelte van die bedrag gevorder sal kan word terwyl daar ook nie voldoende voorsiening vir die afskryf van oninbare skulde gemaak is nie. Volgens die Ouditeur-Generaal se verslag soos op 30 Junie 2001 blyk dit dat belastingbetalers en verbruikersdebiteure wie se rekeninge langer as 90 dae uitstaande was, R1446m aan die raad verskuldig was.

Die aangeleentheid word verder in afdeling 7 van die verslag bespreek.

Volgens die verslag van die tesourier wat op 11 Februarie 2002 deur die DMA Komitee oorweeg is, blyk dit dat die omsetkoers van onbetaalde huur en dienste teenoor die begroting, 28% of 102 dae beloop.

Die krediet wat 'n munisipaliteit gewoonlik aan belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure (lopende debiteure) toestaan, word tot 'n periode van dertig dae beperk. Die totale uitstaande bedrag van debiteure word gevolglik beoordeel aan die hand van die gemiddelde aantal dae wat die skuld uitstaande is. Dit word gedoen by wyse van 'n formule wat uit die volgende drie elemente bestaan:

- bedrag verskuldig ten opsigte van belasting en verbruikersdienste;
- bedrag geheg; en
- getal dae in 'n jaar.

Alhoewel die periode wat vir vereffening van rekeninge tot dertig dae beperk is, word 'n norm van tussen 42 tot 56 dae as billik en aanvaarbaar beskou.

Die oorskryding van die gemiddelde invorderingstermyn vir dienste en huur kan 'n geweldige negatiewe effek op die munisipaliteit se kontantvloeï hê. Die likiditeit van die munisipaliteit word weerspieël in sy vermoë om lopende verpligtinge betyds uit beskikbare fondse n ate kom. In die eerste plek gaan dit om die vereffening van bedryfslaste soos dit betaalbaar word byvoorbeeld Eskom.

In onderstaande tabel is die jaarlikse betalingspersentasie vir die periode Julie 2001 tot Desember 2001 vir belasting- en verbruikersdebiteure en ander debiteure, volgens die volgende elemente bereken:

- totale jaarlikse heffing;
- totale jaarlikse kontantontvangste; en
- jaarlikse betalingspersentasie.

DIENS	TOTALE JAARLIKSE HEFFING R'000	TOTALE KONTANT ONTVANG R'000	BETALINGSPERSENTASIE VIR DIE JAAR %
Eiendomsbelasting	252	183	72,6
Water	199	98	49,2
Elektrisiteit	495	335	67,6
Vullis	122	36	29,5
Riool	113	50	44,2
Huur	8	4	50,0
Diverse	7	4	57,1
TOTAAL	1196	710	59,3

Dit blyk dat kontant wat ontvang is, gelykstaande is aan 59,3% van die bedrae wat gedurende die Julie 2001 tot Desember 2001 periode gehef is. Indien die betalingspersentasie van 59,3% as norm vir die oorblywende gedeelte van die huidige finansiële jaar (2001/2002) aanvaar word, sal dit tot gevolg hê dat die belasting- en verbruikersdienste nie die kontantinkomste gaan genereer waarvoor begroot is nie. Indien 'n norm van 59,3% aanvaar word, blyk dit dat die betrokke

dienste slegs R1,0m van die begrote R1,695m in kontant gan genereer. Dus, 'n kontant tekort van ongeveer R700 000 vir die 2001/2002 boekjaar.

Een van die gevolge van 'n negatiewe kontantvloei is dat dit 'n demper op die werksaamhede van 'n munisipaliteit plaas. Daar kan geargumenteer word dat kontantvloei ook deur 'n verhoging in tariewe aangespreek kan word. Dit gaan egter steeds nie die problem oplos as alle belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure nie hulle rekening betaal nie aangesien die al groter wordende las net na gereelde betalers verlaas word.

In hierdie verband wys die Departement van Finansies in sy skrywe gedateer 31 Maart 2000 wat betrekking op die voorbereiding van die begroting het, onder andere op die volgende:

43. *The following important issues should aslo be taken into consideration when compiling the budget:*
 - *Affordability: The effect that increases in tariffs will have on industry, commerce in general and the residents within the municipal boundaries.*
 - *The effect of non-payment on potential income: Despite notice of this matter in previous communications, may municipalities still maintain that 100% of income will be realized. It is suggested that this assumption be reconsidered in the light of trends experienced in the previous year. The Council must ensure that mechanisms are in place that will result in effective metering, billing, cost recovery and credit control.*
44. *Councils are strongly advised tot secure the necessary sources of funding before finalizing their budgets.*
45. *A constant shortcoming in the budgetary process is a failure to provide adequately for a working capital reserve. It is important that a provision for working capital be made in the 2000/2001 operating budget. This should be at least equal to the level of non-payment, during the previous financial year. If this amount exceeds 25% of total income, the Chief Executive Officer should provide reasons to the Department and the Council for not collecting arrears.*

Indien die voorskrifte van die Departement gevolg sou word met die voorbereiding van die begroting vir die 2001/2002 finansiële jaar en indien 'n betalingspersentasie van 60% as norm aanvaar was, sou daar 'n voorsiening van R590 000 ten opsigte van 'n bedryfskapitaal reserve gemaak moes word. Dit sou daarop neerkom dat belasting- en verbruikerstariewe bykomend met gemiddeld 25,9% aangepas sou moes word nadat daar voorsiening vir 'n styging in uitgawes as gevolg van inflasie, vir die 2001/2002 finansiële jaar gemaak is.

Die implikasie van die finansiële ontleding van debiteure, dui op die negatiewe effek wat die groot bedrag wat onnodig in debiteure opgesluit lê, op die munisipaliteit se werksaamhede het. Indien die munisipaliteit daarin kan slaag om die debiteure na meer aanvaarbare vlakke te verlaag, sal nie net die kontantvloei posisie verbeter nie, maar kan noodsaaklike ander behoeftes soos kapitaalprojekte en herstel- en onderhoudwerk, ook aangespreek word.

Die swak prestasie van die munisipaliteit se verbruikersdebiteure kan aan verskeie faktore toegeskryf word:

- (i) die verskaffing van basiese dienste aan lae-inkomste gemeenskappe sonder dat daar 'n verbetering in hulle ekonomiese omstandighede plaasvind, beïnvloed die situasie nadelig;

- (ii) die algemene gedrag van die gemeenskap het 'n onnodige koste-element tot gevolg en wel in die vorm van kredietbeheer aksies; en
- (iii) buitengewone gunstige toegewings aan debiteure in terme van verlengde betalingsperiodes dra by tot die eskalering in debiteure wat 'n nadelige invloed op die Raad se kontantvloei posisie het.

Werkloosheid in die Sentraal-Karoo Distrik gebied is moontlik een van die groot redes vir die sterk toename in debiteure se skuld. Dit is egter ook 'n bewese feit dat indien daar nie streng teen wanbetalers opgetree word nie, debiteure eenvoudig sal voortgaan om nie hulle verpligtinge teenoor die munisipaliteit na te kom nie.

3. IMPLIKASIE VAN KREDIETBEHEER

Alvorens 'n kredietbeheerbeleid geformuleer word, is dit nodig dat die Raad himself vergewis wat kredietbeheer behels, stappe wat geneem behoort te word voordat dienste opgeskort word, beginsels vir kredietbeheer asook personeel en finansiële implikasies van kredietbeheer. Besonderhede met betrekking tot hierdie aangeleenthede word voorts vrylik uit 'n memorandum van die Departement van Staatkundige Ontwikkeling aan MINMEC aangehaal:

“Definition of Credit Control

Credit control is generally understood in the municipal sector to be the functions related to the collection of cash from ratepayers, customers en consumers of the various municipal services. Credit control under this definition would start once an account remains unpaid after a specified due date.

In terms of modern practices and approaches, credit control is more aptly defined as an avenue of last resort within the ambit of customer management. The customer management approach focuses on the client's needs in a responsive and responsible manner, the objective being to encourage payment to prevent the need for enforcement.

Customer management includes the following aspects:

(i) Proper Billing System

- Accurate metering and minimum delays between service connection and first billing.
- Declared and published reaction times for service breakdowns.
- Accurate customer information and customer liaison.
- Accurate and regular billing and uniform approaches to tariffs and services.
- Affordable service levels.
- Appropriate payment terms and payment options.

(ii) Effective Management and Reporting System

- Accurate reporting to council, performance measurement for each relevant activity. Every council should develop a reporting system on credit control management that will ensure that council is kept informed of the situation on a continuing basis.

- Efficient enquiry and cash payment facilities.
- Adequate mechanisms to inform customers.
- Comprehensive credit control measures consistently applied consisting of firm remedies to enforce payments. The measures should be applied within the shortest possible time after default. Actions against fraudulent use of services and theft are included under these measures.
- Credit control division should be staffed with properly qualified personnel who will be able to implement the credit control procedures efficiently.

Credit control in terms of this approach can constitute one of a number of actions. The elements of a successful customer management programme are perceived by many as pre-conditions to effective credit control. While this is desirable, credit control must always be able to operate in isolation to any customer management service. For the purpose of these guidelines, it is assumed that a customer management service is in place. The establishment of a customer management service centre is a prerequisite for effective credit control.

Municipalities must eliminate all possible reasons for not enforcing credit control by taking all the necessary steps to ensure efficient service delivery and creating opportunities to pay for services.

Steps to be taken before effecting disconnections

- (i) Municipalities should establish reputable and efficient billing systems to ensure that correct accounts are produced and rendered to all customers on a regular basis.
- (ii) An effective and efficient distribution system should exist to ensure that all customers receive their monthly accounts.
- (iii) Sufficient number of pay points should exist.
- (iv) Councillors should consult widely with their constituencies in order to encourage them to pay for services provided.
- (v) Customers who consistently fail to honour their debts should be given reasonable written warnings and notices for them to pay their accounts.
- (vi) Suspension of services and/or disconnections should be done within the ambit of the relevant legislation.
- (vii) The South African Police Service should be forewarned before the disconnection are effected in a specific area.

Factors that effect the implementation of a full credit control system

- (i) Lack of administrative capacity to implement credit control within municipalities.
- (ii) Lack of political support and commitment from councillors.
- (iii) Poor and ineffective accounting systems adopted by some municipalities resulting in inaccurate financial reports and incorrect statements.
- (iv) Lack of financial resources throughout the payment collection system.
- (v) Insufficient customer pay points established by various municipalities.

- (vi) Non-existence of a policy on indigent.

Credit control principles

Credit control is the last step in ensuring payment for services rendered. Considering the level of unemployment and poverty in South Africa, the enforcement of payment of services will be ineffective, if it is not based on acceptable principles and if the ability to pay is not separated from indigence. The following principles should be considered:

- (i) Enforcement is a local matter, subject only to relevant legislation.
- (ii) The Chief Executive Officer, who is entrusted with the determination and execution of credit control measures, must report to the local municipal council.
- (iii) Enforcement and policy-making must be independent to ensure consistently applied.
- (iv) Credit control must be effective, efficient and economical.
- (v) The measures must be sustainable in the long-term.
- (vi) A proper indigence policy must be in place.

The current reported results from Project Viability are disturbing and the guidelines will therefore introduce certain important practices, which will be limited, in recognition of local accountability. These guidelines should be seen as a support mechanism for Chief Executive Officers who have a difficult task in face to face engagement with the consumers.

Personnel implications

Where a credit control function does not exist in a municipality, this implies that a dedicated structure be established with a Credit Control Officer in charge.

In view of the recommendation that credit control must always be able to operate in isolation to any Customer Management Service, it is imperative that staff establishment for this function be considered.

Financial implications

Establishment of credit control division has to be financed from operating budget of municipalities, this will have an incremental impact on the budget. However, this will be offset by improved cash inflow as a result of an efficient collection system."

In dieselfde memorandum word ook aanbeveel dat die Nasionale Riglyne op Kredietbeheer, aangeheg as Bylaag A, aanvaar word. Dit word benadruk dat hierdie dokument slegs riglyne is en nie sondermeer net so op die munisipaliteit toegepas kan word nie.

Met die nasionale riglyne as basis en ook die bepalings soos vervat in Hoofstuk 7 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet Nr. 32 van 2000) is plaaslike omstandighede in aanmerking geneem met die formulering van 'n kredietbeheerbeleid vir die Sentraal-Karoo Distrik

Munisipaliteit. Artikel 97 van bogenoemde wetgewing bepaal soos volg met betrekking tot die inhoud wat in 'n kredietbeheerbeleid vervat moet word:

97. (1) 'n Kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid moet voorsiening maak vir -

- (a) kredietbeheerprosedures en –meganismes;
- (b) skuldinvorderingsprosedures en –meganismes;
- (c) voorsiening vir hulpbehoewende debiteure wat nie-strydig is nie met sy eiendomsbelastingsbeleid en sy tariefbeleid en enige nasionale beleid oor hulpbehoewendes;
- (d) realistiese doelwitte wat nie-strydig is nie met-
 - (i) algemeen erkende rekeningkundige praktyke en invorderings verhoudings; en
 - (ii) die geskatte inkomste wat in die begroting daargestel is, min 'n aanvaarbare voorsiening vir slegte skulde;
- (e) rente op agterstallige gelde, waar toepaslik;
- (f) Uitstel van tye vir betaling van rekeninge;
- (g) Beëindiging van dienste of die beperking van die verskaffing van dienste wanneer betalings agterstallig is;
- (h) Aangeleenthede betreffende die ongemagtigde verbruik van dienste, asook diefstal en skade; en
- (i) enige ander aangeleenthede wat by regulasie voorgeskryf mag word ingevolge artikel 104

Ten einde 'n goedgekeurde beleid in plek te kry, word 'n beleid aangeheg as Bylaag B, vir oorweging voorgelê.

Die beleid het as grondslag dat daar voortaan streng teen wanbetalers van eiendomsbelasting, verbruikersdienste en ander dienste opgetree gaan word.

Die beleid het verder ook as grondslag dat daar nie oor die lopende maand se verpligtinge onderhandel word nie en dat 'n skriftelike aanvaarbare ooreenkoms aangaande die afbetaling van die agterstallige bedrag vanaf 'n spesifieke datum soos deur die raad bepaal, aangegaan word.

Die beleid maak daarvoor voorsiening dat as 'n laaste uitweg, regsaksies teen 'n debiteur ingestel word wat nie op 'n skriftelike versoek om sy rekening te betaal, reageer nie.

Daar word aanbeveel dat die aangehegte beleid onder die aandag van alle belanghebbende rolspelers soos belastingbetalers en verbruikers, forums, verenigings en komitees gebring word.

Die beleid kan deur middel van die volgende inisiatiewe onder die aandag van belanghebbendes gebring word:

- wyksvergaderings deur raadslede waartydens die beleid verduidelik word;
- 'n persverklaring in hierdie verband;
- 'n nuusbrieff wat aan elke huishouding in hierdie verband gestuur word;
- inligtingstukke wat by alle betaalpunte van die raad beskikbaar gestel word; en
- gemeenskapsvergadering

4. VERANTWOORDELIKHEID VIR KREDIETBEHEER

Die invordering van inkomste is die verantwoordelikheid van die munisipale bestuurder. Artikel 55 (2) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) bepaal dat as rekenpligtige beampte van die munisipaliteit, is die munisipale bestuurder verantwoordelik en verantwoordbaar vir:

- (a) alle inkomstes en uitgawes van die munisipaliteit;
- (b); en
- (c) Behoorlike en noulettende nakoming van toepaslike munisipale finansiële bestuur wetgewing.

In artikel 29 (d) (i) van die voorgenome Wet op Munisipale Finansiële Bestuur word die vestiging van die verantwoordelikheid van kredietbeheer verder uitdruklik soos volg omskryf.

Die rekenpligtige beampte van 'n munisipaliteit moet effektiewe en toepaslike stappe neem –

- (i) om alle gelde wat aan die raad verskuldig is, in te vorder.

In dieselfde voorgenome wetgewing word in Artikel 30 wat betrekking op die munisipale bestuurder se verantwoordelikheid met betrekking tot begrotingsbeheer het, soos volg bepaal:

Dat effektiewe en toepaslike stappe geneem word om die onder vordering van inkomste te voorsien.

Artikel 30 (2) (a) bepaal dat die rekenpligtige beampte moet toesien dat die raad op 'n maandelikse grondslag op hoogte van die munisipaliteit se werklikse inkomste en uitgawe resultate gemeet teenoor die begrote inkomste en uitgawe, gehou word. Die betrokke artikel bepaal soos volg:

Die rekenpligtige beampte, vir die doeleindes van subartikel (1), moet –

(a) binne 15 dae na die einde van 'n maand aan die raadsled verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede, voorsien –

- (i) inligting in die voorgeskrewe format van werklike inkomste (kontant) en uitgawes;
- (ii) 'n projeksie van verwagte uitgawe en inkomste invordering vir die oorblywende gedeelte van die finansiële jaar;
- (iii) waar nodig, 'n verduideliking van enige materiële variansie en 'n opsomming van die stappe wat geneem word om te verseker dat die geprojekteerde uitgawe en inkomste binne die goedgekeurde begroting bly.

(b) verslag doen aan die raadslid verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede, oor 'n dreigende –

- (i) ondervordering van inkomste;
- (ii) tekort in begrote inkomste;
- (iii)
- (iv) Toepaslike stappe wat geneem gaan word.

Daar moet ook kennis geneem word van Artikel 30 (3) wat bepaal dat die raadslid verantwoordelik vir finansiële aangeleenthede enige verklarings of verslae wat hy van die munisipale bestuurder in gevolge subartikel 2 (a) en (b) ontvang het, tydens die eerste vergadering van die raad na ontvangs van sodanige verklarings of verslae, ter tafel moet lê.

Dit is raadsaam en ook belangrik om reeds op hierdie stadium van Artikel 57 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet No: 32 van 2000), kennis te neem. Die betrokke artikel het betrekking op die dienskontrakte vir munisipale bestuurders en bestuurders wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is. Artikel 57 bepaal soos volg:

(1) 'n Persoon wat as 'n munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit aangestel staan te word, en 'n persoon wat as 'n bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is, aangestel staan te word, mag slegs in daardie posisie aangestel word -

- (a) ingevolge 'n skriftelike dienskontrak met die munisipaliteit wat aan die bepalings van hierdie artikel voldoen; en
- (b) behoudens 'n aparte prestasie-ooreenkoms wat jaarliks aangegaan word soos in subartikel (2) voorgeskryf.

(2)

(3)

- (4) Die prestasie-ooreenkoms bedoel in subartikel 1 (b) moet die volgende insluit –
- (a) prestasie-oogmerke en –doelwitte wat bepaal moet word in die tydskaal waarbinne die prestasie-oogmerke en –doelwitte behaal moet word;
 - (b) standaarde en procedures vir die evaluering van prestasie en tussenposes tussen evaluerings; en
 - (c) die gevolge van substandard prestasie.
- (5) Die prestasie-oogmerke en –doelwitte bedoel in subartikel 4 (a), moet prakties, meetbaar en gebaseer wees op die sleutelprestasie-aanwysers wat van tyd tot tyd in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan uiteengesit word.
- (6) Die dienskontrak vir 'n munisipale bestuurder moet -
- (a)
 - (b) 'n bepaling insluit vir kansellering van die kontrak in die geval van nie-nakoming van die dienskontrak of, waar toepaslik, die prestasie-ooreenkoms;
 - (c)
 - (d)

Die raad moet ook kennis neem van artikel 99 van dieselfde Wet wat betrekking het op die raad se verantwoordelikhede as toesighoudende gesag. Die betrokke artikel bepaal in kort dat die uitvoerende komitee, moet as die toesighoudende gesag, toesig hou oor die implementering en uitvoering van die kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid en die verordeninge wat daarmee verband hou. Die hele proses met betrekking tot die implementering en uitvoering van die beleid moet dus deurlopend deur die uitvoerende komitee gemoniteer word.

Die betrokke artikel bepaal verder dat die prestasie van die munisipale bestuurder in die implementering van die beleid en verordeninge, ook deur die uitvoerende komitee as toesighoudende gesag, gemoniteer moet word.

In sub-artikel (3) van die artikel word ook bepaal dat die uitvoerende komitee met tussenposes deur die raad bepaal, verslag doen aan 'n vergadering van die raad oor die nakoming, nie-nakoming, vordering/verbetering in die stand van debiteure en enige ander aangeleentheid met betrekking tot debiteure wat die komitee graag onder die raad se aandag wil bring.

In die betrokke Wet word 'n duidelike onderskeid tussen die verantwoordelikhede van die toesighoudende en implementeringsgesag getref. In artikel 100 van die Wet word die verantwoordelikhede van die implementeringsgesag in geen onduidelike taal uiteengesit.

Artikel 100 bepaal dat die munisipale bestuurder die kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid moet implementeer en uitvoer asook die verordeninge wat uitgevaardig en daarmee verband hou. Die munisipale bestuurder moet verder inooreenstemming met die beleid en sodanige verordeninge, effektiewe administratiewe meganismes, prosesse en procedures instel om geld in te vorder wat aan die munisipaliteit

verskuldig is. Voorgeskrewe besonderhede soos deur wetgewing of raad vereis, moet met tussenposes soos deur die raad bepaal, aan die uitvoerende gesag voorgelê word.

Voorafgaande wetgewende bepalings dui op die erns waarmee die Wetgewer onder andere kredietbeheer bejeën. Munisipale bestuurders se verantwoordelikhede om kredietbeheer doeltreffend en effektief toe te pas is deeglik omskryf en daar rus 'n belangrike taak op hulle skouers om toe te sien dat alle gelde aan die munisipaliteit verskuldig is, verhaal word.

Afgesien van die ernstige finansiële gevolge wat wanbetaling deur debiteure vir die munisipaliteit inhou soos aangedui in afdeling 2 van hierdie verslag, sal dit ook 'n negatiewe uitwerking op die prestasie van die munisipale bestuurder hê.

Indien die inkomste waarvoor begroot word, nie gegeneer word nie sal die prestasie-oogmerke en –doelwitte wat gebaseer is op die sleutelprestasie-aanwysers soos uiteengesit in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan, nie deur die munisipale bestuurder weens die gebrek aan kontantfondse, nie bereik word nie.

Sodanige substandard prestasie kan ernstige gevolge vir die munisipale bestuur inhou en kan uiteindelik ook tot die kansellering van die munisipale bestuurder se kontrak met die raad aanleiding gee.

Kredietbeheer moet gevolglik met groot erns benader word, beide deur die raad en amptenare aangesien dit ernstige gevolge vir die loopbane van senior amptenare kan inhou as die aangeleentheid nie met die nodige omsigtheid benader word nie.

5. VERORDENINGE

Ten einde aan die bepalings van huidige en voorgenome wetgewing te voldoen en ook ter wille van ordelike finansiële bestuur, is dit noodsaaklik dat die raad bestaande water-, elektrisiteit-, riool- en vullisverwyderings-verordeninge opdateer/voorberei en aan die raad vir oorweging voorlê.

Om uitvoering hieraan te gee, word 'n stel Watervoorsieningsverordeninge in Afrikaans en Engels as Bylaag E, aangeheg en 'n stel Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge ook in Afrikaans en Engels as Bylaag F aangeheg.

Die aanvaarding van die verordeninge sal nie net ligimiteit aan die kredietbeheerproses verleen nie, maar ook suksesvolle vervolging in 'n hof tot 'n groot mate verseker.

Die verordeninge moet nadat dit deur die raad aanvaar is, gepromulgeer word. Die verordeninge gee ook uitvoering aan die bepalings van artikel 98 (1) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) wat soos volg bepaal:

- 'n Munisipale raad moet verordeninge aanneem om gevolg te gee aan die munisipaliteit se kredietbeheer en skuldinvorderingsbeleid en die implementering en uitvoering daarvan.

6. VERBRUIKERSDEPOSITO

Ingevolge algemene aanvaarde sakepraktyk is dit 'n gevestigde gebruik om vooraf deposito's te vorder in gevalle waar 'n deurlopende diens op krediet gelewer word. Die oorwegende rede vir hierdie gebruik is om oninvorderbare skuld te voorsien of tot die minimum te beperk. Die kwessie omtrent oninvorderbare skulde word in afdeling 7 van hierdie verslag verder bespreek.

Die munisipaliteit vorder tans die volgende deposito's vir alle kategorië verbruikers:

Elektrisiteitsverbruikers	R 120.00
Waterverbruikers	R 25.00

'n Ondersoek na die maandelikse verbruik deur debiteure toon dat verbruikersdeposito's in die meerderheid gevalle onvoldoende sal wees om slegte skulde te voorkom. Omdat besighede tradisioneel groter verbruikers van munisipale dienste is, behoort 'n hoer bedrag as deposito van hierdie kategorie verbruikers gevorder te word..

Om in lyn met die algemeen aanvaarde gebruik te kom en ook om uitvoering aan die bepalings van die Water- en Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge te gee, word aanbeveel dat die volgende bedrae met betrekking tot die vordering van minimum deposito's vanaf datum van goedkeuring van die beleid, sal geld:

Wonings

Water	R 60.00
Elektrisiteit	R200.00

Besighede

Water	R100.00
Elektrisiteit	R400.00

Elke aansoeker wat 'n toevoer verlang, moet, voordat sodanige toevoer geskied, 'n bedrag geld stort wat na die mening van die hoof finansiële beampte, gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum water- en elektrisiteitsverbruik van die aansoeker gedurende enige twee agtereenvolgende maande met 'n maksimum soos van toepassing ten opsigte van nuwe aansluitings.

Verbruikers wat tans oor geen deposito beskik nie of wie se deposito onvoldoende blyk te wees, sal in die volgende gevalle aangesuiwer word:

- insolvensie/likwidasië/onder administrasie/sekwestrasie;
- 'n verbruiker gedurende 'n finansiële jaar meer dan twee "verwys na trekker"-tjeks vir betaling aanbied;
- 'n verbruiker wie se dienste-toevoer weens wanbetaling ontkoppel word;
- verbruikers wat vir watter rede ookal met die Raad se water- en elektrisiteitstoerusting peuter/beskadig of seëls breek.

'n Unieke tegniek wat skynbaar met sukses by ander munisipaliteite toegepas word, is dat die munisipaliteit 'n ooreenkoms met die eienaar van eiendom wat verhuur word aangaan tot

dien effek dat die eienaar onderneem om enige agterstallige diensterekening van die huurder te betaal indien hy ingebreke sou bly om te betaal.

Dit is onbekend tot welke mate sodanige ooreenkoms regsgeeldig afgedwing kan word en of die raad by magte is om 'n eienaar te dwing om so 'n ooreenkoms met die raad aan te gaan.

Weens die onsekerheid van die geldigheid van hierdie praktyk, word aanbeveel dat die raad 'n regsmening daaromtrent verkry voordat die metode geïmplementeer word.

7. ONINVORDERBARE SKULD

Wanneer goedere en dienste op skuld gelewer word, bestaan die gevaar altyd dat sommige verbruikers en ander debiteure nie hulle rekeninge sal betaal nie. In die literatuur word daar 'n onderskeid getref tussen twyfelagtige en oninbare skuld. Indien die vermoede bestaan dat 'n skuld nie betaal sal word nie, is die betaling van die skuld twyfelagtig; wanneer daar geen hoop is dat die skuld ooit ingevorder sal word nie, dan is dit oninvorderbaar.

Munisipaliteite moet deeglik bewus wees van die gevaar van twyfelagtige skulde. Alhoewel munisipaliteite geen keuse het as om goedere en dienste op krediet te lewer nie, moet twyfelagtige skuld egter binne perke gehou word. Die lewering van goedere en dienste op krediet verhoog die inkomste vir die betrokke dienste en verseker dat die dienste koste-effektief gelewer word, terwyl oninbare skulde 'n tekort (verlies) is wat voortvloei uit kredietverlening.

Die Ouditeur-Generaal het in sy verslag oor die werksaamhede van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg vir die boekjaar wat op 30 Junie 2001 geëindig het, sy kommer oor die toename in debiteure uitgespreek. Dit blyk ook dat die munisipaliteit op 30 Junie 2001 slegs 'n voorsiening vir oninbare skuld van R454 000 geskep het.

Die feit dat die gevaar van twyfelagtige skulde altyd bestaan, dat dit eers op 'n latere tydskop bekend sal raak en dat dit 'n tekort (verlies) is vir die tydperk waarin die goedere en dienste gelewer is, beteken dat daar in die onderhawige finansiële periode 'n beraming van die twyfelagtige skulde gemaak moet word en dat die beraming by wyse van 'n bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld in berekening gebring word. Die skepping van 'n bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld het twee voordele:

- die beraamde tekort (verlies) word voorsien in die tydperk waarin die ooreenstemmende inkomste verdien is; en
- die debiteure saldo verskyn in die belansstaat teen die netto realiseerbare waarde daarvan, aangesien die bydrae afgetrek word van die bruto bedrag van die debiteure.

Die bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld is in ooreenstemming met die riglyne van die Departement van Finansies soos aangedui in afdeling 2 asook *Generally Accepted Municipal Accounting Policies* (GAMAP) 103. Dit is algemeen bekend dat munisipaliteite binne 'n jaar of twee van nou af finansiële state volgens die aanvaarde rekeningkundige raamwerk soos vervat in GAMAP, sal moet voorberei.

'n Bydrae tot 'n voorsiening vir oninbare skuld vind uiteraard meerslag, in die tariewe. Hoe groter die bydrae hoe groter die verhoging in tariewe. Dit is twyfelagtig of die raad op hierdie

stadium voldoende voorsiening vir die afskryf, volgens die voorskrifte van die Departement, sal kan maak.

Die volgende riglyne word aanbeveel as toekomstige beleid om te bepaal wanneer 'n bedrag afgeskryf kan word:

'n Bedrag mag alleenlik as oninvorderbaar afgeskryf word nadat 'n verslag met volle besonderhede wat ook die stappe geneem, insluit, deur die hoof finansiële beampte voorberei en aan die raad vir oorweging voorgelê is. Die stappe wat gevolg moet word, kan die volgende insluit:

- rekening met datum en besonderhede van goedere en dienste, aan debiteur gelewer;
- opskorting van munisipale dienste;
- skriftelike finansiële kennisgewing waarin debiteur versoek word om verskuldigde bedraga voor 'n spesifieke datum te betaal;
- oorhandiging van rekening aan raad se prokureurs vir invordering;
- Artikel 65 stappe;
- besoldigingsbevel teen debiteur se salaris;
- beslaglegging op roerende bates;
- beslaglegging op onroerende bates.

8. DOKUMENTASIE

Om die invorderingsproses in lyn met huidige en toekomstige wetgewing in die raad se voorgestelde water- en elektrisiteitsverordeninge te bring, word aanbeveel dat die huidige afbetalingsooreenkoms asook die verbruikersooreenkoms met die aangehegte reeling vir afbetaling (Bylaag C) en verbruikersooreenkoms (Bylaag D) vervang word.

9. BELASTING EN DIENSTEGELDE VERSKULDIG DEUR RAADSLEDE EN AMPTENARE

Die Gedragskode vir Munisipale Personeellede soos vervat in Bylae 2 tot die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) bepaal in item 10 soos volg:

'n personeellid van 'n munisipaliteit mag nie vir 'n tydperk van langer as drie maande agterstallig wees met eiendomsbelasting en dienstegelede nie, en 'n munisipaliteit kan na dié tydperk enige uitstaande bedrae van 'n personeellid se salaris aftrek.

Die Gedragskode vir Raadslede soos vervat in dieselfde wetgewing spreek hom egter nie uit oor raadslede wat agterstallig is met belasting en dienstegelede nie.

Item 10 in die Gedragskode vir Munisipale Personeellede skep egter bepaalde probleme in die opsig dat dit amptenare by implikasie toelaat om voortdurende drie maande agterstallig met belasting en dienstegelede kan wees. Belastingbetaleres en verbruikers (raadslede ingesluit) aan die ander kant, mag nie agterstallig wees nie en word daar gevolglik in gevolge die bepalings van die goedgekeurde kredietbeheerebeleid teen raadslede, belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure opgetree.

Hierdie anamolie kan aanleiding tot groot ongelukkigheid onder belastingbetalers en verbruikers gee as dit nie met groot omsigtigheid en sensitiwiteit hanteer word nie.

Dit sal raadsaam wees as die raad 'n beroep op raadslede en amptenare wat moontlik agterstallig met belasting, dienste en ander gelde is, doen om hulle rekeninge so spoedig moontlik op datum te kry en te hou. Deur positief op so 'n beroep te reageer sal die raad 'n bepaalde boodskap na die gemeenskap stuur wat slegs tot voordeel van die munisipaliteit kan wees.

10. VOORKEURVOLGORDE VAN BETALING

Die persepsie bestaan blykbaar by verbruikers dat dit slegs nodig is om vir elektrisiteitsaankope te betaal en nie vir ander noodsaaklike dienste soos water, riool en vullisverwydering nie. Die persepsie is skynbaar daarop gegrond dat dit nie in die openbare gesondheidsbelang is om die lewering van die betrokke dienste te staak nie.

Die staking van die dienste is in elk geval 'n duur en moeisame proses en kan in die geval van die riooldiens, nie gestaak word nie.

Suksesvolle invordering van agterstallige bedrae sal afhang in welke mate die raad die invorderingsmeganismes tot sy beskikking gaan aanwend. Die mees kostedoeltreffende invorderingsmeganisme is om nie elektrisiteit aan debiteure wat agterstallig is met dienste en ander gelde, te verkoop nie tensy 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met die raad aangegaan is.

Die raad as verskaffer van elektrisiteit kan weier om elektrisiteit aan wanbetalers te verskaf en daarom kan verbruikers nie aanspraak maak dat hulle 'n reg tot die aankoop van elektrisiteit het nie.

Die voormalige Munisipaliteit van Moorreesburg het gedurende 1997 'n regsmeening op die vraag of die munisipaliteit kan weier om vooruitbetaalde elektrisiteit aan 'n verbruiker te verkoop, tensy alle gelde verskuldig aan die munisipaliteit ten volle betaal is, verkry. In sy mening oor hierdie aangeleentheid was die advokaat van mening dat die munisipaliteit in beginsel oor die bevoegdheid beskik om:

- munisipale dienste te verskaf;
- ooreenkomste met verbruikers van dienste te sluit;
- voorwaardes op te lê wat betref die verskaffing en beëindiging van verskaffing van dienste; en
- stappe te implementeer ter versekering daarvan dat verbruikers daarvoor betaal.

In die mening word ook gemeld dat dit belangrik is dat daar 'n besluit om geen voorafbetaalde elektrisiteit aan 'n verbruiker te verkoop tensy alle gelde verskuldig aan die munisipaliteit ten volle betaal is nie, deur die raad geneem moet word en om die betrokke klousule in die verbruikersooreenkoms in te sluit.

Op die vraag of die munisipaliteit se optrede redelik is, was die advokaat se mening dat die munisipaliteit se optrede wel op grondige redes gebaseer is:

- Die invordering van diensteheffings is noodsaaklik vir voortgesette dienslewering deur die munisipaliteit.

- 'n Effektiewe diens deur die munisipaliteit is eweneens in openbare belang. Indien sommige verbruikers nie daarvoor betaal nie, het dit die effek dat die dienste vir ander verbruikers duurder word.
- Hierdie is klaarblykbaar 'n effektiewe wyse waarop betaling van dienste verseker word.

Die advokaat se mening is verder dat die munisipaliteit nie met verskuilde motiewe optree nie en die duidelike doelwit stel vir die afdwing van betaling van dienste. Dit is 'n ligitieme en aanvaarbare doelwit.

Die gevolge van die munisipaliteit se optrede is om verbruikers wat nie vir hulle dienste betaal nie, van elektrisiteit te ontnem. Dit is te betwyfel of hierdie problematies is aangesien elektrisiteit nie noodsaaklik vir oorlewing beskou word nie.

Die advokaat maan dat die munisipaliteit baie versigtig moet wees dat sy optrede nie diskriminerend moet wees nie. Verbruikers van elektrisiteit op die vooruitbetaalde stelsel moet nie elektrisiteit op 'n ander basis as die verbruikers van elektrisiteit op rekening (konvensionele verbruikers) verkry nie.

Die advokaat is van mening dat die munisipaliteit wel die beoogde voorwaarde in sy ooreenkomste kan invoer, mits:

- sy optrede nie diskriminerend is nie;
- die raad bewus is van die politieke sensitiwiteit van sy optrede; en
- billike procedures gevolg word by die implementering van die voorwaarde.

Om die munisipaliteit in staat te stel om bekostigbare munisipale dienste te lewer, is dit noodsaaklik dat elke diens sy regmatige inkomste ontvang. Betalings wat aangebied word, moet dus volgens 'n bepaalde prioriteitsvolgorde na die onderskeie dienste toegewys word. Dit is die raad se prerogatief om sodanige prioriteitsvolgorde te bepaal.

Om in lyn met die regsmenting te kom, sal sommige dokumentasie wat tans in gebruik is, aangepas moet word. Die bewoording op die leweringsooreenkoms en die afbetalingsooreenkoms moet sodanig aangepas word waaruit dit duidelik blyk dat dit die raad se prerogatief is om betalings volgens 'n bepaalde en goedgekeurde prioriteitsvolgorde toe te wys en dat die raad hom die reg voorbehou om dienste te weier tensy alle bedrae verskuldig aan die raad, vereffen is.

Daar word aanbeveel dat die betaling van rekeninge, volgens die volgende betalingsprioriteit toegewys word:

- Rente/toeslag
- Belasting
- Riool
- Vullis
- Leiwat
- Oorskryding
- Sanutasie

- Lenings
- Huishuur
- Water
- Elektrisiteit
- Diverse

11. HEF VAN RENTE/TOESLAG

Dit is algemene aanvaarde sakepraktyk en ook gesonde finansiële bestuurspraktyk om rente op agterstallige bedrae te hef. Die praktyk om rente op agterstallige bedrae te hef word nie net in die privaatsektor gevolg nie, maar word ook op Sentrale Owerheidsvlak, bv. deur die Ontvanger van Inkomste, gevolg. Dit is daarom nie uniek dat munisipaliteite rente op agterstallige bedrae hef nie.

Die munisipaliteit volg tans die beleid om geen rente op agterstallige eiendomsbelasting, riool- en beskikbaarheidsgelde in gevolge Artikel 89 van Ordonnansie 20 van 1974 te hef nie.

'n Munisipaliteit kan ingevolge Artikel 89 (3) (a) van die Ordonnansie aansoek om vrystelling van die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting doen. Die betrokke artikel bepaal soos volg:

Datum waarop belastings verskuldig en betaalbaar word

89. (1);
- (2);
- (3)'; met dien verstande dat –

- (a) die Administrateur, na oorleg met 'n raad en onderworpe aan die voorwaardes wat hy stel, kan bepaal dat met ingang van 'n datum vermeld, die voorafgaande bepalings van hierdie subartikel nie van toepassing is nie ten opsigte van enige belasting wat aan sodanige raad betaalbaar is en sodanige bepalings is daarna nie ten opsigte van sodanige belasting van toepassing nie vir die tydperk wat die Administrateur vasstel of, as geen tydperk aldus vasgestel word nie, totdat die Administrateur anders gelas.

Alhoewel die raad aansoek om vrystelling van die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting kan doen, word so 'n aansoek nie aanbeveel nie. Die aanbeveling spruit voort uit die volgende ontleding van die raad se finansiële posisie.

Die finansiële posisie van die raad kan net bepaal word nadat 'n uitvoerige evaluering gedoen is wat geensins die bedoeling van hierdie verslag is nie. Die volgende ontleding sal nietemin 'n aanduiding van die munisipaliteit se finansiële situasie in verhouding tot die risiko en die algemene prestasie gee.

'n Ontleding van die finansiële resultate van die voormalige Munisipaliteit van Murraysburg vir die boekjaar wat op 30 Junie 2001 geëindig het, toon die volgende:

Die balansstaat toon dat die bedryfsbatesverhouding, dit is daardie verhouding wat die totale geldbedrag toon, wat teen die totale geldvereistes (oor die korttermyn) beskikbaar is, soos volg sal wees:

1999/2000

5,7 : 1

2000/2001

6,9 : 1

Wat beteken die verhoudings? In 1999/2000 het die munisipaliteit bedryfsbates ten bedrae van R5,70 vir elke R1,00 bedryfslaste gehad. In 2000/2001 het dit tot R6,90 se bedryfsbates vir elke R1,00 bedryfslaste toegeneem.

Die verhouding toon duidelik in welke mate die raad se likiditeit verbeter het, maar die munisipaliteit se vermoë om debiteure in kontant te omskep, moet steeds bevraagteken word.

Die likiditeitsverhouding kan nooit in isolasie beskou word nie en moet altyd saam met aktiwiteitsverhoudings, soos bv. die debiteure omsetkoers, oorweeg word. Die invorderings tydperk vir debiteure gee ook 'n baie sterk aanduiding van die likiditeit: hoe vinniger debiteure in kontant omgeskakel word, hoe meer likied word die munisipaliteit. Die mees relevante verhouding hier is die vergelyking tussen die debiteuretermyn en die krediteuretermyn.

Indien skuld ingevorder word voordat betalings aan krediteure gedoen word, is die kans skraal dat die munisipaliteit kontantvloeiprobleme sal ervaar. Die omgekeerde geld ook. Indien die munisipaliteit krediteure betaal, soos wat tans die geval is, voordat kontant van debiteure ontvang word, word die kontantvloei onder druk geplaas.

Daar word aanbeveel dat indien enige belasting-, dienste- en ander gelde onbetaald bly vir 'n periode vanaf die datum waarop sodanige belastings, dienste en ander gelde betaalbaar geword het, 'n toeslag in die geval van water en elektrisiteit en rente in die geval van belasting, riool en vullis, in gevolge statutêre voorskrifte, bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belasting, dienste en ander gelde onbetaald bly.

Die hef van rente of 'n eenmalige toeslag op agterstallige bedrae moet teen die agtergrond beskou word dat die munisipaliteit ook onder hewig is aan die betaling van rente aan krediteure indien bedrae laat betaal word. Daar is reeds daarop gewys dat die munisipaliteit se likiditeitsposisie onder druk verkeer juis vanweë die wanbetaling deur verbruikersdebiteure. Om hierdie rede sal dit net geregverdig wees, en maak dit ook ekonomies sin, om rente wat deur die munisipaliteit op laat betalings weens 'n gebrek aan voldoende kontantfondse aan krediteure betaal moet word, van wanbetalers te verhaal. Die betaling van rente op 'n oortrokke bankrekening en die verlies aan renteverdienste op deposito's by finansiële instelling weens die gebrek aan voldoende kontantfondse, moet ook nie buite rekening gelaat word nie.

Die voorgestelde konsepwetgewing oor die hef van eiendomsbelasting soos vervat in die Property Rates Bill, maak sover wat vasgestel kan word, nie voorsiening vir die hef van rente op agterstallige eiendomsbelasting nie. Daar word welliswaar in die konsepwetgewing na die vordering van alle uitstaande bedrae, insluitend rente, verwys,

maar nêrens na die hef van rente nie. Daar kan verwag word dat die kwessie met betrekking tot die hef van rente wel in die kommentaar oor die voorgestelde konsepwetgewing aangespreek sal word.

Die magtiging om 'n eenmalige toeslag op verbruikersdienste te hef, word nie statutêr voorgeskryf nie, maar moet in die verordeninge van die onderskeie verbruikersdienste vervat wees. Voorsiening vir die hef van 'n eenmalige toeslag op agterstallige water- en/of elektrisiteitsrekeninge is in die aangehegte konsepverordeninge vir die twee dienste gemaak.

Om verbruikers wat agterstallig met dienstegelde is, tegemoet te kom, word aanbeveel dat daar nie 'n toeslag op die agterstallige verbruikersgelde gehef word waar sodanige verbruiker sy lopende maand se rekening ten volle voor of op die betaaldatum betaal het en waar 'n skriftelike ooreenkoms met die raad aangegaan is om die agterstallige bedrag aft e betaal en die reeling stiptelik nagekom word.

Dit is dus duidelik dat 'n toegewing deur die raad om nie 'n toeslag in sekere gevalle te hef nie, 'n beduidende verligting vir sommige huishoudings te weeg sal bring.

Die problem is egter dat die hef van 'n eenmalige toeslag slegs in die elektrisiteitsverordeninge vervat is en die raad nie by magte is om bloot die bepaling te ignoreer nie. Om die problem te oorbrug word aanbeveel dat die betrokke bepaling in die elektrisiteitsverordeninge sodanig te wysig en in die water- en vullisverwyderingsverordeninge bygevoeg word, waaruit dit duidelik blyk dat die raad by magte is om 'n toeslag te hef, sonder vermelding van 'n persentasie waarteen die toelag bereken word.

So 'n aanpassing aan die bewoording van die betrokke artikels in die verordeninge sal tot gevolg hê dat die raad bloot deur middel van 'n besluit die koers kan vasstel.

Daar word aanbeveel dat die betrokke artikels in die onderskeie verordeninge aangepas en bygevoeg word om soos volg te lees:

'n Toesig soos deur die raad goedgekeur word gevoeg by elke rekening wat nie voor of op die twintigste (20ste) dag van die maand wat volg op die maand ten opsigte waarvan die rekening gelewer is by die raad se kantore betaal is nie, of die eerste dag waarop die raad se kantore oop is as die twintigste (20ste) op 'n Saterdag, Sondag of openbare feesdag val; met dien verstande dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie bepaling, geag word 'n maand te wees.

Die hef van rente en 'n toeslag kan in 'n mate as 'n dwangmaatreël beskou word en wel in die mate dat belastingbetalers en verbruikers aangemoedig word om hulle rekeninge gereeld en stiptelik te betaal. Indien rente en 'n toeslag nie geheg word nie, bestaan daar weinig ander maatreëls om belastingbetalers en verbruikers aan te moedig om hulle rekeninge voor of op die vervaldatum te vereffen. As debiteure toegelaat word om hulle rekeninge op 'n willekeurige datum wat vir hulle gerieflik is, te betaal, sal dit kontantvloei probleme vir die munisipaliteit tot gevolg hê. 'n Gevolg van so 'n benadering sal 'n verskerpte aksie teen debiteure met gepaardgaande groter uitgawes vir die munisipaliteit tot gevolg hê wat tot niemand se voordeel sal wees nie.

In bostaande uiteensetting wat in 'n simplistiese sin 'n kort verduidelik van 'n gekompliseerde aangeleentheid is, is aangedui daarom dit nie raadsaam sal wees om in geheel met die hef van rente en toeslag weg te doen nie.

Daar word aanbeveel:

- (a) dat die kredietbeheerbeleid, soos geformuleer in Bylaag B, as beleid geïmplementeer word op die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die beleid goedgekeur is;
- (b) dat alle vorige besluite met betrekking tot kredietbeheer, herroep word sodra die beleid aanvaar is;
- (c) dat belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure deur middel van 'n nuusbrieff, persverklaring en enige ander metode as wat die raad mag nodig ag, van die aanvaarding van die kredietbeheerbeleid in kennis gestel word;
- (d) dat 'n afskrif van die raad se kredietbeheerbeleid aan die prokureurs wat die invordering van agterstallige bedrae behartig, oorhandig word met die uitdruklike opdrag dat invordering van verskuldigde bedrae streng volgens die bepalinge soos vervat in die beleid, moet plaasvind;
- (e) dat die volgende minimum deposito's ten opsigte van nuwe aansluitings vanaf die eerste dag van die maand wat volg op die maand waarin die beleid deur die raad goedgekeur is, gevorder word:

Wonings

Water	R 60.00
Elektrisiteit	R200.00

Besighede

Water	R100.00
Elektrisiteit	R400.00

- (f) dat nuwe aansluitings sal soos volg hanteer word:

Elke aansoeker wat 'n toevoer verlang, moet, voordat sodanige toevoer geskied, 'n bedrag geld stort wat na die mening van die hoof finansiële beampste, gelykstaande is aan die koste van die waarskynlike maksimum water- en elektrisiteitsverbruik van die aansoeker gedurende enige twee agtereenvolgende maande met 'n minimum soos van toepassing ten opsigte van nuwe aansluitings.

- (g) dat verbruikers wat tans oor geen deposito beskik nie of wie se deposito onvoldoende blyk te wees, in die volgende gevalle aangesuiwer word:
 - insolvensie/likwidasië/onder administrasie/sekwestrasie;
 - 'n verbruiker gedurende 'n finansiële jaar meer dan twee "verwys na trekker"-tjeks vir betaling aanbied;

- 'n verbruiker wie se dienste-toevoer weens wanbetaling ontkoppel word;
 - verbruikers wat vir watter rede ookal met die Raad se water- en elektrisiteitstoerusting peuter/beskadig of seëls breek.
- (h) dat aangehegte Watervoorsieningsverordeninge, aangeheg as Bylaag E, en Elektrisiteitsvoorsieningsverordeninge, aangeheg as Bylaag F, aanvaar word vir implementering sodra die verordeninge gepromulgeer is;
- (i) dat dit verordeninge soos aangedui in aanbeveling (h) so spoedig moontlik nadat dit deur die raad aanvaar is, gepromulgeer word;
- (j) dat die agterstallige bedrag, wat per skriftelike ooreenkoms afbetaal kan word, bepaal word as die laaste dag van die maand of enige dag voor die dag waarin die beleid deur die raad aanvaar word;
- (k) dat die tesourier 'n regsmeening verkry of 'n eienaar van 'n eiendom wat verhuur word, gedwing of verplig kan word om 'n ooreenkoms met die raad aan te gaan met betrekking tot die betaling van uitstaande skuld van 'n huurder indien so 'n huurder ingebreke sou bly om sy skuld te betaal;
- (l) dat die volgende as beleid vir die afskryf van oninbare skuld vanaf die eerste dag van die maand wat volg op die aanvaarding van die aanbeveling, sal geld:

'n Bedrag mag alleenlik as oninvorderbaar afgeskryf word nadat 'n verslag met volle besonderhede wat ook die stappe geneem, insluit, deur die hoof finansiële beamppte voorberei en aan die raad vir oorweging voorgelê is. Die stappe wat gevolg moet word, kan die volgende insluit:

- rekening met datum en besonderhede van goedere en dienste, aan debiteur gelewer;
 - opskorting van munisipale dienste;
 - skriftelike finansiële kennisgewing waarin debiteur versoek word om verskuldigde bedrag voor 'n spesifieke datum te betaal;
 - oorhandiging van rekening aan raad se prokureur vir invordering;
 - Artikel 65 stappe;
 - besoldigingsbevel teen debiteur se salaries;
 - beslaglegging op roerende bates;
 - beslaglegging op onroerende bates.
- (m) dat die tesourier aan die hand van die beleid vir die afskryf van oninbare skulde, opdrag gegee word om 'n verslag voor te berei wat nie later as 30 junie 2002 aan die raad vir oorweging voorgelê moet word nie;

- (n) dat raadslede en amptenare wat nog nie 'n skriftelike ooreenkoms vir die afbetaling van agterstallige belasting-, dienste- en ander gelde met die raad aangegaan het nie, opdrag gegee word om sodanige ooreenkoms binne 30 dae vanaf aanvaarding van die kredietbeheerbeleid, met die raad aan te gaan. In gevalle waar amptenare sou nalaat om uitvoering aan hierdie opdrag te gee die tesourier versoek word om die verskuldigde bedrag ingevolge bepaling van item 10 van die Gedragskode vir Munisipale Personeellede van die betrokke amptenaar se salaris te verhaal;
- (o) dat die voorkeurvulgorde van betaling van rekeninge volgens die volgende voorkeurprioriteit toegewys word :
- rente/toeslag
 - eiendomsbelasting
 - riool
 - vullis
 - leiwater
 - oorskryding
 - sanitasie
 - lenings
 - huishuur
 - water
 - elektrisiteit
 - diverse
- (p) dat indien enige belasting-, dienste- en ander gelde onbetaald bly vir 'n periode vanaf die datum waarop sodanige belastings, dienste en ander gelde betaalbaar geword het, word 'n toeslag in die geval van water en elektrisiteit en rente in die geval van alle ander gelde, in gevolge statutêre voorskrifte, daarop bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belasting, dienste en ander gelde onbetaald bly; met dien verstande dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie betrokke bepaling, geag word 'n maand te wees;
- (q) dat die huidige afbetalingsooreenkoms asook die verbruikersooreenkoms met die aangehegte reeling vir afbetaling (Bylaag C) en verbruikersooreenkoms (Bylaag D) vervang word; en
- (r) dat geen elektrisiteit, hetsy dit 'n konvensionele of vooruitbetaalde verbruiker is, aan 'n verbruiker verkoop sal word wat agterstallig met belasting, dienste en ander gelde is nie, tensy die verbruiker 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met die Raad aangegaan het en die reëlings stiptelik nagekom word.

AANEXURE A

NATIONAL GUIDELINES ON CREDIT CONTROL

1. These guidelines shall apply to district councils, local councils, metropolitan councils and metropolitan local councils.

2. CREDIT CONTROL PROCESS

All steps in the process, from the time an account falls into arrears, must be followed. However, different processes for different services and service standards may be applied where necessary.

An extended payment period may be negotiated under set conditions, which the Chief Executive Officer may determine. In the consideration of extended payment periods the Chief Executive Officer should bear in mind that the extension of payments require a dedicated funding source. Normally such a source will be created by setting aside a contribution from the operating budget, which will appear in the balance sheet of the

municipality as a contribution to either a working capital or bad debts provision. There is a limit to the amount that may be set aside for this purpose. The internationally accepted limit is between 2% and 5% of operating income. The extension of payments will also affect the turnover rate of debtors negatively, which will have an influence on the overall creditworthiness of the municipality. It is, therefore, important that all aspects be considered before this section of the credit control policy is finalized. The most successful municipalities always follow the golden rule that recurring income finances recurring expenditure. This simply means that all possible income must be collected within the budget cycle or financial year.

3. CREDIT CONTROL POLICY

3.1 Collection procedures

Arrangements for payment of arrear accounts can be made as follows:

* If the overdue balance contains amounts which have been outstanding for longer than twelve months – minimum amount of 50% of the total overdue balance as an initial payment. The Chief Executive Officer may decide on an arrangement to settle the balance in equal instalments. The maximum period is twelve months.

* If the overdue balance contains amounts which have been outstanding for less than twelve months – minimum 25% initial payment – the balance in equal instalments for a further six months.

* A debtor who, without notifying the Chief Executive Officer or his/her delegate, fails to comply with any arrangements, is automatically excluded from the right to be reconsidered for a further extension. The Chief Executive Officer is not obliged to notify the debtor of the failure.

The credit control process automatically continues, as determined in the credit control measures.

If after the debtor again applies for an arrangement, this may be considered by the Chief Executive Officer or his/her delegate. However, if services have been discontinued or restricted, such further arrangement will exclude the continuation of the service until full payment has been received by the municipality.

* Arrangements will automatically include the condition that any future monthly accounts are paid by the standard due date.

This section will therefore include specifying:

- * Due dates
- * Disconnection process
- * Reconnection process
- * Penalties
- * Legal process steps and related costs
- * Ethics

The roles of officials and/or agents must be described. The role of council and councilors must be clearly defined and detailed.

Council and individual councilors are policy-makers and cannot enforce credit control measures. The council or councilors as individuals must refrain from intervening in the administrative processes. Failure to adhere to this aspect will lead to confusion in accountability or determination of due performance by the Chief Executive Officers.

Councillors may, however, be supportive of the customer management actions in that they exercise no undue pressure on the officials with delegated authority. The Chief Executive Officer must report, after due investigation to the MEC for Local Government, any instance of councilors accused of undue influence.

Officials or other agents must be responsive to the needs of debtors within the framework of the measures. Debtors must be treated with due respect and courtesy and in a professional manner.

Ethics must include the protection of rights and responsibilities of the consumers.

3.2 Steps to be followed in credit control procedure

3.2.1 Metering/Measurement

Definition:

Service metering/measurement is the determination of the amount of service rendered to each consumer in each category. This may vary from flat rates, such as refuse removal, to metered consumption of water or electricity to deemed consumption such as sewage disposal.

- * Service charges to be based on actual metered consumption.
- * Service metering measurement to be undertaken by locally/community/worker based professionally established entities on an agency basis.
- * Commitment/implementation of all new water metering/measurement systems to be based on the instruments' ability/adaptability to facilitate credit control.
- * Tampering with the metering system by any consumer would result in:
 - the system being completely removed;
 - legal prosecutions;
 - the full outstanding amount being called up for immediate settlement;
 - all meterable services should be fully metered;
 - all new developments should have meter services at inception;

- all new pre-paid electricity metering systems should be based on their ability to overcome the deficiencies such as those currently experienced.

3.2.2 Billing/Invoicing

Definition:

Billing refers to the process of preparing and presenting a claim or invoice to each consumer which is based on the quantity of service which is consumed by, and delivered to the consumer in a specific period.

- * Billing departments to be adequately capacitated and resourced.
- * All new consumers to pay two months deposit.
- * Service billings to be effected monthly on actual metered consumption and deemed consumption.
- * Where metropolitan structures exist, a dedicated billings control unit made up for all representatives of all councils be established and tasked with the responsibility to:
 - co-ordinate the billing functions and activities through the councils;
 - ensure that the billing systems and procedures of all councils are streamlined, uniformly applied and are compatible,
- * Ensure that the consumers databases are uniform and compatible and provide the required financial, reports for credit control purposes.
- * Where the postal service delivery system is not available, the billings/statements delivery service to be undertaken by locally/community/worker based professionally established entities on an agency basis.
- * In the case of new service agreements involving cluster dwellings and rented properties, the responsibility for all service payments should be vested with the landlord.
- * All negotiated repayments/scheduled arrangements with customers, should be standardized and reduced to writing.
- * Interest at ruling prime overdraft rate of the bank maintaining the municipality's cheque account to be levied on all accounts over 30 days.
- * An internal black listing register of evasive customers should be maintained.

3.2.3 Arrear Collection

- * A dedicated arrear collection unit task team to be established consisting of the finance officers and heads of the various sub-structures tasked with the responsibility to:
 - * Customer pay points
 - Analyse and assess existing pay points
 - Identify and establish new pay points
 - Act as link between pay point providers and the councils
 - Continuously promote pay points to the consumers
 - Promote and market the various payment methods
 - Establish of an efficient and swift electronic payment transfer system between and amongst the councils and between the customers and the councils.
 - * Communication/publicity strategy which comprises of, amongst others, leaflets, print and electronic media campaign outlining the following:
 - A no-pay no-service policy.
 - The interest charge policy on overdue accounts.
 - Publicity of the payment points and methods of payment.
 - Potential credit bureau listing for habitual defaulters.
 - Envisaged crack down on defaulters viz. service termination, legal action, liquidations, high reconnection fees and double deposit.
 - The rationale behind the high handedness approach.
 - Consumer education on civic responsibilities.
 - An appropriate incentive for prompt payments.
 - * Ensure that the overall council's non-performing debtors book is maintained within the equivalent of one and half month's total billing or less.
 - * Assignment of long overdue (90 days +) non-performing debtors to the in-house centrally based legal department.
 - * Together and in liaison with the legal department establish a directory of "preferred" legal service providers in each council area to which all legal action against non-performing debtors will be assigned.
 - * A dedicated non-performing debtors database task team be established by each municipality. The main duties of the teams would be to establish and maintain a database of non-performing debtors which ensures prompt and swift analysis and classification of debtors in terms of:
 - # Ageing
 - # Size of amount

- # Types of service
 - # Accounts under collection/legal service
 - # Accounts under special treatment
 - # Account with repayment arrangements
 - # Residential and non-residential customers
- * In order to streamline the council's legal actions and the follow-up steps thereof, a dedicated legal team under the control of revenue should be established to serve all councils within a single base. Its activities and functions would be to:
- receive instructions from the council on non-performing debtors;
 - black list debtors as "slow payer" with credit bureaus;
 - commission "in-house" tracing agencies or sub-contracted agencies with a view to:
 - # establish existence or otherwise of the debtor;
 - # reason for non-payment;
 - # in need, conclude repayment arrangements with the debtor;
 - # establish the cost benefit of further litigation.
 - issue summons;
 - proceed with litigation by instructing/briefing practicing attorneys draw from the preferential list;
 - ensure that the resultant judgement is listed with the credit bureau's;
 - ensure that no single attorney is assigned more than 1000 collection cases at any given time.

3.3 Agents, attorneys and other collection agents

All external agents acting on behalf of a municipality are to be named, together with their details and contact information. Likewise, all agents are to be supplied with a copy of the credit control measures.

Clear instructions to agents and other arrangements must be explained for the customers' benefit. Under no circumstances may agents negotiate terms, extend payment periods or accept cash on behalf of a municipality, unless specifically instructed in writing to do so. The agent on request by consumers must produce this instruction.

The costs to the municipality and to the debtor must be detailed for each stage of the credit control measures and for all possible actions. The liability for the costs of legal action and other credit control actions must, as far as is legally possible, be for the account of the debtor.

Councils should also consider propagating direct summonses by making use of their own computer software.

3.4 Fraud, tampering and other criminal activity

A municipal council may not interfere where criminal activity is evident. The legal penalties and criminal justice system may not be subject to conflicting resolutions by a municipal council. All such cases must be prosecuted to the fullest extent of the law.

A municipality may not supply water (other than a trickle suppl) or electricity to a customer who is found guilty of, or, if it is admitted that fraud, theft or any other criminal action involving the use of these services existed, until the total costs, penalties, other fees and tariffs and rates due to the municipality have been paid in full.

All tampering charges, electricity charges, call fess and other related tampering charges must be paid in full before arrangements can be made on other debts on the account.

KREDIETBEHEERBELEID: SENTRAAL-KAROO DISTRIK MUNISIPALITEIT (MURRAYSBURG DISTRIKBESTUURSGBIED)

1. Woordomsrywings

“betaaldatum” die twintigste dag van ‘n maand om 15:00 of indien die dag op ‘n Saterdag, Sondag of ‘n openbare vakansiedag val, die eerste werksdag daarna.

“gekonsolideerde verbruikers rekening” sluit heffings vir die volgende dienste in:

Eiendomsbelasting;

water;

elektrisiteit;

riool;

vullis;

behuisingspaaielemente

huur;

rioolverstopping;

diverse debiteure; en

rente/toesig

2. Daar word soos volg teen eiendomsbelastingbetalers (belastingbetalers) opgetree wat nie hulle verpligtinge nakom nie.

2.1 Eiendomsbelastingbetalers (belastingbetalers)

2.1.1 Belasting soos aangeslaan deur die munisipaliteit ingevolge die bepalings van Hoofstuk 2 van die Wet op Eiendomsbelasting (Wet van 2001) word verskuldig en is deur die eienaar van die belasbare eiendom betaalbaar onderhewig aan die bepalings van Hoofstuk 9 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000).

2.1.2 Belasting is betaalbaar in 'n enkele jaarlikse bedrag of by wyse van 12 (twaalf) gelyke maandelikse paaiemente.

2.1.2.1 Belasting in 'n enkele jaarlikse bedrag is betaalbaar voor of op die datum wat deur die raad bepaal is en belasting betaalbaar in gelyke maandelikse paaiemente is betaalbaar voor op die betaaldatum.

2.1.2.2 As die eienaar van belasbare eiendom die hoof finansiële beampte skriftelik in kennis stel uiterlik op die een-en-dertigste dag van Mei in enige boekjaar of die later datum in sodanige boekjaar waartoe die hoof finansiële beampte inwillig, dat hy alle belastings ten opsigte van sodanige onroerende goed paaiementsgewyse wil betaal, is sodanige eienaar daarop geregtig om alle belastings vir die eersvolgende boekjaar en vir elke daaropvolgende boekjaar tot sodanige kennisgewing op dergelyke wyse deur hom teruggetrek word, in twaalf gelyke paaiemente te betaal.

2.1.3 'n Rekening sal gedurende die eerste maand van 'n boekjaar aan elke eienaar wat aanspreeklik vir die betaling van belasting is, gelewer word waarin die volgende besonderhede vervat is:

- die jaarlikse bedrag of maandelikse paaiement betaalbaar;
- die datum waarop die bedrag betaalbaar is;
- die tarief vir die berekening van die belasting;
- die waarde van die grond of verbeteringe waarop die belasting gereken is;
- besonderhede van die infasering van belasting, indien van toepassing;
- indien bykomende belasting gevorder word, die bedrag en die doel van die belasting wat gevorder word.

2.1.4 Die feit dat die eienaar van belasbare eiendom nie 'n rekening ontvang het, wat na die Eienaar se posadres soos aangetoon in die munisipaliteit se registers gestuur is nie, stel die eienaar van die belasbare eiendom nie vry van sy verpligting om belasting te betaal nie.

2.1.5 Indien enige belastings onbetaald bly na 'n tydperk van *drie* maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar geword het, word rente daarop bereken vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige tydperk teen die

standaardkoers deur die raad gevorder en verhaal vir elke maand wat sodanige belastings onbetaald bly; met dien verstande

- dat voorafgaande bepalings van hierdie paragraaf nie van toepassing is nie waar belastings paaieimentsgewyse ingevolge paragraaf 2.1.2.2 betaal word; en
- dat 'n gedeelte van 'n maand vir die toepassing van hierdie paragraaf geag word 'n maand te wees.

2.1.6.1 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly na die verstryking van *drie* maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte beteken aan die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is, waarin sodanige eienaar, aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf die betekening daarvan te betaal.

2.1.6.2 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly na die verstryking van drie maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte beteken aan elke persoon wat ingevolge paragraaf 2.1.7 gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik is met die eienaar waarin sodanige persoon aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.

2.1.6.3 Indien die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is en elke persoon wat ingevolge paragraaf 2.1.7 gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik is met die eienaar, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal en paragrawe 2.1.6.1 en 2.1.6.2 gee nie, word geregtelike stappe sonder verdere kennisgewing ingestel.

2.1.7 Indien die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is vir enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaieimente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, in gebreke bly om sodanige belastings te betaal voor of by die verstryking van drie maande vanaf die datum waarop sodanige belastings verskuldig en betaalbaar word, is enige persoon wat te eniger tyd daarna –

2.1.7.1 die okkupeerder van die betrokke eiendom is of was aanspreeklik vir sodanige belastings;

- as hy dit kragtens 'n huurkontrak Aldus okkupeer of geokkupeer het, tot die bedrag van die huurgeld wat deur hom verskuldig is maar nog nie betaal is nie; en
- as hy dit nie kragtens 'n huurkontrak aldus okkupeer of geokkupeer het nie, tot die bedrag van sodanige belastings, of

- 2.1.7.2 as agent of andersins die huurgeld ten opsigte van die betrokke eiendom ontvang het of ontvang, aanspreeklik vir sodanige belastings tot die bedrag van huurgeld wat aan hom betaal of betaalbaar is ten opsigte van sodanige eiendom min enige kommissie aan hom verskuldig vir die invordering daarvan, onderhewig aan en beperk tot die bepalings van die Wet op Eiendomsagente (Wet 112 van 1976);
- 2.1.7.3 die agent of andersins, moet op versoek, 'n geskrewe gespesifiseerde staat waarin alle bedrae wat deur die agent of andersins gedurende 'n periode ontvang is, aan die munisipaliteit voorsien.
- 2.1.8 Die persone genoem in 2.1.6.1 en 2.1.6.2 is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik met mekaar en met die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is.
- 2.1.9 Indien enige belastings, uitgesonderd belastings wat in paaielemente betaal word soos in paragraaf 2.1.2.2 bepaal, onbetaald bly, kan die eienaar wat in die eerste plek aanspreeklik is, 'n skriftelike reeling om afbetaling van die agterstallige belasting tref. Reëlings word sodanig getref dat die agterstallige belasting uiters op 30 Junie van die betrokke boekjaar betaal sal wees.
- 2.1.10 As enige paaielement in paragraaf 2.1.2.2 genoem, onbetaald bly na die betaaldatum van die maand wat onmiddellik volg op die maand op die laaste dag waarvan sodanige paaielement verskuldig en betaalbaar geword het:
- 2.1.10.1 vorder en verhaal die raad rente daarop bereken teen die standaardkoers vanaf die dag wat volg op die verstryking van sodanige betaaldatum vir elke maand wat sodanige paaielement onbetaald bly, en vir die toepassing van hierdie paragraaf word 'n gedeelte van 'n maand gesag 'n maand te wees; en
- 2.1.10.2 moet die raad, as minstens drie paaielemente, hetsy agtereenvolgend of nie, gedurende enige boekjaar aldus onbetaald is of laat betaal is, en ongeag of rente ingevolge paragraaf 2.1.10.1 gevorder en verhaal is of nie, by skriftelike kennisgewing wat aan die eienaar beteken word, sy reg om belastings paaielementsgewyse ingevolge paragraaf 2.1.2.2 te betaal, terugtrek vir die tydperk wat die raad bepaal en in sodanige geval is die bepalings van paragraaf 2.1.5 van toepassing ten opsigte van die onbetaalde saldo van alle belastings op die betrokke onroerende goed geheg en aangeslaan –
- waar sodanige reg Aldus teruggetrek word voor die verstryking van die tydperk van *drie* maande in gemelde paragrawe genoem, asof sodanige reg nie bestaan het nie; en
 - waar sodanige reg Aldus teruggetrek word na die verstryking van gemelde tydperk van *drie* maande, asof sodanige tydperk verstryk het op die sewende dag na die betekening van sodanige kennisgewing.

3. DIENSTE/BEHUISING EN DIVERSE DEBITEURE REKENINGE

Daar word soos volg teen 'n verbruikers van elektrisiteits-, water-, riool- en vullisverwyderingsdienste en 'n koper van munisipale woonhuis (koper), huurder en debiteur opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie.

3.1 ALGEMEEN

- 3.1.1 Gekonsolideerde rekeninge soos aangeslaan en gehef deur die munisipaliteit, word verskuldig en is betaalbaar deur die verbruiker, huurder, koper of debiteur voor of op die betaaldatum om 15:00 van die maand wat volg op die maand waarin die verbruikersrekeninge, rekeninge vir behuisingspaaieimente, huur- en diverse rekeninge, versend is.
- 3.1.2 As enige bedrag in paragraaf 3.1.1 genoem, onbetaald bly na die betaaldatum of 'n ander dag wat die raad by spesiale besluit bepaal van die maand wat onmiddellik volg op die maand op die laaste dag waarvan sodanige bedrag verskuldig en betaalbaar geword het, vorder en verhaal die raad 'n eenmalige toeslag en/of rente teen 'n koers soos van tyd tot tyd deur die raad bepaal vanaf die dag wat volg op die verstryking van die betaaldatum. Vir die toepassing van hierdie paragraaf word 'n gedeelte van 'n maand geag 'n volle maand te wees; met dienverstande dat 'n raad by spesiale besluit kan bepaal dat voorafgaande bepalings van hierdie paragraaf nie van toepassing is nie ten opsigte van alle dienstegelde ingevolge paragraaf 3.1.1 aan die munisipaliteit betaalbaar.
- 3.1.3 Die laaste dag van betaling van rekeninge, moet elke maand op die rekeninge aangedui word.
- 3.1.4 'n Gekonsolideerde rekening word maandeliks geheg en voor die einde van die betrokke maand aan die verbruiker wat aanspreeklik vir die betaling van die dienstegelde, behuisingspaaieiment en huurgeld is, versend. Behoudens die bepalings van paragraaf 2.1.3, 3.1.1 en 3.1.3 moet die volgende besonderhede ook op die rekening aangedui word:
- agterstallige bedrag wat verskuldig en betaalbaar is (indien van toepassing);
 - toeslag op agterstallige bedrag (indien van toepassing);
 - maandelikse basiese/beskikbaarheidsheffing;
 - heffing ten opsigte van die maand se verbruike;
 - behuisingspaaieiment;
 - huurgeld;
 - diverse heffing;
 - alle betalings ontvang; en
 - deernissubsidie vir die maand toegeken.

- 3.1.5 Die reëlbedrag en die lopende maand se rekening is verskuldig en betaalbaar op die datum soos ooreengekom in die ooreenkoms.
- 3.1.6 Met die blokkering van vooruitbetaalde elektrisiteit of die afsny van elektrisiteit en/of watertoevoere moet die totale rekening in berekening gebring word.
- 3.1.7 'n Rekening sal dien as kennisgewing ingevolge die bepalings van die betrokke wetgewing en in geval van wanbetaling sal dienste dienooreenkomstig gestaak word sonder enige verdere kennisgewing.
- 3.1.8 Die feit dat 'n verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur nie 'n rekening ontvang het, wat na die verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur se posadres soos aangetoon in die munisipaliteit se registers gestuur is nie, stel die verbruiker, koper, huurder of enige ander debiteur nie vry van sy verpligtinge om sy rekening te betaal nie.
- 3.1.9 Dit is 'n uitdruklike voorwaarde dat die raad die reg voorbehou om bedrae aangebied vir betaling, volgens 'n voorkeur volgorde soos deur die raad bepaal na die verskillende dienste toe te wys.
- 3.1.10 In gevalle waar dienstegelde (water, elektrisiteit, riool en vullisverwydering) agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike en aanvaarbare ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan.
- 3.1.11 As 'n verbruiker van die riooldiens die hoof finansiële beampte skriftelik in kennis stel uiterlik op die een en dertigste dag van Mei in enige boekjaar of die later datum in sodanige boekjaar waartoe die hoof finansiële beampte inwillig, dat hy alle heffings ten opsigte van sodanige diens paaiemensgewyse wil betaal, is sodanige verbruiker daarop geregtig om alle rioolheffings vir die eersvolgende boekjaar en vir elke daaropvolgende boekjaar tot sodanige kennisgewing op dergelike wyse deur hom teruggetrek word, in twaalf gelyke paaiemente te betaal.

3.2 Vooruitbetaalde Elektrisiteit (Kitskrag)

Hierdie reëlbedrag geld vir alle verbruikers wat oor vooruitbetaalde elektrisiteitsdienste beskik:

- 3.2.1 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is en die verbruiker nie instaat is om die agterstallige bedrag onmiddellik te vereffen nie, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die bepaling soos vervat in paragraaf 3.1.10.
- 3.2.2 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlbedrag uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker opgetree:
- kitskrag word geblok;
 - watertoevoer word afgesny; en

- ander dienste word gestaak.

Kitskragverkope, waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met betaling van die volle bedrag insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraanskakelingskoste moet ook betaal word.

3.2.3 In gevalle waar kitskrag aangekoop word terwyl belasting en ander dienste gelde verskuldig en betaalbaar is en die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan het, word kitskrag met die voorbehoud verkoop dat vir elke R1,00 kitskrag aankope, word R0,50 op die agterstallige diensterekening vereffen.

3.2.4.1 Indien enige dienste gelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.2.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.2.4.1 gee nie, word die rekening sonder enige verdere kennisgewing aan die raad se prokureurs vir invordering oorhandig.

3.3 Konvensionele Elektrisiteit

3.3.1 Met die afsny van elektrisiteit moet die totale diensterekening in berekening gebring word.

3.3.2 In gevalle waar agterstallige dienste gelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die criteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.3.3 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlings uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker opgetree:

- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

3.3.4.1 Indien enige dienste gelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.3.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.3.4.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder verdere kennisgewing ingestel.

3.4 Water

3.4.1 Met die afsny van water moet die totale diensterekening in berekening gebring word.

3.4.2 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die kriteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.4.3 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld nate kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlings uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker oopgetree:

- kitskrag word geblok; en
- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

Elektrisiteit- en waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met betaling van die volle bedrag, insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraansluitingskoste moet ook betaal word.

3.4.4.1 Indien enige dienstegelde soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

3.4.4.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.4.5.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

3.5 Riool- en Vullisverwyderingsheffings

3.5.1 In gevalle waar agterstallige dienstegelde verskuldig en betaalbaar is, moet die verbruiker 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaling van die agterstallige bedrag, met die munisipaliteit aangaan met inagneming van die kriteria soos bepaal in paragraaf 3.1.10.

3.5.2 Indien die verbruiker versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld nate kom en/of sy lopende rekening te betaal, word die verbruiker outomaties by enige verdere reëlings uitgesluit en word daar soos volg teen sodanige verbruiker oopgetree:

- kitskrag word geblok; of
- elektrisiteitstoevoer word afgesny;
- watertoevoer word afgesny; en
- ander dienste word gestaak.

Kitskragverkope/elektrisiteit- en waterverskaffing en ander dienste sal hervat word met die betaling van die volle bedrag, insluitend belasting wat verskuldig en betaalbaar was soos aangedui op die rekening wat aan die verbruiker gelewer is. Heraansluitingskoste moet ook betaal word.

- 3.5.3.1 Indien enige dienstegelde en huurgeld soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige verbruiker aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.
- 3.5.3.2 Indien die verbruiker wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 3.5.3.1 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

4. BEHUISING

4.1 Verkoopskema

- 4.1.1 Daar word soos volg teen die koper van 'n huis in gevolge die bepalings van die Koopakte opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:
- 4.1.1.1 In gevalle waar paaielemente agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die koper 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan. Die bedrag wat as reëling aangegaan word, mag nie minder as die maandelikse lopende paaielement plus die rente gehef op die agterstallige paaielemente, wees nie.
- 4.1.1.2 Indien die koper versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die koper outomaties van enige verdere reëlins uitgesluit.
- 4.1.1.3 Indien enige paaielement soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige paaielement verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die koper wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige koper aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betekening daarvan te betaal.

4.1.1.4 Indien die koper wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 4.1.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

4.2 Maandelikse Huur

4.2.1 Daar word soos volg teen die huurder van 'n huis opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:

4.2.1.1 In gevalle waar huur agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die huurder 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan. Die bedrag wat as reeling aangegaan word, mag nie minder as die maandelikse lopende paaient plus die rente gehef op die agterstallige huurgeld, wees nie. 'n Minimum bedrag van R20,00 per maand moet bykomend gevorder word.

4.2.1.2 Indien die huurder versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die huurder outomaties van enige verdere reëlings uitgesluit.

4.2.1.3 Indien enige huur soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige huur verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die huurder wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken, waarin sodanige huurder aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

4.2.1.4 Indien die huurder wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 4.2.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

5. DIVERSE REKENINGE

5.1 Daar word soos volg teen 'n diverse debiteur opgetree wat nie sy verpligtinge nakom nie:

5.1.1 In gevalle waar die bedrag agterstallig, verskuldig en betaalbaar is, moet die debiteur 'n skriftelike ooreenkoms met betrekking tot die afbetaal van die verskuldigde bedrag met die munisipaliteit aangaan.

5.1.2 Indien die debiteur versuim om sy ooreenkoms stiptelik en gereeld na te kom, word die debiteur outomaties van enige verdere reëlings uitgesluit.

5.1.3 Indien enige bedrag soos bepaal in paragraaf 3.1.1 onbetaald bly na verstryking van die laaste dag van betaling waarop sodanige gelde verskuldig en betaalbaar word, word 'n skriftelike eis deur die hoof finansiële beampte aan die debiteur wat in die eerste plek aanspreeklik is, beteken waarin sodanige debiteur aangesê word om die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is, binne veertien dae vanaf betokening daarvan te betaal.

5.1.4 Indien die debiteur wat in die eerste plek aanspreeklik is, nie binne veertien dae uitvoering aan die skriftelike eis om betaling soos bepaal in paragraaf 5.1.3 gee nie, word geregtelike stappe sonder enige verdere kennisgewing ingestel.

6. VERBRUIKERSDEPOSITO'S

Verbruikersdeposito's moet gedurende kredietkontrole ingevolge die bepalings van die munisipaliteit se elektrisiteits- en waterverordeninge asook die gedelegeerde bevoegdheid aan die hoof finansiële beampte, aangepas word.

7. RAADSLEDE

7.1 Raadslede moet hulself vergewis van die kredietbeheerbeleid en sorg dat belastingbetalers, verbruikers en ander debiteure in hul onderskeie wyke die implikasies van die geen betaling/geen dienste konsep verstaan.

7.2 Raadslede moet amptenare ondersteun in die uitvoering van die kredietbeheerbeleid.

SENTRAAL KAROO DISTRIKSMUNISIPALITEIT REËLING VIR AFBETALING

1. PERSOONLIKE BESONDERHEDE:

VAN : -----
Volle Name : -----
Woonadres : ----- Tel nr: -----
Werkgewer : ----- Tel nr: -----
Gade/volle name : -----

2. INKOMSTE:

	R	C
Eienaar/Huurder	: per maand -----	
	: per week -----	
Gade	: per maand -----	

3. UITGAWE:

	R	C
Huis paaielement/huur	-----	
Water/Vullis/Riool/Elek	-----	
Eiendomsbelasting	-----	

	: per week -----	Huishouding -----
Ander: Spesifiseer -----	-----	Ander: Spesifiseer -----
Ander: Spesifiseer -----	-----	Ander: Spesifiseer -----
TOTAAL -----	-----	TOTAAL -----

4. INDIEN WERKLOOS:

Hoe lank is u sonder werk? ----- Is u by Dept Arbeid geregistreer? -----
 Ontvang u werkloosheidsvoordele? ----- Registrasie Nr: -----

5. BESONDERHEDE VAN MUNISIPALE REKENING:

Rekeningnommer -----			
Beskikbaarheid (maandeliks)	R _____	R _____	R _____
Belasting (maandeliks)	R _____	R _____	R _____
Water	R _____	R _____	R _____
Elektrisiteit	R _____	R _____	R _____
Riool	R _____	R _____	R _____
Vullisverwydering	R _____	R _____	R _____
Huishuur	R _____	R _____	R _____
Huispaaiemente	R _____	R _____	R _____
Perseelhuur	R _____	R _____	R _____
Beskikbaarheid (Jaarliks)	R _____	R _____	R _____
Belasting (Jaarliks)	R _____	R _____	R _____
Diverse	R _____	R _____	R _____
TOTAAL	R _____	R _____	R _____

Hiermee erken ek date k die uitstaande gelde van R_____ ten opsigte van bostaande rekening (e) aan die

6. Ek bied hiermee an om die gemelde bedrag, plus rente, by die kantore van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit te betaal by wyse van maandelikse/weeklikse paaiemente van R_____ op _____ en daarna voor of op elke _____ van 'n maand/week.
7. **NB: Hierdie reeling per week of per maand het slegs betrekking op die agterstallige bedrag. Die maandelikse rekening moet stiptelik saam met die reeling voor die 20ste van die maand betaal word. Die uitstaande bedrag na verrekening van die subsidie is soos normal betaalbaar voor die 20ste van die maand by gebreke daarvan die dienste sonder verdure kennisgewing gestaak sal word. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys.**
8. Ek erken en verstaan dat indien ek sou versuim om enige van die betalings waarna hierbo verwys word stiptelik en betyds te maak, die volle uitstaande balans tesame met rente onmiddellik opeisbaar en betaalbaar sal wees.
9. Indien dit vir die Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit nodig mag wees om regsstappe teen my in te stel weens my versuim om te voldoen aan my verpligtinge in terme van hierdie afbetalingsaanbod, aanvaar ek aanspreeklikheid vir die betaling van Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit se regskoste op 'n prokureur en kliënt skaal, tesame met BTW daarop.
10. Ek stem hiermee toe dat, ingeval ek versuim om my aanbod n ate kom, Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit ook geregtig sal wees om, sonder kennisgewing aan my, aansoek te doen om:
 - 10.1 Vonnis vir die bedrag nog verskuldig in gevolge hierdie aanbod tesame met alle rente en koste.

10.2 'n Hofbevel vir betaling daarvan ooreenkomstig my aanbod.

11. Ek stem hiermee toe tot die uitreiking van 'n besoldigingsbeslagbevel teen my salariss en onderneem om enige kommissie wat my werkgewer daar ten opsigte van mag aftrek, te betaal op aanvraag aan Sentraal Karoo Distriksmunisipaliteit.

12. VERKLARING: Ek verklaar dat voorafgaande waar en juis is en dat die amptenaar my rekening aan my verduidelik het.

BEËDIGDE VERKLARING

VOLLE NAME EN VAN _____

VERKLAAR ONDER EED/BEVESTIG PLEGTIG IN AFRIKAANS:

GESLAG _____ ID NR _____

WOONADRES _____

WERKSADRES _____

- 6. Ek is tans werkloos en beskik oor geen inkomste nie,, en verklaar dat die inligting op voorgaande bladsy waar en juis is.
- 7. Ek is by Dept. Arbeid as werkloos geregistreer.
- 8. Ek het by die volgende firma's om werk aansoek gedoen:

(a) (b)

(c) (d)

9. Ek is tans ongeskik vir werk vanaf datum: (a)

10. Ek het aansoek om ongeskiktheidstoelaag gedoen vanaf datum:

(a)

Skrap wat nie van toepassing is nie.

Ek is vertrouwd met die inhoud van hierdie verklaring en begryp dit.
Ek het (geen) beswaar teen die aflegging van die voorgeskrewe eed (nie).
Ek beskou die voorgeskrewe eed as bindend (nie bindend) vir my gewete (nie).

HANDTEKENING VAN / DUIMAFDRUK VERKLAARDER

Met die aflegging van hierdie eed is voldoen aan die voorskrifte van Regulasie R1258 gedateer 21 Julie 1972.
Ek sertifiseer dat die Verklaarder erken dat hy/sy vertrouwd is met die inhoud van hierdie verklaring en dit begryp.
Hierdie verklaring is deur my beëdig/bevestig en die verklaarder se handtekening/duimafdruk is in my teenwoordigheid daarop aangebring te (plek) en op datum

HANDTEKENING KOMMISSARIS VAN EDE _____ **VOLLE VOORNAME EN VAN IN**
DRUKSKRIF

VERBRUIKERSOOREENKOMS - WATER EN/OF ELEKTRISITEIT

NB. - Reëlins vir toegang tot die perseel moet getref word. Hierdie ooreenkoms moet volledig voltooi word. Indien u enigins onseker voel oor die voltooiing, raadpleeg asseblief die Navrae Toonbank. Dit is verder 'n uitdruklike voorwaarde dat die Raad die reg voorbehou om betalingsbedrae volgens 'n voorkeur volgorde na die verskillende dienste toe te wys en om dienste te weier tensy alle gelde verskuldig aan die raad, ten volle betaal is.

NAAM ID [] [] [] [] [] [] REK. NR. [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] ERF NR. [] [] [] [] [] [] DATUM VAN AANSKAKELING [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

Naam van Eienaar/Verbruiker: _____ Voorletter _____ Volle _____

